

מספר 106 המחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

שנה 42

ג' שבט תשל"ח, 11.1.78

העולם הזה

המדד נגד בגין

די נשבר לי מצאתי את עצמי אומר ל- עצמי: אין לי כוח יותר. אחר-כך הגעתי להכרה: זה הבית שלך ואין לך ברירה: מה שיקרה פה יקרה לך. השלמתי השל- מה כמעט פאטאליסטית עם כך שתתחולל מלחמה נוספת ובה אמצא את מותי.

„כשסאדאת הגיע לירושלים התפוצץ אצלי משהו. פתאום חדרה להכרתי האפי- שרות שלא מוכרדה להיות מלחמה נוספת. הייתי במצב של אותו פאצינט שהגיע למסקנה שהוא לא גרגר-חיטה אבל עדיין אינו בטוח שגם התרנגולת יודעת זאת.

„אחרי חודש שהייה במצריים אני יכול לומר בביטחה גמורה: גם התרנגולת יוד- עת. ואם לא הבננו את זה עד כה הרי זה רק בשל טרגדיה של טעויות. כמה מהרג- עים המרגשים ביותר בתקופת שהותי במצריים הוכיחה לי זאת.

„רגע אחד כזה היה בעת טכס החזרת גופות החללים הישראליים. שנמצאו באזור תעלת-סואץ, בנג'ול אזורי-הפרדה בסניני.

„היו שואלים אותי במוקדם או במאוחר: איפה נולדת? כשהייתי עונה, בפולין. היתה תמיד השאלה הבאה: אז מה אתה עושה בישראל? „הייתי משיב על כך, כשהייתי ילד בן שש אמרו לי הפולנים: יהודי מסריח! הסתלק לפלסטיונה!

„ברור לי שזה הבית שלי וזה המקום שלי. ואני גאה בזה שאני ישראלי. אמרתי את זאת הרבה פעמים למצרים ששוחחתי איתם: אני מעריך שאתם אוהבים את מצריים. אני מרגיש את אותו הדבר לגבי ישראל.

„היו לי שיחות ארוכות מאוד עם אנשי הביטחון המצריים בנתה-האוס. כשישראל- לים אחרים היו הולכים לשחק בקאזינו. הייתי אני נשאר לשוחח עימם. כשהייתי מספר להם שאני מפקד-טנק במקצועי הי- צבאי, הם היו שואלים אותי: האם היש- ראלים רוצים באמת בשלום? כשהייתי משיב להם שאני משוכנע שזה הדבר ש- מרבית הישראלים רוצים יותר מכל דבר אחר, הם היו שואלים: אז מדוע הישרא- לים רוצים להתרחב מהנילוס עד הפרת? „אמרתי להם: זה לא נכון. מדוע אתם. למשל, רוצים לזרוק אותנו לים? ואז היה תורם מגיע לומר: זה לא נכון!

„נזכרתי אז בבדיחה על אדם חולה פא- ראנויה, שרימה לעצמו שהוא גרגר-חיטה ומחוץ לבית ממתניה לו תרנגולת הרוצה לנקר. במשך שנים פחד האיש להוציא את כף רגלו מביתו החוצה. לבסוף, אחרי טיפול פסיכיאטרי ממושך, הוא הצהיר לשמחת רופאו: אני יודע שאני לא גרגר חיטה.

„הרופא שמה על הצלחת הטיפול וספח לו על שכמו. אלא שאז אמר האיש: רגע אחד, דוקטור, אני יודע שאני לא גרגר- חיטה. אבל האם גם התרנגולת בחוץ יודעת זאת?

„סיפרתי לבני-שיחי את הבדיחה. המצ- רים, שהם בעלי חוש-הומור ואוהבים לספר ולשמע בדיחות, היו פורצים בצחוק. הי- בדיחה הזאת משקפת גם מה שקרה לי כתוצאה מהביקור במצריים.

„עוד לפני כמה חודשים הייתי משוכנע כי אנחנו עומדים בפני מילחמה חדשה.

„העולם הזה“, שבעון החדשות הישראלי. המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תאריך: 136. מען מברקי: „עולמפרס“. מודפס ב"הרפוס החדש" בע"מ, תל- אביב, רח' בן-אביגדור. הפצה: „נד" בע"מ. גלופות: צינקה-רפיה כספי" בע"מ. העורך הראשי: אורי אכנרי. העורך: אלי תבור. עורך תכנית: יוסף שנון. עריכת כיתוב: נורית יהודאי. ראש המינהלה: אברהם סיטון. מח' המודעות: רפי זכרוני. המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קיא קי

„ברגע בו נחתתי בנמליה-תעופה של קהיר הוכיחי בהלם. כל אותו לילה ראשון ב- מצריים לא יכולתי להוציא מפי אפילו מילה אחת. הרגשתי תחושה נורא מוזרה. רק למחרת יכולתי להסביר לעצמי מדוע נכנסתי להלם.

„זה היה כשיצאתי ממלון מנתה-האוס ועברתי דרך שדרה של חיילים מצריים חמושים בקלצ'ניקובים. כשעברי על פני הם הייתי מודע לכך שהקלצ'נים לא פותחים עלי באש. אני רגיל לכך שקלצ'ניקוב זה כלי-נשק שפותח עליך באש. והנה אני עובר על פני כלים כאלה שנועדו להגן עלי. אני חושב שזו תחושה ברורה לכל מי שהיה חייל ישראלי. בפעם הראשונה הרגשתי באופן מוחשי שאפשר לחיות גם בלי להילחם.“

„בכל פעם שבכנסתי לשיחה עם מצרי“, מוסף שלמה סתר ומספר,

הצילומים שריוו מעל דפי העולם הזה את דיווחי של אורי אכנרי מחר דש שהותו בקאהיר, היו צילומי של צלם המערכת, שלמה סתר. יליד פלין, לא עזב את גבור לות המדינה מאז עלה לארץ לפני 20 שנה, מלבד אותן פעמים בהן נאלץ לחצות את הגבול כחייל. כצלם, אומר סתר את כל מה שיש לו להגיד באמצעות עדשת-מצלמתו. אולם הי- פעם הוא לא יכול היה להסתפק רק באלפי הצילומים שהביא עימו במצריים. עומס החוויות הנצורות עימו מביקרו זה מרתק דווקא משום היותו איש לא פוליטי, הבוחן דברים בדרך כלל על פי זווית הצילום ומידת התאורה שלהם. משום כך ניתנת הפעם רשות-הדיבור לצלם.

„יש לי שני מקצועות בחיים“, אומר שלמה סתר. „אני צלם בחיים האזרחיים ומפקד-טנק בחיי הצבאיים, שהם חלק בלתי נפרד מחיי. כמו הרבה חיילי מילוד- אים בארץ אני מגדיר את עצמי כחייל מקצועי הנמצא בחופשה עשרה או אחד- עשר חודשים בשנה. „לא יכולתי לנתק את עצמי ממקצועי זה גם כשהגעתי למצריים כצלם. הרבה פעמים הרגשתי את עצמי ובחנתי דברים כחייל וכפאטריוט ישראלי ולא דווקא כי צלם העולם הזה.

„תמיד חשבתי שאם אגיע יום אחד לקאהיר, אגיע לשם עם הטנקים. משום כך, כשנחתתי שם דווקא במטוס אזרחי והתקבלתי בקבלת-פנים חמה ולבבית, שלא חלמתי עליה, בלתי-אמצעית ועם כל הלב, חשתי מיד תחושה של תענוג. פי אלף יותר נעים לבוא ככה לקאהיר.

„אני מכיר את התחושה המשכרת של לכבוש עיר עם טנקים. אחרי מלחמת ששת-הימים עשיתי זאת ביריחו. עשינו האראקות רציניות עם הטנקים. אבל הי- תענוג להגיע לבירת אויב בדרך בה הגע- תי הוא גדול פי כמה. זה כמו ההבדל בין אהבה לאונס.“

שלמה סתר (במרכז) עם חיילים ושוטרים מצריים בקאהיר. „מה דעתך על החייל המצרי?“

פקידת-קבדה אימאן שאוקי פגישה בהתאם לכותרות

היה רגע בו היו הארונות, עטופי דגלים ישראליים, מונחים על הכביש לבד. הת- בוננתי בהם ואמרתי לעצמי: בעצם יכול- תי גם אני להימצא בארון כזה. במלחמת יום-הכיפורים נפצעתי ברמת-הגולן וני- צלתי בנס. בשביל מה זה היה, בעצם? „וזאת היתה הפעם הראשונה שהפסוק כמותם ציוו לנו את החיים לא היה עבורי סתם בירבור אלא בעל תוכן ומשמעות. ייחסתי אותו למוות של אותם חיילים ש- גופתיים מונחים בארונות.

„או החלטתי שבדרך חזרה לאיסמעיליה אני מוכרח לצלם שתי תמונות שראיתי בדרכי לאורך ההפרדה: תמונה של טנק פטון ישראלי הרוס ובמרחק 100 מטר ממנו צינור השקייה המוביל מים מאיסמעיליה לכיוון התעלה (ראה תמונות בהנדון). שתי

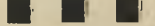

שלמה סתר מכיים נשיקה עם כתבת „אחבאר-אליום“, סאלוזה עפימי יש גם מצריות משוחררות

תמונות אלה היו כל הסיפור של במוחם ציוו לנו את החיים.

הרגע הדרמטי השני היה בעת ביקור שערכנו בבית-חולים צבאי מצרי. פתאום נכנסה לחדר קצינת-רפואה מצרית, שפרצה בבכי כששמעה שאנחנו מישראל. כשנרגעה סיפרה כי אחיה היה אחד משני טייסים מצריים שמתו הופל בשנת 1972 מעל התעלה והם צנחו בשטח שבידי ישראל. היא שמעה בזמנו שהם חיים עדיין ונמצאים בישראל. ביקשה שנברר עבורה אם אחיה אומנם חי בישראל.

פתאום הרגשתי את חוסר הטעם בכל הבריבורים האלה שנשמעו תמיד אצלנו על כך שבעיני המצרים אין ערך לחייהם אדם ושלא איכפת להם כמה מחייליהם נהרגים במלחמות. הנה, אחיה של הקצינה, נעלם לפני חמש שנים, והיא עדיין מקווה שדברך פלא הוא עדיין חי אצלנו.

יש כפי שלמה סתר אלף ואחד סיי פורים על חוויות ופכים קטנים מחיי היום-יום בתקופת שהותו במצריים. כל אחד מהם מקפל בתוכו מוסר-השכל המס-ביר את תהליך הפיכתו לאיש המאמין בשלום. הנה כמה מהם.

במנה-האום, מספר שלמה, פגשתי פקידת-קבלה נחמדה בשם אימאן, שמצאה חן בעיניי החלטתי לחזר אחריה. עשיתי זאת בטאקט ובעדינות, שכן במצריים לא מקובל לחזר בגלוי אחרי נשים. יום אחד היא קיבלה את פניי במישפט: שלמה, איפה היית? התגעעתי אליך מאוד.

זה עודד אותי לשאול אותה: מה, דעתך שנפגש אחרי סיום העבודה?

אנשי-ביטחון ישראליים מצלמים חשפנית אנגליה ב"מנה האום" מה תגיד האשה בבית?

כמעט חנוק, הוא נתן לי רשות מיוחדת. שאף אחד לפני לא קיבל במועדון-הלילה של שרתון: להסיר את מעילי. אבל בתנאי שאענוב עניבה.

מולי ישבה פרופסורית מצרית. ניגשתי אליה וביקשתי ממנה לענוב את העניבה לצווארי. היא נענתה ברצון. כרעתי ברכ לפניה והיא ענבה לי את העניבה. אתה רואה? היא אמרה לי, למרות שאנחנו אויבים, אני נוגעת בכך וזה דווקא די נעים.

כולם מסביב לשולחן פרצו בצחוק רועם.

אנשי-הביטחון שליוו אותנו בשבוע עות הראשונים הירשו לנו לצלם חיי לים מצריים, מספר שלמה. אבל יום אחד, כשיצאתי לנמל-התעופה של קאהיר, מצאתי דרך איך לעשות זאת. ראיתי קבוצה של חיילים מצריים המושים, ש-איבטחו את מטוס ארקיע שנחת בנמל. ביקשתי רשות להצטלם בחברתם. הרשות ניתנה לי.

הם לא היו החיילים הכי מטופחים בעולם. אחד נעל נעליים ללא שרוכים. הנות מכנסיו של השני היתה פתוחה. אבל היו חביבים באופן יוצא מהכלל. כששמעו שאני ישראלי, הם רצו לדעת רק דבר אחד: מה, חושבים בישראל על החייל המצרי?

עניתי להם: אנחנו מעריכים את הר חייל המצרי כחייל אמיץ-לב, האהוב את מולדתו ואינו מפונק — כלומר, בעל כוח סבל רב.

דומני ששום מדליה שהיו מעניקים להם מפקדי הצבא המצרי, לא היתה עשה אותם כל כך מאושרים, כמו שעשו כמה המילים שאמרת להם. אפשר לראות זאת בתמונה.

כשעברנו באיסמעיליה, ראינו לא פעם טנקים מצריים מסוג ט-62. טנק כזה דפק את הטנק שלי במלחמת יום-הכיפורים. כשראיתי את הטנקים האלה, שמראם בל-כד עורר בי קודם לכן חלחלה, ידעתי בדיוק מה אני רוצה לעשות כשאחזור לישראל: לקחת את החברה מהחטיבה שלי, לנסוע באוטובוסים לקאהיר, ולעבור ככה באיסמעיליה בין טנקי ה-62 המצריים. לא צריך יותר מזה. זה בלבד היה מפרק את כל המתח שהצטבר בתוכנו בי-משך עשרות השנים האחרונות.

בעלת טור, הכותבת על עניינים סוציאליים יבעד שחרור האשה המצרית. היא טוענת בגלוי: לא איכפת לי מה אומרים עלי. אני עושה מה שבא לי, והמזל שלי היה שבאותו בוקר בא לה במקרה עלי.

"דעומת זאת", נזכר סתר, הפלי-אה אותי התנהגותם של אנשי-הביטחון הישראליים במצריים. באחד ה-ערבים, כשצילמתי את מופע החשפנות שנערך לכבוד יום נשואיו של הגנרל סילאסו, הבחנתי בשולחן סביבו ישבו אנשי-ביטחון ישראלים בחליפות כהות, ש-צפו במופע החשפנות מקרוב וצילמו אותו. הבעות-פניהם לא הסתירו את הנאתם.

כשביקשתי לצלם אותם מצלמים את החשפנית הבריטית, הם צעקו לעברי כי מקהלה: אל תצלם! אחד מהם ניגש אלי ואמר: תן את הפילם, אני מדבר אליך בטובות, אבל יש גם שיטות אחרות. השבתי לו: איפה אתה נמצא? את היסגנון הזה לא שומעים פה!

אנשי-הביטחון המצריים יצאו מגידרם כדי להתנהג עמנו בלבביות ובנימוס. על כל בקשה היו משיבים בבליו. כשאסרו עלינו משהו עשו זאת בשיא האדיבות והעדינות. חששם של אנשי-הביטחון הישראליים לא נבע מטעמי-ביטחון, שהרי כולם במצריים ידעו את תפקידם. הם חששו כנראה מה יאמרו נשותיהם בבית כשיראו את הבעות פניהם למראה החש-פנית.

בלילה אחר הלכנו לחנות בהופעתה של נגואה פואד, גדולת הרקדניות המזרחיות של מצריים, שהופיעה במועדון-הלילה של מלון שרתון בקאהיר. הכניסה למרדון מותרת רק בחליפות-ערב ובעניבות. לי לא היתה חליפה וגם לא עניבה. מעולם לא ענבתי עניבה.

התכרבלתי היטב במעילי, וכיפתרתי אותו כך שלא יבחינו כמה שחסר מתחתיו. התישבתי ליד מארחנו, מנהל-האירועים של המלון. הוא היה אדיב והומין עבורי ארוחת-ערב. הגיע מלצר מהודר והגיש לי טיפס כסף. מתחת למפית היתה מונחת שם עניבה.

גדהמתי, איך הוא ראה שנכנסתי בלי עניבה? שאלתי את מארחי.

זה המקצוע שלו, לראות דברים כאלה, הוא השיב. אתה לא מוכרח לענוב אותה, אבל שים אותה לפחות על הצוואר. עשיתי כמיצוונתי.

אחרי-כך, כשהחלה נגואה לרקוד, רצתי תי לצלם אותה. זה לא פייר, אמרתי למארחי, היא רוקדת כמעט ערומה ואני

ארון חלד צה"ל בגבול אזור ההפרדה בסיני. במוחם ציוו לנו את החיים.

יום אחד, נזכר שלמה, כשפיתחתי סרטים במעבדת-הצילום של מערכת אחר-אל-יום, הייתי במצברוח מרומם. בחדר הכניסה ישבו כמה עתונאיות מצ-ריות. אחת מהן, סאלוה עסיפי, הפליטה לעברי: אתה כזה נחמד, שבא לי לנשק אותך. אבל היא לא עשתה את זה. עשיתי זאת במקומה. ניגשתי אליה ונשקתי על לחיה. היא פרצה בצחוק יחד עם כל העת-נאיות שבחברתה.

אמרתי לה: קודם זה היה באופן ספונטאני. אבל כיוון שאנחנו לא רק בני-אדם אלא גם עתונאים, בואי ננציח את הנשיקה שלנו.

מסרתי את מצלמתי האוטומטית לאחד העתונאים בחדר והוא הנציח את כל שלבי הנשיקה המשוחזרת שלנו. רק אחרי-כך הסתבר לי כיצד הסכימה סאלוה לצעד כה נועז מצדי. סאלוה היא גרושה הדר גלת בשווייזכיות לנשים במצריים. היא

היא נראתה מופתעת והגיבה מיד: זה בלתי אפשרי. קראת עתונים? תסתכל כמה בניו קשוח!

אמרתי לה: אל תשימי לב, תראי את הכותרות מחר. יהיו כותרות הרבה יותר טובות.

למחרת היא קיבלה את פני בצהלה: שלמה, צדקת. יש כותרות טובות בעת-רים הפעם היא גילתה מעט נכונות לפגוש אותי למחרת. אבל ביום המחר שוב קדרו פניה: שלמה, זה בלתי אפשרי. תקרא את העתונות. אתם לא מגלים גמישות. ההצהרות שהשמיעו דיין ובגין לא איפ-שרו לי לפגוש את אימאן ביחידות. כש-עובנו את מנהל-האום השארתי לה מזכרת חולצה חדשה שקניתי ערב נסיעתי למצ-ריום. היא החזירה לי במתנה פסלון קטן. עכשיו אני יושב ומצפה שיהיו כותרות טובות בעתונים, כדי שאוכל אולי לפגוש יום אחד את אימאן ביחידות.

תמונה

תשקיף

בגין דחה רעיון

פומש מזויין

בתקופת היותו באופוזיציה דחה מנהיג תנועת החרות, מנחם בגין, הצעה שהוצעה לו על ידי מפקדים לשעבר באצ"ל, לבצע מהפכה מזוינת ולנסות לתפוס את השלטון בכוח.

בגין רמו על כך לראשונה השבוע, בעת נאומו הדרמטי לפני מרכז תנועת החרות. הוא אמר: "היו ניסיונות להסיט אותנו מהדרך, ואני טענתי: נגיע לשלטון רק בדרך דמוקרטית. רק באמצעות פתח הבחור".

קיימים חילוקי-דעות באשר למועד ההצעה שאלה רמו בגין. ותיקי האצ"ל טוענים כי בגין התכוון בדבריו לתקופת מלחמת העצמאות, מיד אחרי שאונת האצ"ל אטלנה טובעה ביריית-תותח בחוף תל-אביב.

לעומת זאת יש גם סברה שהצעה לפומש הועלתה לפני בגין בתקופת כהונתו של יצחק רבין כראש-ממשלה, בעת שנרמז היה כי הממשלה עומדת להיכנע לחצים אמריקאיים ולסגת נפיש נהבית מסיני ומיהודה ושומרון.

עורכי-דין נודעים

ירדו מהארץ

בחוגי עורכי-הדין פשטו באחרונה ידיעות סותרות באשר למגוון הירידה מהארץ של שני עורכי-דין ידועים, בעלי משרדים מבוססים, שהתמחו במיוחד בתחום המישפטים הפליליים. השניים מכרו את דירותיהם ואת כל רכושם, ועזבו את הארץ עם משפחותיהם.

על פי אחת הגרסות נאלצו השניים לברוח מהארץ בגלל איומי אנשי העולם-החתחון, שחלק מהם היו לקוחותיהם ולא יכלו לעמוד בהתחייבותם לשלם לפרקליטתיהם את דמי ההגנה הגבוהים שאלה תבעו מהם.

גרסה אחרת טוענת כי לפחות אחד משני עורכי-הדין היה מעורב בפעילות פלילית של לקוחותיו, וחשש פן הדבר יתגלה.

בסברה נוספת, שהועלתה באחרונה, הועלתה השערה כי שמותיהם של שני עורכי-הדין איזוהו בעדותם של אנשי עולם-החתחון שהעידו לפני ועדת שימרון, שמונתה

לחקור את היקף הפשיעה במדינה ודרכי המילחמה בה, והשניים ביקשו להימלט לפני שיפורסמו מימצאים העלולים להכאיב את שמם.

יחסים מוזרים

בין בגין לתמיר

היחסים בין ראש-הממשלה מנחם בגין לבין שר-המישפטים שמואל תמיר הגיעו למבוי סתום, ובגין כימעט שאינו מדבר עם תמיר.

ככל נעויה הנוגעת למישרד המישפטים קורא בגין ליועץ-המישפטי-לממשלה, אהרון ברק, ועוקף עדיין כך את תמיר.

בתחילה התעלם תמיר מהתנהגותו זו של ראש-הממשלה, אולם עתה הוא מתלונן עליה באוזני מקורביו ואף החל מגלה קרירות כלפי היועץ-המישפטי. בגין אף לעג לתמיר כאשר נודע לו כי שר-המישפטים יצא לארצות-הברית בשעה שבגין ביקר אצל קארטר ונטל עימו את ברק כמלווה.

חברים מספרים על פגישות עם סעיד חאמי בהשתתפות:

אורי אבנרי, גד יציב, חיים דרין, דיאל עמית, אמנון זכרונ, שמחה פלפון, דוד שחם

כיום ה' 12.178, בשעה 20.00, בבית "בני ברית", רח' קפלן 10, תל-אביב. הציבור מוזמן

דורשים ממשל

להתפטר מהכנסת

אישים במפלגת העבודה, ובהם אף יושבי-ראש המפלגה שימרון פרם, מפעילים לחצים על מזכיר ההסתדרות ח"כ ירוחם משלי להתפטר מהכנסת.

על-פי הדישה, על משל להתפטר כדי שלא להחזיק בשני תפקידים, של מזכיר ההסתדרות והברי-כנסת. ולפנות מקום לפעילים אחרים של המפלגה. עד כה לא עלתה דרישה זו, כי אילו התפטר משל היה נכנס תחתיו לכנסת איש מפ"ם אימרי רון. אולם עתה, אחרי התפטרותו של חיים צדוק וכניסתו של רון לכנסת, נדרש משל לפנות את מקומו.

מכשירים שובו של

רפאל להנהגת

המפד"ל

במפד"ל עומדת להתארגן אופוזיציה להנהגת המפלגה, המורכבת בעיקרה ממתנגדיהם של ראשי "קבוצת הצעירים" שהשתלטו על המפלגה — זבולון המר ויהודה בן-מאיר. עם אנשי האופוזיציה נמנים פורשים מסיעת "למיפנה" של השר יוסף בורג, כמו דויד גוימן, משה סלומון ואליהו חריציון, וכן כמה עסקנים שפרשו באחרונה מחוגי הצעירים, כמו שמואל גפן. כנס ראשון של האופוזיציה עומד להתכנס ביום התמישי השבוע במדון "מוריה" (לשעבר "גרנד ביי") בתל-אביב, והוא נועד להכשיר את הקרקע לקראת החזרתו של יצחק רפאל, שהודח בשעתו מהנהגת המפד"ל, למנהיגות המפלגה.

בעלי-המלאכה

ב"עבודה" יצטרפו

לליבראליים

פרישה מאורגנת נוספת משורות מפלגת העבודה צפיה בקרוב. גוסף לקבוצת אנשי המשמרת הצעירה

של מפלגת העבודה, בראשותו של מזכיר המישמרת, ד"ר אבי רייך, השוקלת פרישה מהמפלגה הצטרפות לד"ש או לחטיבה הליבראלית בליכוד, מסתמנת תסיסה דומה גם בקרב חוגי בעלי-המלאכה בעבודה. כמה מראשי בעלי-המלאכה שבמפלגת העבודה מנהלים מגעים להצטרפות מאורגנת למפלגת הליבראלית בליכוד.

תסיסה ברמאללה

תסיסה חבה שוררת ברמאללה, ובמיררשת ביריות הפומבה, כנגד כמה תקריות.

התקרית הראשונה נוגעת לשני נערים, חאלד עבד ראבו ומוחמד איבראהים, שנחשדו בהשתתפות בהפגנה נגד סאדאת בביריות. הם הוזמנו כמה פעמים למישרד הממשל הצבאי, ונפעם האחרונה הוכרז קשות, לטענתם. שניהם הובהלו לבית-החולים ומאושפזים שם כבר כמה ימים, כשהם סובלים מחבלות קשות בחלקי-גופם השונים.

הפרופסורים הזרים בביריות חתמו על מיכת-בימחאה קולקטיבית בעניין זה.

מחכים על שחיתות

במישרד-הדתות

דו"ח של המבקר הפנימי במישרד-הדתות חשף פרשיות-שחיתות הנוגעת לאחד מפקידי המישרד. הממונה על הקצבות מתקציב המישרד, קיום חשד סביר כי האיש העביר כספים לשיבות פיקטיוויות.

קצין-חינוך אסר

לשדר

ידיעות בורסה

קצין-חינוך ראשי של צה"ל, אלוף-מישנה אבנר שליך, הורה לתחנת השידור הצבאית, "גריצה" לחדש לשדר ידיעות על שיעור אינרטי-החוב. התחנה הצבאית נהגה לשדר מדי בוקר, במסגרת מהדורות החדשות ה"קצרות המפורטות בתוכנית "הגית" בוקר", מודע ערכנו על שיעור אינרטי החוב הממשלתי, שהממשלה כוננה וינת שהציבור ירכשן. שיעור המניות המיסחריות והפינאנסיות לא שודרו בתוכנית זו. למרות זאת הניע קצין חינוך-ראשי, ככל הנראה, למפקדה ש שידור שיעור אינרטי-החוב בכרטיס ערוך לעודד חיילים ואנשי מילואים לספקולציות בכרטיס, והורה להפסיקן.

על פי הוראת שרהדתות הושתקה הפרשה, היא עלולה להביא לעימות בין השר לבין פקידים בכירים במישרדו.

הבורסה

חודש הבנקים

חודש ינואר הוא חודש הבנקים. הכל מתכים להודעות הבנקים על תוצאות מאוני השנה שעברה, ומרבית ההשקעות של הציבור הן במניות הבנקים. שיערי מניות אלה הניעו כבר לרמות גבוהות, וכדאי לקנות אותן רק בצפייה לדינודרים והטבות אך לא לעלויות שיערים.

אין ספק כי הודעות הבנקים יהיו טובות, ויתנו לבורסה תנופה חדשה של פעילות. המשקיע הנכון יחפש לו השקעה במניות אחרות, שטרם עלו לרמה גבוהה כל-כך. מניות הביטוח, למשל, פוזבות כמו אלה של הבנקים, שכן חברות-הביטוח הרוויחו כמו הבנקים. הפעם תצטרבנה חברות-הביטוח לחזק יותר רווחים, שכן חויבו להכניס לחשבון השנתי גם את רווחי ההצמדה.

שערי המניות של סחר על-ישם או הסנה, עדיין כדאים לרכישה, בשאר סוגי המניות כדאי להשקיע במניות יס-המלה, שעשו רווחים נאים ביותר. מניה נוספת שתהיה מוקד פעילות היא "ירדן". ראשית, העברה נמצאת בשלב של ניסיון השתלטות על חברת-ענק, ואם הניסיון יעלה יפה תהיה שווה עשרות מונים ויותר.

1 CF-160 - 3 גלים, כוון טד"ן, מתג - ISS

2

2 CF-270 - 4 גלים, 2 דמקולים, 4 וואט

3

3 CF-303 - 3 גלים, 1.8 וואט, מונה סיפדתי

4

4 CF-370 - 3 גלים, 2.3 וואט, מונה סיפדתי

5

5 CF-470 - 4 גלים, 2 דמקולים, 4 וואט

6

6 CF-480 - 3 גלים, 2 דמקולים-carbocon, 4 וואט, מטרבל צלי, בורד קסטוח

7

7 CF-900 - 2 דמקולים, 7.2 וואט, תיבת-מקצבים "RHYTHM & STUDIO MIXER", כניסה לגיטרה-מיקרופון

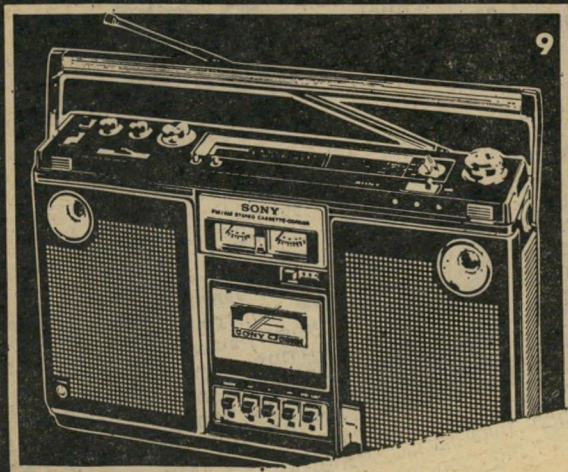
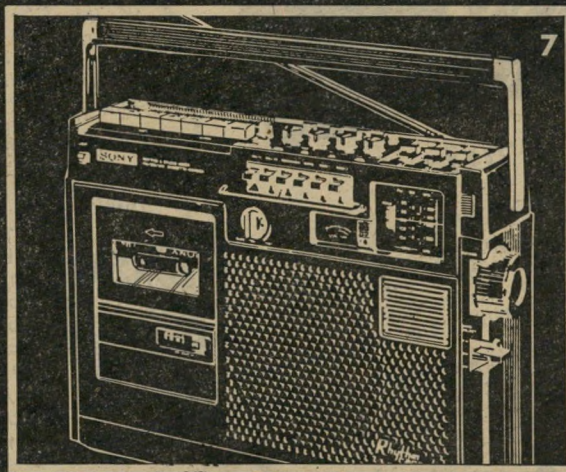
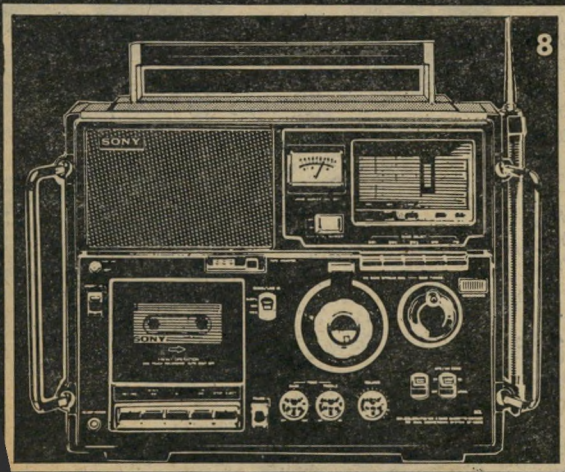
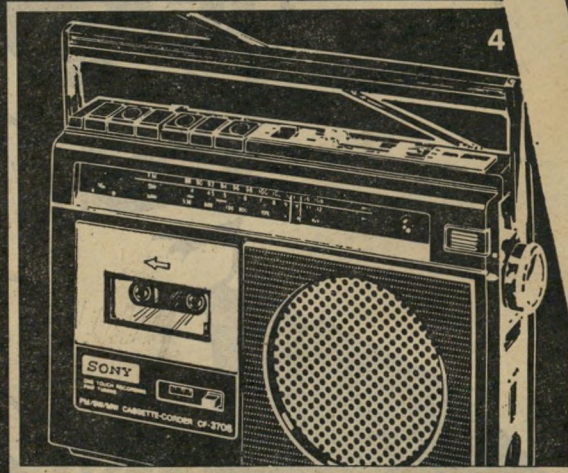
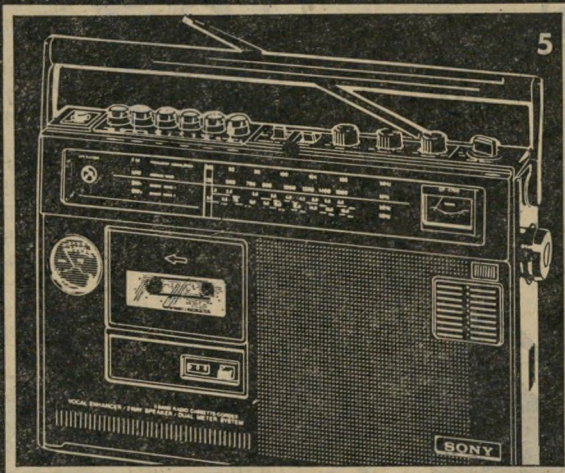
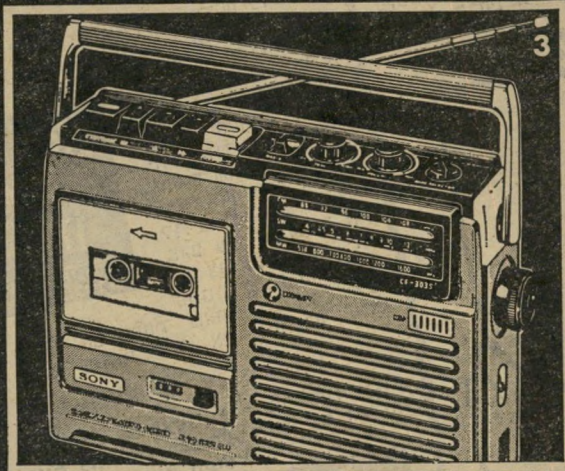
8

8 CF-950 - 5 גלים, עם מסמן תדר גבישי, הקלטה כפולה (sos) 4 וואט, דמקול אליפטי

9

9 CF-570 - סטריאו, 6.4 וואט, 4 דמקולים, 4 גלים, בורד קסטוח, כניסה לאוזניות-סטריאו

* לכולם הקלטה אוטומטית, מיקרופון פנימי, כפתור הקלטה אחד, AC/DC

המבוקשים

"IT'S A SONY."

העולם הזה 2106

מרטון מלניק/רפאל טיראן

נת ישראל ואובדן סופי של קיום העם היהודי כולו.

כל זה כאין וכאפס לעומת הסיכון שלוקח על עצמו סאדאט. כשלוך צעדיו יכול ל- הביא, כדבריו, להתפטרותו או למקסימום להרצחו. מהו סיכון אישי של יהודי מול הסיכון שלוקחת על עצמה מדינה ואומה שלמה?

מרדכי בן-חורין, סביון

גורדין מוות

ב"ה בית-הדין המיוחד לעניני בגידה, של הארגון-הצבאי-הלאומי מוצא את הנאשמים מנחם בגין, משה דיין, עזר וייצמן, אורי

שנים גבורה

בגוריוניזציה של בגין

יוסי קין, תל-אביב

אבנרי ועמוס קינן אשמים בסעיפי האישום הבאים:

- (א) בגידה בארץ-ישראל.
- (ב) בגידה בעם ישראל.
- (ג) בגידה בתורת ישראל.
- (ד) בגידה בהיסטוריה.

כמו כן מוצא בית-הדין המיוחד לעניני בגידה את הנאשמים מנחם בגין, אורי אבנרי ועמוס קינן אשמים בסעיפי האישום של בגידה בארגון הצבאי לאומי, ואת ז' נאשם משה דיין אשם בסעיפי האישום של בגידה בארכיאולוגיה.

בית-הדין המיוחד לעניני בגידה של הארגון-הצבאי-הלאומי גזור על הנאשמים עונש מוות על כל אחד מסעיפי האישום. העונשים יהיו חופפים.

ועדת-ההוצאה לפועל של הארגון הצבאי לאומי מודיעה, כי עונשי המוות שנגזרו על מנחם בגין, משה דיין, עזר וייצמן, אורי אבנרי ועמוס קינן יוצאו אל הפועל, אם ירצה השם, ביום ג' בשבט התשל"ח.

(המשך בעמוד 8)

כנסת אש"פית

אחד מסעיפי תוכנית השלום של מנחם בגין קובע כי לערביי עזה, יהודה ושומרון, תינתן במיסגרת האוטונומיה המוצעת להם, האפשרות לבחור באזרחות ישראלית ה' מקנה את הזכות לבחור ולהיבחר לכנסת. האם לא חששו מנחם בגין ומשה דיין, הוגי התוכנית, מכך שמיליון ערבים ב' שטחים יבחרו באזרחות ישראלית, ובכחי' רות הבאות לכנסת יכניסו אליה סיעה של 30 תומכי אש"ף מוצהרים, שיהפכו את כל מדינת-ישראל, ולא רק את הגדה המער' בית, ל"מדינה אש"פית" שמפניה בגין כה חרד?

אבל ייתכן שבגין מיטיב להכיר את ה' פלסטינים מאיתנו. יש להניח, על סמך תוצאות הבחירות האחרונות בישראל, ש'

רגישותך תעמוד השבוע במיבחן קשה. תחושת עלבון יכולה להשפיע על שיקולך

בבעייה החשובה לך. רגשות תיטכול מצטב- רים מולידים בך מרי- רות ומלנכוליה. בילוי- יים ובידור יהיו הצורה היעילה ביותר לחרוג מהמעגל הסגור אליו נקלעת. אל תמנע מ- עצמך התפרקות אפילו תצטרך להשתמש ב- אמצעים החורגים מ- השיגרה. אם היא מוכנה להאזין לך, שפוך בפניה את ליבך. לבשי ורוד.

שמועות ודברים שאין מאחוריהם כל יסוד עלולים להטעות אותך השבוע. נהג בוהירות על כל אינפורמציה - מועברת אליך, ובדוק אותה ביסודיות לפני שאתה מסתמך עליה. יהיה עליך לטפח מחדש יחסים שהזנחת עם אי- שיות העשויה להועיל לך. בנוז מזל עקרב ש' טרם עברו את גיל ה' 23 צפויים השבוע ל- מתנות יקרות. כדאי לכן לבדוק אם המחיר שאתן נתבעות לשלם עבור מתנות אלו אינו מוגזר מדי.

מישאלה שכימעט והתייאשת ממנה עשוי ייה להתגשם במפתיע. ייתכן גם ותהיה לך תוך הימים הקרור- בים אפשרות לפזרנות ולנדיבות מופגנת. מכ- רים ושכנים ילאו אותך בביקורים ובכ- קשות. תצטרך להק- דיש זמן לפיתרון בע- יותיהם של אחרים שאינן מעניינות אותך ביותר. פעילות גופנית מוגברת צפויה בסוף השבוע. בעיות שלא עניינו אותך בעבר יעמדו במרכז סקרנותיך. ליבשי כהה.

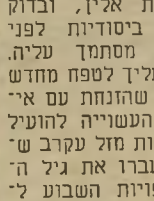
הרבה שעות שינה ומנוחה יעזרו לך לברוח מהבעיות הלוחצות עליך. אבל זוהי רק בריחה, והיא אינה פרי תרת את הבעיות אלא רק דוחה אותן. תצי- טרכי להתמסר למישהו הזקוק לך ולעודד את רוחו. ייתכן ופגישה מיקרית תשנה את שיג- רת חיידך. לא מן הנמנע שתשני את דעתך על אישיות שהערצת. במי- שור הרומנטי תיתבני לתת יותר מאשר לקבל. אבל עלייך להתי- אים את עצמך לאיש שאותו את אוהבת.

רוח שובבות ועליצות תשרה עליך הש- בוע. כמה מפעלותיך יפתיעו אותך ב- עצמך. מצב קשה ש- נחלצת ממנו, או שנר- אה לך כי אתה עומד להיחלץ ממנו, יסיר ממך נטל נפשי כבד. הביטחון העצמי שלך שועורר לאחרונה, ית- גבש מחדש. הרכילות היא אחת מתכונותיך הרעות. במקום עבו- זתך יתייחסו בהער- כה למאמציו והדבר ימריצך לנאמנות- יתר בעבודה. דחיית ביקור תאכזב אותך.

סוף השבוע יחייב נסיעות ופעילות מורטת עצבים. ברוזגך עלול להרגיך באדישותו ר- באי-נכונותו לשאת עמך בטל. בעיות של דייסה יעסיקו אותך. מראך ה' חיצוני עשוי להמריצך לנקיטת שורת צעדים בכיוון של שינוי. יהיה עליך לחשוב מחדש על הוצאה כספית שעמדת להוציא. נסיעה רחוקה שתכננת עלולה להתי- בטל במפתיע בגלל מי- שהו במשפחתך. יצירה ספוויתית או מוסיק' לית תפעיל את דמיונך. מגיעה לך מנוחה.

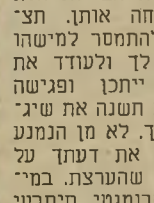
21 בספטמבר - 22 באוקטובר

21 בנובמבר - 22 בדצמבר

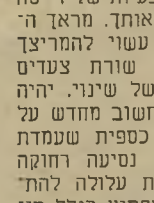
21 בדצמבר - 20 בינואר

21 בינואר - 19 בינואר

20 בינואר - 18 בפברואר

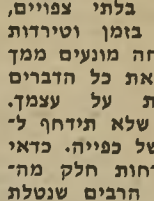

19 בפברואר - 20 במרץ

קרוב לוודאי שהשבוע קינאה לכמה מחבריך ומכריך. השתדל בכל ינע את הצלחותיך בכל השטחים ושומר בסוד את תוכניותיך, גם מ' אנשים שאתה נותן בהם אימון מלא. אם אתה עובד שכיר, תצטרך ל' היאבק בזמן הקרוב בשאיפתך לעצמאות. בת טלה - אכזבתך תחלוף ואז תוכלי לצחוק על חששותיך.

הדברים אינם מסתירים השבוע כפי ש- תיכננת אותם. מיכ- שולים בלתי צפויים, דוחק בזמן וטירדות במשפחה מונעים ממך לבצע את כל הדברים שהטלת על עצמך. מוטב שלא תידחף ל- מצב של כפייה. כדאי לך לדחות חלק מה- דברים הרבים שנטלת על עצמך ולהשלים את אלה שאתה יכול להקדיש להם מזמנך.

לחצים שהצטברו מעיקים עליך דווקא בתקופה זו. הדדמנות נדירה להצלחה כספית וחברתית נפתחה לפניך לאחרונה. עשה את כל המאמצים עלי-מנת שלא להחמיצה. הדבר יחייב התמסרות ועבודה מאר- מצת, אבל כל מאמץ הוא כדאי. את מנסה להסתיר ממנו את ה- דברים המעיקים עלייך ומלחמה קשה תהיה לך עם מצפונך.

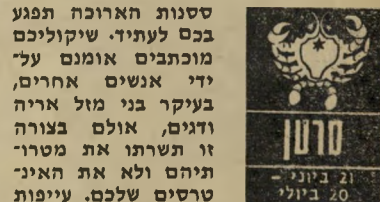
21 באפריל - 20 במאי

21 במאי - 20 ביוני

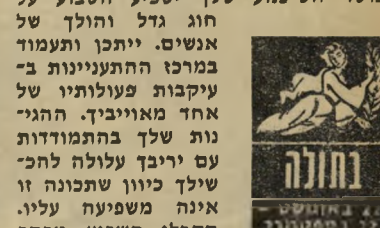
זהו השבוע. יהיה עליכם להכריע סופית לכאן או לכאן. הה- ססנות הארוכה תפגע בכם לעתיד. שיקולכם מוכתבים אומנם עלי- ידי אנשים אחרים, בעיקר בני מזל אריה ודגים, אולם בצורה זו תשרתו את מטורי- תיהם ולא את האיני- טרסים שלכם. עייפות כתוצאה מהנטל הרב שרבי עליכם זמן ארוך תפגוש בכוסרכם.

21 ביוני - 20 ביולי

21 ביולי - 21 באוגוסט

21 באוגוסט - 22 בספטמבר

גלית • שוקולד חלב

לורה
שוקולד
עלית
מגלים
את
"גלית"

MILK CHOCOLATE

בנות שלי שית שוקולד מנטה מסטיק אומרות:

טוב לי עם שוקולד

ששית

מכתבים

ביקשו להגן על החוק ופנו בתלונות למיש"טרה על מעשים חריגים. כ"אות הוקרה" על אורחותם הטובה מצאו עצמם חלקם מושמחים ונרדפים וחלקם מחוסרי-עבודה והמישטרה מחרישה.

היש סכנה גדולה מזו? היש עוד מרחק בין מצב זה למצב שהציבור מכנה אותו "טירור, פרוטקשן או פשע-מאורגן, בקנה-מידה מקומי ויחסי כמובן?"

כאחד ה"דון-קישוטים" שביקש לחשוף מעשי-שחיתות ויצא נפגע וניזוק ללא תקינה, אך המסרב עדיין להתיימש ממידת ה"צדק של העומדים בראש מערכת החוק ו"המשפט בישראל, הנני פונה מעל דפי עיתונכם לשרי המשפטים, הפנים והמיש"טרה, ליועץ-המשפטי ולראשי הסיעות הר גדולות בכנסת, לפעול להקמת ועדה ציבורית שתחקור את הדרך בה טיפלו הרשויות בפרשת חצור הגלילית.

יצחק זריהן,
חבר המועצה המקומית, חצור הגלילית

המלכה ופגניתה

בכתבה על חגיגות הסילבסטר בתל-אביב ובקאהיר (העולם הזה 2105) זיהיתי את תמונתה של זיווה בינדר-רודולף, נציגת

זיווה בינדר ובתיה בנדיקט בי-1959 תיזכורת אחרי 19 שנה

בגד-עור בניו-יורק. טרחתם להזכיר כי היא היתה מלכת-המים של עיתונכם בשנת 1959. אבל באותו גיליון, במדור אנשים, מופיעה תמונתה של הגברת בתיה בנדיקט. אף היא ישראלית החיה בניו-יורק, שאו-זכרה כדוגמנית וכשחקנית.

אם זכרוני אינו מטעני, גם בתיה בנדיקט

● בתיה בנדיקט היתה סגניתה של זיווה בינדר בתחרות מלכת-המים השניה שנערה כה ע"י מערכת העולם הזה, בשנת 1959 (ראה תמונה).

(המשך מעמוד 6)
על המקום תבוא הודעה נפרדת. גזר ה"דין יוצא לפועל ע"י כיתת יורים.

אלמוני, ירושלים

העכברושים

ראיתי בטלוויזיה את מסיבת העתונאים שערכו אנשי גוש-אמונים בניצוחו של משה שמיר, שהשמיע שם את הצהרתו הקנאית כי "תוכנית השלום של מנחם בגין, היא סכנה לציבור וסכנה למדינה".

חברות נמושות של לאומנים פאנאטיים חסרי כל פתיחות אינטלקטואלית מינימאלית, מאופיינת בידי אנשים כמו גאולה כהן או משה שמיר, אשר מנופפים בזכר יותיהם המזויזפות על יהודה ושומרון. בי עוד מנחם בגין התעלה לדרגה של מדינאי דגול, אשר יודע להבחין בין עיקר לתפל וצועד עתה לקראת השלום נשאים עלובי-הנפש האלה בד' אמותיהם כשכל רצונם לסכל כל תוכנית שלום בריאה.

על כך אפשר לומר מילים שנאמרו לפני שבועיים בידי מדינאי גדול אחד בר מחבה, על אנשי חזית הסירוב בטריפולי: "עכברושים, גנבים, וקשישים".

יוסי ורטר, תל-אביב

את הסיפור הבא שמעתי ממתנחלת בר גרעין קרני-שומרון, הנמצאת בבסיס הצבאי בקרום: "יש אצלנו משפחה מרובת-ילדים, ממוצא עיראקי, ממש מסכנים. הם אינם רצויים אצלנו מאחר ואינם יכולים להשתלב בחברה. אנו אפילו נותנים להם הרגשה של מנוחים, ומקפידים שלא לשוחח עמם או לבוא עמם במגע, כדי שיימאס להם ויעזבו מרצונם..."

לפני זמן מה ביקרתי בהתנחלות מסחה ובאתי בשיחה עם אחד המתנחלים שם, שהוא בעל מוסך באזור התעשייה בפתח תקווה, שהשכיר את ביתו ונא להתנחל. לשאלתי מה יהיה על הערבים הנמצאים בסביבה, השיב: "גורוק אותם לים". אלה מתנחליך ישראל.

ישראל נדאף, ראש-העין

פרוטקשן בחצור

אמת ויציב מה שנכתב בכתבתכם, ריח הזבל — גיחות חצור" (העולם הזה 2104), כי "עדויות-שקר יזומות, עלילות, השמצות והוצאות-דיבה, הם עניין של יום-יום בר חצור הגלילית" והפכו דבר שבשגרה. כאשר יעז מישוה לפנות על כך בתלונה, יימצא מישוה במישטרה או בפרקליטות, שיסגור את התלונה בטענה כי אין בה עניין לציבור.

במצב עניינים זה אין תמה שעבריינות-הנוצר הגיעה לממדים מדאיגים. אני מאשים את הרשויות שטיפלו בפרשת חצור: משרד-הפנים בראש וראשונה ואחריו הר משטרה והפרקליטות. בטיפולן הכושל ו"המגמתי תרמו לאווירה העכורה והמסוכנת שאין בינה לבין טירור מרחק רב.

"האשמים" היחידים שבינתיים נתנו את הדין — דינה של היד הנוקמת — הם אותם אורחים תמימים, שגילו אורחות טובה,

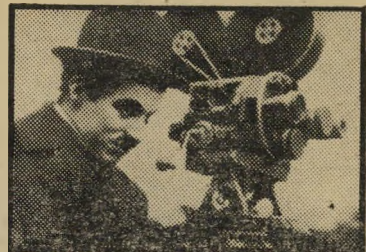

בתיה בנדיקט כיום*
סגנית המלכה

* עם הזמר סמי דייוויס.

לראשונה בישראל
הסרט על האמן היחידי שקיבל 4 אוסקרים ענ
מקוריותו בכתיבה, משחק, בימוי והפקה.
צ'רלי צ'פלין-הג'נטלמן הנווד

CHARLIE CHAPLIN - THE GENTLEMEN TRAMP

נמאי: דיצ'ארד פטרסון
מוסיקה: צ'רלי צפלין
קריינות: לורנס אוליביה
וולטר מתאו ג'ק למון

בכורה ארצית, "גת" ת"א, 4.30, 7.15, 9.30

צנטנר שובר את השוק

**הנחות עד 50%
לארנקי נשים**

עור מ-195. * נחש מ-195.
ארנקי כסף מ-58. * סקאי מ-88.

קטיפה איטלקית במחירים מפתיעים
— חכמויות מוגבלות —

חיים צנטנר ושות'

ת"א, פינסקר 4, ק"ב (מעל קפה, "בוגה")

דמקולי KEF
קובעים יותר מכל
מוכיב אחד, את
איכות המערכת.

"מלוסי, כיכר המדינה 8, טל. 269656 ובחנייות המוכרות

זורלה

המפטים המעוצבים כיצירת אומנות

פוליגרף
מכונת אחת
בדיקות בשמות:
עברית, ערבית, ואנגלית
טלפון: 03-253468

ארוזור

ציפוי דלתות וקירות

סאדאת:

"... אחד מתנאי השלום עם ישראל
העברת מסעדת "פינת הבלקן"
לקהיר. — ואת בניש השאירו לכם
בת"א.

פינת הבלקן

תל-אביב, שדרות רוקה,
מגרש הטנים מכבי צפון
טלפון 417440

בקרוב הסדרה הטלביזיונית

**זה עתה הופיע נחדש
ז'אן כריסטוף**

ע"פ ספרו של רומן רולן (חתן פרס נובל)

כרך א': הבקר השחר

יתר המשת הכרכים בקרוב

להשיג בכל החנויות והשק"ם

הפצה: "גד", צ'לנוב 13, טל. 823701, ת"א.

מכתבים

נשאה פעם בתואר של מלכת־מים או סגנית. אז למה לה אינכם מוכירים זאת? מיכאל גרשוני, תל־אביב

זיווה בינדר־דודוקף כיום
מלכת־מים

משה והסארקופגים

בעוד משה דיין נעלם שוב, כשהוא יוצר את הרשום המיסתורי שהוא היה בטהרן; ובעוד השאה הפרסי מכחיש כי ראה אי פעם בחייו אדם עם קרחת ועם רטיה שחורה על עינו — אני חושד כי משה דיין התחבא באחד הסארקופגים שי בגנו, מתוך כוונה לעורר את העתונאים להעריך שהוא נמצא באיזו שהיא שליחות דיפלומטית חשובה בטהרן, כוויית, דמשק או האלהים יודע איפה. למחרת היום מלווה אותו אשתו רחל לי נמליהתעופה ב־גוריון. כשעזב את ה־ יציאה והעתונאים מקיפים אותו, הוא מחייך ואומר כי לא היה בטהרן, בכוויית, בדמשק או ריאד. מדוע לא עלה בדעת איש לשר אול אותו את השאלה המבריקה, האם לא היה בסארקופג שבגנו?

יוסף שריק, תל־אביב

זעקת יורדת

זו ממש זעקה נואשת. אני מתה לחזור לארץ. השאלה היא איך עושים את זה?!

התחתנתי עם אלמן קנדי, אב לשלושה ילדים, הרגיל לרמת החיים הסטנדרטית המקובלת בקנדה. הוא עצמו מעוניין מאוד לעלות ארצה. אך אני זקוקה לפיענוח הר סוד: כיצד עושים זאת אם אתה לא מיל־ יוני, למרבה הצער?

היכן היא באר הקסמים ממנה אוכל לשאוב מאות אלפי לירות לרכישת מקום מגורים ולקניית "המותרות" כגון מקרר חשמלי, מכונת כביסה, תנור אפיה ו־ אפילו פטיפון, הנחשבים בארץ ללוקסוס. פשוט פשע לחשוב על כך.

מנהיגות כלכלית יקרה, אתם עושים צחוק מעצמכם! מהיכן ייקח פועל ייצור כסף לשלם בעד כל המותרות כמו המון, החנינוך והביגוד? האם כל אלה הם באמת מותרות?

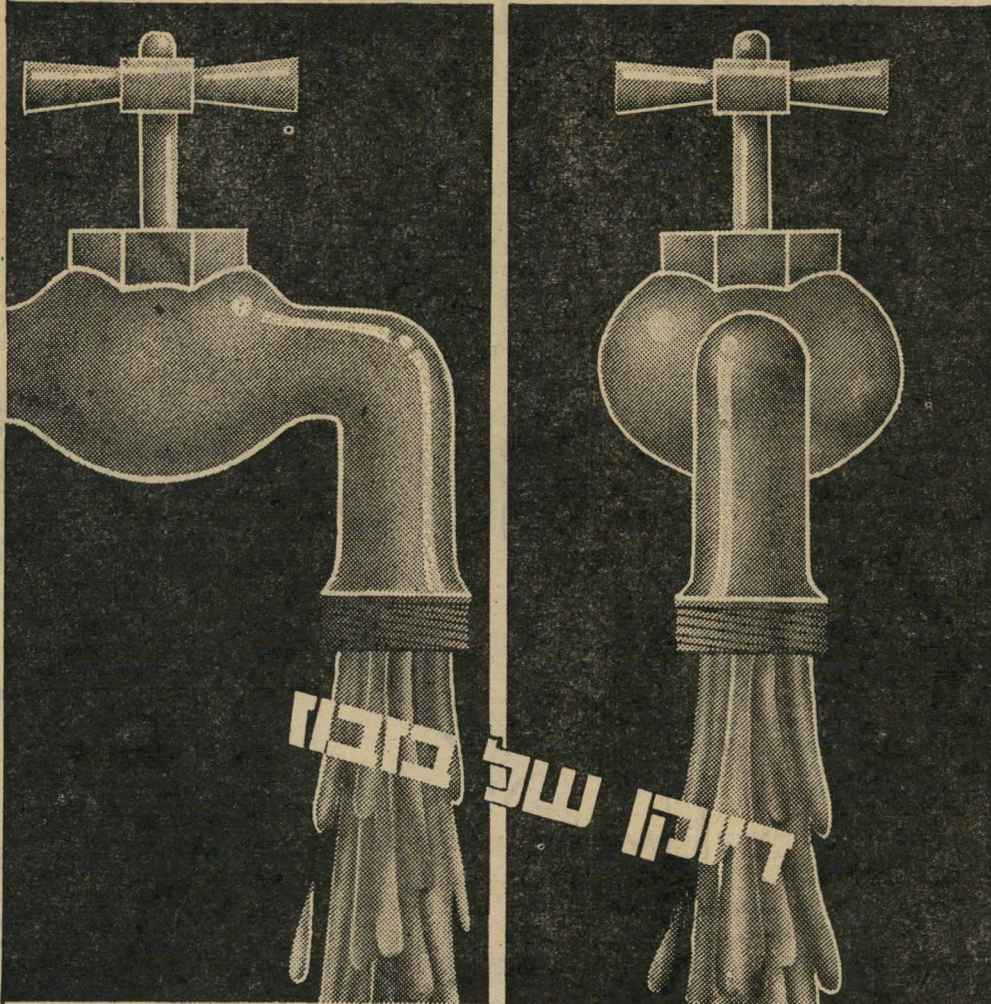
ואם כבר עוסקים בתנאים, יביא לכם דוגמא אישית.

אריזת חפצי האישיים בארץ נעשתה בידי שניים או שלושה אנשים, נמשכה כחמש שעות והמחיר שדרשה ממני חברת תשגיר היה לא פחות ולא יותר מאשר 656 דולאר קנדיים. גם החברה העוסקת במישלוחים בקנדה טענה שהמחיר הוא מעל ומעבר. בנסותי לברר זאת נעניתי לא מיניה ולא מקצתיה. הוברר לי שאין בארץ שום פיקוח על מחיר אריזה ומשלוחים. איך רוצה מדינת־ישראל לייצא למדינות צפון־אמרי ריקה, למשל, עם מחירים כאלה?

רבותי, הרבה אנשים שפגשתי ורבים אחרים עליהם שמעתי, ניסו לעלות לארץ, או לחזור אליה. הם שהו כשישה חודשים

(המשך בעמוד 10)

גם בחורף אל תבזבז מים

סגור את הברז בזמן

נציבות המים

רובקס

המתנה השימרשית ביותר

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל

אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227116
חנייה חופשית

מורלה

המפטים המקוצבים כיצירת אומנות

השבוע

הגרלת הפיס

סך הפרסים

4.8 מיליון ל"י

פרס ראשון

750.000 ל"י

נופל הפיס

תו טרמפ לחייל

מכתבים

(המשך מעמוד 9)

עד שנה בארץ וברחו חזרה. יותר מזה: הם נמלטו.
אם בעיר כמו ויניפג, שהיא בעלת אוכלוסייה של 600 אלף נפש, מתרכז מספר לא מבוטל של יורדים ישראלים, שוב בנפשכם מה נעשה בערים הגדולות של קנדה, ארה"ב ואירופה.
לסיום אני חוזרת לשאלה בה פתחתי: איך? איך אפשר לעשות מה שנראה לנו כיום כבלתי אפשרי. האם לממשלה הנאורה יש פתרונות מהפכניים בנדון?
א. בילסקי, ויניפג, קנדה

צילומים המופיעים בו נראים לי כפוטו מונטאז' ותעלול פירסומת. חשדי לא היה מוצדק אם לפחות היה מצויין שם הכותב והצלם. וללא שום קשר, ברצוני להודות לכם על מדור הבורסה שלכם, שהוא היחיד בעתונות הישראלית, שאינו מפחד מהבנקים וכותב את כל האמת על מעלליהם וגם צודק, בדרך כלל, בהערכותיו את הצפוי בשוק המניות.

אילן פרידלר, הרצליה

● כותב הכתבה על המודטים המרחפים היה כתב העולם הזה דני גוב. התמונות שופקו בידי אנשי המדיטציה המרחפים.

דויד לוי במיעוט

בעצם אותם הימים שבהם התפרסמו ב"ר עיתונות ידיעות על דיוני ועדת הכנסת בשאלת הגדלת משכורות שרי הממשלה וסגניהם התבשרנו מפי סגן שר האוצר, יחזקאל פלומין, כי הממשלה מתנגדת להעלאת סכומי קיצבאות הילדים המשולמות למישפחות מרובות-ילדים.
לא שמענו את מר פלומין מצהיר על התנגדות הממשלה להעלאת משכורות שלו ומשכורת השר שלו. אבל את קיצבאות הילדים אין הוא מוכן להעלות. אילו היו שרי ממשלת ישראל בעלי מישפחות מרובות ילדים כמו שרי-הקליטה דויד לוי, היתה התמונה ודאי הפוכה. אבל לצער רגו, דויד לוי הוא — בעניין זה — במי עוט בממשלה.

בנימין מרבה, עכו

טעות לעולם צודקת

עורכי העתונים בישראל בחרו כ"סקופ" השנה את חשיפת חשבון הדולרים של הגברת לאה רבין בידי העתונאי דן מרגלית. אבל הצופה עשה סקופ משלו. הוא הפך את חשיפת החשבון לחשיפת החשבון. דן לאיר, תל-אביב

בסופו של חשבון גרמה חשיפתו לחטיפתו — בידי אוצר המדינה.

את הכותרת הבאה מצאתי בעתון דבר: אם זה מה שקרה לדולאר אחרי הפגישה של תנועת המושבים, תארו לעצמכם מה יקרה לו אחרי הפגישה עם התנועה הקיבוצית.

יעקב עמרם, תל-אביב

הצורך רוצה לחיות

קראתי את הכתבות שפורסמו בעיתונכם על הנעשה ב"הצורך הפלילית". לצערי הרב, אינני מבין מדוע חברי המועצה המרוממת בחצור ממשיכים לנהל מוסד זה כאילו לא קרה דבר. רק באחרונה קראנו על פיזור המועצה המקומית באשקלון ועל מינוי ועדה קרואה במקומה. מדוע לא נעשה דבר זה בחצור?

יעקב היין, חצור הגלילית

בכתבה על "הצורך הפלילית" (העולם הזה 2104) נגע כתבתם בנעשה בחצור הגלילית ליתר על קצה המזלג. אילו חדר לעור מק הבעייה, היה מגלה שהמצב פה חמור הרבה יותר כל מי שמשגת ידו לרכוש דירה מחוץ לחצור, נוטש את היישוב. כי חצור נוצר מישקע של מישפחות מעוטות יכולת ממורמרות. רק בהודש האחרון עזר בו כמה מהמישפחות הוותיקות את חצור. ההרגשה כאן היא שהאוכלוסיה איבדה את התיקוה לראות את העיירה מתקדמת ומתפתחת כדרך כל העיירות האחרות — ועקב כך נכנסים האנשים לאדישות, ולא מנסים לעשות מאומה לשינוי המצב. זוהי הסכנה הגדולה.

לא צריך להכליל את כל תושבי חצור בכיטוי "הצורך הפלילית". יש בחצור הררי בה אנשים ישירים ותמימים, ואין זו אשף מתם אם ראשי היישוב נחשדים בפלילים.

עדיזה ביטון, חצור הגלילית

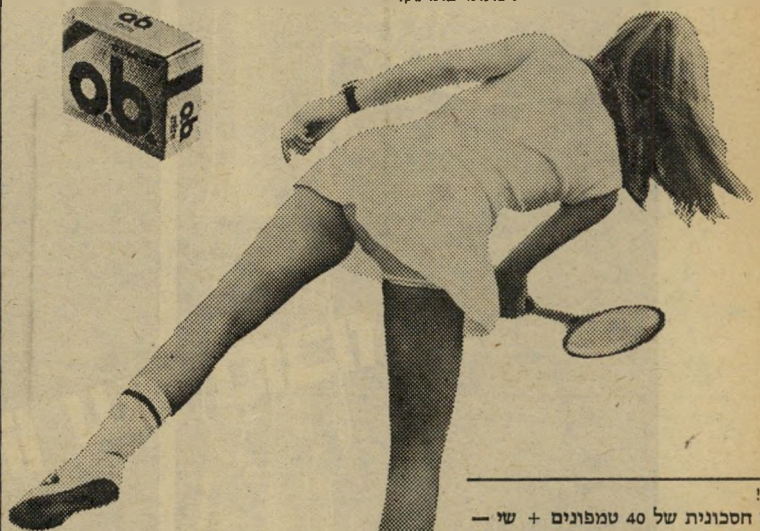
חשד שווא

בעתונכם (העולם הזה 2104) הופיעה כתבה בשם "תיק השלום המרחף", שהי

365

ימים חופשיים בשנה

טמפון אוב, הטמפון הקטן הנוח והבטוח ביותר בעולם נותן לך הרגשה משוחררת וחפשית, 365 ימים בשנה. תוכלי ללבוש מכנסונים קצרים והדוקים, חצאית מיני, או ביקיני. תוכלי לרקוד, לטייל, לטבול באמבט ולרחוץ בים בבטחון מלא. טמפון o.b. קטן משפתון ולכן קל ונוח לשאתו בארנק.

חדש! ריזה חסכונית של 40 טמפונים + שי — רנקון פלסטי לנשיאות 3 טמפונים בארנק.

או-בה

o.b.

הטמפון בעל כושר הספיגה הטוב בעולם

אלעזר ושות' / פירסומאים

שפל חדש לדולר בבורסות אירופה

בעקבות פגישה עם ראשי תנועת המושבים

לונדון, (יפ"ע, עיר וע"ץ). | בנק המרכזי של ארה"ב נ- | הדולר האמריקאי שוב | למנות במקומו את ויליאם

הכותרת ב"הצופה"

"סקופ" השנה: חטיפת חשבון הדולארים של גב' רבין

חשיפת חשבון הדולרים של משה פחת רבין על-ידי כתב "הארץ", הסקופ של "מעריב" היה לדעת

הכותרת ב"דבר"

כמה פעמים נסית להכטר מהם — ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים

לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ-1/2 שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו יותר ז'וקים בביתך! ר"ג, מוריעין 18, טל. 790114-5-6 • אילת: טל. 059-3012 היתר משי הכריאות: 21, רשי עסק 481/75

הדברת מזיקים **איתן עמית**

מורלה

הטפטים המעוצבים כיצירת אומנות

רובקס

המתנה שבהישג ידך

דרך ללא חזרה

כבר עתה ברור, כי עם הגשת תוכניתו המפורטת של ראש-הממשלה, בדבר הסדר-שלום בין ישראל לעולם הערבי, יתלהט בארץ, במלוא חומו, ויכוח פוליטי ורעיוני נוקב. למעשה כבר החל הוויכוח, והתנגדותם הספונטאנית של גורמים לאומניים קיצוניים לתוכנית זו אינה מפתיעה.

מנקודת ראותם של קיצוניי-„חירות“, גוש אמונים והתנועה למען ארץ-ישראל-השלימה, ההתנגדות המוחלטת לעצם המושג „ניהול-עצמי“ (אוטונומיה) של ערביי ארץ-ישראל היא מובנת והגיונית בהחלט. מנחם בגין עצמו, כמו שותפיו במיסד השילטוני הקיים, יכול עדיין לנסות ולטעון, כי אף אם תבוצע תוכנית האוטו-נומיה המינהלית לא תקום מדינה פלסטינית, אולם בעצם השמעת הטיעון המופרך הזה אין יותר מהבעה של מישאלת-לב בלתי-מצויאותית.

ההיסטוריה הפוליטית של מאתיים השנים האחרונות גרשה מיקרים בולטים של התפרקות מיסגרות מדיניות (עם ובלוי שלבי-ביניים של אוטונומיה מינהלית לאומית) כל אימת שניסו להכיל בתוכן עמים או גורמים אתניים, דתיים, תרבותיים ולעיתים לשוניים בלבד, שלא ניתן לגשר על פני ניגודיהם היסודיים או שאיפותיהם העצמיות המהותיות. נסתפק כאן בציון המיקרים הבולטים השונים של אירלנד, קפריסין ובנגלה-דש. ייתכן שהנוונו עדים בימים אלה ממש לתהליך היפרדות גובר בקנה-הידר-לשונית, בדומה להיפרדות ארצות-השפלה לפני כ-150 שנה — להולנד ולבלגיה.

בכל המיקרים הללו לא היה, כנראה, מנוס מהיפרדות סופית ומכינון מיסגרות לאומיות נפרדות. אף כי לעצמים היה השוני בין הגורמים שנפרדו זה מזה מוגבל

שנית — חזרה לקווי שביתת-הנשק של 1949-67 — והחזרת שטחי-הכיבוש של יוני 1967. קוים אלה ניראו בעיני הערבים כקוים ארעיים במשך 19 שנה. הם דחו אותם בתוקף כגבולות-קבע, כאשר הוצע להם הדבר על-ידי דויד בן-גוריון ב-1949, ואין עלינו חובה מדינית או מוסרית כלשהי, להכיר ב„גבולות“ שנידחו בעבר על-ידי הערבים עצמם. זכור, נכבשו השטחים ב-67 לא במלחמת-כיבוש יזומה מצידנו, אלא תוך כדי התקפת-נגד יעילה במהלך התקפה כוללת עלינו. לפיכך, אין עלינו חובה מוסרית להחזיר שטחים אלה מלכתחילה, ממש כמו שבאירופה לא הוחזרו לגרמנים שטחים נרחבים שנכבשו מידיהם במלחמה שבה פתחו הנאצים ב-1939.

אני משוכנע כי מבחינה בטחונית אלמנטארית לא נוכל עוד לשוב ארבעה לקו הגבול תול-כרם-קלקיליה, ואין עלינו גם כל חובה מוסרית לעשות כן. נותרו, אם כן, שני עקרונות-יסוד לפתרון הסיכסוך: (א) הגדרה לאומית עצמית לערביי ארץ-ישראל; כלומר: זכותם המלאה לכונן מדינה פלסטינית עצמאית במתן בית השטחים של יהודה, שומרון ורצועת-עזה, עם או בלי קשר כלשהו עם ירדן, לפי רצונם שלהם. (ב) פשרה טריטוריאלית סבירה והוגנת, שתיתן להם שליטה מדינית מלאה בשטחים בעלי אוכלוסיה ערבית המונית וצפופה, ותתחשב, יחד עם זאת, בצרכי בטחון חיוניים של ישראל, לאורך גבולה המזרחי.

ככל שנשכיל מהר יותר להכיר בשאיפותיהם הלאומיות הצודקות של ערביי ארץ-ישראל, ונסייע להם במימושן, כך נוכל לעמוד בתקיפות על מילוי הצרכים הבטחוניים החיוניים שלנו, במוי"מ המכריע שאנו כנראה מצויים כבר בראשיתו.

יהודה בן-אשה, ירושלים

הביטחון המפוקפק של עמידרו

רק ששלוס איזורי לא יביא להאטת מירוץ החימוש באיזור, אלא, אדרבא, יביא להחרפתו, וכי אותם שליטים ערביים שיעשו את השלוס עם ישראל, ובכנות, לפי דבריו, דווקא הם, תוך „לימוד הלקחים“, יכינו את צבאם למילחמה הבאה נגד האוייב הציוני.

(ו) למעמקים לא-נדועים של פאראנויה מגיע עמי-דרור כשהוא מתאר את המזימה הסופית, כאשר ארצות ערב מבוימות סיכסוכים בינו לבין עצמן (והרמז למתרחש עתה ברור למדי, למרות ההסוואות), כדי להשיג את אלמנט ההפתעה במילחמתם נגד ישראל, הפתעה שאין הן זקוקות לה כלי-עיקר: הרמטכ"ל המצרי בתסריטו של עמידרו טוען (ועמידרו אינו סבור שזו טענה מופרכת), „שאם תחדש ישראל את תוקפנותה ואיומיה כלפי מדינות ערב, או אחת מהן, יש כעת בכוחו של העולם הערבי להדביר את ישראל באורח ודאי וללא קושי“. כלומר: במיקרה של תוקפנות ישראלית, היא לא תהיה זו הפתעה עבור ישראל אם יתקפו הערבים. ואף-על-פי-כן: „אין קושי“. לשם מה, אם כן, ההפתעה? התשובה (שלי) פשוטה: כדי של עמידרו יהיה סוף-סוף היכן לנפנף בשד האש"ף ובסכנת המדינה הפלסטינית, שהוא מועיד להם תפקיד בהשגתה החזויה של מדינת ישראל.

(ז) לכל אורך דינונו של עמידרו מועמדות ארצות אירופה המערבית כמשרתות הערבים, ישראל ואמריקה ממלאות באופן קבוע את תפקידו של „שוטה הכפר“, ברית-המועצות פשוט נמחקת ממפת העולם, והערבים הם כלי-כוח, כלי-יודעים, וחמור מכל: לערבים יש מיקסציה, אולי פסיכוסומאטית, של השמדת ישראל, בכל מחיר ובכל הנסיבות. הערבים פשוט רוצים להשמיד את ישראל, נקודה.

לבסוף, אנסה גם אני את כוחי בתיאורים אפוקליפטיים. נניח שממשלת-ישראל תיקח ברצינות את תחזיתו של עמידרו (ולמרבה הצער יש בממשלה זו כמה אנשים שאפילו זאת אפשר להאמין עליהם) ותחליט שאפילו המצב הנוכחי עדיף על שלום. כיוון שברור (גם מדברי סאדאת) שהאלטרנטיבה להסדר היא מלחמה נוראה, תעדיף ישראל לפתוח, במלחמת-מענה. מה תהיה עמדת המעצמות לגבי תוקפנות ישראלית כזאת? אין ספק בעמדת ברית-המועצות, שלא היתה רחוקה, כנראה, מאיום מזוין כבר במילחמת „יום הכיפורים“; אך נראה לי שאין ספק גם בעמדת ארצות-הברית, שלא תרצה להיגרר למילחמה עולמית, וגם לא לאבד את כל הישגיה בעולם הערבי. ובכן, תהיה עוד מילחמת דמים, ואחריה, עם או בלי יוזמת-שלום ערבית, יבוא אלמנטים האמריקאי, אותו מנבא עמידרו, ועל ישראל יהיה להחזיר את השטחים לא כדי להשיג שלום — אלא כדי להמשיך ולהתקיים. משום שאפילו לחם אין ישראל מייצרת כפי צורכה. ונניח שהיא, עמידרו, לאכול את „המרכבה“ כמנה ראשונה, את ה„כפיר“ כמנה עיקרית, ואת ה„גבריל“, ברוטב אטומי, לקינוח. ארוחה משיבועה, על טהרת ה„כחול-לבן“.

שלמה פרנקל, תל-אביב

בימי עמידרו

ישראל. והנה: מאז צעדו של סאדאת, זה המציאות, חדלו כל הדיבורים על לחץ אמריקאי. עמידרו חווה כי עם בוא השלוס „שלו“, תהיה ארצות-הברית אחראית ל„תנופת פיתוח אדירה“ במזרח-התיכון. עמידרו אינו מבין כלי-עיקר איזה תפקיד חשוב ממלאת ישראל עבור ארצות-הברית באיזור, כמי שהבטיחה בעבר ואמורה להבטיח גם בעתיד את „התנהגות הטובה“ של שכניה הערבים. תפקיד זה תוכל ישראל להמשיך ולמלא רק אם תשקוד ארצות-הברית על שמירת עליונותה הצבאית המוחלטת — ואין כל סימן שהיא נסוגה מכך. חלומות „הפיתוח המואץ“ האמריקאי נשענים על חוסר-הבנה בסיסי עוד יותר: אמריקה, רחוקה מלהיות מעוניינת במזרח-התיכון שיהווה מעצמה צבאית וכלכלית אדירה, שיצרו כמדינות גדולות, „מדי“ של הנפט המופק בו, ששליטיו יחליטו יום אחד כי יש באפשרותם להשתחרר מהפטרונות האמריקאית. איש לא תפריע לארצות-הברית „לפתח“ את ארצות אמריקה הלא-טבטיות, למשל. מדוע לא עשו זאת שם, ועשו זאת כאן? (ה) תחזיתו המופרכת של עמידרו קובעת כי לא

איננו בא להטיל ספק, ולו גם קל שבקלים, בידע ההיסטורי והצבאי של בנימין עמידרו; אך נראה לי כי פרשן צבאי (ככל פרשן אחר) אמור לעסוק בנושאי שבתחום הבנתו תוך השתמכות על השתתת עובדותיה כלשהי, וכללי ההיגיון הפשוט, או הדיאלקטי, או הגומלין והקשרים המסועפים בין תחום עיסוקו ותחום מים אחרים, וקשה לי להניח, דרך משל, שיש פרשן צבאי כלשהו, הסבור שהפוליטיקה המזרח-תיכונית אינה, בעצם, יותר ממזימה אנטי-שמית אפלה, כשם שאין פרי-שן מדיני שאינו יודע את ההבדל שבין תותח לצוללת. קביעותיו של עמידרו, כפי שהן באות לידי ביטוי במאמרו „הסכנה שבשלום סאדאת“ אין להן, במיקרה הטוב, על מה לסמוך, ובמיקרה הרוע הן נראות כלקוחות מיצירה שמר עמידרו עוסק כנראה בחיבורה, והקרויה „הפרוטוקולים של זקני ערב“.

(א) מר עמידרו קובע כי „מנקודת הראות ה-מסויימת והמנותקת של ביטחון-ישראל במובנו הצבאי והמוחשי של המושג, אין ערך כלשהו, שלילי או חיובי, לביקור סאדאת ולכל מה שנאמר או התעורר בהקשריו. מאותה נקודת-ראות עדיף היה, לאין-שיעור, שימשיך סאדאת וישב בביתו“. אכן, מר עמידרו צריך להחליט, או ש„אין ערך כלשהו, חיובי או שלילי“, או „שעדיף היה לאין-שיעור“; והכל, נא לשים לב.

(ב) מאותה „נקודת-ראות“ מופרכת מיסודה, טוען עמידרו, עדיף היה שיתפרק סאדאת משני-שליש, בערך, מכוחו היבשתי. עוד לפני שישראל הבטיחה להחזיר מילימטר אחד בסיני, שלא לדבר כלל על הבעייה הפלסטינית. ובכן, מר עמידרו, לשיטתך שלך, הרשה לי לקבוע את הקביעה הבאה: מנקודת הראות „הטהורה“ הזאת של ביטחון-ישראל, עדיף היה שהעם המצרי יארוז, במחילה, את מטלטליו ויהגר לאלסקה. במלוא האחריות ברצוני לומר, כי קביעה זו יש לא פחות היגיון מאשר בקביעתך שלך, ואוכל גם להוסיף, כי „מאותה נקודת-ראות“, ולמען ביטחון-ישראל (בהתחשב ביתר שכנינו הערבים), תחליט לנופש של 60-50 שנה לאיי האנטילים, עד שירגעו הרוחות באיזור.

(ג) להלן קובע מר עמידרו כי „אילו היה במקום סאדאת שליט ערבי אחר הזומם ומחליט לניש, תוכי ניה גדולה“ להשמדתה הסופית והמוחלטת של ישראל, לא היה עליו אלא להציע ולדרוש מה שמציע דורש סאדאת. והרי מדברים אלה משתמע בברור, כי עד כה לא היתה לשום מנהיג ערבי תוכנית כזאת. היחיד שאפשר לחשוף בו הוא סאדאת (המליט שחושבה בהן עמידרו שימוש — במקום סאדאת“ — הן מסווה שקוף), וגדולי ידידיה של ישראל הם שליטי לוב ועי-ראק, המתנגדים בתוקף לתוכנית, ומי יודע אם אינם סוכנים ציוניים מוסוים!

(ד) לשיא מגיע עמידרו כשהוא יוצא לרעות בשדות הצייד הנצחיים של האפוקליפסה. כאן יוצאת בורתו הפוליטית לאור בכל שורה, ועם לא די בכך, הוא גם מתגאה בה. עמידרו חוה קצת סאדאתי דומה לזה שנעשה במציאות — ובצמוד לו לחץ אמריקאי כבד על

תימצא הנוסחה

מדוע עליכם להיות תמיד יותר אדוקים מן האפיפיור? הנה, הנשיא קארטר עצמו תומך בדעתו של בגין כי אין להקים מדינה פלסטינית בגדה המערבית. שהסכן את ביטחון ישראל. בגין הצליח לשכנע את קארטר, שרק לפני חודשים מיספר תבע הקמת מדינה כזו. אז מדוע דווקא אתם מבקרים את בגין על אייגונוותו להעניק "הגדרה עצמית" לפלסטינים?

סביר להניח כי לא התקשורת של בגין בנקודה זו היא שתהיה מיכשול לשלום. הנשיא סאדאת יודע כי אין להזיז את בגין מעמדה זו, ולמרות זאת הוא מוכן להמשיך לשאת ולתת עם ישראל על שלום. מכאן שגם הוא מאמין כי בסופו של דבר תימצא נוסחה שתקבל על דעת כל הצידיים ויהיה מוכן לסגת מתביעתו למדינה פלסטינית.

אדמונד עוזר, באר-שבע

מי לשלום ומי נגדו

באחרונה עדים אנו לתופעה היסטורית מעניינת, אם לא ממש גרוטסקית. ראשי מיפלתג העבודה הם אלה שמתנגדים לנסיגת גות ולפשרות למען השלום, ואילו מר בגין עושה בדיוק מה שמתנגדיו טענו שהם יעשו במשך עשור שלם אך לא הצליחו — או שמה לא התכוונו כלל לעשות? מיפלתג העבודה וראשיה אמרו, במשך שנים, שרק מדיניותם תביא לשלום ורק הם רוצים בפשרה טריטוריאלית.

מדוע, לכן, כאשר מגיעה שעת האמת, הם אומרים שלא יסכימו להורדת יישובים בביקעה וברמה, ושלא יסכימו לנסיגת גות ממשיות? ייתכן שהתשובה מונחת בהונאה הגדולה ביותר שעשו אי פעם פרי לטיקאים בישראל כלפי עמם!

למה הכוונה? על תנועת העבודה משייכים מרבית היישובים שבשטחים (57 מתוך 70), וזהו נכס לאומי וכלכלי ממדי רגה ראשונה לתנועה זו מבחינה פוליטית. התנועה איננה יכולה לשחרר עצמה מנכס זה, ומאנשים שעלו על הקרקע ביישובים תוך הבנה שהם יישארו שם לעד.

מאידך, הנחת ראשי העבודה היתה שהערבים לעולם לא יעשו שלום, ולכן ממיי לא בעיית פירוק היישובים לעולם לא תעלה לדיון. כך הרוויחו מנהיגי התנועה משני העולמות.

אך בעשותם הישוב זה, שהוכח כיום כמוטעה, עשו ראשי העבודה מעשהייתר מית שאין למעלה ממנו בתולדות היישוב. כל אותם אלפי מתיישבים בשטחים הם אלה שנפלו קורבן להונאה מודעת זו או, במיקרה הטוב, אווילות של אלה שהביאו לנו את המחדל של אוקטובר 1973 כתוצאה מאוילות מסוג אחר.

תנועת העבודה מתקרבת לקיצה במהירות רבה, אך מכתהמות שלה תהיה התיפרקותם של יישוביה בביקעה וברמה תוך שנה מהיום מחד, והשלום הכולל שיישג מר בגין מאידך.

מרדכי צידון, גיבעה צרפתית, ירושלים

פרשת השבוע

ובשנת ה'תשל"ח מיום בריאת העולם, היתה צבונה מדינתם של היהודים בלהט אמונים על קדושתה, ויתגלו-ישו על כל רגב אצור הצהרותיה כי "הארץ נשארה הרבה מאוד לרישתה" (יהושע י"ג ו), ואומנם, "היכה יהושע את כל הארץ" (שם, 40) ".... ואת כל הנפש אשר בה לא השאיר בה שריד" ואומנם שר וניצב בישראל, בידו כי חוקה וברצונו כי עז להיות כתלמידו של משה ואת פועלו להשלים; הניס ממושבותיהם את צאצאי "הענקים" הוודים שרק בעזה בגת ובי אשדוד" (יהושע י"א 22) בפיתחת רפיה נשארו, ויתנם ביום ההוא חוטבי-עצים ושואבי-מים לעדה ולמזבח ה' אל' השדות אשר יבחר.

אולם בגין פגע השלום האורב בפתח השלמות זעקו כוהני הגאולה ובני פורת חנן זעקה מרה, וישאו קולם בנהל, והוכיחות אף מצאו אצל בבה מאירה, כי טובה ארץ-שלמה מלאה זבחי ריב מנחלה הצויה ושלווה בה.

ויצטחק לו דיין אמת וינסה להרגיעם בעזרת השם צבאות, והם בשלהם; מזילים את "דמעת העשוקים ואין להם מנחם מיד עושקיהם כוח ואין להם מנחם (קוה' לת ד' 1).

עמירם לוי-הם, תל-אביב

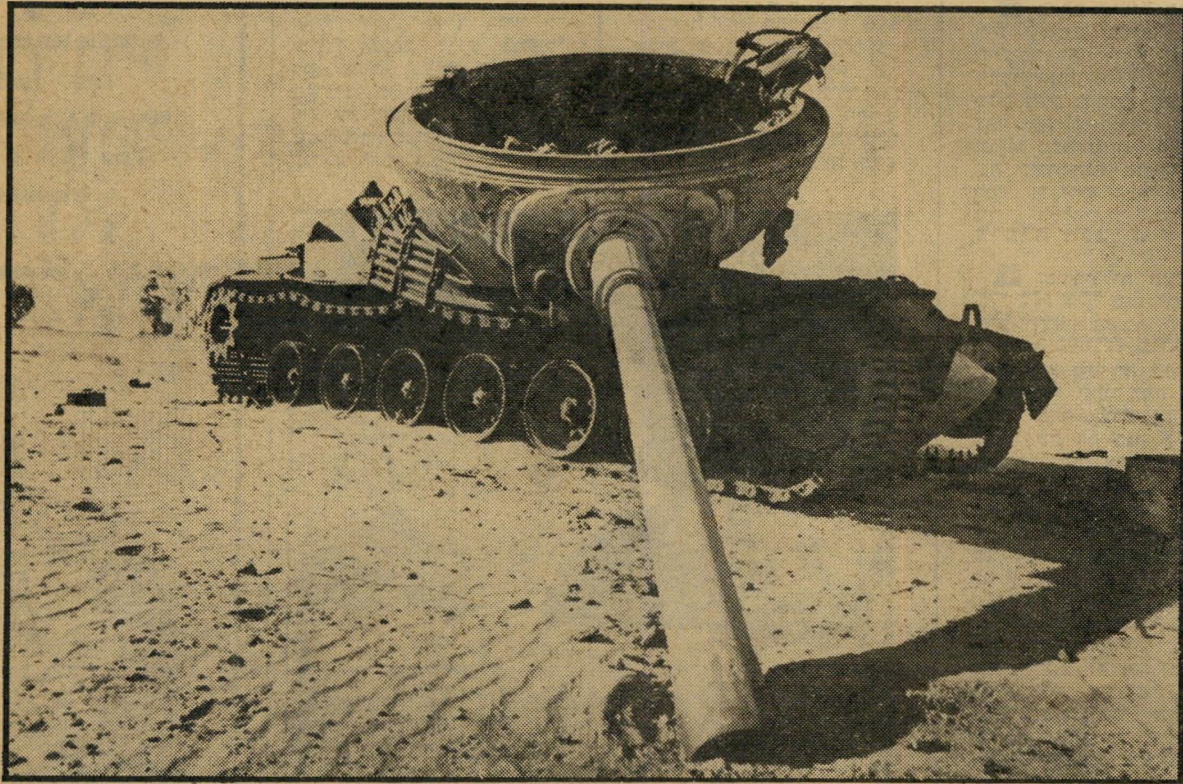
BROADWAY 100
International quality

בשורה אחת עם הסיגריות המפורסמות ביותר בעולם, סופר קינג סיז, תערוכת אמריקאית, תוצרת דובק.

דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ-40 שנה

הלים השלום

מ אז שזכי ממצריים, לפני שבו, נדמה לי שאני חי בעולם דמיוני. אני קורא את העיתונים, ואיני מאמין למראה עיני. אני מקשיב לרדיו ולטלוויזיה, ואיני מאמין למשמע אוזני. חזרתי מארץ, שבה התחוללה מהפכה נפשית. בקפיצה עצומה אחת, עבר העם המצרי מעולם של מילהמה טוטאלית ל-עולם של שלום טוטאלי. שום מהפכה כזאת לא אירעה בישראל.

מ המיזמים לדבר אצלנו על "השלום המיוחל" (שתי מילים הסודות, מבחינת לות!) כאלו מדובר על בוא המשיח, באחרית הימים. כל המיזמים מדברים על השלום. מנתחים את השלום, מפרשים את השלום. מפטפטים על השלום עד בוש. אך במשנות השלום לא חדרה לי לב, וגם לא למוח. השלום נשאר בגדר רעיון מופשט.

כל המושגים הישנים, כל המילים והרעיונות שמ לפני המבול, נשאר על כנם. מתייחסים אל השלום כאילו היה גורם נוסף, אחד מני רבים, העשוי (או העלול) להשפיע על מציאותנו. אין תופים כי השלום הוא לא את המציאות הקיימת ויוצר מציאות חדשה בתכלית. מדברים על כמה יישובים בפיתחתרפית, כאילו יש להם חשיבות כלשהי. גשם הברכה של השלום יכול להרוות את אדמתנו, אחרי בצורת של שלוש שנה — והנה מתוכחים הכל על שלולית קטנה של מים עכורים.

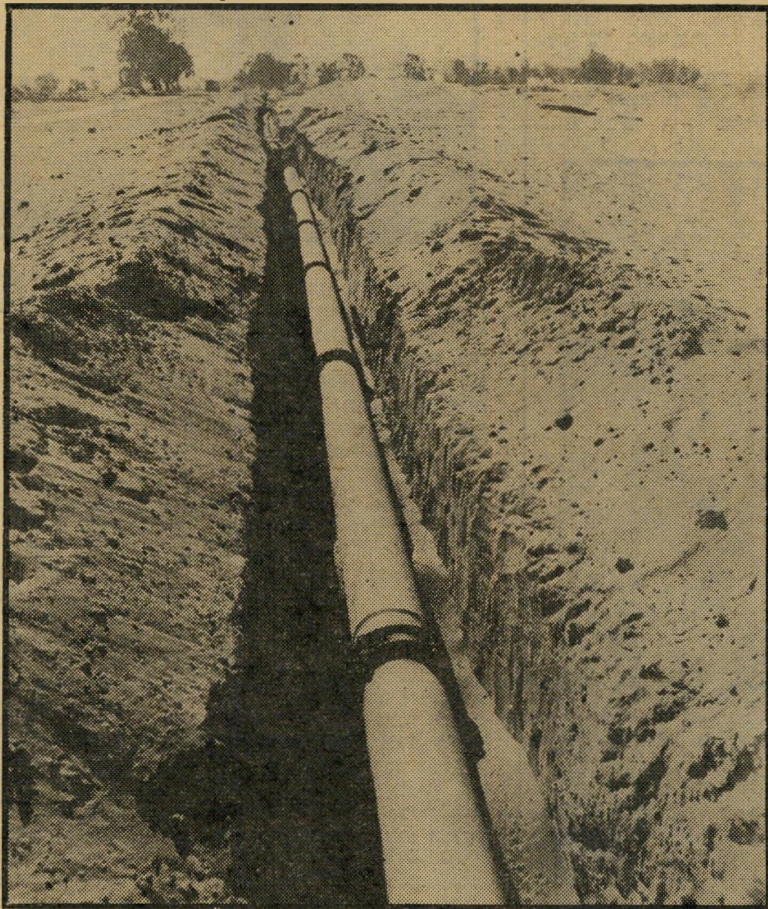
מדברים על יישובי הירדן, על גבולות האוטונומיה, על התערבות צה"ל בערי הגדה, על מאה ואחד נושאים שיכלו להיות חשובים אתמול — כאילו יש להם חשיבות כלשהי, בהשוואה לתמורה הכבירה העשויה להתחולל בחיינו הלאומיים. מציעים לנו אוצר אנדתי, אוצר שלא העזנו אף לחלום עליו — כי אצלנו מתוכחים על המטבעות — הי השחוקות של אתמול, על פרוטות ואגרות ששרדו בקופה.

א ינני מציע שנאכר את העשתונות, שנשקע באויפריה, שנרחף על כנפי ההזייה וההתלהבות. כהחלט לא. אני מציע שנהיה ריאליסטיים לחלוטין. אבל הריאליזם, בשעה זו, פירושו: לראות את השינוי הכביר המוצע לנו, את התמורה העצומה האפשרית בחיינו הלאומיים, ששמה שלום. ריאליזם אין פירושו דבוק ב-מציאות גוססת, העומדת להלך מן העולם. ריאליזם פירושו לראות את המציאות החדשה, שאפשר ליצור אותה.

אשת לוט לא היתה ריאליסטית. כאשר הביטה אחורה, אל העיר שנעלמה במטר של אש וגפרית, היא הפכה לנציבמה. הריאליסטים, באותה פרשה, הלכו לוט וכניביתו, שהבינו כי סדום ועמורה הלכו מן העולם, וכי מציאות חדשה נפתחת לפניהם.

ה שלום המוצע לנו ישנה את מציאותנו מן הקצה אל הקצה. הוא לא יכטל את רוב בעיותינו. אך הוא ישנה אותן לגמרי. יש צעצוע הקרוי קאלידוסקופ, מין שפופרת היוצרת דגמים ציבעוניים. כל סיבוב של השפופרת משנה את התמונה. התלקים הציבעוניים אינם משתנים — אך הם יוצרים בכל פעם דגם אחר. כך יקרה בבוא השלום, הבעיות לא תיעלמנה. אך הן תיצורנה דגם שונה לגמרי.

גם בימי שלום תהיינה לנו בעיות ביטחוניות, חברתיות, כלכליות, מדיניות. אך הן תהיינה שונות בתכלית מן הבעיות שהיו לנו בי משך 30 שנים של מילהמה חמה וקרה.

מוות וחיים: טנק ישראלי הרוס וצינור השקיה בסיני

מי שאינו חופס זאת, מי שמתעקש לדבר היום על הבעיות של אתמול במונחים של אתמול, ולהציע להן פיתרונות של אתמול, הריהו פושע. יאולי — מחשבה נוראה! אין אנו מסורי גלים כלל לתפוס את מהות המהפכה של

השלום?
אולי איבדנו את כישורי השלום?
רוב השלום?
אולי התנונו בגופנו הלאומי, במשך 30 שנות מלחמה, התכונות הדרושות לעם נורמאלי כדי להתרגל למצב של שלום? אולי דומה עמנו לעיוור-צבעים, המתבקש לחוות את דעתו על תמונה של מיכאל-אנג'לו?
אולי הפך עם ישראל עיוור-שלום?

מ חשבה זו מנקרת בלבי מזה כמה ימים.

כל אדם פוחד מפני שינוי. הוא רגיל למצב הקיים. הוא גיבש לעצמו הפוסט-מחשבה, מתכונת של תגובות, התואמים את האתגרים של המציאות שהוא רגיל אליה. דפוסים אלה מעניקים לו תחושה של ביטחון. הוא מכיר את המצב, הוא יודע איך להסתדר בו.

מצב חדש מפחיד אותך, מוערער את ביטחונך. אין לו דפוסים מוכיחים. את המצב מורד עימנו. אין לו מצפן כדי להתמצא בנוף החדש.

היה מי שהמציא את המושג "הלים העתיד". בעולמנו המודרני, כך אמר, הי שינויים הטכנולוגיים הם כה מהירים וקיי צונויים, עד כי אדם רגיל מתקשה להתאים את עצמו אליהם. בעתיד תגבר מהירות השינויים בצורה מסחררת, והאדם הרגיל יימצא במצב של הלם מתמיד.

פרופסור יחזקאל דרור התאים רעיון זה למציאות הישראלית, וזי דיבר על "הלים השלום". השינויים המתחייבים מן המעבר הקיצוני מ-מילהמה לשלום יהיו כה קיצוניים, אמר, עד כי האדם הישראלי יימצי במצב של הלם.

נדמה כי הלם זה כבר התחיל. רק זה יכול להסביר גילויים וביטויים, המשתקפים יום-יום בכללי-התיקשורת. לולא הסבר הגיוני זה, היה עלינו להסיק כי כמה מטובי האומה לקו בשיכלם. אפשר להבין זאת. מזה שלושה דורות, שרויים אנו במלחמה עם העם הפלסטיני. (המשך בעמוד 36)

אגדות קאהיר

סמדר פרי (עם נגואה פואד)
רק לא בבגדיריקוד

יש זמרת שתמורת סכום השווה ל-100 ל"י, מוכנה לשיר שיר מיוחד לשלום. הלך רוני לבדוק את העניין. הוא שלח אל הזמרת את סכום הכסף והיא פצחה מיד בשיר תהילה לשלום. רוני עוד לא הספיק להרגע ואורה אחר במועדון, שלח לזמרת מתת גם הוא. בו במקום פצחה הזמרת בשיר הקורא לשחרור פלסטין מידי הישראלים.

הכתבת לעניינים ערביים של על המשמר, סמדר פרי, קיבלה בעת שהותה בקאהיר טלפון מהאמרגן הישראלי מליין פלד. הוא ביקש ממנה לברר אם ניתן יהיה להחתים את נגואה פואד, גדולת רקדניות מצריות, לסיבוב הופעות בישראל. סמדר ביקשה להתפגש עם נגואה, המופיעה במועדון של מלון שרתון, ומסרה לה את ההצעה. "כשיהיה שלום, אופיע בישראל", הבטיחה הרקדנית שנבחרה בשעתו להופיע בפני הנרי קיסנינג'ה בעת ביקוריו במצרים. אבל על התחייבות לא היתה מוכנה לחתום. היא סרבה גם להצטלם עם סמדר בבגדי הריקוד שלה, התייצבה לצידה בתלבושת מלאה. "התחלת עם קיסנינג'ה", אמרה לה סמדר, "ושוב את מופיעה בפני יהודים".

הכתבת לעניינימפלגות של שידורי ישראל, שרה פרנקל, הספיקה לשהות בקאהיר רק לילה אחד. למרות השעה המאוחרת יצאה עם כל הבאים להנות מזכרות כדי להביא הביתה מזכרות ממצרים. כל העתונאים התנפלו על המזכרות הרגילות. שרה הבחינה כי בעל החנות הסתיר מאחורי הווילון בחנותו צלחות עץ משובצות בצדף. דווקא אותן חמדה עינה. אלא שהובנים בחנות סרבו למכור לה צלחת אחת לרפואה. כל הפצרותיה לא הועילו. גם כשהזועק בעל החנות הוא התעקש: "את אלה לא מוכרים". באישה פנתה שרה אל אישהביטחון המצרי שליווה אותה ושאלה: "מה עושים כדי לשכנע את בעל החנות למכור לי את הצלחת?" אישהביטחון ניגש אל בעל החנות, לחצת משהו על אוזנו וזה הסכים למכור את הצלחת במחיר של 15 דולאר.

ברוך חזרה למלון ראה שלמה נקדימון, הכתב המדיני של ידיעות אחרונות, את הצלחת שבידי שרה פרנקל. גם נפשו יצאה לצלחת שכי זאת. החזירו את המננית לשוק. כל החנויות היו כבר סגורות. אבל שרה גילתה תושיה. היא פנתה אל אישהביטחון המצרי שסייע לה והציגה את נקדימון בפניו: "אולי תעזור גם לו? גם הוא רוצה צלחת!" אישהביטחון הפעיל שוב את מילותהקסם שלו. היא הצליחה לשכנע את בעל החנות לפתוח את חנותו ולמכור גם לנקדימון צלחת משובצת צדף. אבל היא היתה קטנה יותר ומחירה רק 12 דולאר.

לפגישת בגין וסאדאת באיסמעיליה, הביא הצלם שבתאי טל, איש השבועון הגרמני שטרן, בישראל שלוש תמונות צבעוניות. היו אלה תמונות מפגישת סאדאת-בגין בירושלים, שנשלחו ממערכת השבועון הגרמני כתמנה לשני המנהיגים. טל ביקש מבגין וסאדאת לחתום על שלוש תמונות. תמונה אחת שמר לעצמו ואת השתיים האחרות מסר להם. אבל בגין חזר בלי תמונת-מזכרת לארץ. סאדאת שמר לעצמו את שתי התמונות והותרות.

מאז חזרה המישלחת הישראלית לוועדת קאהיר, מוצפת הארץ באגדות וסיפורים על ימי קאהיר העליונים שהיו נחלתם של כל הישראלים שביקרו ושהו במצרים. כמה מהחוזרים כבר עורכים סיבובי הרצאות בליווי שיקופיות, ואילו אחרים, ששהו על אדמת מצרים יום וחצי, הפכו כבר מנוחמים לדעת-הקהל המצרית. להלן כמה מהסיפורים המסופרים בפי החוזרים מקאהיר.

הצלמים משה מילנר ורחמים ישראלי, ניצלו כמה שעות פנאי בהן לא נאלצו לכוון את עדשות מצלמותיהם ויצאו לראות את הספינס. במרחק לא רחוק ממנהיגהאוס. איך שהם מתקרבים אל הספינס ומתפעלים ממנו, הבחינו בהם שני צעירים מצרים שהסתובבו במקום. כשגילו כי השניים הם תיירים מישראל, הפגינו את ידידותם ואף הציעו לשמש להם מורי-דרך חנם באזור הפירמידות. שוטר מצרי מזויין שעמד מהצד הבחין במתרחש והתערב. "אתם זקוקים ודאי לליווי", אמר לשני הצלמים הישראלים.

"לא, תודה", אמרו לו השניים, "אנחנו מרגישים את עצמנו בטוחים בהחלט". אבל השוטר נצמד אליהם. בגיד עפעף אחד סילק מעליהם את שני מורי-הדרך המתנדבים ולא עזב אותם עד שסיימו את הסירוב במקום. בסתרליבם כעסו הצלמים על השוטר המצרי שמנע את התפתחות הידידות שנוצרה בינם לבין שני הצעירים המצרים. למחרת, כשחזרו אל הספינס, הבחין בהם אותו שוטר מצרי, שהרגיש ככל הנראה בכך שלא היו מרוצים מהליווי שספח עליהם. "אתם יודעים למה ליוויתי אתכם אתמול?" שאל את מילנר וישראלי.

"לא", הודו השניים.
"שני אלה שנצמדו אליכם", הסביר השוטר, "הם גדולי הכייסים של גיזה".

קציני הביטחון המצרים ודאי מנסים עד היום לתהות על קנקנה של קופסת הקרטון הקטנה והי שחורה שהותירו אחריהם הישראלים ששהו בי מנהיגהאוס. כדי להקל עליהם את המאמץ אפשר לגלות כי אין מדובר במיתקן-האזנה מתוחכם. אלא בסך הכל ב"בית" של תפילין, השייד לעורך עיתון. "אלתר ולנר", ולנר, שליווה את מנחם בגין בטיסתו לאיסמעיליה, לא סמך על כך שבגין ופמלייתו יחזרו לישראל באותו יום, על פי התוכנית. הוא נטל עימו טלית ותפילין למקרה שיצטרך להתפלל שחרית על אדמת מצריים. ואמנם הביקור התארך וולנר וזה בהישג בלעדי: הוא היה הישראלי הראשון שהתפלל, עטוף טלית וכרוך תפילין, בצל הפירמידות.

לעומתו שכה עורך הצופה, דון-יחיה שב"תאי דניאל, להביא עימו טלית ותפילין, ביקש להשתמש באלה של ולנר, אלא שאז כבר עמדה פמליית העתונאים לצאת מקאהיר חזרה לאיסמעיליה. לא עזר דבר, כולם נאלצו להמתין עד שגם דניאל יסיים את תפילת שחרית שלו בצל הפירמידות. אלא מרוב שהאיצו בו, שכה את בתי התפילין של ולנר בקאהיר.

אגב, הדתיים שבפמלייה שליווה את מנחם בגין לאיסמעיליה, מצאו את עצמם במצב מבין בקבלת-הפנים שנערכה לאורחים בגן מעוננו של הנשיא אל-סאדאת, הוגש כיבוד בשפע. אבל הדתיים, ולנר, דניאל ואלני רובינשטיין, ראשי לישיבתו של שר-החוק, חששו לגעת באוכל. הבחין בכך אחד המלצרים ומיהר להגיש להם חבילה ארוכה: "זה אוכל כשר", הסביר להם. פתחו את החבילה ומצאו בה מנות משומרות של מזון כשר "בהכשר של הרב היידין מבריסל".

חברי ועדת העורכים של העתונות היומית בישראל, שגילו אל בגין בטיסתו, שוכנו ללילה אחד במנהיגהאוס בקאהיר. הם קיבלו את האגף העתיק של הבניין, דווקא בגורלו של עורך על המשמר מארק גפן, נפלה סוויטה מהודרת הי מיועדת לשיכון מלכים ונסכים. נראה כי מנהלי המלון ציפו שגם מנחה בגין ישהה במלון אותו לילה, הכינו את הסוויטה לכבודו. כשלא בא, נתנו אותה לגפן. גפן התפעל כל כך מפאר ה"סוויטה ומתקניה, שלא יכול היה לעצור בהתלהבותו, מיהר לכנס את כל חברי העורכים כדי שיערכו סיור בחדר-האמבטיה ובחדרי הנוחיות של הסוויטה שלו. וכך, אחרי ארוחת-הערב ה"נה" ערכה ועדת העורכים סיור ממושך ב"סוויטה של מארק גפן", שהיתה מקושטת בפרחים ומלאה סלים גדושי פירות ומשקאות מלוא המקרר. הי עורכים לא התביישו, ערכו סוויטה ממתה כול וכויו. עד עצם היום הזה אין איש מהם יכול לפתור את התעלומה מדוע כיבוד המצרים דווקא את עורך על המשמר ושיכנו אותו דווקא בסוויטה המלכותית.

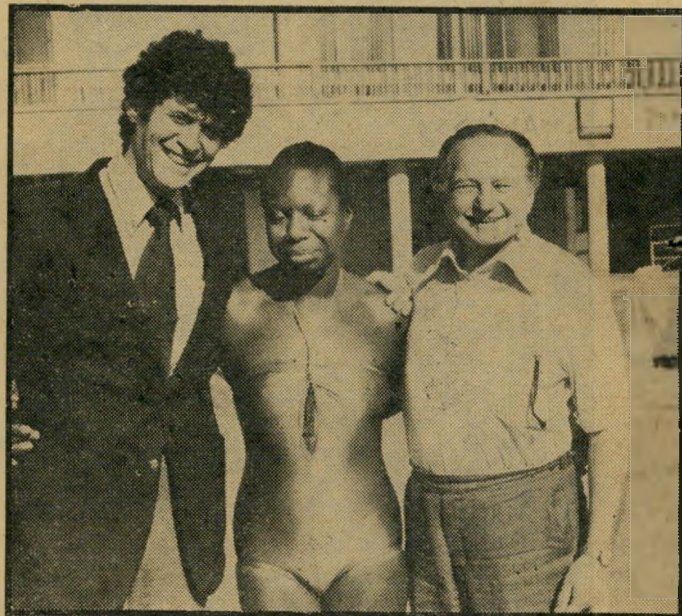
לכתב הצבאי של שידורי ישראל, רוני דניאל, נודע כי באחד ממועדוני-החילה של קאהיר,

אנשים

פיאפרי הגיע לישראל כדי לצלם סרט על הגיהנום בירושלים. יום לפני שעמד לשוב לצרפת צילצל המשלחת בלישכת-העיתונות הישראלית. קצינהעיר של ירושלים היה על הקו. הוא מסר כי בתוך אסלת בית-השימוש במישרדו נמצאו דרכון, מיסמכים וכרטיסי טיטיסה של העיתונאי הצרפתי

במיוזנו הכנסת: במסיבת סילי ווסטר, שהתקיימה במוצאי שבת שעברה, נראה הישראלי לזי על גג הבית שבו התקיימה המסיבה. כשנשאל למעשיו, השיב: "שמעתי שה ויוסקי הוא On the House".

צעירי המערך טוענים כי בקצב שבו מתנהלים כיום

יניה סימון הזמרת הכושית, הוכיחה כי החורף אינו מרתיע אותה. בשבוע שעבר לבשה בגדיים, למרות הקור העז, ויצאה להשתתף בבריכת-השחייה של מלון אכדיה שבו היא מתגוררת. עורך-הידיון שלה, גיזוף כהן (ממיון), הצטרף אליה אך סירב לפשוט את בגדיו למרות הפצרותיה. למחרת חטפה יניה סימון הצטננות ומשה רו, בעלה של הזמרת רבקה רו (משמאל) סמנכ"ל המלון הזעיק למיטתה רופא, שהעניק לה טיפול מתאים.

ראה שורץ מי שהיתה דוגמנית-עילית הוכיחה בשבוע שעבר כי למרות שהיא אם לגיורא בן ה-26 היא עדיין יפהפייה זוחרת. לאה באה להצוגת-אופנה בחברת הקניינית צילה יצחקי (משמאל), כשהיא לבושה בחליפת מיכסיים מקטיפה, מעוטרת גדילים עם ציור של פרפר וגנבה את ההצלחה מכל הדוגמניות הצעירות. לאה, העובדת כיום כמנהלת-מכירות של מייפל-אופנה סיפרה כי היא מדמנת לפעמים את מוצרי המיפעל.

העניינים, תהיה סימנת המעי רך בבחירות הבאות: פ. ש. — שמשעמנתו: "פרס שמעון — האיש הבודד לכנסת!"

עורך ענייני-הפנים בי טלוויזיה הצרפתית, רוברט

אף אחד לא יכול לשיר כמו מיכל טל. חוץ מהסטריאו שלה.

National
צעד קדימה אל המחר.

מיכל טל אוהבת מוסיקה טובה. קל לנחש זאת.

קל גם לנחש שלגבי מיכל טל פירוש הדבר הטאה כפולה: כאמרת מצליחה בעלת קול מיוחד ונעים אוהבת מיכל גם לשמוע וגם להשמיע את השירים האהובים עליה.

"כשאני רוצה לדעת כיצד שומע אותי הקהל באולם אני מעדיפה להאזין במערכת הסטריאו S.G. 2650 של נשיונל. אני פשוט מכניסה קסטה לטייפ הסטריאופוני, לוחצת על כפתור ובבת אחת אני שומעת את עצמי שרה בקול צלול, ברור, וחד בדיוק כפי שהוא נשמע בהופעה חיה!"
אולם, מיכל טל איננה מאזינה רק לעצמה. כאמרת מקצועית היא אוהבת שירי עם ובלדות מכל העולם.
"עם נשיונל", אומרת מיכל, אני מאזינה למוסיקה הנפלאה הזאת ומרגישה כאילו קאט סטיבנס, דון מקלין או ג'ון באָז נמצאים בחדר האורחים שלי." וכדי לארח את מיכל טל בחדר האורחים בבית צריך לעשות בדיוק מה שמיכל עושה בעצמה. להאזין לה במערכת הסטריאו S.G. 2650 של נשיונל.

S.G. 2650

מגבר 60 וואט • רדיו AM/FM/Stereo • טייפ דק סטראופוני עם תא קסטות הידראולי • פטיפון אוטומטי • זוג רמקולים 2Way משובחים.

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsushita Electric.

האזן ל"מארש הנצחון" במערכת אקאי ותבין מדוע אנו צועדים בראש.

Semi-Automatic turntable.
W/Magnetic Cartridge.
Cassette Tape: W/Dolby System.
W/Wow & Flutter: 0,08 WRMS.

בראש המצעד הסטריאופוני.

Tuner-Amplifier AM-FM: 25W RMS per channel.
Bandwidth: 10Hz to 40,000 Hz/8 OHMS.
6 preset stations (on FM).
Sensitivity: 1,9 MV.

MUSIC CENTER AC-3800

מאז ומתמיד הכרת אוחנו - חברה שאינה צועדת בחלם. נאמנים לדרכנו. אנו מגישים לך עתה מערכת שעוונה לרחשי ליבך, את ה-MUSIC CENTER AC 3800. לשוחרי המוסיקה. שיאזנם יוצאת למערכת מושלמת. שכוללת ביחידה אחת מגבר, טייפ ופטיפון גם יחד. ה-MUSIC CENTER הוא המילה הסטריאופונית האחרונה.

לא עוד הפרדה בין מרכיבי המערכת השונים. לא עוד חפיסת מקום של מספר יחידות. וזאת, בלי לאבד מעוצמת המערכת, רגישותה ואיכותה.

אנו היחידים שלא הופתענו מהמפנה המוסיקלי שמביא עמו ה-MUSIC CENTER. כי ל-MUSIC CENTER הקדשנו את כל נשמחנו, ואם תוסיף לזה את רגישותנו הקנאית לאיכות הצליל ונקיונו, את המטען הסטריאופוני המצטבר שאנו נושאים זה שנים, תווכח כמו אוזניך, בעת שתפעיל את ה-MUSIC CENTER, מדוע אקאי נמצאת

AKAI

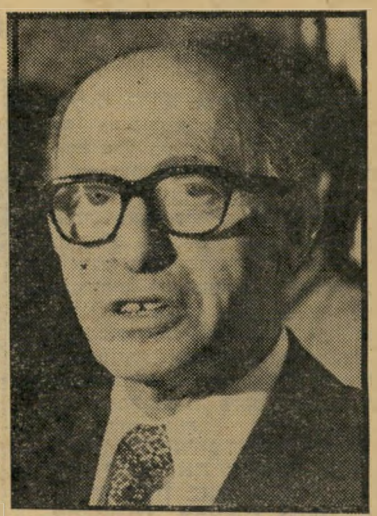
שמע בקול האוזן שלך - קח אקאי.

לכבוד אקאי, המסגר 70, ת"א
מעוניין להבין מה הצעיד
אותכם לראש המצעד הסטריאופוני,
נא שילחו לי פרוספקט מפורט.

שמי.....
כחובתי.....

אקאי - ת"א, המסגר 70, טל. 30594

ישראל (פלסטינה), ואל המלך חאלד, ירום הו
שגם הוא זר מוחלט בפלסטינה (ארץ-ישראל), כ
ששניהם ישפיעו על קינג חוסיין, היו מג'סט, שה
בכלל זר מוחלט בארץ-ישראל (פלסטינה), שיסכ
להצטרף לסאדאת הזר ולבגין הזר, כדי ששלושה
הזרים בפלסטינה (ארץ-ישראל), יוכלו להחליט
גורלה ועתידה של ארץ-ישראל (פלסטינה), ובל
שלא יהיה שילטון זר בפלסטינה (ארץ-ישראל).

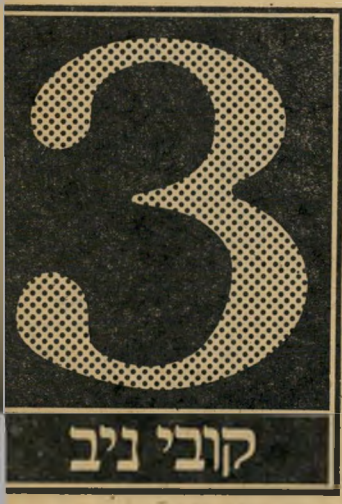
וככה באמת לא יהיה שילטון זר בשום חלק
ארץ-ישראל (פלסטינה).
אבל גם בזה זה עדיין לא נגמר.
כי יש לי עוד סיפור אחד, לסיום.
ידיד שלי בא אלי יום אחד והוא כולו עלבון.
„מה קרה?“ שאלתי, קצת שתוי.
„הלכתי ברחביה ושני אנשים מהמישמר האזר
עצרו אותי וביקשו תעודת-זהות“, הוא נעלב.
„אז מה?“ אמרתי, „אז מה?“
אבל הוא המשיך להיעלב.
„תראה“, ניסיתי להסביר לו, „ברחביה גרים
ייקים ואמריקאים. עכשיו, הם עוצרים ברחוב כל
שנראה להם כמו מי ששייך לכאן ושואלים או
„מה אתה עושה כאן?“ או ממה אתה נעלב? או
נעלב מזה שייקים מסריחים ואמריקאים מגעיל
ברחביה חושבים שאתה שייך לכאן, ובגלל זה
מתפלאים שאתה כאן. מזה אתה נעלב? אתה צר
להיות גאה. אתה צריך להיות גאה שרואים שאו
שייך לכאן.“
„זה נכון“, הוא הסכים אתי פתאום, „זה נכון, ו
לא שייכים לכאן, ובגלל שהם חושבים שאני שיי
לכאן, הם שואלים אותי מה אני עושה כאן. זה נכו
לעולם לא יהיה שילטון זר בשום חלק של אר
ישראל (פלסטינה) — אני ארים כוסית לזה.
חה-חה-חה.“

כי על קארטר, למרות שהוא זר, עוד אפשר לה-
גיד שהוא מעצמה וכוח עולמי וחייבים להתחשב בו
וכו' וכו', אבל מי זה ראביי אלכסנדר שינדלר,
לעזאזל?
ראביי אלכסנדר שינדלר הוא לא ראש מעצמה,
הוא גם לא ראש מדינה, הוא אפילו לא ראש עיר.
הוא גם לא טוען, לא באנגלית שהוא פלסטינאי, ולא
בעיברית שהוא ארץ-ישראלי.
אם יש מישהו שהוא הזר הכי זר בעולם לגבי
פלסטינה (ארץ-ישראל), הרי זה ראביי אלכסנדר
שינדלר.

והנה, הפלא ופלא — אליו הולך ראש ממשלת
ישראל לספר לו מה יהיה בארץ-ישראל (פלסטינה).
בגין לא מדווח לממשלה שלי, ולא לכנסת שלי, ולא
לי — הוא לא מדווח לפלסטינאים באנגלית, או ל-
ארץ-ישראלים בעיברית. הוא מדווח לראביי אלכ-
סנדר שינדלר.
אבל מי זה בכלל ראביי אלכסנדר שינדלר? הוא
אפילו לא גר שבועיים רצוף בארץ-ישראל (פלס-
טינה). הוא זר לחלוטין.
וככה שניהם, הזר מכאן והזר משם, מודיעים לי
בטלוויזיה זרה שלעולם לא יהיה כאן שילטון זר.
הם משתיינים עלי, מודיעים לי שאני מוזע, ואני
עוד אמור לשמוח על בוא הגשם.
אבל גם בזה זה לא נגמר.
אחר-כך טס ראש-הממשלה לפגוש את נשיא
מצרים ולשוחח על גורל פלסטינה (ארץ-ישראל).
אבל נשיא מצרים, עם כל הכבוד לצעדו הנועז ב-
בואו ציונה, גם הוא זר בארץ-ישראל (פלסטינה).
זרים או לא זרים — הם יחליטו על עתיד פלס-
טינה (ארץ-ישראל), ולא יעזור לי שום דבר.
וכששני הזרים הללו לא מצליחים להחליט על
גורלי, הם תיכף ומיד שולחים זרים מאמריקה אל
השאה הפרסי, ירום צריחו, שהוא בכלל זר בארץ-

מה זה שיא החוצפה?
להשתין על קרחת של זקן ולהגיד לו שהוא מוזע.
למה בזכרתי?
בגלל בגין. בגלל שבגין אומר כל הזמן שלא
יהיה שילטון זר בשום חלק של ארץ-ישראל (פלס-
טינה).
והוא אומר את זה כל-כך הרבה פעמים, עד ש-
התחלתי לחשוב שזה בעצם קצת חוצפה מצידו. או
לי זה לא כמו להשתין על זקן, אבל בכל זאת זה
חוצפה.

כי בגין בעצמו הוא זר בפלסטינה (ארץ-ישראל),
והנה הוא-הוא השילטון בארץ-ישראל (פלסטינה).
בגין בעצמו הוא שילטון זר.
הוא לא פלסטינאי, למרות שהוא מכריז כך ב-
אנגלית, והוא לא ארץ-ישראלי, למרות שהוא אומר
את זה בעיברית.
בגין הוא פולני. הוא זר לפלסטינה (ארץ-ישר-
אל), והוא זר בארץ-ישראל (פלסטינה), ולא יעזור
לו שום דבר.
בגין הוא זר כאן, ובגין הוא השילטון כאן.
בגין הוא שילטון זר.
אבל בזה זה עוד לא נגמר.
כי בגין, שהוא זר בפלסטינה (ארץ-ישראל), נו-
סע אל ג'ימי קארטר, שגם הוא זר לארץ-ישראל
(פלסטינה), ושניהם ביחד, שילטון זר קטן עם שיל-
טון זר גדול, מתכננים מה יהיה כאן בפלסטינה
(ארץ-ישראל).
„לעולם לא יהיה שילטון זר בארץ-ישראל (פלס-
טינה)“, מסכמים שני השילטונות הזרים את דיונם
בעתיד.
אבל בדרך לקארטר הזר מתעכב בגין הזר אצל
עוד זר אחד — ראביי אלכסנדר שינדלר. ופה כדאי
שגם אני אתעכב.

למעלה (מימין
לשמאל): בגין,
קארטר, שינדלר,
סאדאת. מימין:
השאה. משמאל:
חוסיין. (וכאן היה
צריך להיות חאלד).

אני יושב בחדרי, בתל-אביב, ומקשיב לקולך המוקלט. הקול הוא האיש. וקולך, סעיה, מעקה לנגד עיני את דמותך.

אין זה קול של קנאי. אין זה קול של אידאליסט מטורף, של הוזהריות בהקיץ. של כונה אוטופיות. זהו קולו של אדם שקול מאד. אדם ראצינולי, אדם הגיוני. אתה ראת בעיניך אידיאל גדול. פעלת למען הגשמת אידיאל זה במציאות. בדרכים הגיוניות. היה לך העוז לעשות מעשה היסטורי, לפרוץ דרך חדשה, ללכת לפני המחנה. אך עשית זאת בעיניים פקוחות, תוך חישוב הסיכויים והסיכונים. הלכת קדימה, בצעדים אמיצים אך זהירים. וכאשר היה נזמה לך שהפרות, גם הלכת צעד אחורה.

אף שהיית צעיר ממני ב-17 שנים, היה נזמה לפעמים שאתה המבוגר מבין שנינו. כמה פעמים הזהרת אותי: לא להיחפז, לא לדרוש את הבלתיאפשרי, לבדוק בכל

מאה

אורי אבנרי

שלב מה ניתן להשיג, לדרוך לפעמים במקום. עד כדי כך שלפעמים היה נזמה לי שאתה זהיר מדי, שאתה מגזים בהערכת המיכשולים.

ורק מותך הזכיר לנו את הסיכון הכביר שקיבלת על עצמך, את אומוץ-הלב האגדתי שהיה דרוש לך כדי לעשות מה שעשית, מעשה שיירשם כאותיות של זהב בדברי הימים של עמך.

האם ידעת שאתה שם את חייך בכסף?

התלוצצנו על כך לא פעם. כאשר נקטנו אמצעי-זהירות, עשינו זאת בחיך של זילזול, כאילו זוהי בדיחה. לא היית אדם דמנאטי. התפארת בכך שבחיך לא נשאת נשק. עוד מצללים באוזני דבריך: „אם ישימו בידי אקדה, לא אדע מה לעשות בו.“ הודעה אנטי-הירואית מאד בפי אדם המייצג אירגון, ששמו הפך שגורף לאלימות מדינית.

אבל ידעת שאתה מסכן את חייך. ואני ידעתי שידעת.

אחרי ההתנקשות בחיי, לפני שנתיים, היית אחד הראשונים שטילפנו לביתי כדי לברר מה שלומי. כשלא מצאת אותי שם, טילפנת לבית-החולים. אני זוכר את קולך המודאג. (תמהתי אז: מה היתה המרכיבית אומרת. אילו ידעה כי בצד השני של הקו מדבר נציג בכיר של אש"ף?)

נוכרתי בשיחה זו כאשר טילפנתי השבוע לאשתך, אחרי קבלת הידיעה הסתומה הראשונה על ההתנקשות בחייך, כדי לברר מה שלומך.

סיכנת את חייך, וידעת זאת. אתה, שלא נשאת נשק, היית אמיץ לאין שיעור יותר מכל אנשיהמדינה חמה משני הצדדים, החוצים גבולות והזורעים מוות. סיכנת את חייך למען השלום, ידעת מה הי מחיר. השכנע שילמת אותו כמי לואו.

אני מקשיב לקולך השקט. ההגיוני, ואני נזכר בפגישתנו הראשונה, לפני שנים, בלונדון.

דיברנו בטלפון. היית מיסטורי, מחתרתי. אמרת לי להמתין בבית-המלון שלי להודעה נוספת ממך. חיכיתי. לפתע צילצל הטלפון שוב. היית למטה. בטרקלין המלון, הודעת לי שאתה עומד לעלות מייד לחדרי.

גיש עבר במוחך. באותם רגעים שלפני פגישתנו הראשונה? אני יודע רק מה עבר במוחי.

הייתי לברי, בעיר זרה, מדי נשק, כדי הגנה. שאדתי את עצמי: אולי זאת מלכודת? אולי משתמשים בך? אולי עומדים לפרוץ לחדר פיראיון המושבים, כדי לרצוח או לחטוף?

ואם לאו: האם זוהי פגישה חוקית? האם לא יתייחסו שילטונות המדינה אל פגישה זו כאל מגע עם סוכן זר? האם לא אאסר בחוזרי הביתה, ואבלה שנים ארוכות בכלא? אתה לא יכולת להתחמק ממחשבות דומות. נציגי אש"ף בכמה בירות אירופיות נהרגו בשיטות מתוחכמות. רצח בושקי בעיר לילהאמר היה עדיין טרי ביזרונו. בוודאי שאדתי את עצמך, באותם

סעיה

אורי

אתה!

אייאפשר היה שלא לחכב אותך. אמרתי זאת השבוע בטלפון לחילדה, אשתך, כאשר ניסיתי להביע לה את רגשותי שלוש שעות אחרי המעשה. „כולם אהבו אותו“, השיבה בקול שקט. שלא נשבר תחת עוצמת המהלומה הנוראה. כולם אהבו אותך — מיזכר הי רוצחים.

מה היינו איש לרעהו — אויבים? אחים למאבק? ידידים? יריבים? ר-אולי הכל ביחד?

לא פעם היינו צריכים להזכיר לעצמנו שאויבים אנחנו. שאיך עלולים להרוג אותי, שאיך עלולים להרוג אותך. הרבה מאד דם נשפך בין עמינו, הפריד בינינו. אולם לפני שנפגשנו, קראתי את שני המאמרים ההיסטוריים שפירסמת בטיימס הלונדוני בנובמבר 1973. בשלהי מלחמת יום-הכיפורים, ובהם השמעת את הבשורה המהפכנית: שישראל היא עובדה שיש להכיר בה. שהפיתרון היחידי לבעיה כיום הוא הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, תוך שלום עימה.

היית המנהיג הכביר הראשון שי העז לומר זאת בפומבי, בפה מלא — הראשון באש"ף, הראשון בעם הפלסטיני, הראשון במדינות-הערבי מות הערכיות.

סיפרת לי שעקבת במשך שנים רבות אחרי מאמרי בהעולם הזה, ציטטת באוזני רבים מהם, התווכחת איתי על אחדים מהם. התווכחנו הרבה. ידענו שלא נסכים על דברים רבים, השייכים לעבר. ידעתי שלא אשנה את דעתך על הציונות, ידעת שלא תשנה את דעתי על תולדות הסיכסוך. היו לנו דיעות שונות על העתיד להתרחש בעוד מאה שנה.

אך מצאנו, כבר בפגישה הראשונה, שאנחנו מסכימים לגמרי על הפיתרון הר דרוש עתה: הכרה פלסטינית בקיום מדינת ישראל, הכרה ישראלית בקיום העם הפלסטיני, דריקום של שני העמים בשתי מדינות לאומיות נפרדות, ישראל ופלסטיין, המקיימות ביניהן יחסי אחווה וידידות. ידעת שזה טוב לעם הפלסטיני. ידעתי שזה טוב לישראל.

היינו שותפים לדועה זו, והיינו שותפים כמאבק להגשמתה. אך היינו שייכים לשני מחנות אויבי כים, המבצעים מעשיזוועה איש נגד רעהו. נפגשנו בשולי שדה הקמל, שבו זרועות הגוויות של אחיך ואחי.

כשראיתך לאחרונה, לפני שלושה חודי שים, בסמינר בלונדון, אמרת מעל הבמה: „אין בינינו אייבהנה. יש בינינו סיכסוך. אין אנחנו ידידים. אנחנו אויבים. ומפני שאנחנו אויבים, אנחנו צריכים לעשות שלום בינינו. אין עושים שלום בין ידידים. עושים שלום בין אויבים.“

ולאחר מכן, בשיחה פרטית ליד המיזנון, הסברת לי: „עשינו טעות. אמרנו בבירות: אורי אבנרי הוא אדם טוב. מתי פלד הוא אדם טוב. צריכים לדבר עימם.“ זה לא נכון. אנחנו לא צריכים לדבר איתכם מפני שאתם אנשים סימפאטיים, המבינים אותנו. אנחנו צריכים לדבר איתכם מפני שאתם אויבים. את זאת היינו צריכים להגיד בבירות מלכתחילה.“

כן, היינו אויבים. הושטנו יד, איש לרעהו, מעל לתהום הפעורה — תהום שבלעיה את הייהם של דוחמים כה רבים, חיהם של נשים וילדים.

פעלנו כדי לסתום את התהום הזאת, כדי לשים קץ לביזבוז הנורא הזה של חייאדם.

עכשיו בלעה התהום גם אותך.

אני מקשיב לקולך. אני שומע את צחוקך. הנה קטע של שיחה טלפונית, מפברואר 1976: טענתי שעשית מעשה מוטעה ביחס לאחת הקבוצות הישראליות. אמרת: „קשה לעסוק בכם. הישראלים.“ השבתי: „קשה לעסוק בכם. הפלסטינים.“ צחקנו.

הוספתי: „יש לנו עסק עם שני עמים קשים.“ צחוקך בוקע מן הי הקלטה, מהדהד בחדר.

הרבה רגעים מבדחים נחרתו ביזכרוני. גם רגעים שלא יכולת לדעת עליהם. הנה, שילפנת לביתי באחד הערבים. רצית לדעת אם נכון שאבא אבן חוזר לממשלה (של רביץ). הסברתי לך מה מעמדו האמיתי של אבן. שוחחנו כמה דקות. בחדרי ישב אז אלוף צה"ל. הוא הקשיב לשיחה המבודחת. בתום השיחה שאל: (המשך בעמוד 38)

לחדר, את המבט החוקר, החטוף, שהעפת סביבך.

אך בעיקר אני זוכר את הרושם שעשית עלי ברגע הראשון. בני-אדם, ככל בעל-י החיים, מודדים איש את רעהו באלפית השנייה הראשונה, בדרך אינטואיטיבית. מודדו איש את רעהו, איש את אויבו. חיבבתי אותך, מהרגע הראשון.

רגעים: אולי זאת מלכודת? אולי משתמשים בו? אולי הוא עצמו סוכן מתווכחם? אולי ממתינה לי בחדר, שם למענה, פיתת-היסוס? ואם לאו: מה יגידו האירגונים השונים באש"ף אם יוודע להם דבר הפגיש עם האויב הציוני? האם לא יחסלו אותי? אני זוכר את הנקישה בדלת, את כניסתך

האלירה המאמי ושני ילדיה אחרי הרצח המחיר שלום במלואו

לפני יותר משנתיים, ביום ה-26 בנובמבר 1975, פירסם "העולם הזה" (1995) כתבה ביוגרפית ממצה על סעיד המאמי. בהקדמה לכתבה זו כתב אורי אבנרי כי "דיוקן המדינאי הפלסטיני הצעיר... חובר על סמך התבטאויותיו בפורומים שונים, שיחותיו עם אנשים בריטים ואירופים ומקורות אחרים". האמת היתה, כמובן, כי כל הפרטים של הכתבה סופרו על-ידי המאמי לאבנרי עצמו. כאשר נאמר במאמר כי המאמי סיפר משהו "לידיד בריטי", הכוונה לדברים שאמר המאמי לאבנרי, ואכן, פירסום הכתבה ב"העולם הזה" גרם לוויכוח מר בצמרת אש"ף, ויריבו של המאמי האשימו אותו במתן ראיון לשבועון "העולם הזה" מפרסם בעמודים אלה את הכתבה המקורית במלואה, ללא תוספות.

המאמי

על כל חייו מעיב צילוי של יום שחור אחד. אין הוא זוכר אפילו את התאריך המדויק. הוא היה אז בן שבע בלבד. אבל הוא זוכר את החודש: מאי 1948. לאזרחי ישראל, מאי 1948 הוא החודש ההיסטורי שבו קמה מדינת-ישראל. בשביל סעיד המאמי, זהו החודש שבו אירע השבר בחייו. יפו נפלה. ב-13 במאי יום לפני הקמת המדינה, חתמה "ועדת הירום" יפואית על כניעה. המונים מתושביה, ובראשם העשירים, ברחו כבר קודם לכן בדרכי הייבשה והים. אחרים נשארו. בין אותם שלא ברחו היה עאדל המאמי, מוסלמי מנכבדי העיר, חבריהעירייה, בעל בית בשכונת ג'בלית ונכסים בעיר. הוא החליט להישאר. בוקר אחד התרסקה על דלת הבית כנבליה חודייה של ההגנה. המפקד נתן פקודה: על מישפחת המאמי, וכל דיירי הסביבה, להסתלק מייד.

בזיכרונו של סעיד, הנער בן ה-7, נחרתו המאורעות באיזמל של פלדה: המשאית של ההגנה המתנייה בחוץ, המישפחה הועמסה עליה עם כמה מטלטים, המשאית הכיאה אותם לסביבת בית-דג'ן (בית-דג'ן). שם הורדו על הכביש. "תמצאו אוטובוס שיביא אתכם לעזה!"
מת השאיר סעיד המאמי מאחור? תמונה מטושטשת של יפו, עיר שכולה יופי, הנראית מבעד לצעף זיכרונו-הילדות כמקום קסום. ג'בלית. בית-הקברות המוסלמי שעליו הוא מדבר לעיתים קרובות. בית, שאותו לא ראה במשך 27 שנים. אך העומד בבירור לנגד עיניו. שמה של השכונה היהודית הסמוכה: בית-דג'ן (כיום בתים). שפת הים. ריח של פרסם ברחוב שנקרא פעם "דרך יפו-תל-אביב" (כיום רחוב אילת). יפו. גן-עדן האבוד.
"אני חולם על ביתנו כיפו בכל לילה, אמר לא מוכרר בשיחה עם יריד אנגלי. לא כהצהרה אידאולוגית. אלא כוויודי אנושי משוט.
וכאשר מישתו שואל: "מתי עזבת את יפו?" משיב סעיד המאמי בתוקף: "לא עזבתי. גורשתי!"

"פלסטיני מלוכלך!"

מהו גורלו של פליט? כיצד עוברות עליו שנות-הנעורים הגורליות? סעיד המאמי לא גדל במחנה-פליטים, והוא לא סבל הרפתרעב. מישפחתו היתה אמידה, והיו לה קרובים בארצות השכנות.
אך גרועים מפיעי הגוף הם פיעי הנפש. לא פעם סיפר לידידו הבריטיים תקריות אפייניות. למשל:
נער בן 16 בסוריה שלפני האיחוד המצרי-סורי ומהפכת הבעת.
סעיד המאמי, הפליט מפלסטין, נדבק ברעיונות הבעת — מהפכה כל-יערבית, הקמת מדינה ערבית גדולה. רבים מבני-הפליטים הפלסטיניים, משוללי היישות הלאומית, נלהבו לרעיונות אלה. בחזון האומה הערבית הגדולה, האחת, הם ראו את הפיתרון לבעיותם.
באחד הימים נאסר סעיד על-ידי הבולשת הסורית. יחד עם קבוצת נערים, כולם סורים. אחרי חקירה קצרה, שחררו כל הנערים האחרים. רק הוא, הפלסטיני, נשאר במעצר.

השוטרים הסוריים התנמזו עליו בחמת-זעם. מכות. מלקות. עינויים.
"פלסטיני מלוכלך! הם צעקו בין המלקות, אתם מכרתם את המולדת ליהודים, ועכשיו אתם כאים לעשות לנו צרות?"
סעיד המאמי לא שכת תקרית זו. לא ביגלל העינויים הגופניים. אלא ביגלל העלבון הנפשי. באותו יום התגבשה בלבו סופית ההכרה: פלסטיני אנוכי. לא סורי. לא ירדני. לא לבנוני. פלסטיני.
ותקרית שנייה, מסוג אחר:
הוא גמר את חוקלימודיו. היה צורך להתפרנס. מה יכול לעשות משכיל פלסטיני צעיר? הוא יכול להיות מורה, בגדה המערבית.
הדו היה שייך מכובד, בוגר מיכללת אליאזהר המפורסמת בקאהיר. מרכז החוכמה המוסלמית. הוא סידר לצעיר ראיון עם האיש שמינה את כל המורים בממלכה ההאשמית: השייך אל-ג'עברי, ראש עיריית תברון, שריהחונן בממשלת ירדן.
הצעיר התייצב בפני השייך המוקן. שני דורות של פלסטין תביטו זה בזה: העסקן הוותיק והצעיר המרדן. המאמי זוכר את הפגישה כך:
"האם אתה מאמין באללה, בני?" שאל ג'עברי.
"אני מכבד את מסורת האיסלאם, התחמק המאמי, ישאנו דתי.
"האם אתה קומוניסט?"
"לא, יא שייך!"
"האם אתה נאצריסט?"
המאמי השמיע באוזני הוקן וידו לאומני.
"האם אתה נאמן לארדן?" שאל השייך, בהתכווננו למנך חופייין.
נראה כי תשובותיו של הצעיר לא מצאו חן בעיני השר המלוכני. למען כבוד הודו, הוא הסכים לקבל אותו לעבודה. אבל לא בפלסטין, בגדה המערבית, אלא במקום נידח ביותר בעבר-הירדן: מען, בדרך לעקבה. המאמי סירב לקבל את הצעה.

כעבור זמן-מה נתקל אל-ג'עברי שוב בצעיר הסורי. זה היה במקום פומבי, ההומה מאדם. המאמי עישן סיגריה כאשר ראה אותו אל-ג'עברי וקרא אותו אליו. כדי להוכיח את עמדותיו בעיני הקהל, פנה אליו השייך במילים אבחיות.

"תפסיק לעשן כאשר אתה מדבר עם כבוד השייך!" גער בו שומר-ראשו. באותו רגע עזה הדם לראשו של המאמי. הוא הפליט שתי מלים ערביות גסות בחימה בלתי-מרוסנת, ופיוס לו דרך מבעד לקנה הנדחה.

טבילת אש

הוא היה בן 7 כאשר גורש מיפו. הוא היה בן 22 כאשר אירעה המהפכת השנית בחייו, ובחיי עמו. הוא זוכר את התאריך המדויק: 17 ביוני, 1963. תאריך שאינו אומר דבר לציבור הישראלי. לגבי המאמי, זהו תאריך לידתה של המהפכה הפלסטינית.

לפני כן התפוצץ האיחוד המצרי-סורי, והנוער הפלסטיני התיאש מן הבעת. אהדתו היתה נתונה לגמאל עבד-אל-נאצר, ששליטי הבעת בדמשק ובבגדאד ניהלו נגדו תעמולה פרועה. באותו יום-קץ של 1963 התקוממו גדודי צבא-השיחור הפלסטיני, שהיו מסופחים לצבא הסורי. הם כבשו את בניין מיישרד-הביטחון בדמשק, אולם שליטי סוריה דיכאו את המרד, וטבחו את הלוחמים הפלסטיניים בהוצאות-להורג המוניות. מרחץ-דמים זה ניתק את הנוער הפלסטיני סופית מחוסר-הטבור של הלאומיות הכלל-ערבית. בינו ובין מדינות-ערב נכרתה תהום, שלא גושרה מאז. הוא הבין כי העם הפלסטיני עומד לבדו, שאין לו ידידים, שהוא יצטרך לגאול את עצמו. זמן קצר לפני כן נולדה תנועת פתח (ראשיההתיבות במהופך של "התנועה לשיחור פלסטין"), שביטאה הכרה חדשה זו. בראשה עמד אדם בלתי-ידוע בשם יאסר עראפאת. אחד המצטרפים הראשונים, הגלגלבים ביותר, היה הצעיר סעיד המאמי. פתח הוא תנועה פוליטית, יש לו זרוע צבאית — אליעסיפה — אך אנשיה מהווים מיעוט בין חברי התנועה. המאמי, המדבר בגאווה על הלוחמים ("רק 5% מבין החודרים לישראל חזורים חיים!") אומר בענווה שאינו חייל ואינו גיבור. "איני יודע אפילו להתחוק בנשק."

אולם התאריך הנורדי הבא בחייו קשור דווקא בקרב: 20 במארס, 1968.

באותו יום תקפו יחידות צה"ל במיבצע-רבתי את ריכוז הפידיאיון בעיירה כראמה, בגדה המזרחית של הירדן. בתוך הכפר נמצאו אותה שעה יאסר עראפאת ורבים מהנהגת פתח — וביניהם סעיד המאמי.
סיפר על כך המאמי עצמו לידיד בריטי:
"ישנתי, כאשר לפתע התעוררנו לקול הצעקה: היהודים באים!"
"רעדתי מפחד. לא ידעתי מה לעשות. לא היה לי נשק, ולא ידעתי איך להשתמש בנשק. החלטתי לברוח לכיוון הירדן, ולהסתתר.
"הסתכלתי דרך החלון וראיתי שזה מאוחר מדי. זחלם ישראלי התקדם לקראתנו ברחוב הראשי של העיירה. בפעם הראשונה ראיתי את הישראלים בעיני.
"לפתע פתחו כמה מלוחמינו באש על הזחלם. ראיתי את החיילים הישראליים קופצים מתוכו. כשהם משאירים מאחוריהם את נשקם, ובורחים.
"אז אמרתי לעצמי: גם הם רק בני-יאדם. אפשר לנצח אותם. הם לא סופר-מנים!"

(כאשר ספר תיאור זה לאלוף שמואל גונן, ממפקדי אותה פעולה, טען כי התיאור אינו יכול להיות מדויק. "שום יחידה ישראלית לא ברחה" הגיב גורודיש, "בתוך העיירה עצמה כלל לא נפתחה אש").
הקרב על כראמה היה נקודת-מופנה בתודעה הפלסטינית. בשביבים היתה זאת טבילת-האש, והם מאמינים שניצחו והביסו את צה"ל.

"אני חש כפליט"

ה צעיר המשכיל מיפו, בעל הלהט הלאומי והמות החריף, משך אליו את תשומת-ליבו של יאסר עראפאת. בתוך פתח הוא נודע כ"אחד מצעיריו של יאסר", ממקורבי המנהיג. בניגוד לאיגודי-הפידיאיון הקטנים, שמשכו אליהם אינטלקטואלים, פתח הוא תנועה עממית רחבה, ואין בו שפע של כוחות משכילים.
המאמי עלה במהירות בסולם הפוליטי של התנועה. עראפאת, שהעריך את כושר-השיפור שלו, החל לוקח אותו עימו לפגישותיו המדיניות החשובות. בפגישות היסטוריות עם גמאל עבד-אל-נאצר ועם אנוואר אל-סאדאת, שהיו לא פעם סוערות, ישב המאמי בפניה, מסתכל ושותק. לאחר מכן שאל אותו עראפאת על הטרשמותו.
מתחת להגנה זו עולה קבוצה של צעירים מוכשרים. הכוללים את עבדאללה חורני (המשך בעמוד 32)

* את רקע המאורעות האלה תיאר אורי אבנרי במאמר "אש"ף בעיני עצמו, שפורסם בינואר 1975 (העולם הזה 1955). (גם כתבה זו באה בעיקרה מפיו של טעין חמאמי.)

שתי הנשמות המתרוצצות

בקרב ישראל יצרו

יחס פאראנאוירי כלפי

בעיית ההתנחלות

שתי נשמות מתרוצצות בליבו של עם ישראל: זו החותרת לשלום, וזו השוארת לשלטון בארץ-ישראל השלמה. השבוע התרוצצו נשמות אלה בקרב היבור, הממשלה, הכנסת, ואף בתנועת העבודה השלטת. המאבק לא הוכרע. בינתיים הוטל יצר תופעות הגוללות בטריון. טריפ של אשליות. אחד הסימפטומים האלה בלט בתחום ההתנחלות. שם ראתה המדינה כחולת-פאראנויה.

מדי בוקר התפרסמו תוכנית-ההתנחלות ודעות, מהן גראנדיוזיות, מהן צנועות ותר; מהן שדיברו על עשרות ישובים ודשים, מהן שדיברו על "עיבוי" ההתנחלות הקיימת.

באותה השעה עצמה התכונן עזר וייצ"ן לנסוע לקאהיר כדי לחדש את הדיונים צבאיים על הנסיגה, ומשה דיין התכונן ממשלה הראשון של הוועדה המדינית של צירי-ישראל-אמריקה בירושלים.

היתה התוצאה של דיוני הוועדות כאשר היה, דבר אחד ברור לחלוטין: הסדר צרי-ישראלי יביא להיסול כל ההתנחלות בפיתחת-רפיה. אין להעלות על הדעת המצרים יסכימו לקיום אי-ישראלי על דתם, אפילו תחת ורביבונותם. כי אי-כזה, מגון עלידיי, "כוח מגן ישראלי", נראה עיני המצרים כבסיס צבאי זר, מזכיר מהם את הימים השחורים של הבסיסים בריטים על אדמתם.

כל זה ברור למנחם בגין בהחלט. הוא דע שאם הנא רוצה בשלום, לפחות עם צריים, עליו להביא להיסול ההתנחלות ל"סיני, "עיבוי" ההתנחלות הקיימת אינו, ל כן, אלא טריפ נוסף במסע האשליה ההשלייה.

סכנת עילאית. בעיני המצרים, ר' עיני העולם כולו, מעוררת ההצגה חש' ת לגבי רצון-השלום הכן של ישראל.

קשה למצרים להאמין כי ישראל חולה ציצול-האישיות וכי היא מתנועעת ללא יונה, כמו שק מלא חתולים מתקוטטים. יושם היוצני הפוך: ישראל חורשת ימות השוכות כדי לפוצץ את השלום. אנוואר אל-סאדאת, העושה הכל כדי נגוע את הרושם כאילו עלתה יוזמתו "שירטון, מאפק בסבלנות עילאית מלי. יב. אך סגנו, חוסני מובארק, השמיע שבוע את ההסתייגות הראשונה. ההתנח' ת של ישראל, כך אמר, "מתמיהה". אפילו אנגלי-מלידה לא היה יכול יצוא understatement עדין יותר.

ראש הממשלה

טו בגין

האם התקדם מנחם

בגין, או נשאר

תקוע במקום? הרבר

לדני בזווית הראייה

הספורט החביב ביותר על העולם, ועל זורה הישראלי הוא עתה, "טוטו בגין". האם הוא מקדם את השלום או מחבל על האם תוכנית-השלום שלו היא קפרי דרך עומה, או מישחק בנדמה-לי? הצהרה היא שעל שאלות אלה אין תשוב אויביקטיוויות. הכל תלוי בזווית ראייה של המסתכל. אין צורך להיות נבשטיין, כדי לדעת שהעניין יחסי מאד. 40% נגד. בתנועת-החרות רגשו ה- יות (היא עמודים 25-24), והאגף הקיי יות של המפלגה האשים את בגין בקיי יות מופלגת בויתורים למען השלום. 4 מחברי מרכז התנועה הצביעו נגד עמד של בגין לכהונת שר-בליתיק, דן הביעו בעקפין מחאה נגד תוכנית לום שלו.

ותה שעה דחו דוברים מצרים מכלי את תוכנית-השלום הזאת, ואף דובי אמריקאים מוסמכים רמזו כי היא קה מן המינימום הדרוש להסכם. דובי ערבים קיצוניים יותר אף הגדירו את

התוכנית כתרגיל של אחיות-עיניים, ה מסוה עמדה ישראלית קיצונית. איוו משתי הטענות צודקת? התשובה הנכונה היא: שתיהן.

מיעוט לאומי. אם מודדים את תוכ' נית בגין על-פי קנייה-מידה המקובלים על הערבים, וגם על הקונסנזוס העולמי, הרי היא רחוקה מן המינימום הדרוש. אין לה שום פתרון לבעיה הפלסטינית, ואף לגבי סיני היא לא סילקה את אבך הגנף העיקרית: ההתנחלות בפיתחת רפיה (ראה לעיל).

אך אם מודדים את התוכנית על-פי ה' עמדות המסורתיות של מנחם בגין, יש בה התקדמות גדולה. אלא שמנחם בגין עצמו הקטין השבוע את ממדי ההתקד' מות הזאת, כאשר הוכיח לחבריו שהוא פועל על-פי קריטריונים ז'בוטינסקאיים מובהקים. הוא הסתמך על סיפרו של זאב ז'בוטינסקי, חזית המילחמה של עם ישר' אל, שהתפרסם ערב מותו של המנהיג. ב-1940. יודע-ידבר יכלו להסתמך על תוכ' נית-ה'הלסינגפורט. שחוכרה בתשרית ז'בו' טינסקי הצעיר עוד ב-1906 (ראה הנדון). ז'בוטינסקי מעולם לא חלם על חלוקת ארץ-ישראל. הוא אומנם הכיר בעובדה שעריבי פלסטיניה מהווים יישות נפרדת מאחיהם בארצות השכנות, אך לא העניק להם זכות לעצמאות ולריבונות. לעומת זאת היה מוכן להעניק להם זכויות נדי' בות כמיעוט לאומי במדינה היהודית — בהתאם לזכויות שהוא תבע עבור היהודים בארצות אחרות.

אם אומנם הולך בגין בדרך זו, כפי שהוא טוען בעצמו, הרי שפתו נשארה שפת הסיפוח. בניסוח מתוחכם יותר, ו' תוכניתו תואמת את החזון של ז'בוטינס' קי: מדינה יהודית בארץ-ישראל השלמה, שבה נהנים הערבים מזכויות של מיעוט לאומי.

כדיברי שירו של המנהיג: "שם ירווה לו טעפע ועושר / בר'ערב, בר'צרת ובני, / כי דיגלי דגל טוהר ויושר / יטהר שתי גדות ירדני".

המו"מ

הזמנה לקאהיר

ההזמנה היתה בהודעה,

הוא דמתה לפקודה.

סאדאת רצה בנינום

מיידי שי הוועדה הצבאית

ראשי מערכת הביטחון נדהמו. הם קראו כי עיתוני מצריים הודיעו שהוועדה ה' צבאית הישראלית-מצרית עומדת להתכנס ביום ב' השבוע, 9' בינואר. עיתוני מצריים פועלים על-פי הנחיות השלטון. הם לא יכלו לבדות תאריך זה מליבם.

אולם ראשי משרד-הביטחון לא ידעו דבר על מועד כזה. להיפך, הרושם שלהם היה כי כינוס הוועדה שלהם יידחה אף אחרי 16' בינואר, לפי בקשת ישראל. בקשה זו היתה קשורה בעניין ההתנח' לות. הוועדה הצבאית צריכה לדון גם בנושא זה. במיסגרת נושאי הנסיגה ו' קביעת איזורי-החיץ. הטענה הישראלית היתה שאין טעם לדון על הפרטים הצבי איים. כל עוד אין סיכום פוליטי. בוועדה המדינית, שתכנס ב-16' בינואר בירוש' שלום, היה בכך גם לחץ על המצרים.

היכן לגור? אולם המצרים אינם יוד' עים חוכמות. לגבי אנוואר אל-סאדאת, כינוס דוחף של הוועדה הצבאית דווקא היה היוני. יש בה כדי להפריך את הרושם כאילו היוזמה שלו נתחלת בקשיים (ראה לעיל). להפגין את המשך התאוצה של מאמץ-השלום שלו. דווקא מפני שהיא אמורה לפעול על אדמת מצריים, יש לזר' עדה הצבאית ערך הפגנתי חשוב. וכך, מבלי להתחשב בנימוקים הישרא' ליים, שיגר אנוואר אל-סאדאת הזמנה, שגבלה בפקודה. באמצעות השגרירויות האמריקאיות בשתי הארצות, הוזמנה יש' ראל להתייצב ביום ב'.

ממשלת ישראל לא יכלה להתנגד לכך. היא ביקשה רק לדחות את המועד ביר' מיים, מסיבות טכניות. פשוט אי-אפשר היה לגמור את הסידורים עד ליום ב'. משום כך נקבעה הישיבה ליום ד' הש' בוע, 11' בחודש. העיתונאים הוועקו בהילות. לא נמסר להם אף היכן יגורו,

ובאילו תנאים. ההיפזון שלט בכל. קרוב לודאי כי במושב ראשון זה לא יעשה דבר מילבר קביעת סידוריקבע ונהלים לפגישות הבאות.

אך אל-סאדאת השיג את שלו. המומנ' טום החזותי נשמר. הוועדה תתכנס על אדמת מצריים, הוכחה היה לכך שיוזמת הנשיא המצרי מתקדמת במלוא המרץ. הצד הישראלי ממלא, בשלב זה, תפקיד של סטאטיסט בהצגה בילבד.

פנעים

הרצח הכפול

שתי יחידות במשטרה רבות

כיניהן על הקירת הרצח

בחולות בתים — והרצח

מתוכנן חופשי

מכונת הפולקסוואגן הצהובה מסוג חי' פושיה התקרבה להגיה של היכל התרבות בתל-אביב. בלשי המדור המרכזי עקבו אחרי כיוון נסיעתה בתשומת לב מיוחדת. החיפושית החלה להאיט. בחורה בפשיה לה ארוך ושחור, מהירה לקראתה ונופשה לה ביד. המכונת עצרה ומתוכה יצא בחור גבוה נאה, אברהם זנקו.

בלשי המדור התנפלו עליו במהירות. בתוך שניות אחדות נכסת בידי וברגליו והוכנס לניידת מסויית שחנתה בצד. כל צעקותיו של זנקו לא העילו. גם בקשתו לראות עורך דיין לא נענתה. אברהם זנקו הואשם דקות אחדות אחר-כך ברצח זוג הנאהבים מבתיים, אסתר בן-סוחה ואריה בריכהן.

שתיית שמפניה מוקדמת. כאשר הגיעו בלשי היחידה המרכזית לתחנת ה' מישטרה הצפונית כבר החלו לחשוב על בקבוקי השמפניה שאת פקקיהם יחצו. רב פקד יצחק חגג, ראש מדור התשאול ביחידה המרכזית, ורס"ר חיים לידגי, מ' בכירי הצוות החוקר בפרשה, כבר תפחו על כיתפי החוקרים האחרים וציינו את עבר' דתם לשבח. נראה היה להם כי פרשת הרצח הכפול בבתיים הגיעה כבר לידי פיתרון, שיבטיח להם את אהדת הציבור ותודת מפקדיהם.

רק בסוף השבוע שעבר אירעה פרשת הרצח שהסעירה את כל המדינה. נהג"מ ר' נית שעבר סמוך לשעה 7 בערב ליד מלון פאן-אמריקן על חוף ימה של בתיים ראה כיצד מכונת 119 404, נוסעת לידו, עולה על אריתנועה באמצע הכביש כשהגנה נשאר שעון על ההגה. כאשר מהיר אל הפדיו, הבחין נהגיה-מונית כי דם רב ניגר מתחתו של הנהג.

אריה בריכהן, סיפר, כאשר הועבר ל' בית החולים את הפרטים הבאים: "הייתי עם אסתר במכונתי, בחוף הנלים. פתאום הגיע מישו ברציה מכיוון דרום וירה לעברי מבعد לשימשה. הספקתי לראות את אסתר יוצאת בבהלה מן המכונת. גם אני יצאתי, הלכתי מספר צעדים אבל בסוף החלטתי לחזור למכונת. ותחתיתי לג' הוג". כעבור מספר דקות מת אריה בר' כהן מאיבוד דם.

רק למחרת בבוקר הבחין שוטר אחד מצוות שהוקם במיוחד, בגופת צעירה בצד דרך עפר המוליכה לכיוון ראשון-לציון. חלק גופה התחתון היה עירום. לידה היו מיכנסיים שזוהו אחר כך כמיכנסיו של אריה בריכהן. באיזור החזה של הבחורה אובחנו שתי פגיעות כדורים.

תמונות עירום תמונות. מייד לאחר גילוי הגופה החלה מישטרת חולון בחקירת הרצח הגדולה ביותר בתולדותיה. החוקרים סברו כי מישו חיפש את אריה בריכהן ונדהמה היה כי יד העולם-התחתון ברצח. בעקבות חיפוש מידיי שערכו ה' חוקרים בביתו של אריה בריכהן נמצאו תמונות עירום של ידידתו של אריה, צעיר רה שמאוחר יותר זוהתה בשם גאולה. תמונות עירום אלה רק חיזקו את הש' ערתם כי מישו חיפש את אריה בריכהן וכי אסתר בן-מוזהה היתה קורבן לרצח רק משום שהיתה בדיוק באותו זמן ב' מקום. התמונות גם העלו השערה כאילו היה אריה בריכהן, שהיה ידוע כגבר יפה תואר וכבעל הצלחה רבה בקרב נשים, סוחט מצעירות, איתן קיים מגע, כספים רבים לאחר שצילם אותן בעירום. צוות (המשך בעמוד 26)

ה צעירה היפהפייה שהובאה בכר נית האסירים המישטרתית אל היכל המשפט ברחוב וייצמן בתל-אביב לא נראתה מוסרדת במיוחד. היא פרמה את שורה הבלונדי בשובבות ופזירה חייכים לכל, במיוחד אל עבר צלמי רשתות הטלוויזיה האמריקאיות שהצטופפו ליד מכונת ה' באותה עת ישבו שתי נשים נרגשות באולמו של המשפט בנימין כהן, שבבית- המשפט המחוזי, הן שוחחו בעצבנות עם עורכת-הדין פליציה לנגר ועם ראש המח' לקה המשפטית של השגרירות האמריקאית בישראל ג'יימס קאר. היו אלה הפרופסור קתרין אדווארדס, מרצה למדעים פוליטיים באוניברסיטת סן-אנטוניו, שבאוהיו, ארי צתה-הברית, הגנבת מרי בטצ'ר, עקרת בית, אף היא מאוהיו.

מרי בטצ'ר היתה נרגשת במיוחד. בתה בת ה-23, שחגגה יום קודם לכן את יום- הולדתה, עמדה להיכנס בכל רגע לאולם בית-המשפט, כדי להישפט בפני השופטים בנימין כהן, נחמיה בר ואליהו וינגורד,

לפני מרי בטצ'ר, אמה של טרי פלינר, לפני מתן גזר-הדין. האם האמינה כי לכל היותר, בתה תגורש מ' ישראל אם תורשע ותוחזר לארצות-הברית.

באשמת קשירת קשר עם אירגון שוין ומתן שירות לאירגון עויין. התובעת היתה פרקליטת מחוז תל-אביב, שרה סירוטה. כעבור זמן, כשהוצאה טרי מהיכל המשפט בליווי שוטרים, לא הוסיפה לחייך. מענייה התחולות ניבט הדיכאון. היא מוללה את ידיה בעצבנות. טרי נמצאה אשמה ונודנה לחמש שנות מאסר. דקות ספורות לפני מתן גזר-הדין התבקש הקהל הרב שמילא את האולם, לפנותו. גזר-הדין, כמו המשפט כולו, הושמע בדלי תיים סגורות. מעטה הסודיות נפרש לפי החלטתו של בית-המשפט. רק שופט אחד, בנימין כהן, התנגד לכך. אך שני עמיתיו הכריעו אותו.

הסניגורית פליציה לנגר טוענת כי מע' הסודיות נבע מעובדת היות מרשתה ארז' חית אמריקאית ראשונה המואשמת בריגול בארץ. תבעה עירועו על גזר-הדין.

בגיל 17 התאהבה בפלסטיני, ולמחרת

יום הולדתה ה־23 נדונה ל־5 שנות מאסר

הדריילת המרוגלת

טרי היא טיפוס עצמאי בעל דיעות מוגדרות, העומדת ברושם על עצמה מגיל 13. כיצד הסתבכה הצעירה האמריקאית בפעילות עוינת לישראל?

מספרת פרופסור אדווארדס: "טרי אהבה תמיד לשוחח על פוליטיקה והיו לה ידיעות נרחבות בתחום זה. היא היתה מודעת לבעייה הפלסטינית וכאבת את כאב הפליטים הפלסטינים המתגוררים במחנות. היא בחורה אידיאליסטית. הרוצה להציל את כל העולם. אך דבר לזכותה ייאמר, שמעולם לא האמינה באלימות. אני מאמינה שהיא הסתבכה במצבים שאותם לא הביתה. היא אהבה לעשות טובות ל־אנשים ואני חושבת שזה סיבך אותה." בסן־אנטוניו יש קהילה גדולה של ערבים לבנונים ופלסטינים. טרי התודעה אל צעיר פלסטיני שהתגורר בלבנון והתאהבה בו. היא עברה לגור איתו ושלשה חודשים לאחר מכן נסעה איתו לביירות ונרשמה ללימודי המזרח־התיכון באוניברסיטה ה־אמריקאית שם. אך בקשתה להתקבל ללימודים נדחתה. היא הסתובבה בביירות באפס מעשה, התרועעה עם סטודנטים פלסטינים שלקחו אותה לסיום במחנות הפליטים. כשראתה את החיים במחנות הודיעה.

מיד עם הישמע גזרה־הדין הירשה בית־המשפט לפרופסור קתרין אדווארדס ולגברת מרי בטצ'ר להינס ולשמע את גזרה־הדין. עם הישמע גזרה־הדין פרצה מרי בטצ'ר האם, בבכי מר. עד הרגע האחרון ממש קיוותה כי בתה תגורש מן הארץ אם תורשע. על חמש שנות מאסר לא חשבה כלל. ימים ספורים אחרי שנעצרה טרי פליגרת התקשר איש המחלקה המשפטית של השגרירות האמריקאית אל הגברת בטצ'ר והודיעה על מעצר בתה. היא התקשרה מיד לאיש הקונגרס שלה, קלורנס בראון, ביקשה ממנו להפעיל את כל קשריו כדי לוודא על מה בדיוק נעצרה הבת בתל־אביב. תשובת איש הקונגרס: "אינני יכול לעזור. ניסיתי לערב את משרד־החוץ, אך מסך של סודיות הוטל על הפרשה. מה שידוע לי הוא, שבתך חתמה על תודעה

לפני טרי פאר פליגרת (משמאל) בת ה־23 לפני שהובאה לבית־המשפט כדי לשמוע את גזרה־הדין, עדיין זוהרת ומחייכת לכל עבר. טרי הואשמה בקשירת קשר עם אירגון עויין ומסירת ידיעות לאוייב. עד לרגע האחרון האמינה כי תצא זכאית, וכי במיקרה הגרוע ביותר תיענש בגירוש מארץ. השופטים גזרו חמש שנות מאסר.

לדברי הפרופסור אדווארדס הכירה טרי את המזרח־התיכון מקרוב, קראה ספרים רבים על הפלסטינים ועל ישראל, והתמצאה בנעשה בנוסכיות הנפש הערביות. כשישה חודשים אחרי שגיעה לביירות יצאה ל־ביקור בארצות־הברית אך כעבור זמן קצר חזרה שוב ללבנון. היא ניסתה להתקבל בשנית לאוניברסיטה בביירות, אלא שהפעם

אחרי טרי אחרי קריאת גזרה־הדין, שבו נידונה לחמש שנות מאסר. מדוככת, עצבנית ועדיין אינה מאמינה כי את השנים הבאות תבלה מאחורי סורג ובריח. הטלוויזיה הישראלית לא גילתה כל עניין במישפטה של טרי. לעומת זאת עט עליה ציוותי הטלוויזיה האמריקאים והירבו לצלמה בשל היותה אזרחית אמריקאית.

אחרי מרי בטצ'ר אחרי מתן גזרה־הדין, מזועזעת ובוכיה, נכנסת למכונית שהובילה אותה לכלא נווה־הצדקה לפגישה עם בתה בין חתלי הכלא.

היתה זו מלחמת האזרחים הלבנונית שהשיבת את הלימודים. ב־13 בנובמבר 1973 כתבה טרי פליגרת מסכת לטייט, בו הביעה את פליאתה, על השואה שגורמת לדבריה ישראל לפלסטינים. למרות שהעם היהודי עצמו עבר שואה נוראה. עוד הוסיפה כי לפלסטינים אין מקום ללכת אליו, מלבד פלסטין, וכי רק שם יש אדמה עבורם. על המכתב חתמה: "טרי פליגרת, סן־אנטוניו".

כי נשלחה לישראל כדי לצלם בנייני ציבור, ואינני סבור שאוכל לעשות משהו למענה." מרי בטצ'ר, התקשרה בבהילות עם עורכת־הדין לנגר, שנשכרה על־פי בקשתה של טרי. הפרקליטה הציעה לה שתבוא בחופיות לישראל, ותביא עימה אדם שאינו שייך למשפחה, כדי שימסור עדות־אופי על טרי. האם ידעה אל מי לפנות — פרופסור קתרין אדווארדס היתה המרצה החביבה על טרי, שלמדה באוניברסיטת סן־אנטוניו. היא העסיקה את טרי כעוזרת מחקר והכירה אותה לפני ולפנים. כששמר עה על מעצרה, הסכימה מיד לבוא לישראל ולחלעה.

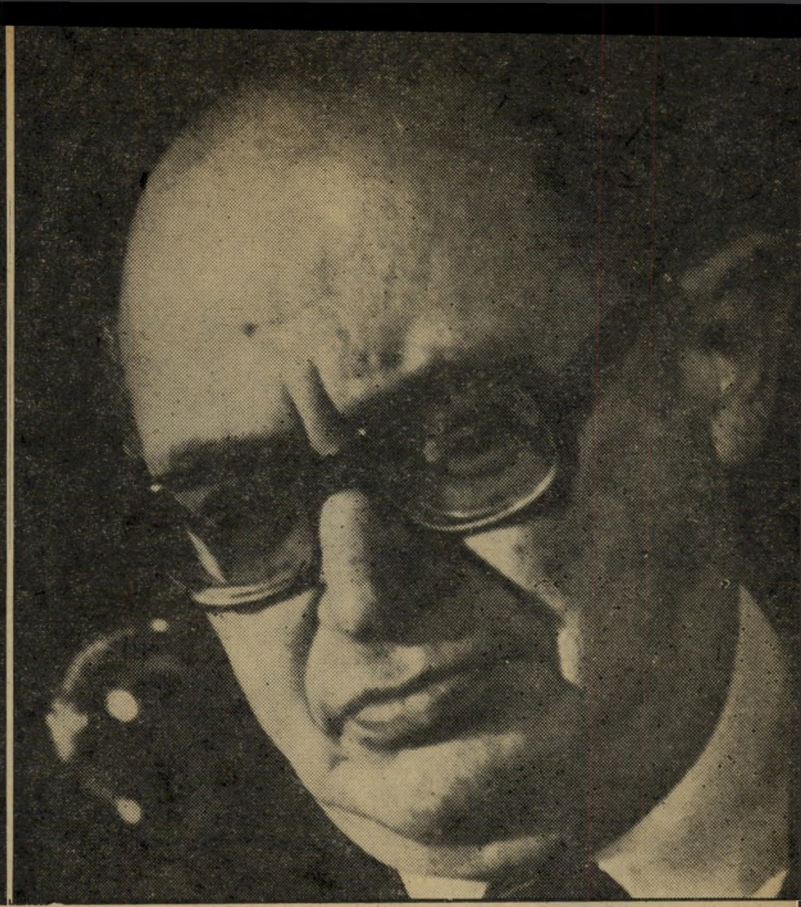
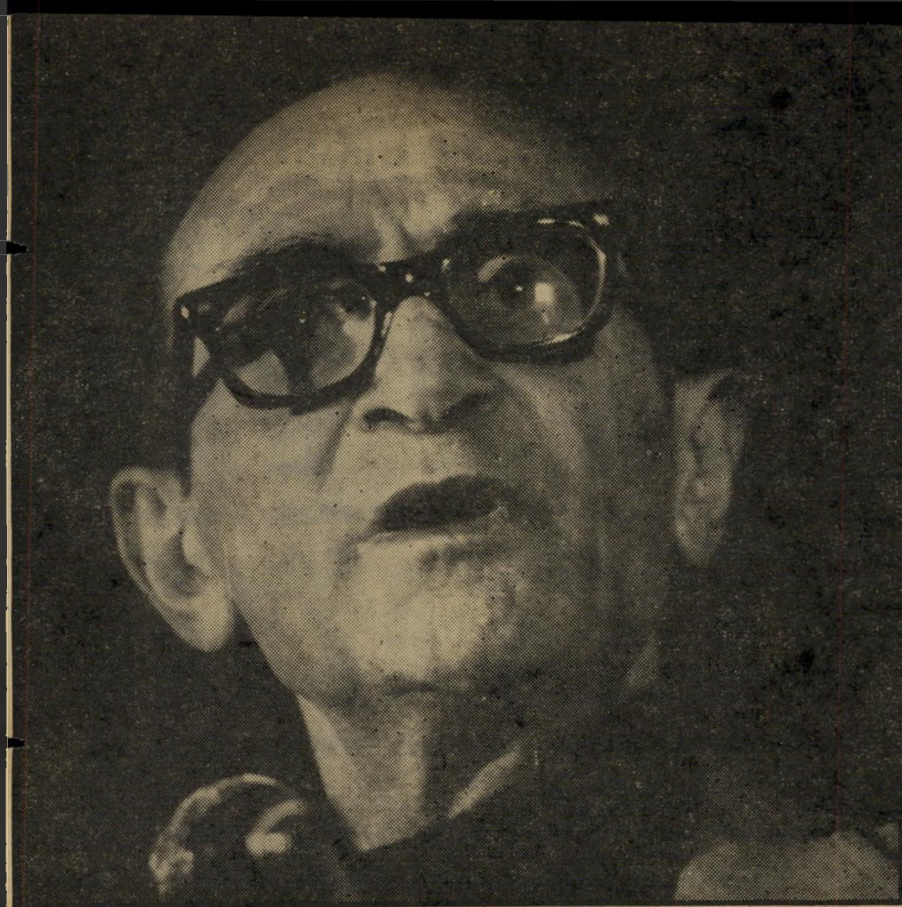
פליציה לנגר, שהגנת על טרי במשפט, טענה השבוע כי בכל הקאריירה המשפטית שלה לא נתקלה במעטה סודיות כמו זה שאפף את משפטה של טרי. אמרה לנגר: "אני לא יכולה לדבר על המשפט, בגלל הסודיות, אך הדבר מרגיז מאד ומתסכל. זהו כנראה המקרה הראשון שבו אורח אמריקאי נעצר באשמת ריגול בישראל. כדי לכן התנהל הכל בדלתיים סגורות, כדי לא לעורר את העת־הקהל האמריקאית. לדעתי, בהתחשב בנסיבות המקרה, לא צריך היה את כל הסודיות. היא מיתרת לגמרי. אינני מרוצה גם מגזרה־הדין, ואני מתכוננת להגיש ערעור."

כאשר נפגשה האסירה הטרייה עם אמה, בכלא נווה־הצדקה, לאחר תום המשפט, אמרה: "זוהי מהומה רבה על לא מאומה." אלא שהאם המודאגת לא נרגעה. **שרית ישי**

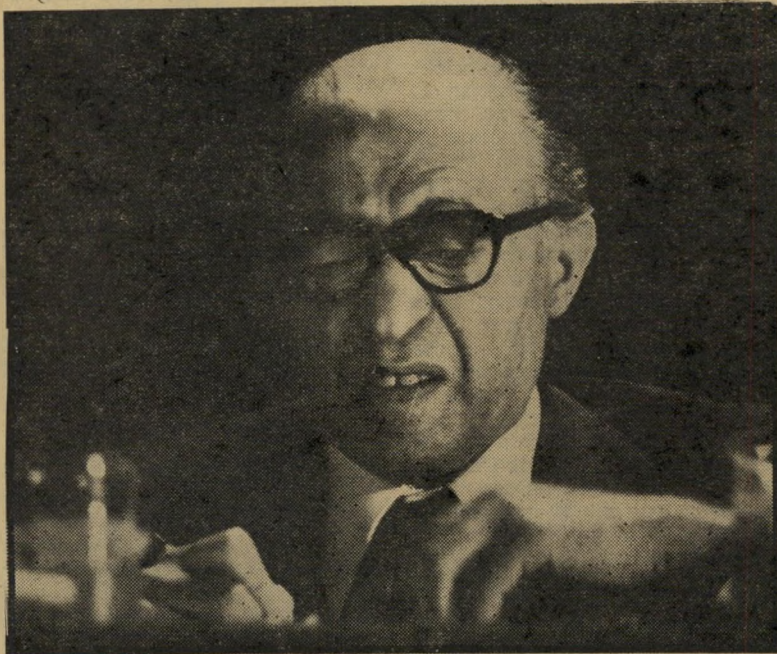
מנמל התעופה

— לכלא

ב יוני 1976 הגיעה טרי לביקור בישראל. היא שהתה בארץ תקופה קצרה וחזרה לאירופה. אחר כך פגשה את אמה

ההתמודדות בין שמואל כ"ץ וחיים לנדאו על השרות החלה בקרב

מנחם בגין מקשיב בסלידה לנאומו מבקריו

כ"ץ ולנדאו מתווכחים על הנאמנות לבגין

מנחם בגין רתח מכעם. לא קל להרגיז את סוסי-הקרבות הרפוליטי המנוסה הזה. אין הוא מתגרה כשור בזירה למראה כל מטפחת אדומה המנופפת מול פניו. האיש האמון על שמירת קור-רוח ושלות-נפש גם בתנאי-לחץ קשים ביותר אינו ממהר להילכד במלכודות פתאים מילוליות שפורשים לרגליו. צריך להרגיז אותו באמת כדי להוציא משלוותו ולגרות אותו אלי קרב ריטורי. או מתגלה מנחם בגין בשיאו. אשף המילים, אמן הנאום, הלוכד את קהל מאזיניו בקסם של טונים ומימיקות ומשפך את יריביו ללא רחם.

שר-החקלאות אריק שרון, היועץ לשעבר שמואל כץ וח"כ גאולה כהן הצליחו להר-גיז את בגין בישיבת מרכז תנועת החרות האחרונה שנערכה השבוע. הם גררו אותו לאחת מהופעותיו הריטוריות המבריקות ביותר, שיש בהן להסביר יותר מכל פרשנות

**באחד מנאומו,
המבריק והמוחץ
ביותר, הצליח מנחם
בגין לחסל ניסיון
של התקוממות נגד**

הקרוב על

את סוד מנהיגותו ויכולת שביית ההמונים שלו. כשנאלץ בעל כורחו להרוף השבוע את המיתקפה הפנימית של חזית-הסירוב לתוכנית השלום שלו, שהתגבשה בתוך מפלגתו, התגלה מנחם בגין במיטבו, בכל שיי עור קומת המנהיגות שלו. האווירה התלהטה באולם אוהל-שם בתל-אביב, שם התכנס מרכז חרות כדי לאשר את מדיניות הוויתורים והנסיגה החלקית של בגין ולבחור נציג נוסף של התנועה לכהונת שר בממשלה. צעירים וזעמים מישובי פיתחת-רפיח הטיחו קריאות בוטות, לפעמים מעליבות, לעבר האיש שאמורים היו ללכת אחריו בעיניים עצומות. תיגרות מילוליות איימו להפוך לקרבות אגרופים. היצרים התלהטו כאשר נזרקו לחלל האולם מילים שהן בעלות כוח מאגי על קהל-המאמינים של חרות. לרגעים היה נראה כי הישיבה תהפוך למעמד של התקוממות. הברומטר של מחיאות-הכפיים, קריאות הביניים וזעקות-השבר הצביע על כך ש-הגוף הפוליטי הממושע ביותר אולי בי מדינה עומד להמרות את פי מנהיגו. מנחם בגין תבע לבחור בחיים לנדאו, ידידו הרותיק ושותפו הקרוב במשפחה הלוחמת של האצ"ל, לתפקיד השר הנוסף, ללא-תיק.

**תוכנית השלום
שלו בתוך מיפלגתו,
לגמד את מתנגדיו
ולכפות עליהם
שיקבלו את מרותו
גם במדיניות
של ויתורים**

בין אריק שרון ועזר וייצמן והפכה שאלה של אמון אישי במנחם בגין

גאולה כהן חוקפת את בגין בנאום בכי"י

בגין מכין החקפת-נגד על אריק שרון

כנגד שריהחוף משה דיין. כאשר עלה אחריו המועמד הנגדי, חיים לנדאו, והציג את מה שכינה "כרטיס-הביקור" הפוליטי שלו, עדיין נדמה היה שצירי המרכז יצרו סרכו להתלבט בבחירה בין שני אישים חיוורים אלה.

אלא שאז התפרץ לקרב שריהחלקאות אריק שרון והסך את ההתמודדות בין כץ ללנדאו, למאבק אישי במנחם בגין. למרות שהקדים למיתקפת-המחץ שלו פעולת ריי-כוך ארוכה, חלק שבחים למנהיגותו של בגין והודה עם תוכנית-השלום, הסתער אריק בגלוי על בגין.

"זהו אינה ממשלה מנחילה", האשים אריק, "הצעה שלי בממשלה לפתוח בתנור-פת התנחלות נפלה. הייתי החבר היחיד של תנועת החרות שהצביע בעדה".

היו לאריק סיבות אישיות למרירות. כי אותו יום פסלה הממשלה את מועמדותו להשתתפות בצוות המשאומתן המדיני עם

המגיע לתנועת החרות בממשלה. "אני זקוק לך בממשלה", אמר ישירות.

אבל באותם רגעים, לפני שפרץ מנחם בגין שוב לזירה, היה ספק אם אומנם תתמלא בקשתו זו. לא היה זה בגלל היר-הערכה למועמד הנגדי, יועצו לשעבר ל-ענייני-הסברה של ראש-הממשלה, שמואל כץ, אשר התפטר אך לפני שבוע מתפקידו. העימות בין לנדאו לכץ הפך להתנגשות חזיתית בין אלה שהיו מוכנים להשלים עם המיפנה שהתחולל במנחם בגין, כשי-החליט לדהור על מסלול השלום, לבין אלה שעולמם הנפשי והרוחני לא איפשר להם לעכל תפנית זו והם נשארו צמודים ודכו-קים לתבניות המחשבה הארכאיות שלהם. ידם של אלה קרובה הייתה להיות על-העליונה בתנועת החרות.

ישיבת המרכז החלה בקול דממה דקה. מנחם בגין נשא נאום יבש, שיגרת, חסר זוהר וברק. הוא כלל כמה ביטויים

ליא-תיה

המצרים. ניסיונותיו לטרפד בעקיפין את הסכם השלום עם מצרים, באמצעות קבי-עת עובדות חפוזה בשטה, של התנחלויות מאסיביות כסיני, ביהודה ובשומרון, נבלמו בממשלה. בעיקר על ידי בגין ושרי-הביטחון עזר וייצמן.

למרות שלא טען זאת בגלוי, ניכר היה שליבו של אריק מלא כנגד וייצמן, אותו הוא רואה כיריבו האישי. מלבד המישקע שהצטבר בתוכו, בשל סירובו של עזר לדון בכלל באפשרות מינויו של אריק כרמטכ"ל, רואה אריק בעזר אנטיתזה שלו בממשלה.

כאשר שיסעו את נאומו בקריאות: "ציפורי! אתה אויב ההתנחלויות!" או "תדאג לכך שלא יבזבוזו כספים במשרד הביטחון!" השיב אריק: "אתם טועים! אני שריהחלקאות, לא שריהביטחון. כי ממשלה שלנו אין רוב להתנחלות נרחבת וחופשית ביהודה ובשומרון! זעק, הצהר רתו כי יצביע בעד מועמדותו של כץ נשמעה כקריאת-תגר גלויה על בגין.

זה היה האות. מרגע זה ואילך התלהטו הרוחות. המאבק בין כץ ולנדאו הפך לקרב בין תומכי השלום באמצעות ויתורים בי-חרות, לבין המתנגדים לו.

עזר לא נשאר חייב לאריק אפילו רגע. (המשך בעמוד 26)

הצהרות שנראו כמסשפתיים שהוא נאלץ לשלם למבקריו מבית כדי להוכיח להם שהוא נאמן לעקרונותיו. דבריו שוסעו מדי פעם בקריאות-ביניים נרגשות, שלא הסיטו אותו מהתיוה המרכזית שלו: "נדבר שלום ונעשה שלום".

כאשר ניסו נאמניו להשתיק את המת-פרצים, היה זה בגין עצמו שנחלץ להגי-נתם: "אל תרגיעו אותם, הורה לתומכיו בטון אבהי, הם ירגעו בעצמם. הם אני שים מכוודים. אני מבקש לא להתערב".

הראשון שהניף את נס הסירוב היה שמואל כץ. הוא פתח בהסתערות על תוכי-נית-השלום של מנחם בגין, "לא נשאלתי לדעתי על ההצעה לפני שהוצעה. הבעתי ספקות והששות לגבי מספר סעיפים".

דבריו היו מגומגמים, הססניים, עד שמי שהוא בקהל צעק להעברו: "אתה בעד היר-תוכנית או נגד?!"

כץ נאלץ לגלות את קלפיו: "התוכנית להענקת אוטונומיה לערביי יהודה ושומרון נהפכת לתוכנית המקדמת לקראת קונדור-מיניון עם ירדן. אני בדיעה שהיא מביאה למדינה פלסטינית... ההחלטה להתזיר פלי-טים היא החלטה חמורה מאוד... וזהו הצעה שהוצעה בחיסוון".

כץ לא התגלה כנאום מסעיר. הוא נזהר שלא לפגוע בבגין, כיוון את עיקר חיציו

הקרב על לא-תיק

(המשך מעמוד 25)

הוא תבע מיד את רשות-הדיבור. נראה היה כי עזר וייצמן נפגע מהערתו של אריק שרון, כי שאלת צירופו של שר-נוסף לממשלה מטעם חרות אינה שאלה אישית כי אם שאלה לאומית וכי "הבעיה היא איך לחזק את האגף שימנע את הפיכת התוכנית-המדינית לשואה לאומית".

לשמע מילים אלה נדרך עזר כמו קפיץ. פירושם היתה האשמה גלויה ומפורשת כי הוא עומד, כביכול, באותו אגף בממ-שלה העלול להוביל את ישראל ל"שואה לאומית". הדם עלה לראשו של עזר. מתוח, נרגז וסוער, הוא זינק אל המיקרופון כשי צעקות-גנאי רמות מלוות אותו.

עזר לא דיבר, הוא צעק. מאחרי צעקתו נשמעה הזעקה נגד מה שכינו ידידיו "תקיפת-סכין בגב מצד אריק שרון".

דבריו היו תשובה חריפה להאשמותיו של אריק. "אריק ניצב מאחרי התוכנית המדינית, עוד לפני שאני קיבלתי את זה, כולל העניין של הריבונות ביהודה וב-שומרון... אני לא חושב שייתכן שאם ממשלת-ישראל מחליטה החלטה שלא מר-צאת-חן בעיני שר, לא תכובד הדמוקרטיה ולא תכובד החלטת הרוב. אני מציע." אמר וייצמן בדברים שכוונו ישירות לאריק. "לכבוד את הדמוקרטיה ואת דעת הרוב אפילו אם זה לא נעים למישהו".

ברגע זה הפך העימות להתמודדות ברורה בין עזר לאריק. מחנה תומכיו של אריק היה גדול וצעקני יותר ועזר לא שלט ברוחו והפליט קריאת נזיפה לעבר הצועקים נגדו: "אהו! שאט-אפ!" (סתמו את הפיות).

"טאקטיקה צריך?"

שכל צריך!"

ב זה לא הסתיימה התקפת-הנגד של וייצמן. הוא כיוון את חיצי לשונו גם כלפי שמואל כץ: "לא שמעתי ולא הר-גשתי כל הזמן שמוקי כץ לחם בועם ובזעף כפי שהוא לחם כאן היום".

ואז הגיעה תורה של המיתקפה המוחצת ביותר על בגין. היא באה מפיה של גאולה כהן, שבנאום בכייוני ודמגוגי נטלה לעצמה את המונופול על "אהבת ארץ-ישראל" ו-טענה כי אין עוד לסמוך על בגין.

היא הצליחה להפנט חלק ניכר מהצירים, אחרי שפרטה על הנימים הלאומנים שבהם, בשלב זה נדמה היה כי הרוב במרכז תנועת-החרות עלול להתקומם נגד בגין ולבחור במועמד שלא רצה בו. בגין לא יכול היה עוד להבליג. הוא נטל את רשות-הדיבור באופן בלתי צפוי, פתח בנאום ספונטאני, שהיה מלאכת-מחשבת ריטורית. בגין נאלץ לגייס את כל הציניות שבו כדי לבטל את מתנגדיו, לגמד את קומתם ולהציגם כמערומיהם הרעיוניים והפולי-טיים. הוא לא נשאר חייב לאף אחד מהם, פרע את החשבונות עםם ללא רחמים.

"הלילה שמעתי מפיו בפעם הראשונה התנגדות לתוכנית הזאת. אדם השולל תוכ-נית שהתקבלה פה אחד בממשלה, רוצה להצטרף לממשלה הזאת? זה אבסורד! אריק תומך בתוכנית. עזר תומך בתוכ-נית. גם אני תומך בתוכנית. הממשלה כולה תומכת בה. שמואל כץ שולל אותה אבל אומר: תו לי להצטרף אל הממשלה הזאת! לא היה כדבר הזה. אני הייתי בורח ת"ק פרסה מממשלה שכזאת. אפילו אם היו רוצים בי הייתי בורח ת"ק פרסה מהם. אפילו היו רצים אחרי הייתי משאיר את מעילי בידיהם! איך אפשר? זאת אמת? לוא היה שר היה הלילה צריך להתפטר. הממשלה מטעה, טועה ומוליכה לאסונות והוא רוצה להצטרף לממשלה ה-זאת. כדי לשנות מבפנים... הוא המשנה הגדול.. יודע לשנות!"

כץ ישב במושבו הראשונה חפוי ראש, כתלמיד מבוויש ונעלב. ואז השמיע בגין את הפסוק, שהתפרש כאילו יראה באי-בחירת חיים לנדאו כהצבעת אי-אמון בו ויסיק את המסקנות מכך: "אם תביעו לי אי-אמון הלילה אסיק את המסקנות. מחר אתפטר... עוד הלילה אתפטר".

דממה הושלכה באולם. אבל בגין לא סיים את החשבונות. כלפי אריק התריס בזלזול: "צריך לעשות את התנופה, לא לדבר עליה." ואילו את גאולה כהן השפיל בחשפו את בורותה בתורת ז'בוטינסקי. הוא התייחס לציטטה שהביאה מפיו זאב ז'בו-טינסקי בנאומה, ועק כלפיה: "ז'בוטינסקי לא אמר כדברים האלה, לא יכולים לצטט מז'בוטינסקי דברים שלא היו ולא נבראו." רק אז יכול היה בגין להתוודות בפני המרכז ולחשוף את השינוי שהתחולל בו: "אנחנו יכולים להיות נדיבים (כלפי המצ-י)

להשאיר מעיל

מנחם בגין חופט בוזב המיקטורן של חליפתו כדי להמחיש את נימת הלעג בה דיבר על יועצו לשעבר, שמואל כץ, שלמרות ביקורתו על הממשלה ומדיניותה מבקש להצטרף אליה. "אני הייתי בורח מממשלה כזאת," לעג בגין, "והייתי משאיר בידיהם אפילו את מעילי."

רים) כדי לא לאפשר לעם ישראל להתנסות בשכול ויתמות... מי שלא יודע מה עבר עלי בתקופת היותי מפקד האצ"ל כאשר אחד מהחיילים נפל, לא יודע מה הם יסורי נפש. איש מכם לא התנסה בכך. המחשבה הזו ביום ובלילה לא נותנת לי מנוח: איך להביא לכך שלא יהיו עוד שכול ויתמות בישראל. דור אחרי דור, מלחמה אחרי מלחמה. אינני פוסק לחשוב יום ולילה איך קודם כל למנוע מלחמה. "יש אנשים שמדברים על טאקטיקה. אינו מין מילה זו טאקטיקה? טאקטיקה צריך? שכל צריך! אנחנו חייבים להתחשב במציאות."

תחילתו של המרד

ד מעות עמדו בעיני רבים מהצירים במרכז לשמע דבריו של בגין. כשי סיים את נאמו קמו כולם על רגליהם. תומכים ומתנגדים, ומחאו לו כפיים ממר שכות. אריק שרון ישב חיוור כסיד. גאולה כהן דממה. שמואל כץ רצה לקבור עצמו. אבל ההצבעה החשאית הבהירה כי למר רות הנאום המזהיר לא הצליח בגין לחולל מיפנה בקאי תנועתו. מועמדו זכה רק ב-60% של קולות חברי המרכז. למרות הנאום והאיום בהסקת מסקנות התייצבו 40% מראשי תנועתו של בגין נגדו, לא משום שסברו כי שמואל כץ היה שר טוב יותר, אלא מפני שלא יכלו לעכל את הוויתורים שמוכן בגין להקריב.

היתה זו תחילתו של המרד נגד בגין. אין ספק שהוא לא יתיים בהצבעה בר מרכז. הוא החל שם. עתה מגיעה שעת ההתארגנות וגביוש הכוח האופוזיציוני נגד בגין. ככל שיהפכו השלום מוחשי יותר והנסיגה הוויתורים ממשיים יותר, עלול מרד זה להפוך להתנגדות שלא תתבטא עוד במילים.

לא צפוי אומנם פילוג בתרות, כפי שהזוים רואיישחורות, אבל קיימת אפשרות סבירה שבגין לא יוכל להעביר סעי-פים שונים של תוכנית השלום שלו. המאבק הקשה המצפה לו אינו נגד ה-מצרים או נגד האופוזיציה הימנית של המערך, אלא נגד חבריו שלו. **אלי תבור!**

יה אזור בנחיריים

מנחם בגין מתחת לתמונתו של זאב ז'בוטינסקי בישיבת מרכז תנועת החרות, שבה הביעו עשה כ-40% מחברי המרכז את אי-אמונם בו בהצבעתם בעד שמואל כץ. שבגין לא רצה בממשלה. נס המרד נגד בגין הונף בישיבה זו. **צילום: שלמה סתר**

(המשך מעמוד 22)

החקירה של מיסטר חולון היה בטוח כי הצליח לעלות על המניע לפשע וכי יקח זמן קצר להגיע לפיתרון של ממש.

בהקירה התברר כי גאולה היתה נעדרתו של אריה בריכה זמן מה. כאשר קיימה איתו יחסים עדיין היתה נשואה אולם בילוי גרושין. לדבריה של גאולה, לאחר שאותה על-ידי חוקרי המיטרה, היה אריה בריכה ידיד אמת שמעולם לא ניסה לסחוט ממנה אגורה שחוקה. את התמונות שגילתה המיטרה בחדרו צילם ברשותה. גאולה לא ראתה בצילום דבר-מה יוצא דופן וחשבה זאת לשעשוע בלבד.

את דבריה של גאולה מחזקת אהותו של אריה בריכה, שושנה מורדוך. היא מתארת את אחיה כאיש נעים, ביישן ובן מסור למישפחתו. "אריה היה הבן של אמא ואבא שלו", היא סיפרה השבוע לכתב העולם הזה. "כאשר היה בן שש-עשרה חלה אביו במחלה קשה. אריה היה האיש שטיפל בו מן הבוקר עד הערב ולא נתן לאף אחד אחר לעשות את זה. הוא היה מנקה אותו, מאכיל ומלביש ואפילו יוצא איתו לטיולים קצרים. מעולם לא חשב לצאת עם ידידים או בחורות במקום לט"ס באביו.

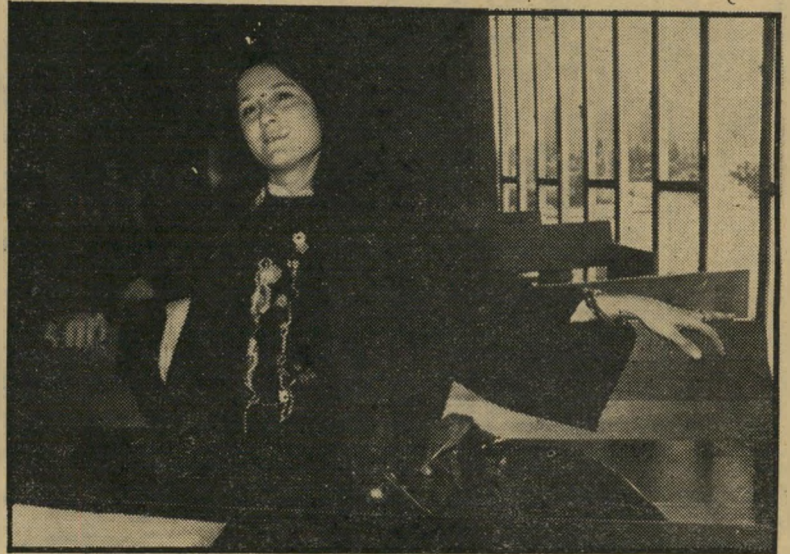
"כאשר נפטר האב היה זה אריה שהרגיש את הכאב חזק מכולם. הוא הפנה את כל אהבתו אל אמא. גם זו אשה חולה הרדורשת טיפול יומיומי. אריה הקפיד למלא את כל מחסורה והיה עושה לילות וימים ליד מיטתה. כאשר הייתי מצלצלת אל אמא, סיפרה שושנה, "ואריה היה בבית. היתה אמא מנתקת את הטלפון ו-

היה הכדור הקטלני מכוון דווקא לצעירה הנאה ושחורת השיער ואילו אריה בריכה נפגע רק משום שהוא היה במקרה במקום. עדות לכך, לדעתם, בעובדה שהכדור פגע קודם באסתר ורק אחר כך חדר לגופתו של אריה.

מחקירת הצוות החדש הובהר כי אסתר בן מוחה עזבה את עבודתה במיספרה בני רק לפני חודשים מעטים. המיספרה שוכנת מתחת לביתו של אריה בריכה. אסתר עברה לעבוד כפקידה בסניף בנק לאומי בבתיים והחלה להיפגש עם אריה באותו זמן או מעט קודם לכן ניפגשה עם חייל שהיה חברה תקופה ארוכה. בדיקת האליבי של חברה החייל הוכיחה כי הוא יציב.

הוריה של אסתר בן-מוחה נפרדו לפני כמה שנים. היא עצמה עזבה את ביתה שבקריית-חיים ועברה לגור אצל דודתה, אלגריה פילמוס, בבתיים. הדודה ידועה כאשה צעירה המבלה הרבה והיא שהראתה לאסתר את סגנון החיים של העיר הגדולה. כאשר יצאה אסתר עם חברה החייל לחצה עליה הדודה להינשא. גם הוריה, למרות שניפרדו, לחצו עליה שתינשא כבר. היא לא הסכימה. באותם ימים הכירה את אריה בריכה ורצתה בחברתו. לפי דברי חבריו של אריה, אסתר לא היתה מעולם אשת החלומות שלו. להיפך, הם הופתעו מאד לשמוע שאריה היה בליל הרצח דורקא עם אסתר בן מוחה.

גם בני מישפחתו של אריה לא ידעו על הקשר בין השניים. בעל המיספרה, בני, ידע שאסתר היתה עולה מדי פעם אל אריה בריכה. "לא ידעתי על הרומן בין השניים. אריה הכיר את אסתר בתקופה

עורכת-דין רדי נערת הפיתיון

שהיא עבדה אצלי במיספרה. אסתר היתה בחורה שקטה מאד ועדינה. רק אחרי ש"עזבה את המיספרה שמעתי שהיא התחילה לצאת עם כל מיני בחורים."

צוות החקירה של היחידה המרכזית המשיך לחקור במלוא המרץ. גילוי עברה של אסתר בן מוחה עדיין לא נתן להם אפילו רמז קטן לפיענוח המיקרה. כל חבריה וידידה הוכיחו אליבי מהימן. לא היה להם אפילו את המידע ההכרחי בחקירת הרצח: המניע.

אחת הסיבות לחוסר הידע הזה הוא דורקא אנשי המיטרה של חולון. צוות החקירה שם נפגע מכך שהחקירה הועברה ליחידה המרכזית והחליט שלא לשתף פעולה. גם היום נמצא חומר בידי חוקרי המיטרה של חולון אשר יכול להיות לעזר זר לאנשי היחידה המרכזית ואינו נמסר להם. אפילו עדותה של שושנה מורדוך, אחותו של אריה בריכה, אשר יש בה, אולי, לשפוך מעט אור על הפרשה לא הועברה לכתובת החוקרת החדשה. שושנה איימה כי באם ימשיך המשחק שבין שני צוותי-החקירה, היא תיאלץ לערב בעניין קרוב מישפחה, קצין בכיר במיטרה.

כנו הישראלי של סם. תחילה חשבו החוקרים כי הרצח הוא מעשה של מטורף מסוגו של "בנו של סם". אחר כך נראה היה להם כי הרצח הוא בחור שניפגע בגלל בגידתה של אסתר בו. בינתיים (המשך בעמוד 34)

אומרת לי להתקשר מאוחר יותר, כי עכ"שיו היא רוצה להמשיך להיות עם הבן שלה." למרות גילו המבוגר יחסית של אריה בריכה, מעולם לא עזב את הבית. גם את חברותיו הרבות היה מביא הביתה. הוא לא היה מוכן לעזוב את האם אפילו לנגע אחד. מעולם לא דיבר על גישואין או על חברה אחת לאורך זמן.

מתוך דבריה של שושנה לא נראה היה כי אריה עוסק בסחיטת אנשים. גם עבודתו הקשה, כמחלק ביצים סייטונאי, לא התאימה לתדמיתו של הסחטן אצל חוקרי המיטרה. סיפורים דומים שסיפרו חבריו של אריה על אופיו הביישני והשקט רק חיזקו את הדעה, כי לא היה כאן רצח בגלל סחיטה. ההשערות נטו יותר לכיוון הרומנטי. מיסטר חולון לא שיערה כלל כי הרוצחים רצו לפגוע באסתר בן-מוחה ולא באריה בריכה עצמו.

החורים גרושים — הדודה סועי-רת. כשנראה היה כי מיסטר חולון מסתבכת בחקירת מקרה הרצח וכי היה קשה מדי לצוות המיטרה החלונית, היא הוע"ברה לידי היחידה המרכזית. בראש הצוות שעליו הוטל לחקור את הפרשה עמד רב פקד יצחק חגג, ראש מדור התשאול של היחידה המרכזית. לרשותו של רב פקד חגג הועמדו 25 חוקרים.

צוות חקירה זה היפנה את כיוון חקירתו דווקא אל אסתר בן-מוחה. לדעתם,

השבוע

טוטר

מינימום הפרס הראשון כלל הפרסים

2 3 1/2

מיליון ל"י מיליון ל"י כולל העברה כולל העברה

המועצה להסדר הימורים בספורט

חורף במדבר יהודה

חופשת טיולים בעין גדי

חורף במדבר יהודה: שבוע נופש בעין גדי, משולב בספורים ברכב וברגל;

מפגש מרתק עם מדבר יהודה, אתריו הקדומים, ערוציו הנפתלים ובעלי החיים המשוטטים בו;

רחצה במעינות הגפרית, הרצאות למתעניינים במדבר יהודה, שלווה ומנוחה בבית ההארחה עין גדי.

מעוניינים בחופשה מהנה ומעניינת באמת?

בואו לעין גדי. בית ההארחה ובי"ס שדה מציעים לכם שבוע מיוחד במינו, במחיר מיוחד במינו:

300 ל"י ליום, כולל כל השרותים.

פרטים נוספים בטלפון 03/614879 בשעות 1200-0800, או 90253-90874-057.

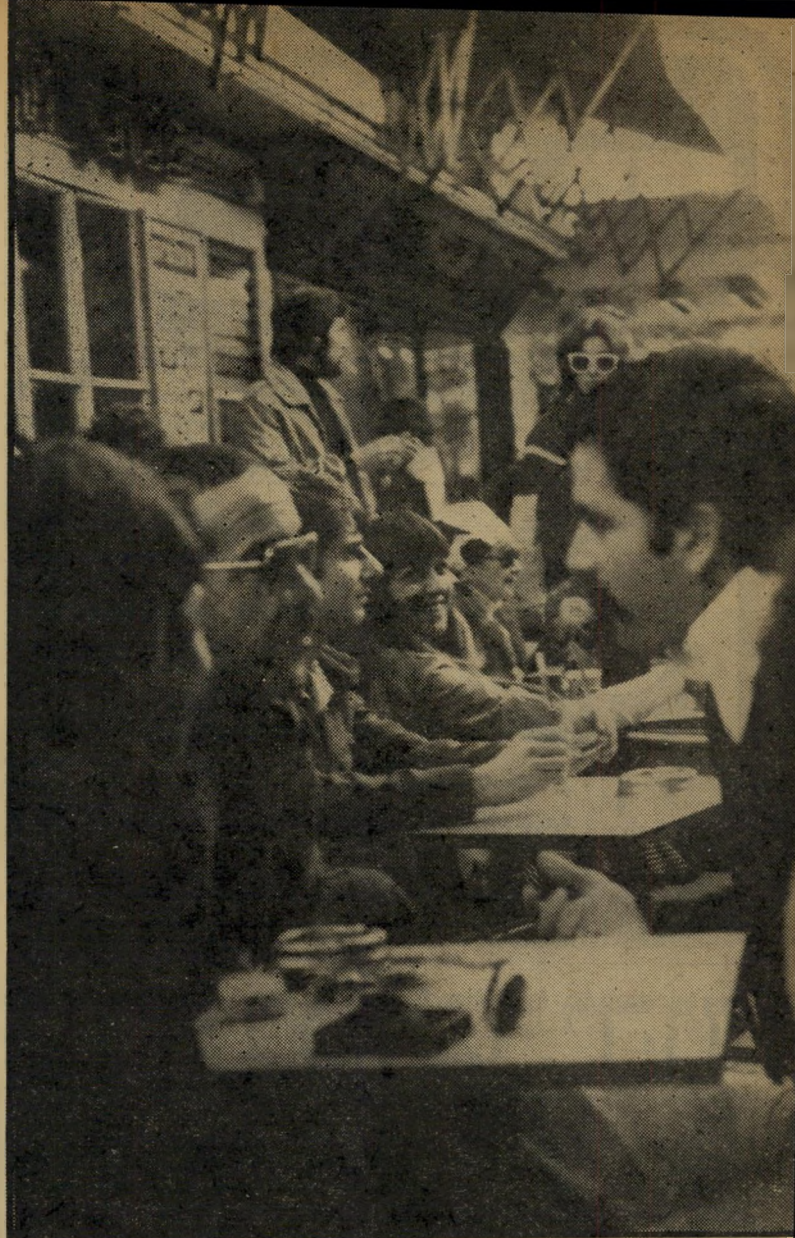
חלוץ בתי הקפה של דיזנגוף, שעבר מן הפלמ"ח אל האמנות, עלה באש

אברהם דשא "פשנל" נמו את שנתם. השעות היחידות ביממה שבהן יש להם שקט הן השעות שבין שתיים-עשרה בלילה לשבע בבוקר. לפתע ניעורה חסיה וצעקה לעבר בעלה: "יעקוב, אנחנו נשרפים!" בנייהווג טראוב, שהלהבות אחזו בחלונותיהם, יצאו מבתם וגילו, לתדהמתם, כי קפה פינתי נשרף כליל.

אחמד עבד אל-רחמן, המכונה "אברם" הגיע כמדי בוקר במשך 16 השנים האחרונות, מכפרו בקה אל-גרביה שבמשולש

מרכז האמנים

קפה פינתי תפס אמנים פופולארי יושב עם הזמר יגאל בשן. בפינתי נהגו האמנים לילדיהם בבקרים. למטה: דות הולצמן משוק

פינתי:

לבוטיק, וגילה כי הנזק שנגרם לחנותו מועט, וכי הנזק העיקרי נגרם לקפה פינתי שבשכנתו.

חסיה ויעקוב טראוב המתגוררים מזה 25 שנים בדירה שבין מישרדו של האמרגן שמואל צמח לבין מישרדו של האמרגן

השעה היתה שלושים ושלושים לפנות בוקר. הטלפון בביתו של פול בולקיה החל מצלצל לפתע. פול הרים את השפופרת. ממישרת מחוז תל-אביב הודיעו לו, כי פרצה דליקה בבוטיק ניו מן שבבעלותו, ברחוב דיזנגוף. פול הגיע מיד

הסוף הע

במדיעניהם את בית-הקפה שהפך חורבה מפויהחת. קפה פינתי היה חלוץ בתי-הקפה של רחוב דיזנגוף, והוא שוכן בבית השייך להוריו של אליהו לבית נקנה עליידי ההורים עוד בלאטוויה, וכי אליושה כגן לארץ-ישראל לפני ארבעים שנה החל לפתוח בקומתו התחתונה של הבית בית-קפה. אליהו היה מקורב לחוגי הסופרים והאמנים בעיר העיב הראשונה, וב-13 במארס 1936, לפני 42 שנים, התאב ובאו כולם אל בית-הקפה שנפתח בטכס חגיגי, ושש ניתן לו עליידי חיים נחמן ביאליק, בשל מיקומו.

ביגליה ע

גבינה צהוב

זכר בעל הקפה, אליהו כגן: "מסביב היה חולות. בדיוק או סללו את הכביש של דיזנגוף גורדון. זה היה שיגעון לפתוח בית-קפה באזור הן כל בתי-הקפה בעיר שכנו או באלנבי, בב יהודה או בסילת, אבל אני החלטתי לפתוח

לרחוב דיזנגוף, כדי לפתוח את שערי בית-הקפה שבו הוא עובד ושהוא אחד הדמויות הבולטות בו, וגילה כי מקום-העבודה שלו נשרף.

המלצרית הוותיקה לאה גוגן הגיעה, אף היא, כהרגלה, לבית-הקפה ברבע לתשע בבוקר. כשראתה את בית-הקפה השרוף התמוטטה, ונוקקה לעזרה רפואית. רק בעל בית-הקפה, אליהו כגן, שהגיע למקום ביד בבוקר, לא איבד את עשתוריותו, אף שהמישרת לא טרחה להודיעו על הדליקה שכילתה את בית-הקפה שלו. היה זה אברם שטילפן אליהו, העירו משנתו וסיפר לו.

במשך כל שעות הבוקר של יום ראשון השבוע, המתה המידרחה שמול בית-הקפה באמנים. חלקם הגיעו למקום כהרגלם מדי יום, נדהמו לגלות כי מקום המיפגש החביב עליהם אינו קיים עוד. חלקם שמעו את השמועה שעברה במהירות, ובאו לראות

ניגלה לעיני שחקן תיאטרון הבימה יהודה אפרוני (מימין), שבא כהרגלו לשבת בפינתי וגילה אייחורבות מפוייחים. המלצר הקבוע של הקפה במשך 16 שנים האחרונות, אחמד עבד אל-רחמן המכונה "אברם", מספר לאפרוני כי בא כדרכו לפתוח את בית הקפה בשש וחצי בבוקר וגילה, לתדהמתו, כי המקום נשרף בלילה. אברם בטוח כי המקום יפתח מחדש.

של פינתי: "זה היה עוד לפני שקליפורניה נסגרה. המישרד שלנו עבר או לבניין הר סמוך לפינתי. התחלנו להיפגש שם בבוקר לשתות כוס קפה, ולימדתי את אברם להכין בייג'לה עם חמאה וגבינה. היום זה השלאגר של המקום. היינו קובעים פגישות עבודה בפינתי עם מוסיקאים ותמר לילנים. הבאנו לכאן את יוסי בנאי ואת ניסים אלוני וכך, לאט-לאט, כל האמנים של פשגל התחילו לשבת בקפה. החל מחיים טופול וכלה באורי זוהר." גם הר אמרגן שמואל צמח טוען כי יש לו חלק בהחזרת הזוהר לפינתי: "העבודה שלושה אמרגנים כמו פשגל, נעם סמל ואנוכי שוכנים ליד הקפה גרמה לפריחת המקום. האמנים שלנו ישבו פה, וכל השאר באו אחריהם."

ואז נסגר קליפורניה. אלה שלא עברו לטולטן ולא חזרו לכסית, התחילו לשבת קבע בפינתי. הקפה היה משנה אוכלוסיה משך כל שעות היום. בבוקר היה מקום מושבם של ייקים וקנים ואמהות. החל מהשעה 11 בבוקר היה המקום מתמלא באמנים. במיוחד שחקני הבימה והקאמרי שהיו בדרכם לחזרות. מנהלו האמנותי של הבימה הדיוס, שלמה בר-שביט, נהג לספר כי אינו מתחיל יום עבודה לפני כוס-קפה בפינתי.

מכונת-האספרסו שרדה

קראת-שעות הצהריים המוקדמות היו מגיעים למקום הזמרים והבדרנים: הגשש החיוור, צביקה פיק, יגאל בשן, חברי להקת כוורת, יזהר כהן, שמוליק קראוס, עדנה לב, ורבים רבים אחרים. עובדת היותו קפה של אמנים גרמה ש-עשרות מעריצים גדשו את המידרכה מולו, ומדי יום שישו בצהריים התקיים במקום מירוץ אוטוגרפים שעל-פיו נמדדה הפרי פולאריות של כל אמן ואמן.

אחת הדמויות הססגוניות ביותר של פינתי היא לאה גוגן, המלצרית הוותיקה. יגאל בשן כתב עבורה שיר וותיקי הקפה מספרים עליה אגדות. לאה הכירה את

את מקומה של קליפורניה, הפך מקום-מושבם של יום. בתמונה: המלצרין יאיר רונבלום (מימין) היפגש לצורכי עבודה ולכאן גם נהגו להביא את מנטה מסטיק על רקע חורבות בית-הקפה.

שחור

בימי הזוהר

הדוגמנית לילי אבידן, אשתו לשעבר של דויד אבידן, היתה אחת התושבות הקבועות של קפה פינתי בימי הזוהר שלו. לילי היתה באה לקפה ב-11 בבוקר. יושבת בו עד שתיים בצהריים ואחרי-כך עוברת לכסית. למטה: עדנה לב יושבת ליד מתכנתת התילבושות תמי מור, כשבאמצע הזמר צביקה פיק.

שימש הקפה כמקור אינפורמציה בלתי נידלה. אחד העיתונאים נהג לספר בהומור, כי פינתי היא לישכתו ולא המלצרית היא מזכירתו הפרטית.

אותו עיתונאי היה מגיע בכל בוקר ל-פינתי בשעה קבועה. תוך דקות ספורות היו האמנים נקבצים אל שולחנו כמו דבורים אל הדבש. לעיתים היתה מתקיימת סביב השולחן כזאת מהומה שאדון כגן היה מתבקש לקרוא את האמנים לסדר.

בפינתי גם נרקמו אהבות גדולות. הקפה היה מקור הידיעות על רומנים סודיים וחשאיים, על גירושים ועל חתונות, ובכל הסיפורים הידועים ללא המלצרית ול-אברם, שמאחרי הדלפק, אפשר היה למלא ספר שלם.

האמנים נהגו ונהגו להביא למקום את צאצאיהם ולא אחת אפשר היה לראות ב-מקום את הזמרת אילנית עם בנה עמיחי, או את הזמר דני ליטאני ביחד עם כלב הזאב הענק שלו ובנו התינוק תום.

לאמנים הרבים שבאו לנחמו הבטיח אליהו כגן: "אל תדאגו, תוך חודשי-חודשיים נפתח לכם מחדש את פינתי, והפעם המקום יהיה יותר יפה ויותר נוח."

בעל הקפה

אלהו כגן, פתח את הקפה שלו לפני ארבעים שנה. המקום שימש אמנים, אנשי פלמ"ח ואנשי מחתרת. כגן מבטיח לפתוח את הקפה תוך חודש, אך אשתו סוניה (מימין) רוצה לנוח כמה חודשים לפני הפתיחה.

כולם בשמם הפרטי. כמוה כאברם שמאחרי מכונת-האספרסו. בשעות אחר-צהריים שוב היה המקום משנה את אוכלוסייתו. אז היו מגיעים אליו אנשי-עסקים, סוחרים-מכוניות וסוכני-ביטוח.

בימי שבת היה קפה פינתי משתלט על כל המידרכה שמבוטיק ניו טן עד אחרי האיטליו שבפינה, ועל חלק מרחוב פרישמן, והמקום כולו המה מפה לפה באווירה של מישפחות, כשאף אמן אינו נראה בשטח. במוצאי השבת האחרונה, בשלוש לפנות-בוקר, שבק המקום חיים לכל חי. רק מכונת-האספרסו שרדה ל-פליטה.

לישכה קבועה ומזכירה

ינתי היה גם מקום מושבם של עתונאי החברה התל-אביביים. לאלו

תעלומת שני הילדים הירושלמים שעקבותיהם נעלמו

מזה כשבועיים וכל המאמצים לאתרם עלו בתוהו

שני ניפות אדומות

לו את תעודת-השליש של סמי. אולי בגלל הפרשה ואולי לא, בכל המקצועות קיבל סמי טוב-מאוד.

שולה וג'ראלד שקועים בספר הטלפונים. הם דולים את מספרי הטלפון של כל מערכת עתון, שבועון, ירחון או שנתון. התקווה היחידה שלנו שהעניין לא ירד מעל דפי העיתונות. אם יפסיקו לפרסם על העניין, לא ימצאו את סמי. אחד האורחים מספר כי באותו בוקר הודיעו בגלי צה"ל כי אין מה להודיע בקשר לילדים החטופים.

משטרה

וקופת-חולים

אצל משפחת דדון האווירה אחרת. ילדים זבי חוטם מסתובבים בין הירגליים. יצחק דדון, לבוש כיפה, פנים רזים ובלתי מגולחים מרצה בפעם המי יודע כמה בפני האורחים עד כמה המשטרה לא בסדר: „אמרתי להם לעשות אמבושים לאלה שגנבו את הילד שלי, אבל הם לא רוצים.“ דדון יודע על מה הוא מדבר. עד שהפך להיות פועל נקיון בעיריית ירושלים הוא כיהן שנים רבות כרס"ר חקירות במשטרת ישראל.

סוליקה אשתו, אף היא ממוצא מרוקאי כבעלה, רזה, גרומה שתומת-עין, מטפלת חליפות באחד מהילדים הבוכים ובאמה הזקנה המתגוררת עתה בבית בן שלוש החדרים. ליצחק וסוליקה חמישה ילדים, הצעיר בן חודשיים. לסוליקה עוד שלושה ילדים, מבוגרים יותר, מבעלה הראשון ויש לה אפילו נכד בגיל הבן שלה. בתה מרים, בתו החורגת של יצחק, גישה לעמרים והביאה לה נכד ראשון.

יצחק טוען כי בגלל בתו החורגת מרים הסתלק ג'איש מהבית יחד עם סמי מינטר. „אני לא חי בשלום עם אשתי, כל פעם הולך מהבית לשלושה חודשים אל האחות שלי ויקטוריה. זה בגלל הילדים של אשתי.

הסתכמה במספר מילים אותם קלטה מה-תיירים אותם שירתה. ואפשר להבחין בה בניב האנגלי הקוקני. ג'ראלד עובד כטבח במלון המלך דויד בירושלים.

מיסיון

ומשפחה אומנת

הוא נוצרי, אז אולי הילדים נחטפו על-ידי המיסיון.“ אומר יצחק דדון, אביו של ג'איש בן 8 אשר נעלם יחד עם סמי מינטר. ג'ראלד מגיב בביטול על החשד של שכנא-חיר-לצרה: „הוא פרימיטיבי והדאגה לבן שלו העבירה אותו על דעתו. מה פתאום שהמיסיון יחטוף את הילדים שלנו?“

אולם דדון אינו מרפה: „אם זה לא המיסיון אז אולי הבן שלו סמי, ברח מהבית כיוון שהיה לו רע. אני יודע שסמי היה שנה שלמה במשפחה אומנת שאהבה אותו. אז אולי הוא רצה לחזור אליהם, לקח את ג'איש שלי והם טעו בדרך.“ ג'ראלד מכהיש את עניין המשפחה האר-מנת, אם כי חקירת המשטרה העלתה כי סמי אכן היה משך שנה אצל משפחת אהרון עובדיה בקריית יערים.

הדירה הצנועה של משפחת מינטר שוקקת חיים. המורה של סמי באה לבקר ולמספרת עד כמה היה סמי תלמיד טוב. לא יודעים אם להשתמש לגבי סמי וג'איש בלשון עבר או הווה. זהבה, צעירה בת 17, בת אחיה של האם שולה, מכינה עשרות כוסות תה וקפה לאורחים הבאים ויוצאים.

אל מכשיר הטלפון מחובר מכשיר הקלטה משוכלל אותו הציבה המשטרה. בלשי המחוז הדרומי נזכרו להציב מכשיר כזה רק לאחר שהגיעה שיחת הטלפון שדרשה כופר בסך חצי מיליון לירות

שיער כסוף אשר העברית שבפיו נלעגת ואפשר להבחין בה בניב האנגלי הקוקני. ג'ראלד עובד כטבח במלון המלך דויד בירושלים.

שולה מינטר יוצאת מרוקו, אשה נאה, אף היא עוסקת בתחום ההארכה והבידור של ירושלים. שולה היא מלצרית ידועה בעיר, אשר עבדה במספר בתי מלון, ועד לאותו יום שישי לפני שבועיים בו נעלם סמי, שימשה כמלצרית באולם האירועים של מלון המלך של הרב פורוש. ג'ראלד הוא נוצרי פרוטסטנטי אשר הגיע לפני 14 שנה לארץ כדי לשמש כטבח במועדון השפנפות שנפתח אז ביפו העתיקה. ה' מועדון ניסגר כעבור שלושה חודשים וג'ראלד מצא עצמו ללא עבודה.

הוא עלה לירושלים והחל לעבוד כטבח בבתי-מלון שונים בעיר, עד שהגיע למלון המלך דויד. שם הוא פגש בשולה, שהיתה אחת המלצריות הבולטות במלון. השניים כמעט ולא יכלו לדבר זה עם זה. ג'ראלד לא ידע עברית ואילו האנגלית שבפי שולה

שתי משפחות באותו בית, בדירה 34 בקומה העליונה מתגוררת משפחת מינטר. בדירה 8, בקומה התחתונה של הבית ברחוב שטרן 29 בירושלים מתגוררת משפחת דדון. הבניין דוגמה טיפוסית לסלום ישראלי. ילדים בתדר המדרגות החשוך והפרוץ ריח תבשילים שונה מכל דירה.

שתי משפחות באותו בית, השווה ביי-ניהן: בשתי הדירות כוססים ציפורניים. בשתי הדירות מתפללים, מקוים, בוכים, מצפים. אלה הן הדירות של סמי מינטר וג'איש דדון, שני הילדים אשר מתחילת החודש עוסקים כולם בחיפושים אחריהם. שתי משפחות באותו בית. מספר קומות מבודלות בין שתי הדירות ותהום עמוקה של האשמות הדדיות, של חוסר אמון, ושל שנואה, ניצבת בין שתי המשפחות אשר הגורל הועיד להם שותפות בימים ארוכים של חרדה ובלילות ארוכים עוד יותר של חוסר שינה.

ג'ראלד ושולה מינטר הם הוריו של סמי בן ה-7. ג'ראלד גבה קומה, בעל

סמי מינטר בין שתי ילדות מהכנה שלו בקטע מתמונת מחזור. סמי הצעיר מבין שני הילדים שכל הארץ מחפשת אחריהם הוא בן 7, גובהו 110 ס"מ, וכשנעלם היה לבוש במכנסי ג'ינס, סודר גולף שחור-ירוק ונעול מגפיים.

אבא ואמא של סמי מינטר. בתמונה מימין: האב ג'ראלד, טבח במלון המלך דויד בירושלים, נוצרי עולה מאנגליה. מימין: האם שולה, ילידת מרוקו מלצרית במלונות בירושלים ובאלומות חתונות, אשר הכירה את בעלה במלון בו עבדו יחדיו. מאז נעלם בנה הפסיקה שולה את עבודתה.

אחותו החורגת שברה לו את

האף - הוא ברח עם חברו -

ומאותו רגע נעלמו עיקבותיהם...

היא מטפלת בהם יותר מאשר בילדים שלנו. הם יושבים אצלי בבית, אני צריך לפרנס אותם מהמשכורת של פועל נקיון ומחכסף של הסוציאלית. אבל זה לא חשוב. מה שיותר גרוע זה שמרים, הבת החורגת שלי, מרביצה כל הזמן לילדים שלי. ארבעה ימים לפני שסמי נעלם היא נתנה לו מכות ושררה לו את האף. קראתי למשטרה ולקחתי את סמי לקופת-חולים. עשו לו צילום ויש לי הוכחות שהיא עשתה את זה.“

יצחק דדון אינו רווה נחת מאשתו, אבל עכשיו לא חשוב שום דבר, רק למצוא את ג'איש. „ג'איש זה יעיש, חיים בערבית. אני בטוח שהוא בחיים. אני יודע שגנבו אותו והוא עכשיו אולי ביער, כמו כיפה אדומה.“

דדון כועס על כולם. הוא כועס על המשטרה שלקחה פעם את שולה מינטר בגיפ כדי לסייר ולא לקחה בתו. הוא כועס על ג'ראלד מינטר אשר הדפיס בעצמו כרוז עם התמונות של סמי וג'איש והדביק אותם על כל עץ פנוי בירושלים. הוא

תמורת הילדים. לג'ראלד כמעט ברור כי לא תגענה שיחות נוספות.

לפתע מתפרצת שכנה אל הדירה. היא מבקשת משולה לשמור על התינוק שלה עד שהיא תחזור מקניות. עוד היא מעבירה את התינוק לזרועות שולה היא מספרת לה על שכנה אחרת, לה יש בעל העובד במשמרה-הגבול, שסיפרה לה כי גילו את הילדים במערה עזובה.

התינוק נשכה. שולה, ג'ראלד וכל האורחים שועטים לעבר הקומה בה מת-גורת השכנה לה בעל במשמרה-הגבול. „לא שמעתי את זה מבעלי. שמעתי את זה מחברה שלי שהיתה אצל אשה שפוחחת מזולות בקלפים.“ היא מסבירה. עוד שמועת סרק, עוד הודעת שווא. עוד עצבים מרוטים.

ג'ראלד הולך לביתה-הספר הסמוך כדי להביא משם את גרשון, אחיו הבכור של סמי. „מאז המקרה אני לא לוקח צ'אני סים“, מסביר ג'ראלד. „אני הולך להביא בעצמי את גרשון מביתה-הספר.“ לגרשון יש הפתעה עבור אבא שלו. המנהל נתן

ג'איש דדון
הילד השני שנעלם (יושב על ברכי אביו) כאשר לידם קרובי משפחה. ג'איש או בשמו העברי חיים, הוא בן 8, גובהו 140 סנטימטרים וכאשר נעלם לבש מכנסיים ירוקים, סודר בהיר ואף הוא נעל מגפיים.

מימין: סוליקה דדון (בין ג'איש ובתה רבקה) גם היא בחסיבת פורים. לסוליקה שמונה ילדים. מהם חמישה מבעלה יצחק ולדברי יצחק, שלושת ילדיה שלא ממונו, הם הסיבה להעלמו של ג'איש מהבית אשר סבל מאחוזת החורגת הגדולה ובגללה ברח.

האחות
החורגת של ג'איש מרים, אשר לפי דברי אביו הכתה את הילד ארבעה ימים לפני העלמותו ביחד עם סמי ושרה לו האף.

מהבית, אבל ההמשך יכול להיות הוא של סמי. אני חושב שגנבו את ג'איש ובגלל זה גם את סמי, אבל זה לא האשמה של ג'איש. סמי וג'איש חברים טובים. סמי היה בא אלינו הרבה הביתה. היה אהב את הבית שלנו יותר מאשר את הבית שלו. את ההורים שלו אנחנו לא מכירים. למרות שהאמא היא מרוקאית כמונו, הם סגורים. אפילו עכשו הם לא אוהבים שאנחנו אצלם בבית. הפסיכולוגים שהיו בצוות המשטרה טוענים כי גם ג'איש הוא בעל תושיה. אחרת מוז של סמי, אבל גם הוא יוכל להסתדר לבד.

„גנבו אותם“

ה פחד הגדול של ההורים היה האגם המלאכותי של מייגשמים הנקווה מאחרי סכר בית-זית. אחרי שצוללנו חילי הים סרקו את האגם ולא מצאו בו גגיות רווח להורים. אחר-כך חששו ההורים ממערות ובורות-מים שבסביבות ירושלים. את מרבית הבורות והמערות הידועות סרקו מתנדבים, חיילים ושוטרים ולא מצאו דבר, לרונתם ההורים.

אחר כך חששו ההורים ממופרעים וסו-

כועס על זה שגראלד לא נתן לו קצת כרוזים להדביק וכי „כל פעם שאנחנו באים אליהם הביתה הם מתייחסים אלינו כמו רוצים שאנחנו נלך כבר“.

בעוד גראלד תולה את תקוות במכשיר ההקלטה, תולה יצחק תקוות במגיד עתי-דות למיניהם. היו אצלו רבים: פותחי קלפים, קוראי כף יד, צופי כוכבים, מת-בונני שרידי קפה וסתם חולמנים שאינם משתמשים באמצעי עזר כדי לדעת מה יהיה. הוא מאמין לכולם ודורש מהמשטרה לחפש את ג'איש על פי הנחיות עושי הכשפים.

בסך הכל אסון

מ שמת מרחב ירושלים במגרש הרוסים. סגן ניצב ברוך מאיר סוקר בהנאה את מבצע חיפוש הנערים הגדול ביותר בתולדות המשטרה. יש למאיר, אשר היה ממפקדי הכוחות שחיפשו את הילדים, נתונים מרשימים: עשרות שעות טיסה של הליקופטרים במשך 4 ימים תמימים. 300 אנשי משמר-הגבול, חמש מאות אנשי המשמר-האזרחי, צוללני חיל-הים, ארבע מאות שוטרים, כמאה בחורי ישיבה מיישיבת מרכז-הרב, יחידת צנחנים של צה"ל, אלפים תלמידים והוצאה של מיליוני לירות.

רק נתון קטן אחד חסר למאיר: שני ילדים.

מפקד המחוז הדרומי ניצב אריה איבצן טען בשידור רדיו עם תחילת החיפושים: „יש רק מקרה אחד שלא מצאנו ילד נעדר. זה היה ב-1950 בפתח-תקווה. אנחנו נמצא את הילדים.“ זה היה מופך ב-1 בחודש. עתה איבצן שותק, ועימו המשטרה כולה. לעומת האלפים שחיפשו והמיליונים ש-הוצאו עסוקים עתה רק 7 אנשים, אשר קיבלו שם מרשים: צח"מ, צוות חקירה מיוחד, בחיפוש אחרי הילדים. „אבל יש ביניהם מיכ שיוודע לקרוא מפות ולנווט בשטח.“ מעודד מאיר. מפקד הכוח שמחפש עתה את הילדים הוא מפקח-משנה (מקביל לסגן-משנה בצה"ל) אבי כהן. יש לו מטה פרטי משלו בבית-צפפה ולדברי המשטרה הוא מעדכן עתה את רשימת הסוטים. המופרעים והתמהונים הידועים בירושלים.

החיפוש המתמיד אחרי כותרות שיתארו את החיפוש אחרי הילדים כבר מעייף את העיתונאים וזה רמו מספיק בשביל המשטרה: אפשר לצמצם את החיפושים, לקטוע את התנופה הגדולה, את ההתלהבות של המחפשים ולחסוך בכספים. או כפי שהגדיר זאת סגן-ניצב מאיר: „אני חושב שהאירוע הוא בסך הכל אסון.“

שולה מינטר אינה חושבת שזה אסון. היא בטוחה שהילדים ימצאו. החושים שלה אומרים לה זאת. היא לא יודעת איפה הם אבל היא יודעת שסמי יחזור. היא רק דואגת שמא רק לו כי כאשר עזב סמי את הבית ביום השישי לפני שבועיים, הוא היה לבוש רק במכנסי גינס, סודר גולף דק ומגפיים. ובירושלים עכשו קר, קר מאוד.

„ילדים טובים“

ס וליקה דדון אינה חושבת שזה אסון. היא בטוחה שהילדים ימצאו. היא מאמינה באלוהים. היא לא יודעת איפה הם אבל בטוחה שג'איש יחזור. היא רק דואגת שהוא לא רעב. כשהוא עזב את הבית ביום השישי לפני שבועיים הוא לא אכל ארוחת-צהריים.

גראלד מינטר אומר כי הבן שלו סמי, הוא ילד טוב. „אף פעם לא הויק לאף אחד. אף פעם לא ברח מהבית. הוא לא היה עושה לנו דבר כזה. הוא הלך עם ג'איש. אני לא מכיר את הילד הזה, הוא לא היה חבר של סמי ואף פעם לא בא אלינו הביתה. גם את ההורים של ג'איש לא היכרתי עד שהילדים נעלמו. למרות שאנחנו גרים באותו בית. עכשו אני יודע שג'איש הוא כזה ילד שלא הלך לבית-ספר. כל היום היה מסתובב ברחוב לא ידע לקרוא ולכתוב.“ הפסיכולוגים שהיו בצוות המשטרה טוענים כי סמי הוא אכן בחור נבון וכי הוא יוכל להסתדר לבד. „סמי הוא בעל תושיה.“ הם קובעים. יצחק דדון אומר כי הבן שלו, ג'איש, הוא ילד טוב. „הוא אוהב אנשים. הוא בעיקר אוהב אותי. כל יום הוא מחכה עד שאני אחזור לעבודה ומאוד קשור אלי. זה נכון שהוא עוד לא מלומד, אבל הוא רק ילד. סמי הוא יותר מלומד ממנו ותלמיד טוב. יכול להיות שג'איש ברח

אבא ואמא

של ג'איש דדון, בתמונה מימין: יצחק, אביו של ג'איש מחופש בחסיבת פורים. יצחק, כיום עובד ניקיון בעיריית ירושלים היה בעבר רס"ר במשטרה וניסה השבוע לערוך חקירות פרטיות לגילוי הילדים.

התעודה הרפואית

טיס, היתה מגדת-עיתודות שאמרה כאילו סוטה מין תפס את שני הילדים, עשה בהם את זממו וקבר אותם. אבל המשטרה עשתה רשימות ולא מצאה סוטי מין בירושלים המסוגלים לעשות דבר כזה, וההורים נרגעו. דיברו על חיות, אבל לא נמצאו סימנים לכך. דיברו על רעב או צמא, אבל הפסיכולוגים אמרו שיש לילדים תושיה. דיברו על המיסיון, גראלד מבטל זאת בצחוק. אחר כך דיברו על חוגים חתיים שעשו פרשת יוס'ה חדשה, אבל יצחק מבטל זאת כשטות. עכשו מדברת המשטרה ומדברים ההורים על דגל חדש: ערבים מעבר לקו הירוק. הגיפ של אבי כהן חורש כפרים ערביים אבל יצחק דדון מצא לו שישה ערבים פרטיים בשכם שאמרו לו שבחלום ניגלו להם הילדים, כשהם בריאים ושלמים,

של ג'איש דדון, אשר לפי דברי אביו הוצאה על ידי קופת-חולים לאחר שנפצע באפו ממכות אותן חטף מאחותו. על התעודה ציין הרופא „דחוף“ ו„פציעה“ והיא הגושה למשטרה. ונמצאים בעבר היהודי של הקו הירוק. ברחוב שטרן 29 בירושלים נע מצב הרוח כמו מטולטלת. דמעות רודפות חיוך, דיכאון מחליף שביב של תקווה. המשטרה חושבת שהילדים אינם בחיים, או אולי היא מצדיקה בכך את הפסקת החיפושים. אמא שולה מבקשת רחמים. פעם היא היתה דתיה, „אבל העבודה במלונות גרמה לכך שאפסיק את זה.“ עכשו היא שוב דתיה. נודרת נדרים, מבי טיחה, מתחננת. אמא סוליקה מתפללת לאלוהים, היא אף פעם לא הפסיקה להיות דתיה. אבא גראלד חזק. הוא שומר על קורו, אבל ברגעים בהם אשתו אינה מתיכוננת בו, רואים כי גם הוא לא כל כך בטוח. אבא יצחק בטוח כי הבן שלו וסמי בחיים. „גנבו אותם. אם המשטרה תחפש אותם, ימצאו אותם.“

שישראלים פגשוהו בכינוסים בינלאומיים שונים באירופה), סעיד חמאמי ושניים שלושה אחרים.

כאיש פוליטי מובהק, הוצב חמאמי בתפקיד חשוב באש"ף. מזה כמה שנים הוא מייצג את אש"ף בלונדון — שגריר בלתי־רשמי של ממשלה פלסטינית שעדיין לא הוקמה רשמית.

בבירה הכריזתית נהנה חמאמי מפופולריות מפתיעה. הוא רחש לו במהרה חוג נרחב מאד של ידידים בקרב ציבור העיתונאים והמדינאים. הגבר בן ה־34, בעל ההופעה הנאה, השיער השחור העיניים החומות, מעורר אהדה אוטומטית בלב הבריטים בשל רצינותו, סיגנונו התרבותי, שפתו המאופקת, האנגלית הטובה השגורה בפיו, צניעותו האישית ומסירותו המוחלטת לעניין שאותו הוא משרת.

כימעט מכיל הבחינות האלה, יש יחס הפוך לשגריר הישראלי, גרועון רפאלי, שהוא בלתי־פופולרי ביותר אצל הבריטים, הסבורים שהוא נוקשה, שחצן ויהיר.

לא פעם ניצל חמאמי את מעמדו האישי בלונדון כדי לעזור לאחרים. כך, כאשר הגיע הבישופ מקאריסן כפליט ללונדון, אחרי הדחתו, היה זה סעיד חמאמי הפלסטיני שהשתדל כי יקבלוהו ברוב כבוד בבירה הבריטית.

הדיפלומטים הערבים חלקו על פעולתו זו, מכיוון שלא ראו בה תועלת לערבים. אולם חמאמי אמר בפשטות: "אני פליט. אני יודע מה זה להיות פליט. אני עוזר למאקאריסן, מפני שהוא פליט."

כמו כל ערבי וכל יהודי שמישפחתו גרה בארץ בימי התורכים, ספג מילדות סיפורייזוועה על השילטון התורכי. גם משום כך עזר למאקאריסן. עתה, כשחזר מאקאריסן לכס השילטון בחלק היווני של האי השכן, נסתבר כי פעולת חמאמי היתה גם נכונה מבחינה מדינית.

יתכן שהיחס החיובי לחמאמי מושפע לא מעט גם מן האהדה המסורתית שרווחים הבריטים ל"אנדרדוג", הכלב ושמתחת. הם זוכרים כי חמאמי נשאר בלונדון, חשוף להתנקשות בחייו, בשעה שעמיתיו, נציגי אש"ף ברומא ופאריס, נורו ונהרגו בפצצות מתחכמות.

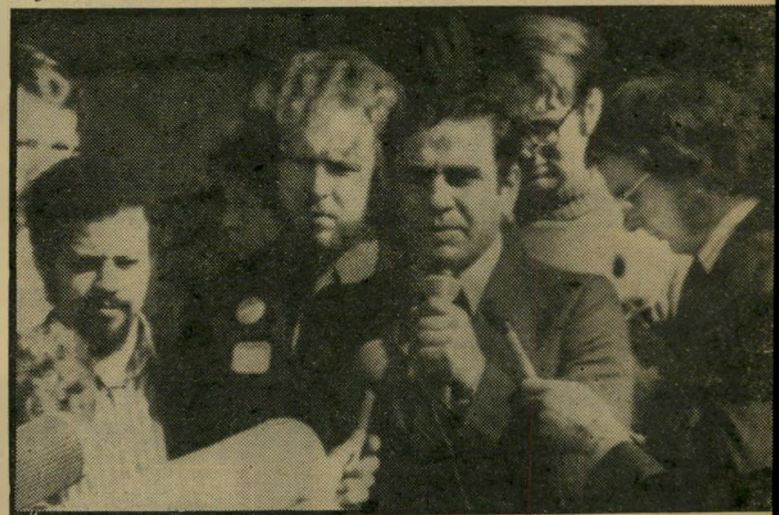
אך בעיקר ככש חמאמי את לב הבריטים בהשקפותיו. האנגלים אוהבים אנשים סבורים, וסעיד חמאמי הוא אדם סביר מאד.

חברת בונישרד אמ"ן

מן רב לפני שהגיע ללונדון, בעודו ממלא את תפקידו בתנועת פתח בירדן, נבטו בלבו של חמאמי כמה אמיתות שהיו או בלתי־מקובלות.

הוא התחיל להתמחות במציאות הישראלית, ללמוד בסקרנות גוברת את ההיסטוריה של המדינה שגירשה אותו מבתו. הוא לא הפך אהוד ישראלי, ולא השלים עם תורת ציונות. אך הוא הגיע למסקנה כי ישראל היא מציאות, שאי־אפשר לסלקה אלא במחיר נורא.

המציאות, בעיני חמאמי, היא שיש בארץ שתי יהודות לאומיות,

חמאמי (עם הזיכרנים הצעירים) בכריזתו, 1975
חשוף להתנקשות בחיים

ישראלית־יהודית ופלסטינית־ערבית, שאין להן ברירה אלא להכיר זו בקיומה של זו. ההסדר יכוד לבוא רק ביניהן לבין עצמן, ללא התערבות רבה. הסדר זה יכול, במציאות של ימינו, להתבסס רק על דריכות של מדינה ישראלית ומדינה פלסטינית, זו לצד זו.

באותו זמן נודע לחמאמי כי קיימים בישראל אנשים הדוגלים בפיתרון דומה. באחד ימים, במישרד המדיעין הירדני, ראה עיתון ערבי מישראל. היה זה גליון של האדה "אל־עאלם, המהדורה הערבית של העולם הזה, שהופיעה אז. הגליון הכיל מיכתב גלוי יאסר עראפאת, וכך נוכח חמאמי לדעת כי יש ישראלים שאינם פוסלים הידברות עם אש"ף, לשם השגת שלום."

חמאמי לא הסתיר את דעותיו בתוך פתח. הוא הטיף להן בגלוי — באוזני חבריו, באוזני פעילי אש"ף ואף באוזני יאסר עראפאת עצמו. עראפאת הקשיב, לא הגיב ולא זלל. מעולם לא ניתנה הוראה לחמאמי לשנות את דעותיו, או לגנון.

להיפך, עליותו של חמאמי בקרב התנועה התקדמה במהירות. הוא נבחר למרעצה לאומית הפלסטינית, הפרלמנט של המדינה־הפלסטינית־בדרך, והושלה עליו השליחות חשובה ללונדון — שליחות שהבטיחה כי תהיה תהודה מירבית לדעותיו.

כלפי חוץ נודעו דעותיו של חמאמי לראשונה בנובמבר 1973, זמן קצר אחרי מילחמת יום־הכיפורים. העיתון רב־המקרה ביותר בבריטניה, טיימס, פירסם שני מאמרים שלו, הם קרא לראשונה בגלוי לשיתוף אש"ף בתהליך להשגת השלום. תוך הכרה הדדית ישראלית־פלסטינית.

בישראל עוררו מאמרים אלה תגובה מינימלית. בחוגים מדיניים יתה התגובה: מי זה חמאמי? סתם אחד המשמיע דיעות פרטיות. לחמאמי עצמו היתה תשובה פשוטה לעיתונאים הבריטיים, ששאלו אם הוא מבטא (המשך בעמוד 36)

* המיכתב של אורי אבנרי לעראפאת הופיע בעולם הזה (1655) ב־1969.

אלים רוצה הביתה

התחתן עם נערה בת 17, פרצה בצחוק פרוע: "בתולה, את? זה מה שהוא חיפש כל החיים!" אחרי להקת הנח"ל הופיעה אליס בר מועדון־התיאטרון החיפאי, בתוכנית שנקרא ראה רגל אחת באוויר, אותה תוכנית, לכאורה לא־חשובה, תופסת מקום חשוב מאד בכרטיס־הביקור של אליס בונדפילד, הנשלח לכל סוכני השחקנים בהוליווד, שם היא מתגוררת כיום; ולו רק בגלל העובדה הפעוטה שביים אותה חיים טופול, מצליחן־הייצוא מיספר אחד של ישראל, כיום מספרת אליס כי עסקה הרבה בדוגמנות, והנחתה תצוגות־אופנה ומופעי אמנים זרים, כגון מופעו של הזמר האי־טלקי שהיה פופולארי בשעתו, מארינו מריני. ואז היא מגיעה לדבר המסעיר, והחשוב ביותר, שקרה לה בחייה, הוא קרה בגיל 23, כשהיתה בשיא יופייה, ושמך היה אדי קאלברט, אמן התצורה הנודע שהגיע אז לישראל לסידרת הופעות. העובדה שהוא היה גדול עליה ב־20 שנה לא שינתה הרבה. למן הרגע שבו נעץ קאלברט את עיניו באליס היפה, החל קופידון מקפץ לו בין ליבותיהם. אליס אוהבת להיזכר בימים הטובים ההם. בחדרה שבמלון דן, שם היא מת-

ל קוראי "העולם הזה" של שנות החמישים־שישים היא מוכרת היטב. צעירה יפהפייה ושפנתית, בלונדית חטור בה בעלת חיוך מלבב, שסיפקה אינסוף בדיעות פיקנטיות. אליס בונדפילד נולדה בתל־אביב לפני 38 שנים, לפי עדותה, לאם ממוצא אנגלי ולאב ממוצא גרמני. מיום שעמדה על דעתה סיפרו לה שהיא יפה, והצעות תכופות בראי עודדו אותה להסכים. בתל־אביב של שנות החמישים היא היתה תופעה מהממת. הבלונדית הקטנה, בעלת הגוף המושך, שיחקה אותה בסיגנון חוצלארצי מובהק. למן ההתחלה החליטה ללכת על מה שחנן אותה הטבע. עוד לפני שהתגיסה נבחרה כסגנית מלכת־המים וכחביבת הקהל בתחרות מלכת־היופי הארצית. היא התגיסה לצה"ל, שירתה עם יהורם גאון ואריק איינשטיין בלהקת הנח"ל, והשתתפה בתוכנית לא לצאת חן הכלים שביים אורי זוהר. כוכבת הלהקה היתה השחקנית עליזה רוזן. כששמעה כי הבמאי שלה, אורי זוהר, הפך יהודי ירא־שמים ותושב קבוע של ישיבה בבני־ברק, הדרתה בחיך מבייש שאריק איינשטיין היה משגע כבר אז, כשהיתה חילת ב־להקה צבאית, וכשסיפרו לה שיהורם גאון

אחרי 15 שנות הרפתקות היא משחוקת לחזור

אכסנת בביקור-המולדת הנוכחי שלה, אחרי שנעדרה מהארץ יותר משש שנים, היא מניפה את רעמת שיערה הבלונדי, מתקנת את האפור הכבד, ונוכרת בנוסי טאלגיה: „זו היתה אהבה ממבט ראשון. מאז זה לא קרה לי. אפילו ממבט שני. האהבה שלי עם אדי היתה הדבר הכי יפה שקרה לי בחיי.”

סיפור-האהבה של אלס זכה בפירוט רב. הצעירה הדקיקה ואמן החצוצרה כבד הגוף ניראו בכל המסיבות. הם בילו לילות במועדונים של פרדריקה, ישבו שעות ב"קליפורניה וסיפרו את סיפור אהבתם לכל מי שהיה מוכן להטות להם אוזן.

כשגמר סיבוב ההופעות של אדי קאלי ברט בישראל לא היססה אלס. שמעולם

כשעובתי את הארץ לפני 15 שנים, לא הרגשתי את כאב העזיבה. לא הבנתי מה יקרה לי עשר שנים יותר מאוחר. אבל רק הרבה שנים אחר-כך הרגשתי את הכאב על אובדן שני הדברים שהיו הכי חשובים לי בחיים.”

„אני רוצה להשתלב בחזרה”

היא בלוס-אנג'לס, ובמשך שמונה שנים מתוך העשר השתכרה למחייתה מעבודתה כשחקנית. היא אינה מתגוררת בווילה עם בריכה. יש לה אומנם דירה בבוורלי-הילס, אך בבית-דירות אחד מגי רבים. יש לה מכונית, אך בלוס-אנג'לס — רק מי שאין לו מכונית נחשב סנוב.

על הוליווד היא מדברת בפסימיות. בכלל, נמאס לה מאמריקה. בדיוק משום כך הגיעה עתה לישראל. בינתיים נפגשה

אלס כמועמדת „מוכת המים” תחילת הדרך

לא עזבה את הארץ, ארזה כמה מיוזדות והצטרפה אל שאהבה נפשה בניסיעתו לארצו. אנגליה.

„האהבה הרסה

את האהבה”

עם, כך היא מספרת. בלונדון הקרה והערפילית. הם התחתנו, שישה חודשיים אחרי היכרותם. אולם, הרכילות בתל-אביב טוענת כי למעשה לא נישאו השניים מעולם. וכי היה זה רק תעלול-פירסומת של אלס במירוצה הפרטי אל הזוהר. אלס, בשאננות ובצחוק, מבטלת: „זה הכל מקינאה, וממילא זה כבר לא חשוב עכשיו.” כשהיא נשאלת מדוע התגרשה מבעלה, אם כלי-כך אהבה אותו, היא משיבה: „חבל שאין לי איתי העיתון הישראלי שכתב אז למה באמת התגרשתי. עמוד וחצי על למה התגרשתי! הייתי אז כלי-כך הרוסה, שהשתפכתי והשתפכתי. אם שואלים אותי היום: אהבנו יותר מדי, ויותר מדי אהבה הרסה את האהבה. היינו קשורים מאד אחד לשני, לא זנזנו האחד בלי השני — ונשברנו מזה. אני לא רציתי או חיי משפחה שקטים, זה רק בשביל לעשות ילדים. אם אתחתן היום, לא בשביל לעשות ילדים. או רציתי רק לעשות חיים.”

אחרי גירושה לא שבה אלס לישראל. היא יצאה לכבוש את אמריקה. והיא מספרת: „נסעתי לעשות חיים. הייתי בת 27, עדיין צעירה, עדיין חתיכה, עדיין רוצה לאכול את כל העוגה. אנשים חשבו שנסעתי להתאושש, אבל אני לא ידעתי שאני צריכה להתאושש. רק יותר מאוחר הבנתי מה קורה לי. לקח לי זמן עד שהכאב שקע בתוכי. רק חמש שנים אחרי שנפרדתי מאדי יצאתי סוף-סוף מים משבר. אותו הדבר קרה לי לגבי ישראל.

אלס בונדפילד ובעלה אדי קאלברט קראו לו „מחצצר הזהב”

אימרג'נסי (מיקרי-חירום) בתפקיד של רופאה רוסייה (אני משחקת תמיד רוסייה), והייתי כוכב של תוכנית אחת בת שעה. בשבוע שבו הוקרן הסרט הייתי כוכב לשבוע. ככה זה באמריקה, הכוכבים מתחלפים בכל יום. התחרות עצומה ואף אחד לא עומד מאחורייך.

„אחרי שני התפקידים האלה, שפירסמו אותי, הלכתי לעבוד בהנהלת-חשבונות, כל יום 99 בבוקר עד 5 אחרי-הצהריים, כמו כל בחורה נורמלית מפתח-תיקווה. בזמן שאני כתבתי את המיספרים במישרד, הם ראו את הסרט שלי בטלוויזיה. יכולתי לזרוק שמות של כוכבים, אבל זו לא בעייה. בהוליווד כל אחד יכול להגיע אל הסטארים. הבעייה היא להישאר ביניהם. הם לא מסוגלים לשמור על קשר.”

„אני יודעת שיש הוליווד מושחתת, אבל אני לא מכירה אותה. אני יודעת שיש עישונים וסמים, אבל אני לא מעשנת, או אותי לא מזמינים למסיבות הקוקאין והחשיש. אני מגיעה למסיבות של אירועים ענקיים, להצגות-בכורה ולקבלות-פנים. אני לא הולכת למסיבות אינטימיות, זה לא מעניין אותי. חוץ מזה, האנשים שאני מכירה לא מסתובבים במסיבות חשיש. אלה שאני מכירה הם מעל לדברים האלה. ג'ק ניקולסון בהחלט לא נמנה עם הטיי-פוסים שאני מכירה.”

„ובכלל, אני מעדיפה את המסיבות בתל-אביב. כאן הכל יותר אמיתי, הכל יותר מהלב. בגלל זה באתי הנה, כי בניגוד לריצ'ארד ניקסון, שגם אותו אמר ריקה גמרה, לי יש לאן ללכת. לי יש את תל-אביב.”

אני כאן, וקודם-כל אני מסדרת את ענייני הלב. ביקרתי אצל אמא שלי ובמישפחה. אחר-כך אסדר את הדברים האחרים.” מתוך כל שלושים הפיומונים שכתבה אלס בונדפילד — המכונה בארצות-הברית אליסייה בונד — נבחרו חמישה על-ידי סוכנות מיוחדת. את אחד השירים קנה הזמר טריני לופז, ובימים אלה הוא עוסק בהקלטתו. אלס התיידדה עם לופז וכיוון שמאז ומתמיד הייתה אשת-עסקים ממולחת, לדבריה, השפיעה עליו כי יבוא לסיבוב-ההופעות בישראל, וכבר נפגשה עם אמרגן ישראלי כדי להסדיר את הסיבוב.

היא מכירה את הוליווד לפני-רופנים, שום דבר בעיר אינו עושה עליה רושם. היא מסרבת לנקוב בשמות ידידיה המפוררים, ומדברת במרירות על הקאריירה ההוליוודית שלה. לפני שנתיים גילמה תפקיד מרכזי בסרט-הטלוויזיה האגדה של רודולף ואלנטינו. הבמאי היה מלווין שבלסון, הכוכב היה פרנקו נרו ואילו ברשימת המשתתפים הופיעה אלס במקום השלישי, אחרי סוון פלשט ואיווט מימיה.

אלס כנערת-זוהר נישואין באנגליה

כשהיא מגלמת את תפקיד השחקנית הרוי-סיה נאזימונה, שהיתה האובתו של ולנטינו.

„לי יש

תל-אביב”

מספרת אלס: „שיחקתי תפקיד בתוך תפקיד. קיבלתי ביקורות מצויינות. הניו-יורק טיימס כתב שהייתי הכי מעניינת בסרט. או מה? לא קיבלתי עוד תפקידים. זה אמריקה! בהוליווד יש רק כוכבת אחת: אליזבת טיילור. חוץ ממנה יש כוכבים ליום, כוכבים לשעה, כוכבים לשבוע. השתתפתי בסדרה הפופולארית

אלס כאשת-חברה קאריירה באמריקה

גם אפשרות זו נפלה. העובדה שאסתר לא נאנסה, רק הוסיפה למיסתורין של ה פרשה.

צוות החקירה איבד את ידיו ורגליו. בהיותו אובד עצות החליט להסתמך על דברים שהגיעו אליו ללא כל בדיקה מר שית. למיטרה נמסר מפי עד כי שמע מישור אומר ששומר הלילה ליד מלון פאן אמריקן ראה מכוננית פולגסוואגן צהר בה בשעת המיקרה וליד מקום הרצח. ה מיטרה החליטה לאתר את בעל המכר יית הצהובה למרות שבידיה היתה רק נדודת שמיעה שבשמיעה.

החוקרים גילו ידידה קרובה של אסתר עמה בילתה עד כשעה לפני הרצח. שתי הנערות נהגו להיפגש יום יום ולספר את כל שעובר עליהן אחת לשנייה. מפיה של החברה שמעו השוטרים כי שבע לפני מותה קראה אסתר מודעת שידוכין והכי רות בעיתון המצוייר טסאר. אסתר הת קשרה לטלפון שבמודעה, הגבר שענה לה כינה את עצמו בשם אבי.

אסתר מסרה לו את שמה וכתובתה וקבעה איתו להיפגש ליד בית מגורי דוד תת. לפי דבריה של הידידה הגיעו למקום מגורי דודתה של אתי שתי מכונניות. האחת חיפושית צהובה שבה ישב גבר. ובשנייה ישבו גבר ואשה. אתי חששה מאד כראתה שתי מכונניות ולא ירדה מהבית.

כדי להשיג את בעל הרכב היו צריכים אנשי המיטרה לפתות אותו. כדי שיבוא למקום פגישה. לאחר שטילפנו אל המספר שצויין במודעה, אליה טלפנה שבע קודם אסתר, חיכו שיבוא מישור כדי לקחת את הבחורה, ואז יעצרוהו.

ליחידה המרכזית לא היתה שוטרת בת שבע-עשרה שחולל למלא את תפקיד הנע רה המתחזה. הם פנו אל אחת מפרקלי טות מחוז תל-אביב, עורכת-הדין שרה רדי הנראית כ"חתיכה בת 17" כדי שהיא תפתח את החבור להיפגש איתה. זו היתה קמעם הראשונה בה עירבה המיטרה את אנשי הפרקליטות במיבצעים שלה. דבר שעליו חל איסור מוחלט. כך מצאה עצמה עורכת-הדין שרה רדי מנופפת בידה לצעיר שנהג בפולגסוואגן הצהובה. ליד מגרש הזה של היכל התרבות.

מכוננת האמת קבעה. מייד נכנסה לפעולה מערכת ההדלפות לעיתונות של יחידה המרכזית. זאת עוד קודם שהיה ברור לבלשים אם אכן היה אברהם זנקו, וחסוד שלהם, מניע לרצח או אם אין לו אליבי. אשמתו המוכחת היחידה של זנקו זיתה החיפושית הצהובה שלו.

כאשר עצרו אותו שוטרי היחידה ה זכריות הם היו בטוחים כי האיש שיוצא מן המכוננית הצהובה נקרא אבי פו, אליו זיתה מופנית המודעה שבעיתון המצוייר. יק אחר כך התברר, כי אבי פו הוא נדודו של אברהם זנקו וכי זנקו היה יביתו של אבי פו כאשר טלפנה עורכת זדין מן הפרקליטות והוא היה גם זה שבא לפגישה. אולי כדי לקחת אותה אחר כך אל אבי פו, שהוא בחור צעיר חלוני מאד.

אבל לרב פקד חגג לא היתה כלל בעיה, זיתה בידיו עדות של מישור שטען כאילו שומר אלמוני ליד אתר הרצח ראה חיפ שית צהובה. הוא דרש וקיבל מבית-המיש טט את מעצרו של אברהם זנקו לחמישה צטר יום כחשוד ברצח.

אברהם זנקו יודע כבעל עבר פלילי, אשר נרצחה רחל בסון, רצח אשר עדיין א פוענת. ב-1967. היה זנקו בין החשר ים. הוא נעצר למרות שהיה שרוי באבל אותם ימים, ושחרר רק לאחר תקופה רוכה. זוהי הפעם השנייה שהוא נאשם לחשוד ברצח. אבל גם בפעם הזו נראה י החשדות באה כדי להרגיע את הציבור את העיתונות ולהוכיח את זריוות המיש ורה. עורר-דינה, דרור מקרין, טען בבית מיפסט כי היסוד שעליו מושתתת ההצ ה הוא כה רעוע עד שאין צורך כלל התאמץ ולספק אליבי.

שופט השלום יהושע דיאמנט, קיבל את ענתו של מקרין אבל החליט לתת לחוק י המיטרה זמן לטפל בנייין. כאשר צאו מקרין וזנקו מאולם השופט, הם פגעו בחוג אשר הציע לזנקו להיבדק נכונות-יאמת. "אם יתברר כי לא שיקרת", בטיח חגג, "אסתר אותך מייד". התוצאות הישירות של בדיקת מכוננת אמת אמרו כי כאשר טען אברהם זנקו שהוא לא רצח את הוגג בחוף הים בבית הוא דובר אמת.

ידויו המזעזע של אבי שתי המתאבדות הדתיות מירושלים, משה הרביץ המנסה להסביר ל"העולם הזה" את הסיבה להתאבדות בנותיו

שיכול היה למנוע את זה. אבל אחרי שחשבתי הרבה אני יודע שאני לא אשם. גם אחתי יודעת שהיא לא אשמה. אשמים זה הספרים. צעירות דתיות שגילו לפתע את עולם הספרים של החילוניים. יש לי אח שמבוגר ממני ב-12 שנה. הוא אמר לי פעם לשרוף באמבטיה את כל הספרים של אסתר ושל חנה. אחרי שהן מתו, למחרת היום של ההלוויה, הלכתי ושרפתי את כל הספרים. ראיתי איזה ספרים היו שם: 400 ספרים, בעיקר בלי שים. אגאתה כריסטי, המון ספרים של אגאתה כריסטי. אסתר וחנה פיטמו עצמן באגאתה כריסטי, קראו סיפורים על פשע,

מהעולם החיצון, שערערו אותן, אבל אני חושב שזה להיפך. כיוון שהן היו מעוררות בנפשן, הן נדבקו בחלקים מהעולם החילוני, אבל הן היו דתיות, כמו כל אחד אחר. אני לא קורא עיתונים, רק את המודיע, ובוודאי שלא ראיתי טלוויזיה בשבת. כאר שר היתה כתבה על המקרה. כל העניין הזה עם העיתונים זה כמו זבובים על הר פצע. ארעה לנו טרגדיה אבל לא מניחים אותנו לנפשנו. גם אני שואל למה חנה ואסתר עשו את זה. יכולות להיות לכך כמה סיבות, שאני מאמין בכלן, אבל אנחנו אף פעם לא נדע

תי הירויות שקולן לא הדהר ב קומת המרתף של בלוק 16 בשכונה החרדית קריית צאנו בירושלים, הסעירו את הארץ כולה בשבוע האחרון. התאבדותן המשותפת של האחיות חנה ואסתר הורביץ הפכה להיות אחד הסיפורים המזעזעים ביותר שארעו אי פעם במדינה. מלכה הורביץ, צעירה בת 17, יפהפיה בעלת זנב סוס, לבושת חליפה מודרנית ומגפיים עד לברכיים התחפקה על דלת החדר של אחיותיה חנה ואסתר. מלכה ידעה כי האחיות נהגות להסתגר בחדר המשותף למשך שעות, ולעיתים ימים תמי מים, כשהן נועלות מאחריהן את הדלת ו

אגאתה כריסטי

על רצח, וזה עיוות להם את הנפש. אחרי שקוראים ספרים כאלה, לחיים אין את ה משמעות הרגילה שלהם, והמוות הוא כמעט דבר רגיל.

אגאתה כריסטי רצחה את הילדות שלי. אני בטוח בזה. הדעה הזו הרבה יותר נכונה מהשטות של המלחמה בין העולמות הדתי והחילוני. היו שם גם ספרים של אוסקאר ווילד. אני לא קראתי אותם, אבל קראתי את המכתב שהן השאירו ושם היה ציטוט מהדברים של אוסקאר ווילד. הוא כתוב על החדלון, על המוות, על השקיעה, וזה השפיע על חנה ואסתר. אוסקאר ווילד שמדבר על הייאוש ואגאתה כריסטי ש כתובת על רצח, מביאים להתאבדות. בעיקר זה נכון אצל נערות צעירות שלא היק להם את הכלים להתגונן כנגד המילה ה כתובה החילונית.

את האמת. היתה בהם מופרעות נפשית, בעיקר באסתר. היא יכולה היתה להיות בסדר, לדבר ולצחוק, להיות עם המשפחה, ופתאום, בשניה אחת היא היתה נופלת. נכנסת לדיכאון ומסתגרת בחדרה. חנה, שהיתה צעירה ממנה, אם כי הרבה יותר פעלתנית, היתה הולכת אחריה. הן היו ביחד בכל דבר, כאילו נפש אחת.

אני

לא אשם

ש עור אפשרות אחת, ואני לא בטוח שהיא לא יכולה להיות. היה מישור או אנשים אחרים שדחפו אותן לעשות את

יצרות לעצמן מקדש פרטי בחדר הקטן המכיל מלבד שתי מיטות, שולחן כתיבה ושידה, גם ספריה עצומה בת 400 ספרים. אולם מלכה, אשר למרות גילה הצעיר נחשבה תמיד לנערה בעלת הבנה ורגי שות בלתי רגילי, ידעה גם כי בכל פעם, כאשר נוקשים על דלת האחיות, הן פותחות מיד את הדלת.

באותו יום לא נפתחה הדלת. כשלא בא מענה לנקישותיה הגוברות והולכות של מלכה, היא החלה לחשוש. היא הועיקה את אמה ואת אחותה הרביעית רבקה. רבקה מיהרה לעבר אחורי הבית יחד עם בעלה, תלמיד ישיבה בשם חיים, הצי ליחה לפרוך אל תוך חדר האחיות מבחוץ. המראה שנתגלה לעיניהן היה נורא. חנה בת ה-19 שכבה על הרצפה כשפניה שלות וקרות. רק ברכתה נפער פצע מכוער ו י שותת דם. אחותה אסתר בת ה-24 התפתלה מכאבים והתבוססה בדמה כשבטנה שותתת דם והיא נטולת הכרה. אמבולנס שהועק במהירות למקום לקח את שתי האחיות לבית-החולים שערי-צדק. בבית-החולים נקבע מותה של חנה. מאמצי הרופאים להציל את אסתר, כשעתיים אחרי מותה של עלו בתהוה. כשעתיים אחרי מותה של אחותה, נפטרה גם אסתר.

סיפור השבוע משה הרביץ אביהן של האחיות המתאבדות לכתב "העולם הזה":

מתאבדת חנה הורביץ להתחתן

זה. אולי אנשים שאני לא מכיר, שהיתה להם השפעה גדולה עליהן שדחפו אותן להתאבד. אבל מה שהכי מתקבל על הדעת הוא שהקדוש ברוך הוא פשוט החליט ל הביא את זה עליהן ועלינו. זוהי גזירה משמיים.

אני יודע שלנו, לי ולמשפחה שלי, הרבה יותר קל להתגבר על המכה כיוון שאנחנו דתיים. אבל הכאב שלנו כהורים הוא גדול, כמו כאב של הורים חילוניים אם חס ו י חלילה, היה קורה להם הדבר הזה. אני ואשתי חשבנו הרבה אם טעינו באיזה מקום, אם היה משהו שיכולנו לעשות

בלי מדים

בשכונה

אנחנו אנשים פתוחים. אני מעולם לא הטלתי מרות על אף אחת מהבנות. כאב לי על זה שאסתר היתה יושבת שעות ימים בתוך החדר שלה בלי לעשות שום דבר, רק לקרוא. היא לא רצתה לעבוד. פעם היא עבדה בספריה בני-ברית, בתור ספרנית, ואהבה את העבודה הזאת. הספריה היתה נפתחת בשעה 4 אחר הצהריים, אבל היא היתה שם כבר ב-10 בבוקר, והיתה קוראת. אז זה התחיל אצלה. ב-1973 סגרו את הספריה. מאז היא לא עבדה. לפעמים היא היתה מטפלת בתיוקות של השכנים, עושה בייבי-סיטינג, וזה היה נותן לה עוד קצת כסף.

אשתי ואני היינו נותנים לה כמה כסף שהיא היתה צריכה, למרות שהיינו יודעים שהכסף הזה הולך לדברים אסורים כמו הספרים האלה שלה. איפור לעיניים ולפנים ולכרטיסים לקולנוע. אני עובד קשה. עכשיו אני עובד בחנוכה ונמצא כל יום בבית, אבל עד לפני שנה עבדתי בבית-שמש ו הייתי חוזר הביתה רק ביום חמישי. אשתי, למרות שיש לנו ילדים קטנים בבית, ער בדת כלבנית בבית המרחץ. אשתי נתנה לה כסף כמה שהיא רק רצתה. להיפך: היינו מבקשים ממנה לקחת עוד ועוד כסף, רק שיהיה לה טוב.

כשחנה, שלמדה וסיימה בהצטיינות את בית הספר בנות-יעקב רצתה ללכת לצבא, לא אמרתי לה לא. לא אהבתי את זה, אבל היא רצתה, ואני לא אומר לא לבנות שלי. רק ביקשתי ממנה לא ללכת עם מדים בשכונה. הסברתי לה שזה יפגע ב

רגשות של האנשים בשכונה ובאמת. אף אחד מהשכנים לא ידע שחנה בצבא. רק אנחנו, המשפחה ידענו את זה. היא היתה שמה את המדים שלה בתיק ניילון וככה מגיעה הביתה. אני אף פעם לא ראיתי אותה במדים, אבל מלכה הבת הצעירה, ראתה אותה. היתה תקופה שאסתר לא גרה בבית. היה לה חדר במקום אחר. מלכה

הבנות שלי היו מעוררות בנישן לכן הן התאבדו

היתה מבקרת אצלה שם והיא ראתה פעם את חנה עם מדים אצל אסתר בחדר. זה היה בסדר שם כי זה היה מחוץ לקריית צאנז'.

חנה הבינה את הבקשה שלי ולא התר מרדה נגדה. הן לא רצו לגקר את העיניים לעולם הדתי שהוא העולם שלנו. הן העדיפו להסתגר בתוך עצמן ובחדר שלהן. אני אף פעם לא אמרתי להן מה לעשות והן לא ניסו לכפות את העולם שלהן עלי, או על המשפחה. כל מה שאמא שלהן ואני רצינו, זה שהן תהיינה מאושרות. לחנה היה טוב. היא שרתה בחיל-האוויר. היו לה שם הרבה חברים וחברות. היא היתה מספרת למלכה כמה טוב בצבא, ועל כל החברים והחברות שלה. רק אחרי המקרה שמענו שאפילו היה לה ידידי שם.

האב —

חילוני לשעבר

אסתר ניסו להביא שידוכים. זה נכון, אבל זה לא נכון, כמו שמישהו אמר, שבגלל זה רצינו שהיא תתחתן היא עשתה מה שהיא עשתה. לא ניסו לכפות

מתאבדת אסתר הורביץ

— אפילו עם גוי

המון, ומשך ימים שלמים סגורה בחדר, קוראת ואוכלת, קוראת ואוכלת.

„חץ מתקופה אחת שהיא לא גרה בבית, היא היתה מקפידה לחזור תמיד הביתה ל־ל. לא חשוב באיזו שעה היא היתה נפרדת ממני, היא היתה חוזרת ברגל הביתה. אני זוכרת פעם שהלכנו איזה עשרה חבר'ה לקולנוע ביחד, ואחר כך לאכול משהו. השעה כבר היתה אחרי 2 בלילה ואני הצעתי לאסתר להשאר ללון אצלי, או לפחות שמישהו מהחבר'ה ילווה אותה הביתה. זה בכל זאת מפחיד ללכת ממרכז העיר לקריית צאנז' בשעה כזו ב־לילה לבד. אבל אסתר צחקה ואמרה: „מה, כבר יכול לקרות לי?“

בחורים

וקרחת

בחורים היה נושא שעניין אותה, אם כי עד כמה שאני יודעת אף פעם לא היה לה מישור. היא בכל זאת היתה דתית. כשהיינו יושבות בספרייה היא היתה מתעניינת בבחורים שבאו לשם, אבל במצבה שהיא אז, היא היתה שמנה כמו חבת, לא יכולתי להכיר לה אף אחד. אני יודע שהעניין של השידוכים של ה־הורים שלה היה מציק לה. כשהיא היתה מתארת לי את הסצינות עם הבחורים ש־ההורים שלה היו מראים לה מרחוק, כי שידוכים אפשריים, אני הייתי פורצת ב־צחוק.

„פעם אחת, ראיתי אותה עם פאה בלונד־דית ארוכה. שאלתי אותה מה זה ואז היא סיפרה לי שההורים הציעו לה שידוך רציני וכדי למנוע את הסכנה שהשידוך ייצא אל הפועל היא עשתה לעצמה קרחת, ולכן היא היתה צריכה פאה.

„לפעמים היו לה שגעונות של איפור. היא לא היתה קונה או ספרים בכסף ש־היתה מקבלת מאמא שלה, או ממה שהיא היתה מרוויחה כשמרטפית, אלא ניגשת ל־פרופמריה וקונה לה המון מוצרי איפור. בדרך כלל אחרי שהיא התאפרה והיינו פוגשות איזה בחור שהיא מוצאת־הן בעיניה, היא היתה אומרת לי: „תכירי לי אותו.“ „חנה היתה אחרת לגמרי. חנה היתה יותר צעירה ואף יותר אמיצה מאסתר. אמנם לאנשים נדמה כי חנה היתה מרדנית יותר, בעיקר בגלל העובדה שהיא היתה

בין השתיים, ירתה באסתר ואחר כך הת־אבדה בעצמה. אני לא יודע איך הן עשו את זה אבל אף אחד בדירה הקטנה לא שמע את היריות. אולי זה בגלל שאנחנו את חנה מדוע היא לא הולכת לצבא. חנה אמרה לה שהיא תלך יותר מאוחר ואחר כך הסתגרה עם אסתר בחדר. אנחנו כל כך רגילים לזה, שאשתי הניחה לה. גם ההלוויה היתה אחרת מאשר רגילים לה. אנחנו קברנו את אסתר וחנה בשעה שלוש וחצי לפנות בוקר. לא קברנו אותן

אסתר היתה בחורה חכמה, אבל היא לא אהבה ללמוד. היה להן עולם שלהן, שהן בנו אותו במו ידיהן והעולם הזה הרס אותן. אני לא יודע מה אומרים עכשיו השכנים, לי הם לא אומרים שום דבר בפנים, אבל הגילוי הזה על ההתנהגות של הבנות שלי בזמן שהן היו בחיים, בוודאי שלא מובן להם. הם גם בוודאי לא מבינים כיצד אני הסכמתי לזה. אנחנו אהבנו מאוד את אסתר וחנה. השתדלנו להביא אותן ולא להציק להן. נתנו להן לחיות את החיים שלהן, אני לא

רצחתי את בנותי!

בצבא. אבל מי שהכיר אותן ידע כי את כל רעיונות המרידה בעולם הדתי שלהן, העל־תה אסתר, אבל חנה היתה מבצעת אותן. כאשר חנה התגיסה לצבא, כאילו גם אסתר התגיסה. זה היתה אצלן מחלה של ממש, הוזהות הזו. הן היו מדברות באותו סגנון, אומרות את אותם דברים, חוות את אותן החוויות — הכל ביחד.“

המשטרה הצבאית החוקרת (מצ"ח) מנסה לבדוק עתה מהיכן הגיע אקדח הברטה לידה של חנה. קיימות שתי השערות: האחת שהחנה הצליחה לסחוב את האקדח מבסיס חיל-האוויר בו שירתה, או ל־לם בדיקות שנערכו בבסיס עדיין לא העלו דבר. האפשרות השנייה היא שאחיהן הבכור של האחיות, אברהם, שהוא כיום תלמיד ישיבה, אך בעבר היה חייל מצטיין בנח"ל מוצנח, אחז ברשותו אקדח צבאי שהתגלגל לידהן של האחיות.

שכונת קריית צאנז' בירושלים עדיין לא נרגעה. אברכים ובתולות העוברים ליד בלוק מספר 16 שבשכונה עדיין אינם יכיר לים להעצר ליד פתח הבית ולהפטר: „המסכנות.“ השכונה פגיעה פגיעה כפולה. תושביה משתתפים בבבל משפת הורביץ אך גם ניהמים לנזכה הגילוי של החיים הכפולים של שתיים מבנות השכונה: חיים חילוניים בהסתר מתחת לאסם של התוש־בים החרדים.

הסערה הציבורית תחלוף. מה שלא יחל לוח הוא הכאב של משפחת הורביץ ושל ידידיהן של שתי הצעירות המיוחדות. מה שבוודאי לא יחלוף היא השאלה שיש עליה תשובות רבות ואין עליה אף תשובה אחת: „מדוע הן התאבדו?“

מחוז לגדר, למרות שלפחות חנה היתה כמתאבדת. לא רצינו לחכות עד הבוקר עם ההלוויה. הכאב שלנו היה יותר מדי גדול ורצינו לגמור עם זה. ככה זה גם מקובל בחוגים שלנו להביא אותן למנוחת עולמים מהר, לשבת שיבעה ודי. גם לא רצינו את כל הטלוויזיות והצלמים בהל־ויה. רק המשפחה. לפני הלוויה באו אלי מהצבא. חנה היא חלל צה"ל בגלל שזה קרה בעת שרותה הצבאי. אני חתמתי ל־צבא שאני מוותר על הלוויה צבאית בשביל חנה.

עלשנו אנחנו רוצים לחיות בשקט עם הכאב שלנו. כל מה שאנחנו יכולים לעשות זה לקרוא פרקי תהילים כדי שלשתי היל־דות שלי יהיה יותר טוב בגן העדן.

עך כאן סיפורו של אבי הנערות המתאבדות משה הורביץ.

בחוגים מסוימים ולאו דווקא דתיים היו שתי האחיות דמיות די ידועות. הן הצליחו לרכוש לעצמן ידידים וידידות בני גילן. הן היו בחורות די משונות, אם כי מאוד אהבנו אותן. סיפרה השבוע לכתב העולם הזה תקוה, נערה חילונית העוברת כפקידה במוסד ממשלתי אשר היתה משך שנים רבות ידידה קרובה של אסתר. „אסתר היתה שונה מחנה. היא היתה שמנה, רק בתקופה האחרונה היא רותה קצת. הוזיחה את עצמה, והיתה עצלה. היא לא למדה בבית ספר וכל מה שעניין אותה היו ספרים, עיתונים נשים והפיטום העצמי שלה. חוץ מאשר התקפות שהיו קצרות ביותר היא לא שמה לב לצורתה החיצונית, אם כי ההורים שלהם היו מנסים לתת להם כסף כדי לקנות בגדים. היא היתה אוכלת

יודע, אם היו אומרים לי שזה מה שעומד לקרות, אם הייתי נוהג איתן אחרת. אני לא מסוגל להכריח אותן לחיות כמו שאני רוצה, ואפילו אם הייתי מנסה לעשות את אופי והמופיעות הנפשית שהביאה אותן למקרה עוד היתה מחזקת את האופי שלהן.

חלל

צה"ל

ש לנו עוד ילדים. אפילו הקטנים יודע עים מה קרה. אי אפשר היה להס־תיר את זה מהם. בהתחלה כולנו בכינו, אבל מהיום שנגמר השבעה, חזרנו לחיות את החיים הרגילים שלנו. אני מקווה ש־מלכה תהיה אחרת מהן. מלכה היא דתיה בדיוק כמו אבא ואמא שלה. היא כבר בת 17 עוד מעט, שומרת על כל המצוות, ולמרות האהבה הגדולה שלה אל אסתר וחנה, ולמרות שהן היו מספרות לה על החוויות החיצוניות שלהן, היא אף פעם לא השתתפה בזה. מלכה לא תלך לצבא והיא תתחתן בעזרת השם, כמו אחותה רבקה.

הקבורה שלהן כמו המוות שלהן, לא היו רגילים. אף אחד לא מביין איך זה שאמא של חנה ואסתר, שהיתה בבית, וגם מלכה, לא שמעו את הקול של היריות. עכשיו אנחנו יודעים שאחרי שהן סידרו את הכל, כתבו לנו את המכתב והשאירו את תעודות הזהויה שלהן, הן עשו את זה. למרות שהמוח כדברים המופיעים האלה היה של אסתר, חנה היתה המבצעת. היא היתה זו, שכפי הנראה, על פי ההסכם

עליה אף אחד והיא ידעה את זה. הייתי שמח אם היא היתה מוצאת בעצמה בחור, שלא יהיה דתי, שיהיה אפילו גוי, רק שהייתה מוצאת מישור. אבל זה לא היה. המופרעות או שלה שלה איתה יותר ל־ספרים, לסרטים ולטלוויזיה אצל השכנים, מאשר למצוא שידוך. היא גם היתה בחורה שמנה מאוד. רק בשנה האחרונה היא רותה, היא היתה לידה יפה וגם חנה היתה יפה, אבל חנה היתה יותר רזה.

אני הבנתי את הבנות שלי. למרות שאני יליד הארץ ושגולדתי בבתי־אונגרין ל־משפחה דתית, היתה לי תקופה בהיים שלא הייתי דתי. יש לי עד היום תעודה של „המתנדבים בעם.“ הייתי לוחם בשורות האצ"ל בירושלים ואחר כך חבר כפר יהושע שזה עוד היה קיבוץ. הייתי רפתן כקבוץ. או הייתי חלה אפילו בלי כיפה, אחר כך התגיסתי לצה"ל והייתי בחיל־הספר. רק מאוחר יותר חזרתי להיות דתי. אני יודע שעכשיו יש כל מיני סיפורים על אסתר וחנה, אבל זה בגלל שהאנשים לא מבינים מה קרה. זה נכון שהם היו הולכות לסרטים, אפילו שמעתי על סרט אחד בקולנוע הבירה שהן היו בו פעמיים עם עוד חברות וחברות חילוניים שקראו ל־הבית נוסף דם. אפילו את החילוניים הסרט הזה מפחיד, ומעשי הרצח שיש שם הם נוראים. אבל סיפורו לי שאסתר היתה אדי־שה לגמרי והמוות בסרט בכלל לא השפיע עליה. היא אמרה אז: „זה כלום, רק רוצי חים אותה בסרט.“ זו אחת מהמופיעויות שלה שהביאו אחר כך למותה. הן היו ילדות טובות ומוכשרות. הן היו ילדות יפות. חנה היתה תלמידה מצטיינת בבית הספר והיו לה הרבה חברים. גם

מזה שלושים שנה נתונים אנו במילחמה עם העולם הערבי כולו. דור שלם הונח על בירכי המילחמה. למד להעריך את תכונות המילחמה. להתמודד עם פחדי המילחמה. להתמצא בנוף המילחמה.

המערכת הפוליטית בארץ התגבשה בתוך המילחמה. כתגובה על המילחמה. הכלכלה הישראלית היא כלכלת מילחמה. התרבות הישראלית היא תרבות מילחמה.

עתה, במכה אחת, צריך הכל להשתנות. אנשים נדרשים לוותר על הנוף המוכר להם, נוף המילחמה, ולהפש את דרכם בנוף אחר לגמרי. נוף המילחמה הוא נוף צהיה, וקשים החיים בו. אבל זה נוף מוכר.

מי שהתרגל לחיות בגיהנום די להסתדר בו, עליו להיות בפה כאשר נפתחים לפניו, לפתע, שערי גיהנון בתי-מוכר.

ק כך ניתן להבין את הפוליטיקאים, העיתונאים, הפרופסורים, עדת המנר היגים והמונהגים המתייחסים אל השלום

מפגינים נגד השלום ב"שדות" מה כל זה חשוב?

כאילו לא היה אלא שינוי קל במציאות המילחמה, מין מילחמה באמצעים אחרים. אתה קורא ושומע את דבריהם. ואתה רוצה לזעוק: ריבוננו של עולם, האם אתם מוכים סנוורים?

השלום הוא המהפכה הגדולה ביותר בחיינו, מאז הקמנו את ה"מדינה הזאת. אין הוא נופל מאותו מעשה-בראשית במאי 1948.

הוא יפתח לפנינו עולם אחר, עולם חדש. עם ישראל, מדינת ישראל, שנכלאו במשך 30 שנים בגטו ממלכת מנותק ומבוצר, יצאו למרחב של אפשרויות בלתי-מובנות.

והנה אתם עומדים ומתווכחים עליה? על מה?

על כמה יישובים בפיתחת רפיח? הם ייעלמו מן השטח, כפי שניבאנו מראש, ואיש לא יזכור אותם כעבור שנה. מי שרצה להתנחל באמת, יתנחל במקום אחר. מי שרצה לעשות שם ביזנס, יעשה ביזנס בכוכית ובאברזאבי. מה כל זה חשוב, בהשוואה לשינוי הכביר העומד לחול בהיסטוריה העברית?

מדברים על בסיס של צה"ל בין שכם וגשר דמיה, על "נוכחות צבאית" על זיכולת רדא את תושבי רמאללה אם ירמו ראש. איזו חשיבות יש לבסיסים אלה, כאשר ניתן להגיע למערך חדש של כל הצבאות במרחב, במיסגרת שלום קרקע עם העולם הערבי כולו? האם נמשיך לחשוב במושגים של מס'כפים, כאשר מצב מחייב עליה של קלאוזוביץ חדש?

כל הדיבורים האלה על הסכנות הנוראות וצמנות הווקמת של מדינה פלסטינית, זו אף ביישות פלסטינית עצמאית בגדה 'ברצועה' — מה הקשר שלהם למציאות החדשה העשויה להיווצר, מציאות של זירגון מדיני מיוזמת-כוכית, הסכס-הגנה ורחבי, שוק מרחבי מותף?

את דעתו של משהו: "אני הנציג הרשמי של אש"ף בלונדון. כמו כל שגריר, אני מבטא את השקפת שולחי. לא הוחרתי הבינה אחרי הפירסום. יותר מזה, לא נערכה עלי שום התקפה בשום במה של אש"ף או של פתח. אמנם היו כמה התקפות פרועות עלי — אבל אלה באו מצד האירגונים הקיצוניים."

במהלך 1974 השמיע חמאמי מדי פעם הודעות דומות על הפיתרון הצפוי. בינתיים הלך אש"ף מחיל אל חיל בזירה הפוליטית. בוועידת-הפיסגה הערבית בריבאט נחל ניצחון מזהיר, כאשר נתקבלה פה-חדד ההחלטה להכיר בו כנציג הבילעדי של העם הפלסטיני, אף שאיש מבין שליטי-ערב לא רצה בכך. לאחר מכן הוזמן יאסר עראפאת לשאת את דברו באו"ם וזכה בקבלת-פנים דרמאטית.

אולם ראשו של סעיד חמאמי בלונדון לא הסתחרר מן ההצלחות. הוא נשאר מפוכח, "אם מאה מדינות יכירו בנו, וישראל לא תכיר בנו — אין לזה כל ערך," אמר פעם לריו ברטי.

"מיסוך חמאמי"

ה תאריך הגדול הבא בחייו של חמאמי היה ה-20 במרס 1975. אך בניגוד לתאריכי ריכים הקודמים, יצר הוא הפעם עצמו את המאורע שהעניק ליום את חשיבותו. באותו יום נפתח במובדון הליברלי-הלאומי בלונדון סמינר שנמשך שלושה ימים. בפני הפורום הזה נאם סעיד חמאמי נאום היסטורי, המכונה מאז "מיסוך חמאמי".

מעטים ידעו איך נולד מיסוך זה, שאינו למעשה "מיסוך חמאמי" אלא "מיסוך עראפאת". תחילה נועד לפירסום בטיימס, אך מסיבות שונות הוחלט לאחר-מכן להביאו בפני הסמינר.

המיסוך הוזכר בקפדנות, במשך שבועות ארוכים, תוך התייעצויות בין חמאמי וראשי התנועה בכיורות. כל מינה בו נשקלה שוב ושוב, כי כעליו ראו בו אקס מדיני ממדרגה ראשונה.

המיסוך פותח בביקורת חריפה על תולדות הציונות ותהליך הקמת ישראל. אך המסקנה המעשית היא שאין לעם הפלסטיני ברירה אלא לחיות לצד המדינה הציונית, שהיא עובדת קיימת. תוך כדי כך השמיע חמאמי כמה רעיונות מהפכניים. בין השאר:

- הפסקת המאבק המזויין, אם ישותף אש"ף במשאומתן לשלום.
- הקמת מדינה פלסטינית בשטחים שיוחזרו על-ידי ישראל, כתוצאה מהסדר שלום.
- גבולות פתוחים בין מדינת-ישראל ומדינת-פלסטין, כדי "לעודד" השפעת-גומלין תרבותית וכלכלית.
- מתן היתר ליהודים ישראלים לחיות בפלסטין, תמורת היתר ליספר מתאים של ערבים פלסטיניים לחזור לישראל.
- ערובות-ביטחון למדינה הפלסטינית ולמדינת-ישראל.
- נסיגת ישראל לגבולות ה-4 ביוני 1967, כחלק מהסדר-השלום.
- פתיחת דרישה בין שוחררי-שלום ישראלים ופלסטיניים, שבו יביעו שני הצדדים באופן חופשי את דיעותיהם, אלה באונוי אלה.
- שאיפה לאיחוד-חדש של הארץ, תוך הסכם בין שני העמים, ברבות הימים, "אולי לא בימי חיינו" בצורת פדרציה או תבנית אחרת.
- הדברים הושמעו ופורסמו בבריטניה, הסתבים של הימנים הישראליים דיווחו עליהם ככמה שורות לעיתונות. חמאמי, שולחני בכיורת, המתינו לתוצאות.
- הם היו מושוכנעים כי אקט מהפכני זה, הפותח נתיב חדש לשלום, יביא לתגובה נלהבת מצד ממשלת ישראל. הם היו מוכנים לכך שהתגובה תהיה זריחה ומסוייגת. אולם הם נדהמו מן התגובה שבאה: חופרי תגובה מוחלטת. המימסד הישראלי פשוט התעלם מן העניין כולו.

התוצאה היחידה הייתה הקמתה של המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטין, שמייסדיה הסתמכו בפירוש על הצהרת חמאמי, וקבעו 13 עקרונות ישראלים התואמים במידה רבה את עקרונות "מיסוך חמאמי".

ההתעלמות הרועמת

ה התעלמות הרועמת של ממשלת-ישראל החלישה את תנופת יוזמתו של חמאמי, אך לא הפסיקה אותה. הראיון שנתן לפני כמה שבועות לעיתון ההולנדי, שפורסם השבוע בישראל, חוזר על אותם העקרונות בצורה מפורשת וחד-משמעית. יש להניח כי בעיקבותיו יבואו יוזמות חשובות עוד יותר.

אין עוד ספק כי קו זה נחנה עתה מתמיכתם של יאסר עראפאת ושאר האישים המרכזיים של אש"ף ופתח.

הסביר זאת חמאמי, לא מכבר, באונוי אישיות אירופית: "עראפאת אומר כי הערבים יכולים לנצח את ישראל. והזי רק שאלה של זמן ומאמץ. אבל ניצחון כזה יהפוך את הארץ כולה לבית-קברות. עראפאת אינו רוצה בניצחון כזה!"

לא פעם נשאל חמאמי מדוע מניח לו עראפאת להשמיע את ההצהרות, במקום להשמיע אותן בעצמו. הרי אותם הדברים, אילו באו במישרין מפיו של ראש אש"ף, היו משפיעים הרבה יותר.

על-כך משיב חמאמי, כמו מנהיגים פלסטיניים אחרים, בנימוק פשוט והגינני: "מה יש לנו, לפלסטינים, להציע, כשנבוא אל שולחן-הדיונים עם ממשלת-ישראל?"

"ישראל מחזיקה בכל ארצנו, ובחלק גדול של עמנו. בידיה כל הקלפים המעשיים. בידיו יש רק קלף אחד ויחיד: ההכרה של העם הפלסטיני בקיומה של מדינת-ישראל. הכרה זו תשים קץ למילחמת-החזרות בין ישראל העולם הערבי כולו.

"אם נשרם את הקרקף הזה על השוחות ל פ נ י פתיחת המשאומתן — מה יישאר בידינו לנהוג המשאומתן עצמו?"

כיום נחשב חמאמי למומחה מס' 1 לענייני ישראל בקרב אש"ף. בפגישות עם עיתונאים הוא מגלה בקיאות רבה בענייני ישראל, מכיר את הכוחות האישיים הפעילים בה, ומביע בהרחבה את השקפתו על בעיית העם הקהודי. תוך כדי כך הוא מגלה תלונות חריפה ביותר לאנטישמיות, שבה הוא רואה בעלת-ברית טבעית לציונות.

בין שאר דבריה-ביקורת המרים שהוא משמיע כלפי המדינות הערביות, בולטת טענתו שהם רדפו את היהודים והביאו להגירתם. "רוב היהודים האלה באו לישראל וחיזקו את המדינה הלוחמת נגדנו. אבל לממשלות הערביות זה לא היה איכפת."

חלום

א ולם נושא חלומותיו של הגבר עדיין-הליכות מגבילה אינו משרה רמה במדינה שתקום. יש לו חלום המציק לו יותר: לבוא ליפו ולראות את הבינה שבו נולד ושבו בילה את שבע השנים המאושרות הראשונות — והאחרונות — בחייו. ידידיו מעידים שנוסטלריה זו מבצבצת בכל שיחותיו. הוא מתלונן על הקור של לונדון, על הערפל והגשם, ומתגעגע לארץ. אשתו הירושלמית ושני ילדיו הקטנים שותפים לגעגועים אלה.

אלום חמאמי יודע שאם תקום המדינה הפלסטינית, לצד ישראל, הוא לא יחיה ביפה, אלא במדינה החדשה. הוא יזק את ביתו בגבילה, אך יקים את ביתו תחת דגל פלסטיני. אם יתגשם חלום זה בדרבי-ישלום, ללא מרחיף-דמים נוסף, יהיה לסעיד חמאמי, חלק גדול בכך.

איזה כפיו יתעקש להשאיר בע" ייה אחת, מרכזית, בלתי-יפתורה — כאשר ניתן לפתור את כל הבעיות — למתוך קו עז מוזהמת-מאחיהי-הש" נים, וישלב את ישראל החופשית, החזקה, המושגת במציאות מיוזמת-כוכית חדשה?

כאשר ניתן לעשות את עיסקת המאה, לקנות בסיטונות מציאות לאומית חדשה — האם ניגש לבעיות בגישה המפוכחת של רוכל-רחוב, בריאליזם של בעל-דוכן בשוק הפישפשים?

מי שרואה את היער, אסור לו לשכוח שהוא מורכב מעצים. בי וודאי, אך מי שו וואה רק כמה עצים בודדים, ואינו מסוגל לראות את היער — זוקה בעיוורון מסוכן.

כ ? הדברים מתמקדים, בסופו של דבר, באיש אחד: מנחם בגין.

האם הוא יכול להתגבר על הלס-השלום? האם הוא יכול לראות את ההבטחה ההיסטורית הגלומה במציאות החדשה, העשויה לקום? האם הוא מסוגל לוותר על מושגים ישנים, על אידיאולוגיות ישנות?

יש אנשים בארץ השרויים באופוריה, נוכח התקדמותו של בגין בשבועות ה" אחרונים. למרבה הצער, אינו שותף לאויר פוריה זו.

בגין התקדם לאי-מעט, ואני מעי ריך אותו על כך. אך מי שמצוי בתולדות התנועה הרדיקלית, יודע כי כל ההתקדמות של מנחם בגין עד כה היתה בתוך האירי דיאולוגיה שנה. הוא לא חרג ממנה אף במילימטר אחד.

הויתור על שטחים שמחוץ לארץ ישראל, על פי ההגדרה ה"בוטינסקאית, אינו כלל ויותר בעיני בגין, בניגוד לאחיי תופל, לא אמר בגין מעולם כי שארס אל-סייך חשובה מן השלום. ראש בית"ר לא שר על פיתחת רפיח.

הרעיון של הענקת אוטונומיה מינהלית ל"ערבי ארץ-ישראל" אינו המצאה של בגין. רעיון זה נוסח לפני 72 שנים על-ידי זאב ז'בוטינסקי בוועידת הלסינגפורס, ש" דנה בזכויות המיעוטים בממלכת הצאר. בגין מציע לתושבי חברון ושכם רק את אשר דרש ז'בוטינסקי למען היהודים, כמיעוט לאומי ברוסיה. אין זה צעד לקראת ישות פלסטינית, כפי שטוענים בורים, אלא שילוב הפלסטינים כמיעוט לאומי במדינת היהודים המורחבת, על פי עקרונות ז'ביר טינסקי.

יכול משהו להאמין, או לפחות לקוות, כי מנחם בגין יביע בסופו של דבר את הרוביקון של השלום, ויחצה אותו. אולי, מותר למרד לקוות. אך חייבים אנחנו להגיד בכתבים את האמת: מנחם בגין רחוק מאד, כרגע זה, מן הרוביקון הזה.

א ידו ראה מנחם בגין את התמונה המרהיבה של השלום הגדול, הפרושה לפניו, הוא היה עונה על מעשה הדרמאטי של אנוואר אל-סאדאת במעשה דרמאטי משלו.

הסיכוי הגדול של השלום הוא דרמאטי, והוא מחייב מעשים דרמאטיים. אדם בעל חוש דרמאטי, כמו מנחם בגין, בוודאי היה צריך לדעת זאת. מי שאמר ש"דרוש זמן", ש"צריכים לנהל משאומתן ממושך", אינו מבין את הסיכוי ואת הסיכון.

הסיכון הוא שנחמיץ את ההזדמנות, אודי לדורות, אודי לצמרי תות.

נחמיץ אותה, אם סאדאת גיע למסקנה כי נכשל, כי ישראל מציעה לו הצעה שאין העולם הערבי יכול לקבלה.

נחמיץ אותה גם אם ייכנע סאדאת בסופו של דבר (כפי שקווים ישראלים רבים) ויסכים לשלום נפרד, שלא יפתור את הבעייה, שלא יביא את השלום האמיתי.

במיקרה הטוב ביותר יביא לנו שלום קטן, מיסוך, שבר, בריחוף.

פ פנינו פרושה, מבעד לערפל, ה" ארץ המובטחת של השלום.

מתוך עיוורון, מתוך פחד, מתוך הלם, אין עמישראל רואה אותה. הוא רואה רק את הערפל.

היועץ המישפטי לממשלה

ועיסקי השרים

לפני כשבועיים צוטט ראש-הממשלה **מנחם בגין** כאשר אמר: "בתקופת המערך עסק היועץ המשפטי בניסוח כתבי-אישום, ואצלי הוא מנסח חוזי"

אריאל שרון
משא-ומתן עם עצמו

שלום". אימרה זו אומנם מתאימה למציאות, אולם יתכן שהיועץ המשפטי כה עסוק בענייני השלום, עד שאין לו זמן לנסח כתבי-אישום. אך נושאים לכתבי-אישום יש די והותר, אם מדובר בשרי הממשלה של הליכוד.

כתב האישום הראשון יכול להיות מנוסח נגד בעל חוות שקמים-שרהחק-

לאות **אריאל שרון**. ב-16 בנובמבר 1977 פירסם "העולם הזה" (2098) כתבת-שעה, שגילתה כי שרון משלם ל-מינהל-מקרקעי-ישראל דמי-חכירה על אד-מות החווה בהנחה שהוא מעבד 1000 דונם שלחין (בהשקיה), בעוד שבפועל הוא מעבד לפחות 2200 דונם. ההפסד הסתכם במאות אלפי לירות לשנה. המ-דבר בתשלומים משנת 1972. הדבר נע-דה כיוון שבמינהל לא טרח איש לבדוק אם ושתנו שטחי אדמות השלחין המע-ייר (המינהל גובה דמי-חכירה גבוהים יותר על אדמות מושקות מאשר על אדמות מעובדות שאינן מושקות). חוזה החכירה קובע כי כל שינוי בשטחי השלחין גורר שינוי בתשלום. לכן היה על שרון להודיע למינהל על השינוי. אי-ההודעה - שכרה בצידה.

בעקבות חקירה הורה המינהל לחקור את הפרשה, ורק בימים אלה קבע מנהל מחוז הדרום של מינהל-מקרקעי-ישראל, **יהודה זיו**, כי אכן מעבדת החווה כ-4000 דונם שלחין ויש לחייבה בתשלום נוסף על חשבון השנים שעברו. נציגו של שרון ניסו לטעון כי התשלום הוא לא לפי השטח המעובד בהשקיה, אלא לפי הקצבת המים הקבועה של החווה. זאת כיוון שארץ שרון השיג מנציבות המים תוספות שנתיות קבועות. מחוץ להקצבה הקבועה, המינהל לא קיבל טענה זו, שכן כל היישובים בארץ משלמים לפי כמות השטח המושקה.

יהודה זיו העביר את הנושא ליועץ המשפטי של המינהל ולמנהלו **יעקב ועקנין**, ששרי מדובר בהר הממונה על המינהל. על שניהם להכריע עתה אם לחייב את שרון לשלם יותר, ואם להע-מיזו לדין.

זהו מצב שאין לשאת אותו. כיצד יית-כן שפקידים ינהלו משא-ומתן עם השר הממונה עליהם, ועוד יעזו להתנגד לדי-עו? לכן חייב היועץ המשפטי לממ-שלה להורות להעביר את הנושא אליו.

אגב, עד לכתבת שורות אלה טרם הע-ביר שרון את החווה לאחרים, כפי שהורה לו היועץ המישפטי. האם החוכר המיועד מחכה עד לגמר הוויכוח עם המינהל, בעניין גובה דמי החכירה, מפני שהוא יודע כי שרון ינהל את הוויכוח טוב יותר ממנו?

נושא אחר המטריד את היועץ הוא פרשת סגן-ראש-הממשלה **יגאל ידן**. ליועץ נמסרו ראיות על מעשיו של ידן, שמכר רכוש לא-לו לאנגליה, ושילשל את התמורה לכיסו, וכן הונה את מס-ההכ-ינסה ועבר עבירות מטבע זר לפני מיספר שנים. החקירה בנושא זה מתנהלת ב-קצב ארכיאולוגי.

שר אחר שעניינו תלוי ועומד הוא שר-התשתית-והאנרגיה, **יצחק מודעי**. היועץ המשפטי פתח בחקירה, בעקבות הפירסומים ב"העולם הזה", וטרם נודעו תוצאותיה.

אוסטריה: פיחות

אינו עוזר ל"יצוא

שר-האוצר האוסטרי, הנס אנדרוש, משוכנע כי פיחותים מגבירים אינפלציה יותר מאשר הם מעודדים את הייצוא או משפרים את מאזן התשלומים. אוס-טריה הנהיגה החודש מדיניות המבוססת על יציבות המטבע ועל ספיגה מהציבור כדי לעודד ייצוא. מדיניות זו מנוגדת לחלטין למדיניותן של ממשלות ישראל עד כה. לכן יש בה עניין. עד לפני זמן לא רב היתה כלכלת אוסטריה בין המשופרות שבעולם. התוצר הלאומי הגלמי גדל ב-30% בעשור הא-חרון, הגיע ל-45 מיליארד דולר. האינ-פלציה - בשיעור שנתי של 5.5% בלבד, השכר עלה בשיעור של 7.5% לשנה ב-שנתיים האחרונות, והאבטלה - רק 2%.

אולם החל בשנת 1976 החלו הצרות, בגלל עליית שווי השילינג, הצמוד במידה רבה למארק הגרמני. הייבוא גדל, הייצוא קטן, והענף המכניס נסוג. בשנת 1976

שר-אחרי"ן אנדרוש
העיקר יציבות

גדל הגירעון המסחרי של אוסטריה ב-66% והגיע ל-3 מיליארד דולר. בשנת 1977 הוא יסתכם ב-4.7 מיליארד דולר. שער השילינג כיום הוא 15.6 בדולר. ב-פועל הוא שווה 20% פחות. אולם שר-האוצר אנדרוש אינו מאמין בפיחות כ-מכשיר לשיפור מאזן התשלומים. הוא סבור כי ההשפעה המיידית של פיחות היא העלאת מחירי הייבוא ואינפלציה. הוא הביא כדוגמה את איטליה וברי-טניה שעשו פיחותים רבים שעזרו רק במעט לייצוא. וכאשר פיחתה שוודיה את המטבע, קפצה האינפלציה ב-15%. התוכנית הכלכלית של אוסטריה נוע-דה להקטין את הביקוש הפנימי על-ידי העלאת מס-ערך מוסף מ-18% ל-30%, על שורה של מוצרים נבחרים. הדבר יש-פיע על 10% מכלל הייבוא ועל 5% מכלל הביקוש המקומי. העלאת זו תכניס ל-אוצר מיליארד דולר לשנה. כן הופעל מס-מותרות מיוחד על מכונות, מטוסים פרטיים, יאכטות ופרוות. ב-1 ביולי יונהג מס-תעבורה מיוחד על משאיות העוברות דרך אוסטריה בהובילן את מרבית המשלוחים ממערב-אירופה למז-רחה.

קולנוע

"אלנבי"

למכירה

קולנוע, "אלנבי" הוצע למכירה על-ידי בעליו, **ראודור ורדימן**, ועתה עו-מד להסתיים משא-ומתן על מכירתו לאחת מרישתות השיווק הגדולות בארץ. התוכנית: לפתוח במקום חנות כל-בו גדולה.

נוידרפר לבורסת

היהלומים?

השמעות המהלכות בין היהלומנים טוענות, כי הממונה על הכנסות המדינה, **משה נוידרפר**, עתיד לפרוש בקרוב מתפקידו ולקבל תפקיד חשוב בבורסת היהלומים. יהיה זה גמול נאה על היחס שגילה מינהל הכנסות המדינה ליהל-ומנים, שתשלומי מס-הכנסה שלהם הם שערורייתיים. רק לפני שבועיים אישר מינהל ההכ-נסות ליהלומנים הסדר מס-הכנסה ל-שנתיים האחרונות, המהווה חריגה ברורה מן הרפורמה, באשר הוא מבוסס על תחשיב. לפי ההסדר ישלמו היהלומנים סכום. זעום מהכנסתם האמיתית. את מקומו של נוידרפר יתמוך, כפי ה-נראה, רואה החשבון **דן בבלי**.

ביקוש רב

לגלאי-שקר

עידן הפוליגרף ("גלאי שקר") בא בתל-אביב מגיע מיספר החברות המ-ציעות כיום שירותי-מעבדות לתישאלו מדעי לשלוש. הוותיקה ביותר היא "מו-דיעין אזרחי", שלה שתי מכוניות-אמת. לפני כשנה פתחו **צבי אהרוני** ו**יוק-טור כהן** מישרד לחקירות, המצויד גם בגלאי שקר. עתה נפתח העסק השלישי, השייך ל**אסתר שחר** ו**אבינועם ספיר**, לשעבר עובדי גלאי-שקר במש-טרה.

השקעה בעסק מסוג זה מגיעה ל-100 אלף לירות, מזה 60 אלף לירות בציו-ד. בחקר הגלאי עצמו 3000 דולר. הסוג המ-בוקש הוא "לאפאייט", תוצרת ארצות-הברית, המוביל בתחום זה.

כל בדיקה נמשכת כשעה ליד המכונה. כאשר הבודק נוקק לעוד כחצי-שעה כדי ללמוד את תיקו של הנבדק. זמן נוסף, לא קבוע מראש, דרוש לפיענוח הבדי-קות. לפעמים התוצאות ברורות, אך ל-עיתים דרוש זמן רב כדי להגיע למסקנה **בדרד-כלל** יכול בודק אחד לצבצ שלוש בדיקות ביום. יש בודקים המסוגלים להפעיל מכונה בקצב של בדיקת אחת לשעה.

עיקר הביקוש לבדיקות הוא לגבי מי-הימנות עובדים החשודים בעברות שו-יות, בשלב שבו המפעל עדיין אינו מ-עוניין לפנות למשטרה. שחר וספיר טוע-נים כי העובדה שהמכון שלהם עוסק רק בבדיקות-אמת ולא בחקירות, משמעו-תית. לדבריהם, החוק מחייב את מישרד החקירות בנאמנות שילוהית למזמין ה-עבודה. לעיתים יש ניוגוד אינטרסים, כא-

אסתר שחר ואבינועם ספיר
נאמנות למי?

שר תוצאות הבדיקה אינן נוחות למזמי-ן אך נוחות לנבדק. לעומת זאת, מפעיל גלאי-שקר חייבים, לפי כללי אגודת ה-פוליגרף האמריקאית, בנאמנות לנבדק ולא למזמין העבודה. כיום מכירים בתי-המישפט במרביו-אוצות-הברית במימצא גלאי-שקר כב-ראייה במישפט פלילי. בישראל מקבלי-תוצאות בדיקה כזו רק כסיוע לבקשת מעצר לפני משפט. פרקליט המדינה **גב-ריאל בלך** הסביר באחרונה, כי הוא תומך בקבלת מימצאי הגלאי כסיוע גו-במישפט עצמו.

הח"ל-שעבר סרדינס

כישם-דגל

מי שהיה שנים רבות חבר-כנסת מטעם מפא"י, **משה סרדינס**, הוכרז מושט-רגל על-ידי כונס הנכסים הרשמי. לדבריו ננקטו ההליכים נגדו ביוזמתו של ראש המועצה המקומית, **מרדכי סלע**, כדי למנוע את בחירתו מחדש לוועד המושב. לסרדינס ולגיסו היה חוב ישן לוועד, אך סרדינס טען כי למושב חלק נכבד בחוב זה ולכן אינו רוצה לפרוע אותו במקום המושב. ראש המו-שב עצה ניצל את העובדה שהוא עצמו ערב לחוב זה, והכריז על סרדינס כעל פושט-רגל.

משה סרדינס
חוב ישן

15x15 crossword puzzle grid with numbers 1-103 indicating starting positions for words.

מאונך:

- 1. ירק המשמש למאכל; 2. ישן; 3. שוטר-חרש; 4. סופו של טוב; 6. מצבת זיכרון; 7. זכר בזאן; 8. מטבע יפאני; 9. תרגיליסדר המושם (ר"ת); 12. מלאך; 15. גבה וזקוף; 16. מערה קטנה; 17. שלל אפשרות מראש; 19. מוכר; 20. מרחם; 21. גלימה עליונה; 23. מרגן; 24. חודש בשנה העיברית; 26. אתר; 27. תן! 29. נוכח; 30. צוחק קלות; 33. מחשבה; 34. קורה עבה; 36. ריקוד; 37. טרמינל; 40. עולו; 41. יד; 44. מש אבת הגוף; 46. מתגורר; 47. יבשה מוקפת מים; 49. פנים; 50. ספינת המיזר; 53. השקפה; 54. ררווה; 55. מפליג; 56. מחיית-יער; 58. כיסא-כבוד; 59. דרך צרה; 60. שמן משובח; 62. שיר ל- 63. בגימטריה; תריסר; 66. מושב בארץ; 68. גרמי השמיים; 71. בוך; 74. שוד; 76. מחוספס; 77. ירק-גינה; 79. גוף; 81. הווייה; 83. מגילולי הארבה; 84. שעה קצרה וקשה; 86. רטוב במיקצת; 89. מפלמים; 91. ציר הדלת; 93. גללים; 95. מעדנות; 96. מינחה; 98. מסייר; 100. שופט; 101. זועף; 102. קול הפרה.

מאוזן:

- 1. יבולים; 5. יישוב ליד ירושלים; 10. נישא; 11. בהשאלה; מרכז; 13. מסע פיק; 14. דגל; 15. אפס כוח; 16. מטע גפנים; 18. דורון; 20. מבני נוח; 21. מודה; 22. מטיעות הכנסת; 24. נחל בעמק יזרעאל; 25. ירביץ; 26. מלמד; 28. גחלים לוחשות; 30. טבע; 31. לא גדול; 32. השתקוקו; 34. פיטפטים; 35. מרחץ תורכי; 38. סיום; 39. בת-קול; 41. בילבד; 42. שמש; 43. מנעול פסגה; 44. רקה; 47. מילת-בריה; 48. יום המנוחה המסורתית; 50. שימחה; 51. מונח בתורת החשמל; 52. נוזל החיים; 54. גרר; 57. ראפיה; 61. קוסם; 62. אטורים; 64. ישיש; 65. פיסגה; 66. תנועת-מים בים; 67. בתוכם; 69. נאה מאד; 70. מפתח; 72. טיפה; 74. ירק המשמש למאכל; 75. ליגלוג עמוק; 77. מעד; 78. ראש-לישכה (ר"ת); 80. מכלי המיטבח; 82. מן הר גפנים; 84. זאת; 85. מין מס; 87. מופע, באנגלית; 88. חיצוניות; 90. טול! 92. תבואה; 94. שעה מאוחרת בלילה; 95. עצם כפה; 97. שם דורכים את היין; 99. נצח; 101. מיתן; 102. שאין נשמה באפו; 103. מלבבת; 104. מצב שאין בו חולי.

סעיד, אויב, אחי!

המשך מעמוד 20)
"מי זה היה? אמרתי לו: "זה היה סעיד חמאמי, אחד האישים הבכירים באש"ף." האלוף נדהם. "כך אתם מדברים, סתם ככה, מארץ לארץ?"

אך מכל עשרות שיחותינו, פנים אלה פנים ובטלפון, נחרתה בווכרונות יותר מכל חווייה אחת, שנמשכה במשך כל השנים - החווייה של ביתך.

דיברנו, בפגישתנו הראשונה, על הבית שנטשתי ב-1948, ואתה בן 7. דיברת עליו בגעגועים. הסברת לי היכן הוא, בערך. ליד בית-הקברות המוסלמי ביפו. בדרך לבית-יוגן. (לא ידעת שבית-יוגן נקראת מזמן בתיים).

ביקשת שאשלח לך תצלום של הבית, המכיל את האושר של ילדותך. שירטטנו מפות. הלכתי לחפש את ביתך, את ביתו של עאדל חמאמי, חבר עיריית יפו. הערבים הזקנים, ששרדו ביפו, הששו לגלות לי את המקום. הם חשבו שהיהודי זומם מזימות. איתרתי בית, שלהתי לך צילום - ואתה אמרתי לי, בטלפון: זה לא זה.

עשרות שעות ביליתי בחיפוש אחרי הבית, עשרות תצלומים של בתים שלחתי לך. ובכל פעם, בכל שיחה: לא, אין זה הבית. לא גיליתי אותו. הלכת לעולמך, מבלי לראותו שוב, אף בתמונה. צילמו של הבית ריחה עלינו. ציירה שד הטרגדיה הפלסטינית, ציירו של הפיכסוך.

ע לי להתנצל לפניך, סעיד. אמנם, מעולם לא הטלתי ספק בכנותך. אך מדי פעם הייתי חייב לבדוק אותה מחדש. יצחק רבין אמר לי, באחת השיחות שבהן סיפרתי לו על מגעינו: "הם מנצלים אותך. חמאמי הוא מכשיר כדי לאחו את עיניכם. הם רוצים להשיג בעזרתכם, לגיטימציה בינלאומית."

אותה דיעה הושמעה באוזני שוב ושוב, גם מפי כמה מן הכסילים המופיעים אצלנו כ, מומחים", הממלאים בפיטפטיהם את כל-התיקשות והסימפוזיונים הבינלאומיים. התמודדתי עם אפשרות זו ברצינות. בדקתי אותה בכלי ההיגיון. הוכחתי לבעלי שיחי שהגירסה הזאת מגוחכת בעליל. שהרי לא אתה הפצרת בי לפרסם את מגעינו, אלא להיפך. אני הפצרתי בך. אמרתי לך, שוב ושוב, שפירסום עצם קיומם של מגעים בין אישי אש"ף ופטריוטים ישראלים עשוי להשפיע על דעת-הקהל בישראל. לשנות את העמדה הציבורית כלפי הפיתרון הפלסטיני, ואילו אתה אמרת שוב ושוב: "המתן! האור בסבלנות! יבוא היום! עדיין אין השעה כשרה! יש להכין את דעת-הקהל שלנו!"

אמרתי לך שאני מספר לראש-הממשלה ולכמה אישים בכירים אחרים על שיחותינו, וכי הדבר עלול לדלוף לעיתונות. מה אעשה במיקרה כזה? השבת: "אל תאשר ואל תכחיש. הגד שאין תגובה."

נהגתי כך, כאשר דלפו רמזים על פגיי שותינו לעיתונות ישראל. טילפנת לי ר- אמרת: "אנחנו לא זקוקים לזה. זה לא טוב. אנא, זכור שכל מילה הנכתבת אצלכם, נקראת אצלנו בעין!" כל זה סותר את הגירסה כאילו רצייתם להשיג, באמצעות מגעים אלה, לגיטימציה בינלאומית. איזו רצייתם בכך, היית אתה תובע פירי פום. היית מודליף, מפרסם קומז' ניקאטיים.

אך לא הייתי זקוק להוכחות הגיוניות אלה. כנותו של אדם נתפסת בדרך האיני-טואיצייה. מעולם לא היה בלבי אף שמץ של ספק בכנותך המוחלטת. השבוע הוכחת את כנותך בדמך. רוציךך האמינו לך, כשם שהאמינו תי לך אני.

האם כל זה היה לשווא? האם הקורבן לחינם? האם נבשדנו? שאלה נוראה, שאין להתחמק ממנה. היא מחייבת תשובה כנה. בודדאי, לא הצלחנו כמה שרצינו להשיג. לא הצלחת לשכנע את חבריך לעשות את המעשה האחד, הגדול, הדרמאטי, שהיה משנה בן-רגע את יחסו של הציבור

הישראלי אל שאיפות עמך. כאשר הטפתי לך על הצורך במעשה כזה - והרי לא הייתה לנו אף שיחה אחת. שבה לא הטפתי לך! - לא העליתי עדיין על דעתי מעשה כמו ביקורו של אנוואר אל-סאדאת בירושלים. אך משהו מעין זה עמד לנגד עיני, משהו שיבוא מצידיכם.

הסברת לי ארוכות מדוע זה קשה, מהן הבעיות, היכן המיכשולים. למדתי ממך הרבה, סעיד. מעטים האנשים שבה הרבה למדתי מהם. הוכחת לי שאש"ף מתקדם באיטיות, אך בהתמדה, בדרך לשלום. לאט מדי, מאוחר מדי.

ואילו אני לא הצלחתי להביא לך את הדבר שהשתוקקנו לו: החלטת של ממשלת ישראל להכיר בוכותכם לעצמאות לאומית, תמורת הכרתכם. במדינתנו. העברת לי כמה פעמים מסר על מנהיגך, ברבר נכונותם להכיר בישראל דה-פאקטו. תמורת הזמנת אש"ף לוועידת-ז'נבה. ביקשת ממני להעביר מסר זה לראש-הממשלה, יצחק רבין. עשיתי זאת. אך לא הצלחתי לשכנעו לשנות את עמדת ממשלתו.

יתכן כי בשיחותי זה עדה לך בחיךך.

אילו נהגה ישראל כפי שביקשנו, אילו קיבלה לפחות את נוסחת אהרון יריב ("לא נכיר באש"ף אלא אם כן יכיר ביש"ר ראל, יכריז על נכונותו לכרות שלום עימה ויפסיק את מעשיה-האיבה") - כי אז הייתה המחנה שלך באש"ף מתגבר, חזית-הסירוב הייתה מאבדת את מקורות כוחה, ואיש לא היה מעז לפגוע בך. נכשלת.

בכל זאת, השגנו לא מעט. היית מודע לך, גם כאשר החלה ההתמששות. לא לשווא הסתכנו. לא לשווא שילמנו את המחיר ששילמנו. אנחנו נו את המחיר הקטן שלנו, אתה את המחיר העדין.

לא סתמנו את התהום בין שני עמינו. אך הנחנו, לפחות, גשר-הכלים רעוע מעליה.

אחרי פגישותינו הראשונות פירסמת, בי מארס 1975, את תוכנית-השלום הגדולה שלך. היא תישכח. דורות ילמדו אותה. במדינה הפלסטינית שתקום, ילדים ילמדו על אודותיה בשיעורי-ההיסטוריה.

כעבור כמה חודשים אמרת לי: המחנה המציאותי מתגבר אצלנו. יודעים עליך ועל חבריך. הגיע הזמן להקים כתובת ישראלית רשמית, שתיציג עמדות אלה, ושנוכל לקיים עימה מגעים רשמיים.

כך קמה החוועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני. אתה תרמת להקמתה יותר מכל אדם אחר. היית לך חלק מכריע בהחלטת אש"ף לקיים עימה את המגעים הרשמיים, שהתפרסמו לאחר מכן בשם "שיחות פאריס" - למרות שאחיה לא השתתפת בהן מעולם (בניגוד לדיעותי, ההבל שפורסמו השבוע על-ידי "מומחים", שאין להם מושג על מה שהם מדברים).

המעשה הגדול שלך, בשלב מכריע, היווה כיבדת-דרך חיונית בנתיב אל השלום. לולא ההעזה הנפשית שלך, ושל אותם שהלכו בעיקבותיך, האם היה אנוואר אל-סאדאת מעלה על דעתו לעלות על דרך חדשה? האם היה חושב על ביקורו ההיסטורי בירושלים, לולא ידע כי אישים בכירים באש"ף כבר קיימו מגעים עם ישראלים, וכי העולם הערבי קיבל זאת ברצון?

קשה לרכב של חלוצים. קשה וכפויית-טובה. לעיתים קרובות, התורה היחידה היא סבין בחזה, בדרך בלב. אך הם המזויזים את גלי גני ההיסטוריה.

תה בירכת, בליבך, על יוזמת אלי-סאדאת. אמרת זאת בשיחות פרטיות אך ידעת גם שטמונה בה סכנה נוראה לך ולחבריך. היית מודע לסכנה של התמוטי-טות מן הרגע שבו עליה מנחם כנון לשילטון. הרגשת כי קיצוניות מדי ירדה קיצוניות, שהקרקע מתחילה להישמט מתחת רגליו של המחנה הפלסטיני המתון. שהעם הפלסטיני נני כולו, עז שושנה וחצי מידינו בניו, עזו לפזר לזרועות התיכפוכ, הייאוש, האלימות, הטרור.

גחלת

חסכון לחינוך גבוה

גחלת המפתח לעתיד ילדיך

כל תושבי הארץ יכולים לחסוך לחינוך גבוה ב"גחלת" על-חשבון הוצאות שכר-לימוד במוסדות להשכלה גבוהה בישראל ובחו"ל.

החסכון נושא 7% ריבית נצברת, הקרן והריבית צמודים 100% למדד המחירים לצרכן. כל ההטבות פטורות ממס-הכנסה.

ההרשמה מגיל לידה עד גיל 20. למען הילד - חיסכו בגחלת

ההרשמה:

בלשכות המודיעין של עת"א-יפו וב"גחלת", אלנבי 91, תל-אביב.

ת"א: בניהודה 58 א'
טל' 03-282932
חיפה: רח' ירושלים 16
טל' 04-667348

דעים

מכון ארצי להכרות בהנהלת דוד גל

אנו מציעים לך

- הזדמנות להכיר בת זוג מתאימה כלבבך.
- אם היית והנך עסוק בקרירה שלך.
- אם התאכזבת מהכריות מקריות.
- אם חיכית להזדמנות אך היא לא נקרתה.
- ואם אתה גבר סולידי בסביבות 30 ומעלה
- אנו בחרנו וסיוגנו בקפדנות מידע על בנות זוג העשויות להתאים לך.

הנך מוזמן לפגישה בלתי מחיבת.

אנחנו רוצים בשלום המבוסס על נסיגה גמורה של ישראל מן השטחים הכבושים, והקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת-עזה.

למרות הביקורת על סאדאת, הדגשת את היעד החיובי שלשון חדר-משמעותית. ייתכן כי בכך הרצת את דינך. הם החליטו לרצוח אותך.

מדוע אותך? מדוע הרגו אותך מפני שאתה הפכת סמל. איש לא ייצג את שאיפת-השלום של העם הפלסטיני, את נכונות אש"ף להשתתף בפיתרון סביר, כמנחם השם פעיר המאמי הפך שם נרדף למני מח זו.

וגם מפני שקל היה לפגוע בך. אחרים ירדו מדי פעם למחתרת, כאשר הרגישו כי האדמה בוורת מתחת לרגליהם. אחרים הקיפו את עצמם בשומרי-ראש חמושים, נקטו אמצעי-ביטחון קפדניים.

לא אתה, אתה חיות בגלוי, פתוח לכל. היתה לך כתובת קבועה בלונדון — המקום שבו גרת עם אשתך ושתי בנותיך, המקום המופיע ברשימת המנויים של העולם הזה. היה לך מקום-עבודה קבוע, במרתף מיוחד אליה הערבית, ברחוב גרין ברובע מייפייר. כל אדם היה יכול להגיע אליך שם. היה קל לרצוח אותך. כל פחדן יכול היה לבצע את המעשה השפלי.

חצי שעה לפני מותך הוזהרת את ידיך, השגריר הסורי, שהטרוריסטים מחזית הסירוב משתוללים בלונדון. יעצת לו להיזהר. לא עלה על דעתך לנהוג כך בעצמך, לקום, לצאת, להיעלם לכמה ימים. אומלל-הלב שדך — אומקידב בלתי-תירדמאתי, בדת-יראונתני, שקט, מוכן-מאליו — הוא שהיה בעוכריך.

מה הם רצו להשיג, הרוצחים הישלים? הם רוצים להטיל מורא על כל שואפי-שלום בעולם הערבי ביכלל, ובעם הי פלסטיני בפרט.

הם רוצים לשכור את אש"ף הי עצמאי, שהתקדם מהתמדה לקראת עמדה של שוב, בעזרתך ובעזרת חבריך.

הם רוצים לשעבד את אש"ף למגמות מדינות-הסירוב הערביות, החורשות על גבו של העם הפלסטיני.

הם רוצים להחזיר את העם הפלסטיני אל הימים הקודרים של המופת, חגג' הם רוצים להחזיר את שותפיך וידידיך, את כל הרוצחים להגיע לשלום, את יאסר עראפאת, את אנוואר אל-סאדאת: אם תתנו יד לשלום עם ישראל, דמכם יהיה בראשכם.

הם רוצים להשליט מיסטר של פחד וטרור, דם ודמעות.

הם, הקנאים החשובים בעם הי פלסטיני, הם בעיני-הערבים הטובים והנאמנים ביותר של הקנאים החי שוכים בעמנה, אנשי גושי-אמונים, המבקשים לדרוס ולהחניק כל תיקי וזה לשלום.

אלה גם אלה לא יצליחו. בכך אני בטוח. השלום בוא יבוא — אם לא מחר, אז מחרתיים. המדינה הפלסטינית קום תקום — אם לא מחר, אז מחרתיים. היא תקום בשלום עם ישראל, בברית עם ישראל, מפני שאין פיתרון אחר, ואין שלום אחר. היא תקום, בדיוק כמו שאמרת, בשיחתנו הראשונה, כאשר גילינו, לתדהמתנו, ש אנחנו תמימי-דיעים לגבי הפיתרון, כאילו נדברנו במשך שנים.

היא תקום, ובאשר תקום, תיקרא בה כיכר מרביות על שימך, פעיר המאמי.

היא שלום, סעיד. חיבבתי אותך, כבן-אדם. מעבר לי תהום, הערכתי אותך כאידיאליסט אמיקי-לב. אני מצדיע לך כגיבור, שמסר את נפשו על המיזבח האחד הראוי לקורבן אצילי כזה, מיזבח השלום.

היה שזום, סעיד, אויבי, ידידי, אחי.

בכל זאת לא הרפית. לאמנון זיכרוני, שנפגש איתך כמה פעמים בשנתיים האחרונות, נתת מתנה: אקדח-גאוזים, להגנה עצמית. לעצמך לא הענקת מתנה כזאת.

אמנם, נזהרת. כאשר נפגשנו באחרונה, בסמינר הלוונדוני, עמדת על דעתך שה פיתרון המיידי טמון בהקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, ובשלום עימה — אך שמת את הדגש על העתיד הרחוק, שבו תקום בארץ (לדעתך) פדרציה ישראלית-פלסטינית נוסח שווייץ. כללת בדברייך כמה ניסוחים מרגיזים, שנועדו לסבר את אוזנה של חזית הסירוב, כאשר מתי פלד ואני הסתייגנו מפסוקים אלה, הבטת בנו בעיניך החומות, כאילו תמותה על אי-הבנתנו, ואכן, לא הבינונו את המתרחש, את הסכנה הגדולה שריחפה על ראשך.

בחוקי לפני שערי המלון הדוני דוני שבו נערך הסמינר, ילדנו מפי גינו חזית-הסירוב, שהאשימו את תך ואת חבריך בכנידה. זילזלנו בהם. צחקנו בהם. אתה לא צחקת.

לגופו של עניין אמרת: „אנחנו מסכימים לדבר איתכם, למרות שאתם ציונים. אנחנו יודעים שישראל היא מדינה ציונית, ושעם מדינה זו אנחנו צריכים להסתדר. איננו דורשים מכם להדול מלהיות ציונים, למרות שאיננו מסכימים עם הציונות. אבל אנחנו תובעים את אותו היחס מכם. יש לנו אידיאולוגיה משלנו, ואינכם יכולים לדרוש מאיתנו לנטוש אותה. אנחנו צריכים להגיע לשלום בינינו, למרות שאנחנו דוגלים באידיאולוגיות שונות.”

כשאני זוכר במעמד זה, שנערך לפני זמן מה קצר, והנראה עתה כה רחוק, אני מתנחם בדבר אחר: כי פעם הראשונה זכית בהכרתה גלויה מצד כל הצדדים. חברי, אנשי אש"ף שנכחו בסמינר, האשימו הי אירופיים והאמריקאים שהשתתף פו בו, ואנחנו שבאנו מישראל — כולנו העניינו על נם את תפקידך ההיסטורי בדרך לשלום.

בכל זאת, המצפון מטריד. לפני חודש, אחרי יוזמת סאדאת, טילפנת ארצה וביקשת שאחד משנינו — אמנון זיכרוני או אנכי — יבוא באופן בהול ללונדון.

הייתי בדרך לקאהיר, ולא יכולתי לנסוע צפונה. אמנון זיכרוני היה עסוק. הסתפקנו בשיחה טלפונית — הקשר האחרון שהיה בינינו.

ניסונו לשכנע אותך שעל אש"ף להשתלב כיוזמת אי-סאדאת, וי לבוא לוועידת קאהיר. הרגשנו שי אין צורך לשכנע אותך — אתה היית משוכנע בכך.

אבל יוזמת אי-סאדאת גרמה לבהלה במחנה הפלסטיני. למדתי ממך, במרוצת השנים, עד כמה עמוקה תהום אי-האמון בין העם הפלסטיני ובין המדינות הערביות, ועד כמה אי-אמון זה מוצדק. יוזמת אל-סאדאת, שבאה בלי התייעצות מוקדמת עם הפלסטינים, הדליקה בליבם את הנורה האדומה, האומרת: סכנה! הולכים למכור אותנו! זוממים להשמידנו! העולם כולו נגדנו!

כאווריה זו, התמוטט המחנה הי פלסטיני המותן. המוני הפלסטיני נים החלו מצדדים בעמדות חזיתי הסירוב. תסבירי-מצחה, שדבק זה כבר בעם הפלסטיני, התפרץ כמי לא עיוזו (כמה פעמים אמרת לי: „אנחנו היהודים של העולם הערי בי! אננו הציונים החדשים!"?)

ניסית להתאים את עצמך לרוח החדשה, עד עבור זעם. תקפת את סאדאת, אך גם בהתקפתך זו, דאגת להדגיש את רצון השלום, אמרת לעיתון האנגלי ניוז אוף די וורלד, ב-27 בנובמבר:

„אל יהיה בעניין זה ספק. גם אנחנו רוצים בשלום. זהו גם היעד העליון שלנו. אולם ישראל אינה יכולה לקבל גם שלום וגם שטחים.”

סאדאת עשה טעות גדולה. אין הוא מבין ישראל מהי. אין הוא מבין הציונות מהי. האנשים האלה, בגין וממשלתו, רוצים להחזיק בשטחים הכבושים. הם מאמינים כי הגדה המערבית אינה כבושה, אלא משוחררת. אין הם רוצים להיסוג. אין הם מתכוונים להיסוג.

**תחילה מת בעלה,
מארק חלאסקו.
אחר כך מת
בנה. אחרי
מת ארוסה.
השבוע הצחיקה
סוניה זימן את קהל
דוברי הגרמנית
על במות הארץ**

הסופר מארק חלאסקו על בימת-הצילומים שינה הכל.

סוניה היתה מרוכזת בסצינת-האהבה שלה עם בן-זוגה לסרט. השחקן וביגניב ציבולסקי, שהיה אליל הדור-הצעיר של פולניה באותם ימים (ואשר נדרס על-ידי רכבת זמן קצר אחרי צילומי סרטו פנינים ואפר. באמצע הסרטת הסצנה נתקלו עיניה לפתע בדמות גברית מרשימה. היה זה מארק חלאסקו, שהגיע למקום כדי להיות נוכח בתהליך הפיכת סיפרו רבי-המכר ל-סרט קולנוע.

שני האנשים היפים התאהבו זה בזה ממבט ראשון. למרות שהיתה להם בעייה רצינית: לא היתה להם שפה משותפת. היא דיברה גרמנית ואנגלית, והוא — פולנית ורוסית בלבד. אבל הם הצליחו להסתדר איכשהו. „לפגישות שלנו הוא היה מביא איתו חברים שיכלו לתרגם,“ נזכרת סוניה. „לא חשבתי לרגע שיש סיכוי לרומן שלנו. למארק לא היתה שום אפשרות לצאת מפולין, ואני לא חשבתי שאוכל לחיות שם.“

„אבל היה לנו מזל — זמן קצר לאחר-מכן קיבל מארק מילגת-לימודים בפאריס, ויכולנו להיות ביחד. בינתיים למד אנגלית. כאשר נדרש, כעבור כמה חודשים, לחזור לפולין, סירב, הם ראו בו בוגד. כשרצה לחזור, לא נתנו לו. הוא היה במצב קשה — סופר ללא ארץ ושפה. מדי פעם שקע

זוהר בצל המוות

בדיכאון. הכל כאן חדש בשבילי, על מה אכתוב? היה שואל אותי.“

הסופר הגולה שאיבד את ארצו ונשאר חסר-שורשים, החליט לנסוע לישראל. מאז ומתמיד אהב יהודים. אחדים מתבריו הטור בים מפולין חיו כאן. הוא התגורר בדירה קטנה בתל-אביב, ולפרנסו עבד כפועל-בניין. סוניה הגיעה לארץ לחופשה קצרה, ובעת בילוי על שפתי-ימה של נהריה, החי ליטו להתחתן. השחקנית הפרוטסטנטית והסופר הקאתולי נישאו בטכס-נישואין אזי רחי בלונדון, בשנת 1960, ובמשך תשע השנים שלאחר-מכן חילקו את זמנם, ל- עייתים יחד ולעיתים בנפרד, בין תל-אביב, ברלין, לוס-אנג'לס וציריך שבשווייץ, שם מתגוררת סוניה כיום.

„המישטרה טעתה והתנצלה“

חלאסקו אהב את הארץ, ומצא בה השראה לכתיבה. עד למותו, בשנת 1969, כתב איבעה ספרים חדשים בפולנית.

נודעים כריצ'ארד וידמארק, מישל פיקולי וכן-ארכזה קורט יורגנס.

„הם ראו בו בוגד“

ב היותה בת 26 נישאה לאיש-עסקים גרמני אמיד. כעבור חמש שנים נפרדו. הוא היה צמוד יותר מדי להוריו, וזה הפ- ריע לחיי הנישואין שלנו.“ סיפרה סוניה בשבוע שעבר, בתום אחת משמונה ההצ- גות שהועלו בשלוש הערים הגדולות ב- ארץ. „הוריו אפילו רצו לחנך את בנו, פייר. הם אמרו שאני עסוקה מדי בשבילי. אבל זה לא נכון. מדי ערב, עם גמר ההצגה או יוסי-ההסרטה, הייתי חוזרת אל הילד. אהבתי את בעלי כאשר עזבתי אותו, אבל הייתי מוכרחה. לקח לו שלוש שנים עד שהסכים לתת לי גט.“

הסרט היום השמיני בשבוע שצולם ב- פולין בשנת '57 בהפקה גרמנית-פולנית, היה אמור להיות סרט נוסף ברשימת ה- סרטים שבהם כיכבה. אבל ביקורו של

שנים לפחות. בלונדית, מטופחת מאד, אלי גאנטית, ליידי אמיתית. קולה שקט, עמוק וחושני. יש לה תיוך מקסים, אבל גם כשהיא מחייכת נשארות עיניה הירוקות עצובות. כי סיפור חייה של סוניה זימן, כוכבת קולנוע לשעבר וכיום אחת השחקניות הר בולטות ביותר בתיאטרון הגרמני, רצוף הצלחה, זוהר, אהבה ואושר, עם מנה גדולה של אכזבות, מחלות, אסונות ומוות.

סוניה, ילידת ברלין, למדה באלט קלאסי מגיל צעיר, וכבר בהיותה בת 15 קיבלה תפקידים בולטים במחזות מוסיקאליים, כי רקדנית-זמרת. אביה, יועץ לענייני מס- הכנסה ואמה, שהיתה עקרת-בית, לא הת- נגדו לקאריירה המוקדמת של בתם ב- מחוגנת. עד גיל 17 הספיקה להופיע ב- שבעה סרטים, כשאמה מקפידה ללוות אותה לאתרייה-הסרטה.

הסרט שפירסם אותה מאוחר יותר היה נערת היער החשור, בעיקבותיו זכתה ב- פרס הכוכבת הפופולארית לאותה שנה. נוסף לסרטים המקומיים, השתתפה גם ב- סרטים בריטיים והוליוודיים, לצד כוכבים

חמישה השחקנים הגרמנים לא גילו התרגשות מיוחדת כאשר מטוסם נחת, בשבוע שעבר, בנמל-התעופה בן-גוריון. ל- גביהם היתה ישראל רק עוד ארץ אחת ב- סידרת סיבובי-ההופעות של תיאטרונם עם הקומדיה הצרפתית הסוררת.

באלט קלאסי ומחזות מוסיקליים

א כז השחקנית הראשית של המחזה, סוניה זימן, התרגשה בשביל כולם והיתה נסערת עדימעות. למרות שמעולם לא היה לה קשר לישראל וליהדות, רצה הגורל שדווקא כאן עברו עליה חוויות ש- אותן לא תשכח כל ימיה. בישראל הציע לה הסופר הפולני הנודע מארק חלאסקו נישואין, לכאן הגיעה כדי לבלות בחברת בעלה את חופשותיה בין הסרטה להסרטה, וזה היה המקום שבו ראתה אותו בחיים בפעם האחרונה. לפני שמת בנוסבות טרא- גיות בוויסבאדן, גרמניה, לפני תשע שנים. היא בת 52, אבל נראית צעירה בעשר

שתורגמו לאנגלית ולגרמנית. לפני שעזב את ארצו, נחשב אחד מגדולי הסופרים שם, ויצירותיו נלמדו בבתי-הספר. אחרי עזיבתו — הוחרם.

בארץ ראו מארק וסוניה זה את זה בפעם האחרונה. היא נסעה לברלין כדי להתחיל בחזרות להצגה חדשה, והוא נסע לווטי-באדן. שם היה אמור לעבד אחד מספריו, יחד עם במאי-טלוויזיה, עבור הטלוויזיה הגרמנית. במשך שלושה שבועות דיברנו כל ערב בטלפון. "מספרת סוניה", הוא היה במצב-רוח טוב. בוקר אחד קיבלתי טלפון מהמפיק. הוא אמר שמארק לקח כמות מופרזת של גלולות-שינה, ומת. לא רציתי להאמין. ססתי לשם מייד, אבל לפי הספר לראותו, לקחו אותו משם. שיפרו לי שמצאו אותו לבוש בבגדיו, שוכב על הרצפה. על הפטיפון היה מונח תקליט של מוסיקה רוסית, והמחס עדיין חרקה.

הוא נהג לקחת כדורי-שינה לפני שהלך לישון. הוא גם נהג לשחות אלכהול בים כמיוות אדירות. הצירוף הזה, של כדורים ואלכהול, הרג אותו, לא היתה לו שום סיבה להתאבד. עשיתי במישטרה סקנדאל, אחרי שהם הודיעו לעיתונות שמארק לקח שלושים כדורי-שינה. זה לא היה נכון. בביורו שנוערך לאחרי-מכן הסתבר שהם טעו. הכמות שעליה דיווחו היתה רק השערה. הם התנצלו לפני, תוך מבוכה רבה."

„נישואים מאושרים“

ס וניה מגדירה את נישואיה למארק „מאושרים“, למרות התקופות הארוכות שבהן חיו בנפרד. בגלל עבודתה, ולמרות הפרתו של מארק בנתייה, „בארצו הוא התרגל לשנות רבה, כמו רוב הפולנים.“ מספרת סוניה, „לפעמים היה שותה ונעלם לי לשבוע. האס-כך היה חוזר, ומתנצל. הוא רצה להפסיק להיות חוזר, והתנצל שבכל בוקר הייתי נותנת לו גלולה-נגד-שתייה. אבל מספיק שבפגישה עם חברים הוא התפתל לשות כוסית אחת — אחרי זה לא יכול עוד להפסיק“

הצי שנה אחרי מותו הטראגי של בעלה, עוד קודם שהספיקה להתאושש, נחתה על סוניה מכה נוספת: בנה היחיד, פייר, מת בגיל 16. עוד מגיל צעיר סבל מן מחלה הקשורה במערכת-העצבים, ואחרי שעבר בילדותו ניתוח להרחקת גידול מן צווארו, לקה בשיתוק חלקי. יום אחד, בי שנת טיפול פיסיותראפי נחלש ליבו, והוא מת.

כעבור כמה שנים קשות של בדידות ואומללות דומה היה לסוניה כי הנה, סוף-סוף, מצאה קצת אושר, בדמותו של גבר גרמני אמיד שהיה טייס-חובב. השניים התארסו. אולם, זמן קצר לפני החתונה נהרג האיש בתאונת-מטוס.

היא ניסתה למצוא נישואים בתורת הפאר ראפטיכולוגיה, ובעיקר באמונה שיש חיים

מארק חלאסקו

הסופר הפולני הנודע, שבחר לגור בישראל אחרי שעזב את ארצו, היה האבתי-חיייה הגדולה של השחקנית סוניה זימן. הטובה שבתקופת היכרותם הראשונה לא יכלו לדבר זה עם זה לא הפריעה להתלקחות רומן סוער ביניהם. שתי התמונות למעלה והתמונה למטה משמאל צולמו על-ידי ידיים של בני-הזוג, ד"ר ריצ'ארד קורנהאוזר, בחצר הווילה שלו בסביון, בעת ביקורם האחרון בארץ, שבועות אחדים לפני מותו הטראגי של חלאסקו בוויסבאדן.

„לא רציתי בכך, אלוהים לקח אותי.“ בי אחד מביקוריה בארץ התיידדה עם מרגוט קלאוונר המנוחה, והן היו יושבות שעות ומדברות על הישארות-הנפש ועל גילגולי-נשמות.

לאחר המוות. בכל ארץ שבה היא מבקרת, היא משתדלת ליטול חלק בסיאנסים. ל-דבריה, הצליחה כבר לקיים קשר עם מארק ופייר המתים, ולקבל מהם הודעות קצרות מאד. היא סבורה שהם נמצאים יחד, כאשר שאלה את מארק באחד הסיאנסים: „למה עשית זאת?“ קיבלה את התשובה:

„הזיווג“

„היה אסון“

מ אז מות אריסה היא חיה לבדה בציריך, שוחה הרבה ומטיילת ברגל. עבודתה בתיאטרון מתחלקת בין גרמניה לשווייץ. הסרטים מדרגה ג' שעשתה ב-עבר, כמו אהבה ללא אשלייה, מגילת בן-מיקלה, נשף הקיסר, אביב בברלין, אל תשתובבו עם האהבה ועוד היו, לגביה, אפיזודה חולפת. תעשיית הסרטים הגרמנית היא, לדבריה, לא-מעניינת, והיא שואבת סיפוק דווקא מהופעות בתפקידים הראשיים במחזות כמו גבירתה הנאוה, חשמלית ושמת השוקה ואחרי הנפילה. סוניה מרבה בנסיעות, ואחת לכמה שנים היא מבקרת בישראל, בה היא מרגישה „כמו בבית“. העלאת המחזה הסוררת בי ארץ באה לה כהפתעה נעימה. ידידה ה-ריצ'ארד קורנהאוזר.

ד"ר קורנהאוזר, שהתיידד עם מארק חלאסקו לפני יותר מעשרים שנה, בפולין, שמר על קשרים הדוקים עימו במשך הר-שנים, והתיידד גם עם סוניה.

הוא אינו מאמין שחלאסקו התאבד. „מארק אהב את החיים“, טוען ד"ר קורנ-האוזר, „הוא אף פעם לא דיבר אתי על התאבדות. עד כמה שידוע לי, הוא עמד

אחד משחקני התיאטרון הבולטים בגרמניה, מכוב הצליחה של סוניה זימן בקומדיה הסוררת, שהוצגה באחורונה בארץ, אחרי שקצרה רבה באירופה. רנייה מופיע במחזה כמוטיקאי מפורסם, וסוניה מגלמת את תפקיד אשתו. הצלע השלישית היא עיתונאית צעירה שבאה לראיין את המוטיקאי. בנו של רנייה הוא ליאונרד רנייה, בעלה של הלנה הנדל.

לחזור מוויסבאדן לישראל. היה לו כרטיס-יסעור.

על רומן-האהבה של סוניה ומארק, ש-דמה לתסריט קולנועי יותר מאשר למצי-אות, אומר ידידם של בני-הזוג: „זה היה סיפור של בחור פשוט, לא מלומד אבל כישרוני ונועז, שהתאהב באשה יפהפייה ומפורסמת. לגבי בחור שגדל בארץ קצת בארברית כמו פולין, החניף מאד ששחק-נית ידועה מן המערב מתעניינת בו.“

„הוא, לגבי סוניה, היה מעניין, יפה-תואר, חתיך וסופר כישרוני. אולי אחרי כל הגברים שהכירה בגרמניה, הוא היה מושך ויוצא-דופן. הוא מצאה חן בעיני, היתה נעימה, צנועה וכישרונית. שמחתי לזיווג, ואני חושש שתרמתי לאסון הזה לא מעט.“

„אלה לא היו נישואים מאושרים, אלא עוד חוליה בשלשלת-הכישלונות של סוניה. היא מאשימה את עצמה בגירושיה מבעלה הראשון, במחלת בנה ובכישלון נישואיה למארק — הם נפרדו כמה פעמים בתקופת נישואיהם. אני לא בטוח שהיא היתה אשמה.“

„חיייה-נישואין שלהם לא תמיד היו מאו-שרים, אבל כלי ספק היו מרתקים מאד.“

נעמי רון

תקופה מסתיימת בקולנוע. לפני שבו-עיים הלך לעולמו צ'ארלי צ'אפלין, בשבוע שעבר הגיע תורו של הווארד הוקס. ייתכן ששמו של הוקס אינו אומר דבר למי שאינו מחננין במיוחד בקולנוע, מאחר שלא השתתף בעצמו בסרטיו ושמו לא שורבב לטורי הרקילות. אולם את הסרטים שעשה הלכו הכל לראות. בי קאריירה ארוכה שנמשכה כ-45 שנים התם על כמה מן הסרטים הקלאסיים של הוליווד, מבעל הצלוקת (על אל קאפונה) ועד לתרדמה ארוכה (לפי ריימונד צ'אנדלר), מאסטרט'ס יוק' ועד לריו בראון, מרק למלאכים יש כנפיים ועד האטארי. כיום מקובל לראות בו אחד מהמישה הבמאים החשובים ביותר שהיו לאמריקה. מאותם אבות-הקולנוע שקבעו את יסודות שפת הקולנוע.

הנציג האמריקאי. אם הקולנוע הוא התרומה הגדולה ביותר של ארצות-הברית לאמנות המאה העשרים (אולי זה לא מדויק מבחינה עובדתית היסטורית, אבל אחד העם כבר הרחיב את הדיבור על האמת ההיסטורית והאמת הארכיאולוגית), הוקס הוא אחד התרומות הגדולות של אמריקה לקולנוע. הוא יתר מכל אחר, היה נציג של האומה החדשה הזאת, של אורח-חיים שנקדם בה, של האידיאלים הילדותיים לעיתים, של מושגים פסיכולוגיים ונפשיים המאפיינים את היבשת החדשה ואוכלו-סייתה.

כיהא למי שמייצג את האומה המתקדמת ביותר מבחינה טכנולוגית, היה הוקס מהנדס במיקצועו. ורק אחרי שחיפש בשנות העשרה המוקדמות, עבודה בהוליווד כמהנדס ולא מצא, עבר לעסוק בכתיבה ואחריה בבימוי. נטייתו הטכנית לא נטשו אותו כל חייו. הוא בנה דגמי-מטוסים בעצמו, תיכנן והרכיב מכונות-מירוק שזכנה בתחרויות רבות. במילחמת העולם הראשונה שירת כטייס בחיל-האוויר האמריקאי, ואחרי-כך נהג בעצמו במירוצי-מכוניות. מאוחר יותר באו תכונות אלה לידי ביטוי בסרטים על טייסים המתמודדים עם מכשיריהם ועם אתני

הטבע (רק לחלאכים יש כנפיים) או סיי פורים על צעירים שדוחפים את רכבם במירוצים עד לקצה גבול הסיבולת (קו אדום 7000).

הספורט של הגבר. גבוה ותמיר, שערו הלבן כולט מעל לפניו השזופים, הוא אהב את ההתמודדות המתמדת עם הטבע. כפרש מעולה גידל סוסי-מירוק, וכצייד הירבה לבלות את חופשותיו באלסקה, בצייד חיות בר, והחזיק באוסף עשיר ביותר של כל-ינשק מכל הסוגים. המערבונים הרבים שביים מעידים על הבנתו בסוסים ובכלי-ינשק, ואילו כרט כמו הספורט האהוב על הגבר הציג את התחביב הנוסף שלו: חייו.

כדוגמת גיבורי סרטיו, התרחק מן הי קהיליה הרחוקה והבוחשת של הוליווד. ידידיו הטובים ביותר היו אנשים כמו הבימאי ג'ון פורד, השחקנים ג'ון ויין או האמפרי בוגארט וסופרים כמו ויליאם פוקנר וארנסט המינגווי (הראשון כתב עבורו סרטים, ושניהם סיפקו סיפורים לסרטים).

ככל שמתעכבים יותר על סרטיו של הוקס, בולטת אחדות המחשבה הקיימת למרות שעשה קומדיות וסירטי-מתח, סיר-טי-מילחמה ומערבונים, סרטים מוסיקליים וסירטי מדע בידיוני שרוחקים, לכאורה זה מזה כרחוק מרח מערב.

הקירבה להמינגווי. ראשית, גיבוריו של הוקס הם אנשים שאינם יכולים לחיות בתוך החברה המתקנת והממוסדת, בכל סרטיו מחפשים הגיבורים מרחבים ואתגרים חדשים, ומעמידים את עצמם במבחן כדי להוכיח את גבריותם. את היכולת שלהם להיות יותר מאשר בורג בתוך מכונה (חברתית או טכנולוגית), הם מסרבים להיכנע למאורעות או לוותר על עצמאותם. אולי בכך טמונה הקירבה הנפשית שהולידה את הידידות בינו לבין המינגווי.

שנית, גיבוריו של הוקס הם בדרך-כלל גברים המוצאים שפה משותפת עם גברים אחרים, אנשים המכירים את עקרונות האבירות עד כדי כך, שאפילו כאשר הם נמצאים בצד הלא-יכון של המיתר, הם יודעים כי עליהם להתנהג לפי קוד מסוים. העימות אינו בין טוב לרע בלבד, אלא גם בין שני אנשים שמוכנים אפילו לשלם בחייהם את הניסיון להוכיח שהם טובים יותר ואינם נכנעים.

לורן בקו והאמפרי בוגארט ב"התרדמה הגדולה" הוא אהב אותן גבוהות

ומוכר כלידיג, מוצג כקליפה ריקה מתוכן וחטרי-ישע מול תעלוליהן של פולה פרני טיס ומריה פרשי בחספורט האהוב על הגבר. שלא לדבר על הקשוחים שצדים חיות לגניחיות בהאטארי אבל מתבלבלים כשהם צריכים לעזור לערה לסגור את הרוכסן.

מבט משועשע. הוקס עשה סרטים כפי שאחרים נושמים. קשה לחקות אותו, משום שהיה בין אלה שמצאו כי הפתרון הפשוט ביותר הוא גם האפקטיבי ביותר. הוא התבונן בחיים במבט משועשע וסא-טירי, גם כאשר לא עשה קומדיות. נימת לילגוג מתגנבת למרבית סרטיו, וקריצות עין זו היא שגרמה כנראה את שיתוף-הכט הפעולה הממושך שלו עם אנשים כמו בן גירסה (בין סרטיו המוצלחים של הוקס, גירסה לכותרת ראשית של הכט) ומקארי תור, וידידותו עם בילי ויילדר.

היה ברור לו שהאידיאלים שלו הולכים ונעלמים. משום כך, בסרטיו האחרונים הלכו גם גיבוריו והודקנו. ג'ון ויין הבריא והחוק מריו בראון סובל מגבו באלדוראדו ומסיים את הסרט. יחד עם רוברט מיצ'ם, על קביים, ואילו בריו לובו מלגלגת ערה על גילו וקוראת לו "אדם שנות בחיקוק". זה היה סירטו האחרון של הוקס שהרגיש, אולי כמו הדמות שבסרט, כי הוא מתחיל להיות נוח מדי לבריות.

את ההגדרה הנאה והכוללת ביותר ל-הוקס הביא פעם השחקן הצרפתי מרסל דליו (שהופיע בלרכוש ולאבד): "הווארד הוקס הוא אחד מאותם אבירים הוצרת ארצות-הברית, שנחתו על כדור-הארץ באיחור של מאה שנים."

פסטיבלים הקרב על הפסטיבל

פסטיבל-הסרטים הבינלאומי לסירטי תעודה ולסרטים קצרים הוערך בלייפציג שבמזרח-גרמניה סטה השנה, לראשונה, ממינה ישן קבוע. עד היום התעלמו מנהל הפסטיבל מקיומו של הסרט הישראלי באשר הוא, וסירבו בתוקף לכל פניה שונעתה להרשות נוכחות של מבקרי-קולנוע ישראלים בפסטיבל.

השנה קרה משהו. אולי בזכות הדטאנט הישראלי-ערבי, מי יודע. מכל מקום, סרט בשם הקרב על הקרקע של הדוקטור מאריו אופנברג הוצג בפסטיבל, כנציג מדינת-ישראל.

כאן המקום לציין שמארו אופנברג משמש כמרצה באוניברסיטה של מערב ברלין, שם הוא מתגורר דרך קבע, אולם הוא מחזיק בדרכונן ישראלי והציג עצמו בישראלי בפסטיבל. הסרט התיעודי מנסה לבדוק את שני הצדדים, הפלסטיני והישראלי, בעימות על בעלות-הקרקע בארץ-ישראל, בדרך שהזכירה לכמה מבקרים את סירטה של סוון סונטאג האדמות המוב-טחות.

סירטו של אופנברג הוצג לראשונה ב-פסטיבל קטן בספרד, שם ראו אותו מורה גני לייפציג והזמין. הציגו עוררה סערת-רוחות, בעיקר בין הפלגים הערביים היותר-קיצוניים, שראו ומתמיד את לייפציג כשהמייצגה סרטי שלהם שאין בו דריסת-רגל לזולת, בכל הנוגע לבעיות המיוחדות-התיוכו. הסערה גברה גם משום עיתוי הציג הסרט, מייד אחרי ביקורו של הנשיא סאדאת בישראל, דבר שהת-

ידידות-גברית. זהות זו בין היסודות המפעילים את הגברים שלו, גרמה את סיפורי הידידות הרבים השבים ותוזרים בסרטיו (ואשר הפכו בשנים האחרונות אפנה כלל-הוליוודית). הידידות וההבנה שאינם זקוקות למילים, הם מן היסודות שקושרים את ג'ון ויין ומונטגומרי קליפט (תגלית של הוקס) בהנהר האדום, את ויין ואת דין מרטין בריו בראון, את בוגארט וולטר ברנן בלרכוש ולאבד ועוד. הידידות הזאת עמוקה ואמיתית כל-יכך, שכמה מחקריו של הוקס אפילו השתעשעו ב-מחשבה על יסודות הומוסקסואליים בסרטיו.

לכך צריך להוסיף את הנשים, הוא אהב אותן גבוהות, תמירות, אתלטיות, כמו אנגי דיקינסון, לורן בקו, קאתרין הפברן או פולה פרנטיס. כשהן חוזרות לחייו של גבר, הן בדרך-כלל מכניסות אותו למבוכה, לאנדרלמוסיה נוראה שבטופה הוא תמיד נכנע. כי האשה היא הכוח האמיתי בחברה האמריקאית. קרי גרנט שמנסה לשחזר השל של דינוראר בהתינוק השובב הולך בסופו של דבר בעיקבות קתרין הפברן, המיליונרית האכסוצנטרית המגדלת פנתר חמוד (הוא התינוק שבשם הסרט), עשה שכל השלד שבנה בעמל רב מתפרק לגורי מים. ורוק האדסון, שכותב ספרים על דייג

וודי אלן מביים כמו מיקלחת קרה

מי שהתבונן בתשומת לב ברוחן שלי עם אנני, ודאי אינו מופתע מצוננו של וודי אלן לביים דראמה. לא במיקרה נמצאו מבקרים אמריקאים רבים כל-יכך שראו בו את ברגמן שמעבר לאוקיינוס, ברגמן שמסתר מאחרי הסוואה של בדי-חזת את התרדה המתמדת של גיבוריו. אלן עצמו, עם כל הערצתו לברגמן, אינו מוכן לערוב שהסרט החדש יהיה ברגמן בלי הסוואה. "הסרט הזה הוא בבחינת ניסיון, ואני עצמי מצפה בכיליון-עיניים לראות מה ייצא מכל העסק", הוא אומר.

בינתיים הוא כבר מבשל על אש קטנה את הרעיון לסרט הבא שיעשה. "אני באמת מחכה ליום שאתחיל את העבודה עליו. יש לי כבר רעיון קומי יוצא מן הכלל, אני מעבד אותו עם מארשל בריקמן, שכתב אתי את יסונני ואת הרומן שלי עם אנני, ואני מתכוונן להופיע בו. אני חושב שזה היה מצחיק מאד."

בינתיים, כדי לעודדו, המסיר מבקרי ניו-יורק (וגם על בריקמן) מטר של פרסים בטיוח השנתי שלהם. התפעלותם בלטה לעין, עד כדי כך שיש אומרים כי בעוד שנים אחדות לא ידברו עוד על אלן כעל "ברגמן של אמריקה", אלא על ברגמן כעל "אלן המורד-הפנים של שוודיה."

וודי אלן: "אם משהו יתפסם לי-איש לא יידע על כך"

לסרט החדש של וודי אלן אין עדיין שם. אבל אין זה יוצא-דופן. גם לרומן שלי עם אנני לא היה שם עד שהוצא להפצה, ואלן נמצא עתה עדיין בשלבי עריכה. את עלילת הסרט החדש של וודי אלן עוד לא מסרו לפירי סום. גם זה מקובל, מאחר שהוא מעדיף לשמור לעצמו אופ-ציות פתוחות: "אם משהו יתפסם לי, אוכל לשנות את הסיפור ולתקן את השיגאות מבלי שאיש יידע על כך", הוא מסביר.

מה, בכל-זאת, יודע? ובכן, ידוע שדיאן קיטון מופיעה בסרט, וגם זה כרגיל. אבל התפקיד שלה אינו גדול או קטן יותר מתפקידיהם של שאר השחקנים הראשיים. "ממהר להג-סיף וודי אלן, כדי שלא יתשדו כי הוא עומד לשוב לבטא את הערצתו לשחקנית שגילה בעצמו בשחקן אותה 100, ואכן, לצד דיאן קיטון מופיעים בסרט שחקנים כמו ריי צ'רד ג'ורדן (בית ארמה), סם ואטרסטון (נטסאבי הגדול), ג'ורלדין פריג' (ציפור-הנעורים החתונה) ועוד. יש לציין ששחקנים יוצא מן הכלל, כך שהיחיד שיכול לקלקל כאן זה אני", אומר אלן.

וכאן מגיעים ליוצאים-מן-הכלל. קודם כל, זהו סרט של וודי אלן, אבל וודי אלן אינו משחק בו. הוא מסתפק בבימוי בלבד. חוץ מזה, להבדיל מכל סרטיו הקודמים, זאת אינה קומדיה. נכנסתי לתחום הקולנועי שאינו מוכר לי כלל וכלל. אני מנסה להדריך את השחקנים בסצנות מן החיים שאין בהן שום דבר מצחיק. טען תוך כדי ההסרטה. "משום כך, אפשר לומר שאני מרגיש נבוך, חסרי-ביטחון וללא קרקע מתחת לרגליים", השלים בטון שמוכר מיד את גיבוריו מן הקור מדיות.

בעצם, זה כמו מיקלחת קרה. אבל אני סבור שכל עוד אוכל שלא להיות כבול למטרה האחת והיחידה של ייצור הצלחות קופה, יש הצדקה לעבודה שלי. הרומן שלי עם אנני הצליח מאד ברוח, ואיני רוצה לחזור על עצמי. אני מרגיש שעלי לנסות דברים בטוח אם אוכל להתגבר עליהם. גם אם אכשל, אדע שהתבגרותי תוך כדי כך, ולמחתי עוד משהו על חולשותי ומיגבלותי."

פרש לאחדים כמכוון לגישה של שיל-טונות מיוזרה-גרמניה.

בוויכוחים הפומביים שנערכו לאחר-מכן הצליחו בכל-זאת מרבית הנוכחים להגיע לעמק השווה. עובדה היא שהסרט זכה אפילו בפרס... מטעם אש"ף.

תדרוך

חובה לראות:

תראיכבי — רחוב הסטר, פנים אל פנים, קריאת העורב.

ירושלים — דוקטור ז'יוואגו.

חיפה — בוני וקלייד, הפרקליט, הגיס

כמאי הווארד הוקס
פרש מעולה וצייד מוכשר

והגיס, פנים אל פנים, אהבה אחר-הצה"ריים.

תל אביב

*** **רחוב הסטר** (מוזיאון ת"א, ארצות-הברית) — שיחזור רגיש ומפוכח של ימי הגירת היהודים לאמריקה, בסוף המאה הקודמת, כאשר העולים החדשים התלבטו בין הנאמרות למסורת היהודית עתיק לבין מינהגי הארץ החדשה.

*** **פנים אל פנים** (אורלי, שוודיה) — למרות חזרות רבות על מה שברגמן כבר אמר בסרטים קודמים, יש כאן תמונה מדהימה של רופאה פסיכיאטרית המגיעה להתאבדות ומשתקמת בהדרגה, עם מישחק מהיר של ליב אלמן.

* **בוכי דירפילד** (סטודיו, ארצות הברית) — נהג-מירוצים מתאהב בנערה הסובלת ממחלה ממארת. שמאלץ החילוס עם נופים נהדרים של שווייץ, איטליה וצרפת. ועם הזוג המלהיב באתרוגה את טורי הכרמל: אל פאצינו ומארת קלר.

ירושלים

*** **דוקטור ז'יוואגו** (סמדר, אנג'ליה) — מבלי לנסות להעפיל על פאסי טרנאק, זהו סרט רומנטי רחבי-ממדים ורחב צבעים, הגורם הנאה לעין ולנשמה. עם ג'ולי כריסטי, עומא שריף וטום קורטני. כמאי: דייוויד לין.

חיפה

*** **הפרקליט, הגיס והכוב** (אורלי, ארצות-הברית) — ביילי ויילדר שופך קטגוריות של לעג על מערכת המשיש"פ האמריקאית. על חברות-הביטוח ועל המוסר המפיקק של תאודוס הקטן. ואלתר, מימא הוא פרקליט שמשכנע את גיסו, ג'ק למון, להעמיד פני נכה כדי לסחוט כסף מחברת-ביטוח. סאטירה שנונה ומבי-ריקה.

*** **אהבה אחרי-הצהרונים** (שביט, צרפת) — סירטו המעודן והמפוכח מאז של אריק רומר, על אדם נשוי שצריך להתחיל עם נכדאי לו לסכן את האשר שיש לו בבית בהרפתקה מפתה שאינה כרוכה בשום סיכונים. לכאורה.

נחוחות-פרידה

לצ'ארלי

הג'נטלמן הנווד (גת, תל-אביב, ארצות-הברית) — זהו סרט תעודי על חייו וסרטיו של

צ'ארלי צ'אפלין, סרט חדור הערכה והערצה לאיש — שנעשה כמובן, כאשר המה עדיין בחיים.

הסרט מנסה גם לספר על הקבלות בישראל. למשל, רדיפות העיתונות אחריו, בעיקבות מישפט-הגירושין שלו מליטה גריי, משתקפים כביכול ברדיפה אחרי הנווד במרט הקירקס. ונישואיו לאונה או'ניל (שהיתה צעירה בטרם ב-37 שנים) משמשים אמתלה לסצנת-המשפט הסופית של מסיה ורדו.

ואלטר מתאו, שקורא את הטכסט המלווה את הסרט ואף נראה, בסצנה האחרונה, מבקר באחוזה השווייצית של צ'אפלין, מלא התרגשות וההערכה לנושא. כמוהו גם ג'ק למון, הנראה באותו רגע היסטורי כאשר העניק לצ'אפלין את פרס האוסקר. יראת-הכבוד הזאת היא חלק מן הבעיה של הסרט. אילו נהגו מתאו ולמון במתכונתם הרגילה, ייתכן שצ'אפלין עצמו, שכל סרטיו הם לעג לריש-מיות המכופרות, היה מתקבל כדמות מרתקת יותר. בעיה נוספת: על צ'אפלין יש לומר כליכך הרבה משמונים הדקות של הסרט אינן מספיקות אלא כדי לגרות את התיאבון.

צ'ארלי צ'אפלין — לגרות את התיאבון

אולם, גם זה לטובה, מה עוד, שמפיעי סירטי צ'אפלין בארץ מביטיחים להביא בקרוב לא רק קטעים אלה מסרטיו אלא גם את מסיה ורדו בשלמותו.

הבורחת אל

הדינמיון

קריאת העורב (צפון, תל-אביב, ספרד) — אשה צעירה נזכרת בילדותה, באמה שמתה

בטרם-עת ממחלה ממארת, באביה שהיה רודן בביתו לפי מיטב המסורת הספרדית, ובעונה אחותיה שהיו קרובות לה ורחוקות ממנה בעת ובשנה אחת, סבתה הרתוקה לכיסא-גלגלים ולזיכרונות של ימים רחוקים, בדודתה הצעירה שבה לטפל במישפחה אחרי שהתייתמה, ובעזרת שופעת-האברים שהכניסה לאווירת האהבה הבורגני של הבית מעט מן הארון וההיגיון הפשוט של העם.

בזיכרונותיה של האשה מתערבב מה שקרה עם מה שרצתה שיקרה, המציאות מתחלפת לעיתים בחלום הכמוס (לדיברי הבנאי קרלוס סאורה, זוהי מסורת ספרדית עתיקה). בכל פעם שהמציאות מרגיזה, מחפשים מיפלט בדימיון). ותוך העלאת הזיכרונות אפשר לעקוב אחר מערך מחשבה כימעטי פרוידיסטי ביחס שבין הילדה לסביבתה.

מתחת לשיכבה ספרדית חיצונית זו חוזר סאורה בפעם נוספת, כבמרבית סרטיו, לתקוף את הבורגנות הספרדית, את הפיגור בהתפתחותה הנפשית, שיעבודה לפולחנים ישנים של מוות ועליונות גברית, ואת כניעתה ללא-אנתי-לפאשיזם, שחדר עד למיסגרות האינטימיות ביותר של הנושפחה. לא במיקרה לובשים שני הגברים המופיעים בתפקידים בולטים בסרט מוזי צבא.

אנה טורנט — מבט שאינו סולח

ואם כל העניין הזה נראה לעיתים קצת מחושב מדי, התמזל לו מזלו של סאורה ובתפקיד הילדה, שדרך עיניה מוצגת למעשה העלילה כולה, מופיעה אנה טורנט, שהיא תופעה בפני עצמה: זוג עיניים ענקיות המתבוננות בעולם מבט שאינו סולח, אשה קטנה ומשכנעת-להדהים.

הבורחים אל

האנושיות

גניבות קטנות ותכלת, תל-אביב, ארצות-הברית) — ג'ון ברי, שהיה בזמנו אחד הבמאים

המבטיחים של הקולנוע האמריקאי ונאלץ לעזוב את מורשתו אחרי תיקול עם ועדת הסנזור מק-קארתי, ניסה לבטל זה לפתוח את המחזה המקורי של הארבע קארדנר ולהקנות לו ממדים נייחים יותר של סרט, ולהמחיש ולו חלק קטן מן החרדה הכרוכה בחיים בתוך ג'ונגל הבטון ששמו ניו-יורק.

ריאליסטי פחות או יותר את הבדידות המעיקה של תושבי הכרך, את חוסר-העניין שלהם בזולת, את האנוכיות המורמונטאלית שבאה לידי ביטוי אפילו ביחסים בין בעל לאשת-נו, ואת הצפייה הנוראה שבה כוללם בחיים כחן — צפיפות הגורמת שכל אחד מוצא את עצמו מעורב בצרות השני. מן האמצע ואילך, הולכת הנמה המטורפת ומתגברת. האשה (מארלו תומאס) שאינה יכולה עוד לשאת את מריו בעות של בעלה (צ'ארלס גרודין), ואת התמכרותו לקודשי החומרנות, עוזבת את הבית. זהו האות לסידרה של הרפתקאות מצידה, סידרת גילויים מצידו, ואחרי שהוא שב לפרבר העיר שבו נולד והתחתן, מוצא שכל מה שהיו פעם אבני-הדרך בחייו נעלמו ואינם עוד, הוא שב הביתה, אולי קצת יותר אנושי ופחות אטום מכפי שהיה, כדי לחבק את רעייתו ולהימלט יחד איתה מקוביות הבטון של מגרד-השחקים שבו התגורר.

גרודין ותומאס — להימלט מקוביות הבטון

דברים רבים מאד נאמרים כאן על-פני השטח, וההומור המיניאיש שבו ספוג הסרט מזכיר קצת יותר מדי טראגדי-קומדיות עירוניות מן העבר. שיברי-השיחות המתערבבים אלה באלה על רקע נופי ניו-יורק, הופכים, בסופו של דבר, תכסיס דרמאטי שדוף במיקצת, והסיום מעיד לא רק על ייאוש הדמויות אלא גם על ייאוש של המחבר, שלא מצא פתרון לבעיות שעורר.

חולצות קטימה ספורטיביות לנשים, לגברים ולילדים בתחרות זננים להשיג בתחרות כיתן בשקים במשפך לצרם בכלים שלום ונחת והלגנה שבלקטע

רובקס
המתנה היפה ביותר

מורלה
הספטים המעוצבים כיצירת אומנות

ארומור
צפוי דלתות וקירות

רובקס
המתנה שבהישג ידך

לפני 25 שנה

נזעמת, והוא הודיע: „אמסור הצהרות על מה שארצה ולמי שארצה.“ במקביל כחר לצאת לחופשה ארוכה לטבריה.

מדור „תיאטרון“ של השבועון, השבוע לפני 25 שנים, הוא כמיסגרת כתבת-שער, את סיפורי-חיהיו של שתי שחקניות התיאטרון, הקאמרי, חנה מרון ואורנה פורת, לרגל הופעתן במחזהו של ג'ורג' ברנארד שו „יוהאנה הקדושה“. כתבה מצולמת הביאה את קרב האיגרוף המתק של העשור בין אשר בירנבלום מבית"ר, שהפיל לקרשים את ישראל מקלר מהפועל.

כשער הגיליון: פוטומונטאז' של כוכבות התיאטרון הקאמרי, חנה מרון ואורנה פורת.

מישה סנה: „אם אני סוכן הקומאינפורם אז יגאל אלון הוא סוכן

האינטליג'נס * אבא אבן נגד בן-גוריון * במכות מקלר ופל

לעומת זאת הופיעו השבוע כמויות גדולות של עופות בתגיות.

הממשלה, שהבינה כי עליה לפצות את הלולנים על ההפסדים, שיחררה עופות אלה מכל פיקוח וקיצוב, והרשתה ללולנים לקבוע מחיר שנראה להם. זה הגיע ל-4 ל"י.

בשבוע שעבר היו קונים לרוב. המחיר היה זול מן המחיר בשוק השחור עד כה (6 ל"י). אומנם רבים קיוו כי המחיר יירד, בימים הקרובים, ל-2 ל"י, אולם היתה זו אשלייה בלבד. ואם לא יוכל כל אחד לקנות כאוות נפשו התאבה, הרי גם זו לטובה: אם ישחטו הצ'ימיליון עופות, יספיק הדבר רק למנה חד-פעמית של שליש ק"ג לנפש. מיעוט של קונים יאפשר מנה גדולה יותר לאנשים שכיסס אינו נופל מקיבתם.

איגרוף

„רצח!“
חובבי האיגרוף בישראל שבאו במוצאי שבת לאולם הוירטורן ברמת-גן, כדי לחזות בתחרות האיגרוף הראשונה בהיסטוריה בין הפועל ובית"ר תל-אביב נוכחו, בסימום של המיפעל, לדעת כי לא היה הבדל גדול בין ההצגה שראו לבין הצ'ימיליון הליצנים הנערצות מדי-ערב באותו אולם.

שישה מתוך שמונה זוגות המתאגרפים שהופיעו בירה דמו יותר לאנשי אגרוף מאשר לאנשי איגרוף, התנפלו על יריביו הם בשצף לא-מאופק, והוכיחו רמה נמוכה. מאופקים לא יותר היו מארגני התחרות.

שתי שחקניות התיאטרון הקאמרי, חנה מרון ואורנה פורת, שבהופעתן במחזהו של ג'ורג' ברנארד שו „יוהאנה הקדושה“ הצטרפו לשורה הראשונה של שחקניות התיאטרון בישראל.

צד השני היה משה סנה, שקיווה להיפטר סוף-סוף מאנשי לאחדות העבודה במיפול גה, ולהישאר לבדו עם מאיר יערי וחברי ריו לשיחת-רעים ועריכת-השבוע.

עמדתו של סנה השתפרה במידה ניכרת. אמר מי שהיה ראש המיפקדה הארצית של ההגנה על מי שהיה מפקד הירוקומאינפורם, אז יגאל אלון הוא סוכן האינטליג'נס!

מזונות

לולנים רבים מצאו תרופה פשוטה למצב (ולתרנגולות): הם קנו לחם טוב, והאכילו בו את העופות.

העופות השמיעו קוקוריקו של שביעות רצון. פחות מרוצה היתה הממשלה. בצפון הארץ היא הטילה קיצוב בלתי-רישמי על הלחם, וריתקה את כל החנוונים למאפיה אחת ויחידה ואסרה עליה להגדיל את הכמות הרגילה שקיבלו החנוונים. בצורה זו ביקשה הממשלה למנוע את הסתננות הלחם למקורי התרנגולות.

הלולנים הסיקו את המסקנות, והחליטו לשחוט הצ'ימיליון עופות. מאחר שגם בישראל אין תרנגולת מתה מטילה, יש לצפות לירידה ניכרת באספקת הביצים.

העם

מחיר הבתולין

„בתולה — כתובתה מאתיים (10) ואל-מנה — מנה (מאה)“ אמר הדין. עד כה היו נוהגים הרבנים לרשום בהתאם לכך בכתובת הבתולה הנישאת לגבר 50 ל"י, עם פחת מתאים לאלמנה. בעדינות רבה התעלמו הרבנים מקיומו של סוג שלישי, שאינו שייך לשני הסוגים הנ"ל.

השבוע הודיע הדור המפא"יי על הכוור, נה להעלות את מחיר הבתולין בכתובה, בהתאם לרוח הזמן, ל-100 ל"י.

היתה זו גולת-ההכותרת של מאורעות השבוע — העלייה הכללית של המחיר, רים, החל משחת-טלפון לקביעת פגישה עם בחורה וכלה בהוצאות המישפט לאירי שור הגירושין ממנה. עליית מחירם הרישמי של הבתולין היתה סמל מושלם לתהליך זה: לא-כל-כך מבחינת הבתולין, כמו מבחינת המחיר.

מפלגות

עוד קנה-קש קטן

מאז יום היוולדה אפשר היה להשוות את מפ"ם לגמל בעל שתי דבשות. הפרש היה צר מן להיות מוכן להיטלטל לפנים ולאחור בין הקיבוץ הארצי לבין הקיבוץ המאוחד, בין מחנה לאומני מאד לבין מחנה שראה עצמו חלק בלתי-נפרד מן מחנה המהפכה הקומוניסטית. רכיבה זו לא היתה לפי טעמו של כל אחד, אך לעומת זאת היה הרויב יכול לסמוך על כושר-ההתמדה האגדי של החיה.

מאז יומו הראשון הועמסה מעמסה רבה על גבו של גמל זה. מאות פעמים היה נדמה כי הנה הגיע תורו של הקש האחרון המפורסם, זה העתידי לשבור את הגב. אולם הגב הוכיח עצמו מוצק ביותר, המיטען כבד והלך, ואילו הגמל הוסיף לחיות בשקט מן המזון המצטבר בגופו.

סופי בהחלט? השבוע היה נדמה, למרות כל זה, כאילו נתגלה הקש הסופי בהחלט. הוא לבש את דמותו של הסרי משק, אשר בני סיעת השומר הצעיר הח' ליטו לשגרו לכינוס הנוער הדימוקראטי (הכפוף לגוש המיזרחי) בפראג. בניגוד חותך להחלטת המיעוט במפלגה.

עמוד-השדרה של הגמל החל רועד למן הגולגולת ועד לעצם הזנב. ליושבי הדב"ש שת האחת ניראה כאילו הפעם נחצה הג' בול האחרון בהחלט: לא זו בלבד שג' מאיר יערי וחבריו לא סילקו את משה סנה מעמדות ההשפעה, כדרישתם אלא אף שלחו נציג לעיריכיסאו של מרדכי אורן, עיר-מישפטו של רודולף סלאנסקי.

שני אנשים בשני הקצוות השמיעו אני-חה כימעט-קולנית של רוחחה. בצד אחד היה זה יגאל אלון, שנדמה היה כי סוף-סוף יצילם לכשנע את אנשי-הקיבוץ ה"ה הססנים בני-ישיבת, מסוגו של אהרון צ"ח-לינג מעין-חרוד, לוותר על הזירתם ה"מסורתית ולבחור בחיתר-כיבה חדשה. כי

„העולם הזה“ 793, תאריך: 8.1.53

רות, שזילזלו בקהל הרב ואילצוהו לחכות שעה המימה כדי שיוכלו לסיים את חי' לוקי-הדיעות הקולניים ביניהם. אך כי אשר עלו המתאגרפים לטכס הפתיחה, נתגלתה לעין כל התהום העמוקה הרויבת בין שני האירגונים הפוליטיים: יצחק פר"ג, מנהל של בית"ר, נטל לעצמו את רשות הדיבור (בניגוד להסכם בין שתי האגודות), סילסל כמה מישפטים ברוח ה"ספורט הטהור, הלהיב את הקהל בקוותו להמשך היחסים התקינים בין שתי האגודות.

כאשר הגיש את זר-הפרחים ליוסף וטר"מ, נציגה של הפועל, זכה בתשובה לא-ידידותית ביותר. פתח וטר"מ: „מה ש"אמר כעת פרגר היה בהחלט מיותר, אילו רצה הפועל ביחסים תקינים...“ קריאות בוז האדירות שפרצו מגרונות הקהל הש"תיקו כליל את הנואם, שהמתין חמש דקות וסיים לבסוף במילים שיגרתיות.

„אם לא מיירד — רע.“ עלייתם של המתאגרפים החובבים על הזירה שינתה את מצב-הרוח העגום. תשומת-הלב הוסיבה אל הכפפות העבות, אל הדם העתידי להיש"פך. אכן, היה זה ערב עשיר באכזריות לא פחות מאשר קרבות השוריים ביותות ספרד. ארבעה קרבות נסתיימו בנוק-אאוט ממש, וגרמו שאגות רמות כגון: „ישר לו את הפרצוף!“; „מרח את אפו, יא אברם!“

הבית"רים, שעלו על יריביהם ההססנים, חסכו טירחה רבה משופטי הניקוד וניצחו בצורה משכנעת. גיבורם אותו ערב היה, ללא ספק, אשר בירנבלום, שהופיע מול הכפפה החזקה של הפועל: ישראל מקלר. אשר, שחקן-כדורגל מוכשר, מתאגרף בל-תימנוצח, פסח על העובדה המכרעת ש-יריב כבד ממנו בשישה קילוגרם, ושיכנע את מנהלו להסכים לעריכת הקרב.

בחדר ההלבשה, דקות לפני התחרות, הוא העיר בחיוך: „אינני בקו הכושר. אם לא אגמור אותו מייד, יהיה רע.“

אשר לא טעה. מכה איומה מידו ה"ימנית הוטחה אל סנטרו של מקלר התי"שה כליל את כוחותיו של איש הפועל שלא היה מסוגל עוד למנוע את מפלת הסופית. בתחילת הסיבוב השלישי וה"אחרון הועף מקלר מהזירה. הובל נטול-חושים אל אנשי העזרה הראשונה.

לעומת הפנים הצהולים של הגברים היתה הגובתה של אחת הנשים המעטות אופיינית למין החלש: „רצח!“

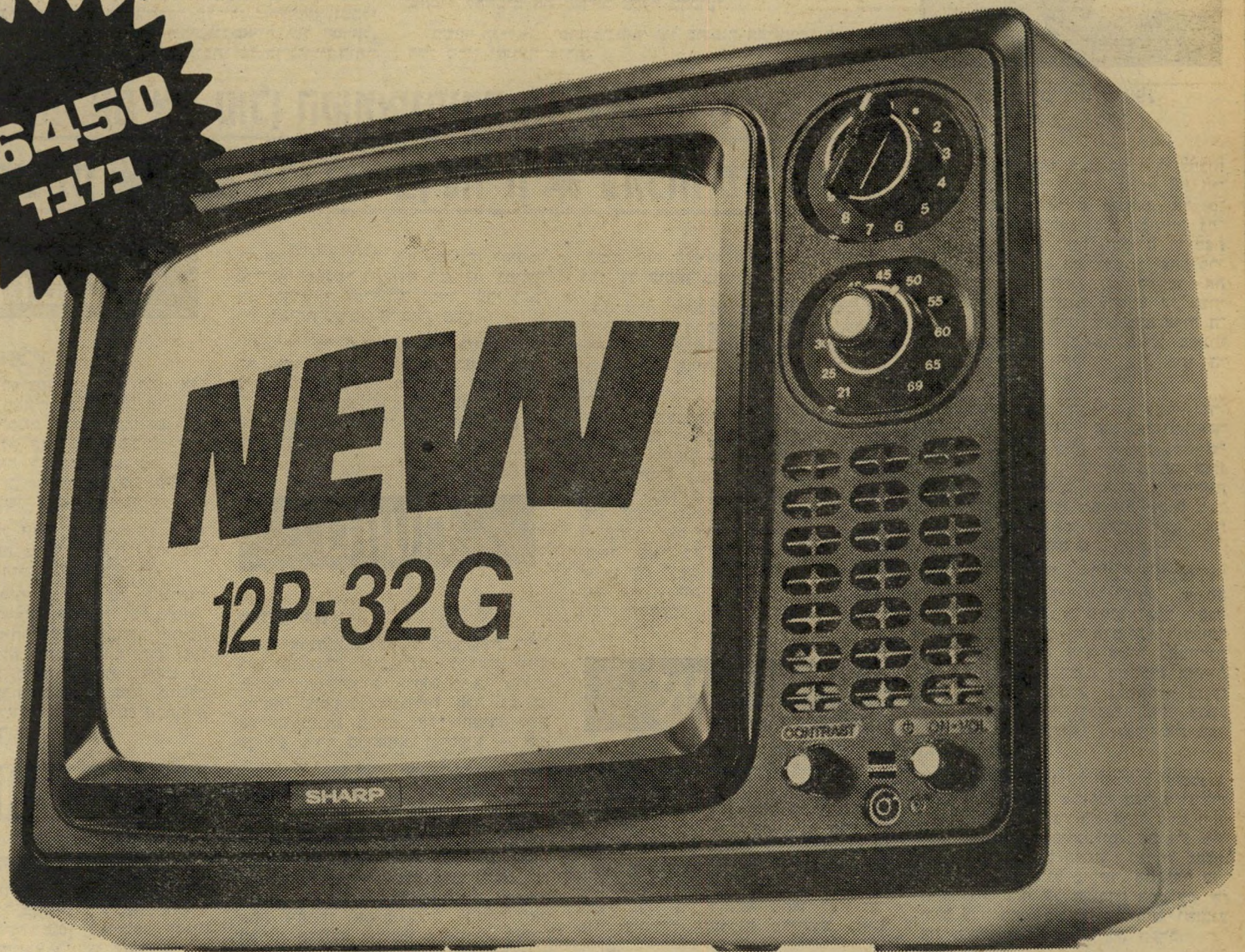
אנשים

● כאשר ציינה גולדה מאירסון (מאיר) כי ד"ר בני-ציון הראל הוא הרופא היחיד מבין חברי הכנסת, העיר מישהו כי גם ד"ר משה סנה הוא רופא. השיבה שרתי-העבודה: „סנה הוא רופא למחלות אחרות לגמרי.“

● ברברה פטנוויק, שחקנית היר-ליוד שנשאלה איך היא חשה עתה, משחלפה שנה לגירושיה מבעלה רוברט טייילור, השיבה: „החופש הוא טוב, אבל אני הייתי מוכנה לשוב לכלא, בתנאי שיהיה לי חן טוב (טיילור)“. אולם טיילור אינו מאה כל סימנים של געגועים, ומרבה לבלות בחברתן של שחקניות צעירות בהרבה מברברה.

דגם חדש - מחיר ישן!

6450
בלבד

תוכל לשלם יותר, אבל איכות גבוהה מזו לא תשיג

טלוויזיות יש הרבה, אבל ניידת של שרפ יש רק אחת. ועתה מציע לך ענק האלקטרוניקה מיפן את הדגם החדש 12P-32G - מקלט מעולה המיוצר כולו ביפן - במחיר שאין לו מתחרה.

היכן תשיג את הניידת החדשה?

את הניידת החדשה 12P-32G ואת כל מוצרי האיכות של שרפ תוכל לראות לשמוע ולקנות בשקים. במשביר המרכזי, בכל בו שלום. במשביר לצרכן. כ-ש א.ל. ובחנויות המובחרות למכשירי חשמל.

מה חדש בדגם החדש?

בניידת החדשה של שרפ 12P-32G תמצא מספר חידושים העושים אותה לקניה כדאית עוד יותר: כפתור כוונון קונטרסט חיתי, חיבור לאוזניות (תוכל להאזין ללא הפרעה לתכנית האהובה רק עליך) ועיצוב חדיש ומרשים ובנוסף לאלה, כל היתרונות הידועים של ניידת "שרפ": אמינות מלאה, תמונה חדה, צליל נקי וקליטה מעולה בכל מקום בעזרת אנטנה סלסקופית (VHF/UHF). פשוט הרם ושא אותה (משקלה כ-7 ק"ג) מהסלון לחדר השינה, לחדר הילדים או למרפסת. קח אותה אפילו לטיול או למילואים. היא מתחברת בנקל למצבר המכונית.

SHARP

שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

מנהיגים סורים לאומיים היו מוכנים ב-1922 להגיע להסכם עם התנועה

הציונית על חשבון הפלסטינים * מילחמת החוסיינים והנאשאים

* נוקראשי פחה תמך בפתרון קנטונאלי * אחרי 1948 ניסו

מנהיגי הפליטים הערביים ליצור מגע עם ממשלת ישראל

(עם עובד, תל-אביב; The Emergence of the Palestinian Arab Movement (1974); ו-1939-1929 — The Palestinian Arab National Movement (1977). הראיון עם הד"ר פורת נערך בידי דן עומר:

ד"ר יהושע פורת (40), נולד בתל-אביב ולמד באוניברסיטה העברית בירושלים, שם קיבל את תואר הדוקטור שלו, ושם הוא משמש כיום כמרצה בכיר למיזרח-התיכון. במשך עשר שנים ערך הד"ר פורת את "המיזרח החדש", ויבעון החברה המיזרחית הישראלית. ספריו: צמיחת התנועה הלאומית הערבית הפלסטינית 1918-1929

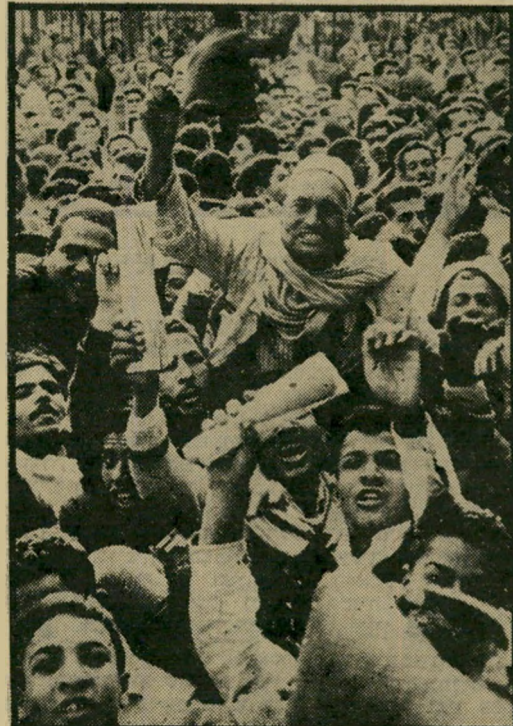
כולם מוכנים למכור

את הפלסטינים

מה היתה תמונת המצב של היישוב הערבי? אצל הערבים שררו תנאים הרבה יותר גורמאליים. זה היה עם היושב על אדמתו. כל הנסיבות שחוללו את הצד הקונסטרוקטיווי של המיפעל הציוני והיישוב היהודי, לא היו קיימות בקרב ערביי ארץ-ישראל.

„להתקדם בהדרגה לקראת עצמאות“

היו במאבק זה פממנים אנטיאימפריאליסטיים? התחושה היתה שזהו מאבק במנדט בריטי ובתנועה הציונית, ולא מאבק אנטיאימפריאליסטי. המאבק האנטי-אימפריאליסטי העקרוני החל רק בשנות ה-30 המאוחרות ובשנות ה-40, והקיף חוגים מעטים בלבד. הבעייה לא היתה אנטיאימפריאליזם עקרוני, אלא להשיג את מה שהשיגו, למשל, בעיראק: השתתפות בשלטון הזר והתקדמות הדרגתית לקראת עצמאות. הבעייה העיקרית בעיני הפלסטינים היתה התוכן הציוני של המנדט הבריטי, ולא עצם קיומו. הייחוד של ערביי פלסטין טמון בעובדה שבעייתם הפוליטית היתה מיוחדת — מאבק נגד הדיכוי והתגבשות הציונית, וסביב בעייה פוליטית זו התגבשו המיסגרות הפוליטיות ומטרות המאבק. הסורים, לעומתם, נאבקו במנדט שרפי ולא בהתיישבות צלפתית. באיזור? ערביי ארץ-ישראל מערבים אחי רים באיזור? בארץ-ישראל היתה מציאות פוליטית אחרת, ולכן נוסחו מטרות מאבק אחרות. קווייחוד אתניים אחרים

מה ועל איזה רקע היתה ההתארגנות הפלסטינית הראשונה?

ההתארגנות הפלסטינית הראשונה היתה בעקבות הכיבוש הבריטי של ארץ-ישראל, לשם מאבק בהצהרת בלפור. התארגנות זו נישאה, רובה ככולה, על שם הרובד האריסטוקרטי של המישפחות הניכבות, העשירות, אשר מתוכן יצאו המשכילים הראשונים. הם שאירגנו את הדיכוי למאבק פוליטי, מיידי לאחר הכיבוש הבריטי. הם עשו זאת תחת הסיסמה של „איחוד עם דמשק“. כוונתם שיהם היתה להפוך „חבל דרומי“ של סוריה? כן, מתוך הנחה שזוהי הדרך המהירה ביותר להשיג עצמאות ולמנוע הגשמת הציונות. נראה היה אז שבדמשק תקום מדינה ערבית, בראשות פייסל, בן חוסיין האשמי. לאחר מכן, כאשר השלטון האשמי ברמשק חוסל וסוריה הפכה למנדט, נאבקו אלמנטים אלה עד לאמצע שנות ה-30 בעיקר על ענייני פלסטין; למען שינוי המנדט הבריטי — או להפסקתו, לביטול הצהרת בלפור, לעצירת הציונות, ולהקמת מישטר קונסטטיטיוציוני נוח יותר. באילו אמצעים נזהל המאבק הפלסטיני בראשיתו? בעיקר באמצעים מדיניים ותעמולתיים. היה זה ניסיון ללחוץ על השלטון הבריטי בארץ, על-ידי הבעת ההתנגדות של האוכלוסייה הערבית לצורת השלטון, ונסיון לשכנע את דעת-הקהל באנגליה, שמדיניותה בארץ-ישראל מזיקה לאינטרסים הבריטיים בעולם המוסלמי.

האומיים בזינווה? לא היתה להם נציגות פורמאלית. גם ליישוב היהודי לא היתה נציגות פורמאלית, איזה דבר אחר, וזהו האלמנט

ההתארגנות הפלסטינית הראשונה היתה של הרובד האריסטוקרטי

הפאן-ערבי היחיד בנותה תקופתו: בונורה היתה מישלחת

בקיבא ערבי ושאקיב אל-סאלם. הם ניסו לייצר את התנועה הלאומית המשותפת של סוריה וארץ-ישראל. אבל זו היתה פיקציה. מדוע? התנועה הלאומית-הערבית-הפלסטינית היתה ערבית בתכנים האידיאולוגיים, אבל פלסטינית בהתנהגות הפוליטית. היא לא נטתה באותן שנים לפעולה מדינית מפורשת עם התנועה הלאומית הערבית בסוריה, מתוך הערכה שהמטרות הן שונות, הבעיות שונות, ומתוך ידיעה ש"הסורים פחות עיקביים מאשר הפלסטינים בהתנגדותם למיפעל הציוני. הם ידעו שבשנת 1922 היו מנהיגים לאומיים סורים מוכנים להגיע להסכם עם התנועה הציונית, על חשבון הערבים הפלסטינים. ואני חושב, אם כי זה כבר פחות ידוע, שבשנת 1930 היתה שוב מגמה להמשיך באותו

ערבים באידיאולוגיה פלסטינית בהתנהגות פוליטית

קו, וקויימו מגעים עם הציונים ביחס להסכם אפשרי בין שני הצדדים. כך, שגם זה הוסיף לרתיעה מגיבוש מישלחת מאוחדת, שבה הסורים יתנו כמובן את הטון. אבל מישלחת בונורה קראה לעצמה סורית-פלסטינית, אבל היא לא היתה מישלחת פלסטינית, אלא מישלחת של גולים סורים שפעלו בקאהיר למען עצמאות ארצם. האם פלסטין הפלסטינית לא היתה די מסתתרת, גם אירגון מעין מדינה-בתוך-מדינה — כפי שעשו היהודים. בתחום החינוך לא היתה צורך בכך, כיוון שמערכת החינוך היישראלית ממשלתית התנהלה בערבית. תרבותה ותכניה היו לאומיים דיים. היה הבדל עצום בין היהודים לערבים בגיוס משאבים כספיים. לציונות היו משאבים רבים יותר מאשר לתנועה הלאומית הפלסטינית, שבקושי מימנה את הדיכוי משרד שלה ועוד כמה פעולות אלמנטריות. אשר לתחום הכלכלי, הרי שהיה שוני בנסיבות. היהודים באו ארצה על מנת לבנות ולהיבנות בה, כדי לכונן את המיסגרות שתאפשר את קליטת ההמונים. היה גם מיטען גדול של רצון לחולל גיוס חברתיים, לשוב אל הקרקע, וכל זה חייב פעולה.

אז מהו הייחוד הפלסטיני?

הוא פוליטי. הוא מתבטא בתוכן מיוחד ובפטרות אחת.

סיכסוך קטן

להבה גדולה

האם בתקופה שקדמה ל-1935 היה גוף צבאי מרכזי שניהל את פעולות הפלסטינים?

לא היה קיים מעשה צבאי שיטתי. ברוב המיקרים היו אלה התפרצויות של המון שחש דחף כתוצאה מהסתה, מתיסכולים, או מהצטברות של גורמים כאלה. המון שי הוטה לצאת לפירע ולהכות ביהודים. בשנת 1920, במהלך חגיגות נבימוסה, שולח המון חוגג שבא מכל רחבי מרכז ארץ-ישראל. די היה בשניים-שלושה נאומים משל-הבים, כדי שתחל התפרצות נגד היהודים. מה עוד, שב התפרצות הזאת היה ברור לפועלים בירושלים שבעיר לא היה כוח צבאי בריטי שימנע אותם. כי ראש המטה של צבא הכיבוש הבריטי, וטרס סילור, רצה שהיהודים ייסעו, כדי להוכיח את עצמת ההתנגדות להצהרת בלפור. בחודש מאי 1921, ביפו, היו אירגונים פלסטינים מילי-טאנטים שניסו להוכיח עד כמה גדולה התנגדות הערבים להצהרת בלפור, ויש סימנים שהיה או איזה אירגון-סגן אבל קשה לדעת בוודאות מוחלטת. אני מטיל ספק.

רעיון האוטואמניפיציה

הפלסטינים נולדו בשנות החמישים

אם הם יתכוננו את התפרעות האחד-באמי, אבל הרקע לכך הוכן, וכאשר החלה הסערה, בסיכסוך שפרץ בין שתי הפגנות של היהודים וסמה ערבים נקלעו לאמצעו. היה די בגסרור הזה כדי לשלמה את האווירה שהיתה מופנה.

מה היו הגורמים לפרעות 1929?

היתה הסתה דתית רצינית מאד, בעניין קדושי הר איסלם בירושלים. לערבים היה ברור שהיהודים מנסים לשנות את הסטאטוס-קו ברחבת התפילה שלפני הכותל-המערבי. נסיכון זה הוצג עליידי חאג' אמין אל-חוסייני כצעד ראשון בניסיון ארוך ושיטתי להשתלט על הר הבית כולו. הדבר הזה נתפס הייטב עליידי הציבור הערבי. הר-בית המיסגרים שלו היו, במשך השנים שקדמו, מרכז לפעולות שיקום ולהאדרת שם — כך שגם כאן היה די במעט ניצוצות. התנגדות לאישוקלה של היהודים, הפגנה של אנשי ביתר, די היה בהם כדי שסיכסוך קטן יהפוך להבה גדולה. זאת היתה, בעצם, פרשה אחת גדולה של כל מיני מעשים טרובקאטיביים מצד המופתי, כדי שהיהודים יתרגזו. הוא היה מעוניין שתהיה התפוצצות סביב הר מיסגרים הללו. הם היו הסמל הטוב ביותר לכך סביבו את הציבור הערבי, סמל קונקרטי שהיה מוכן להמון העם. אחר-כך, ההתפרצויות הגדולות כנגד היהודים בר חברון ובצפת, מקומות שמושביהם היו הפחות-אקטיביים בתנועה הלאומית הפלסטינית, נעשו על רקע של תעמולה כזאת — הגנת קדושי האיסלם בארץ, משני מרכזים אלה של קהילות מוסלמיות שמרניות יצא המון שפרע ביהודים — שבאופן תיאורטי היו צריכים להיות האחרונים להיפגע. הם לא היו בני היישוב החדש, לא ציונים, אלא בני היישוב הישן, שלפחות בחברון גילו עמדה אנטי-ציונית ברורה, כדרכם של האורתודוקסים היהודים באותה הר תקופה.

שמירה על

המוסלמיות

מה היו הגורמים שהביאו להתרחשויות האלימות של שנת 1936?

מצד אחד החל המיזחה-התכונן עולה על דרך של עצמאות. עיראק, סוריה ולבנון, ערביה-סעודית, וגם מצר-ריים, ערביי ארץ-ישראל ראו שמסכב כולם הולכים לקראת עצמאות ואילו הם נסוגים לאחור, כיוון שבמקביל להתקדמות לעצמאות בארצות הסובבות, גדל בארץ-ישראל הבית הלאומי היהודי, קדם עור וגידים — הפך ממילים למציאות. אחרי המשבר הכלכלי בארץ, בשנים 1928-1926, היתה התנועת, והחל מהשנים 1930-31, זעם עליית ה-נאצים לשלטון, גבר הדחף היהודי לצאת מאירופה. הגבלת ההגירה לארצות-הברית והמשבר הכלכלי העולמי באותה תקופה, שהביא ארצות רבות לסגור את שעריהן בפני הגירה יצרו דחף עצום של יהודים לצאת מאירופה. ממדי העליה היהודית לארץ-ישראל גדלו. כן הגיע לארץ הון יהודי, חלק מרוכזים של יהודי גרמניה, לסיכנות היהודית היו משאבים גדולים יותר — אחרי איחוד של שנת 1929 עם האלמנטים הלא-ציוניים שבין יהודי ארצות-הברית — ובעזרתם ניתן היה לקלוט בארץ את העליה היהודית. הערבים ראו לפתע, שאם בשנת 1931 היו בארץ 175 אלף יהודים, הרי שבשנת 1935 היו כבר למעלה מ-400 אלף. העליה גדלה מ-5 אלפים יהודים ב-1931 ל-60 אלף יהודים בשנת 1935. העליה לוותה גם בתנופת בנייה גדולה ובהתרחבות טריטוריאלית וכלכלית. כך שבשנת 1936 ליוותה את ערביי ארץ-ישראל התחושה שאם הם לא ינקטו מייד בצעדים דראסטיים בלתי-יהודיים, הרי שהם ייפכו תוך 10 שנים למיעוט בארץ-ישראל.

האם לוותה תחושה זו בהתארגנות פוליטית מוגדרת?

המיסגרת הפוליטית הישנות התמוטטו. קמו מיסלגות ערביות לאומיות, ששמו להן למטרה למנוע את הגשמת

הציונות, לשמור על ערבותה של פלסטין ולהשתלב בגל של האחדות הערבית, שהחל לאגות בארצות הערביות. בקרב ערביי הארץ צמח דור חדש, שלא כולו בא מהרובד העליון של החברה. בני דור זה התארגנו במסלגת האי-סתיקאל ונקטו בעמדות יותר עקרוניות, כלומר: אנטי-איימפריאליסטיות. אם כי לא צריך להגזים בזה, התפתחו מיסגרות אירגוניות של צופים, שגדלו ופרשו מהמיסגרות הרשמיות של תנועת הצופים העולמית והפכו למרכיב חשוב ביותר בתנועה הלאומית. באותן שנים התפתחו גם כמה אירגונים צבאיים קטנים, שרכשו נשק והתאמנו בסתר.

מי מיומן את האירגונים הצבאיים הי-אלה?

מיסגרת אחת הוקמה באזור ירושלים, בניהולו של עבד אל-קאדר אל-חוסייני. אני מניח שהמיומן שלה בה מקרנות של הוועדה המוסלמית העליונה. הם אספו תרומות במקביל. באזור תול-כרם וקלקליה קמה מיסגרת שקראו לה הנוער המורד. היא היתה חלק מגדולי הצופים. בחיפה ובגליל התחתון קמה מיסגרת שהיתה קשורה באגודת הצעירים המוסלמית, שבראשה עמד עז אל-דין אל-קאסם. היא הטיפה לשרשיות — מעין פונדמנטאליזם מוסלמי — ולעמדה לאומית רדיקאלית. היא רצתה לשמור על מוס-למיותה של הארץ, ולארגן מאבק ברוח זו. בנובמבר 1935 יצאו אנשים אלה להרי כסם, לא ברור בדיוק לשם מה, וניתגלו שם על-ידי המשטרה הבריטית. אל-קאסם ושלשה מחבריו נהרגו, אחרים ניתפסו ומעטים נימלטו. מבין אלה שנימלטו יצאו אחר-כך המפקדים החשובים ביותר של המרד, בשנים 1939-1936.

כיצד נוצח המרד?

הוא החל בשביתה כללית ובמרידה מזויינת. אמצעי אלימות ננקטו כבר אז, כלפי מי שלא רצה לתמוך או

יאסר עראפא

להשתתף בשביתה הכללית. הוועד הערבי העליון ניהל את השביתה, שהחלה באפריל 1936 הסתיימה באוקטובר של אותה השנה. עזרו לו בכך הוועדות הלאומיות בערים. גורמים אורחיים אלה קיימו קשר עם המורדים, שיצאו בחודש מאי להרים, וסיפקו להם נשק, מזון וכסף. הכנר פיות, כך נקראו קבוצות המורדים בפי בני היישוב היהודי, לא היו כפופות ישירות למיסגרות הפוליטיות הלאומיות. מאוקטובר 1936 ועד לאוקטובר 1937 חלה רגיעה במרד, ולאחריה — הכל השתנה. כאשר התחדש המרד, פוזרו הוועד הערבי העליון והוועדות הלאומיות בערים, והכנופיות נשארו לבדן. האירגון עבר אז לידי הוועדה המרכזית של הנהיגה — המאבק — בדמשק. היא סיפקה ציוד ונשק, בכמויות קטנות, והדרכה.

האם נהנו המורדים ממימון סורי?

היה גם מימון סורי. הם אספו תרומות במדינות ערב, לבד מן התרומות שנאספו בארץ. מי שלא רצה לתרום — נחסתו. גם האיטלקים תרמו כסף לעניין הזה, ואין ספק בכך, מפני שנתפסו מיסמכים דיפלומטיים בהם אמר שר-החוץ האיטלקי בשנת 1940 לשגריר הגרמני ברומא: נתנו הרבה כסף לעניין הזה, ולא יצא לנו מזה רווח כלשהו. אך מלבד המימון והאספקה, הרי שהמרכז בדמשק לא הצליח להשתלט על העניינים, והכנופיות בארץ התעצמו והגבירו את כוחן. התעצמות זו של בני-בליישים, שבעבר לא נחשבו בעיני החברה הערבית העירונית הממוכנת, העבירה אותם על דעתם. הם חסחו כספים התחילו לפגוע באוכלוסיה, כך שעד מהרה המאיוסו עצמם על הציבור הכפרי.

מאבק אנטי-בריטי

התעצם...

ומה היתה התוצאה של סלידת הציבור הכפרי מאנשי הכנופיות?

בסתיו 1938 הגיע המצב לכדי כך, שאנשי הכנופיות ניתקלו יותר באיבה מאשר באהדה. ולכן הצליחו ה-מתנגדים הפוליטיים של החוסיינים — הלא הם הנאשא-שיבים, שניפגעו עד מאוד על-ידי הטירוור הפנימי — לארגן כנופיות יריבות, כנופיות השלום, שעזרו לצבא הבריטי ולכוחות היהודים במילחמתם נגד כנופיות החוסייני-נים. קודם לכן, בשנת 1937, ערב פירסום המלצות ועדת פיל, תמך חלק גדול מהנאשאיבים בחלוקתה של ארץ-

ישראל. הם לא העזו לומר זאת בגלוי, אבל לחשו זאת באוזני הבריטים.

מפירתם היתה להשיג מעט, אבל שיהיה פלסטיני?

הינתה אותם שיקול פוליטי, שהניח כי מדינת החלוקה הזאת תסלק את המופתי, כי היא נועדה להיות מסופחת לעבר-הירדן, וההערכה היתה שהנאשאיבים ישלטו בה מטעם עבדאללה. לכן הם לא רצו להגיע לידי קרע גמור עם הבריטים, ונשק לקבל את החלוקה כפתרון. כך, חשבו הם, היו מקבלים בסופו-של-דבר את רוב הארץ לירדיה. מסיבה זו הם התנגדו לחידוש של המרד, ובוודאי שהתנגדו למאבק האנטי-בריטי שהתעצם החל ב-1937.

האם הציבור הערבי התניינים למאבק המילחמתי בדומה ליישוב היהודי?

העמדה שלהם היתה: לשבת מן הצד. המופתי, כמוכן, לא היה בארץ. ב-1937 הוא ברח לסוריה, משם לעיראק, וכאשר דוכא מרד ראשיד עלי אל-כילאני הוא ברח לאיראן. בסופו של דבר הגיע לגרמניה: הוא, וכמה מאנשיו, תמכו ישירות בנאצים.

האם הצמיחה מצב זה הנהגה חדשה לפלסטינים?

הסתלקות הנהגה יצרה, במידה מסויימת, חלל ריק. רבים מהחוסיינים הסתלקו. ג'מאל אל-חוסייני נתפס והוגלה לרודסיה; המופתי ברח. החיים הפוליטיים די שמו. את החלל שנוצר ניסו למלא אנשי האי-סתיקאל, שבראשם עמד עוני עבדאל-האדי, שהיה פרו-בריטי. אבל הציבור הרחב שמר אמנים למנהיגותו של המופתי, כך שלא התגבשה מנהיגות אלטרנטיבית. הוא ניצב בעמדת המתנה, הן מבחינת המנהיגות והן מבחינת היחס לתוצאות המילי-תמה העולמית. לפי הלכיה-הרוח — ועל כך יש עדויות — היתה אהדה לנאצים ולגרמניה, בבחינת: האיוב של אויבי הוא ידידי.

ומה על ממדי ההתגייסות הערבית ל-צבא הבריטי?

מעטים התגייסו: כ-3,000 ערבים, לעומת כ-30,000 יהודים. מספרים אלה מעידים על היחס למילחמה. אך בתום המילחמה הוקמה הליגה הערבית, ונראה היה ש-המדינות הערביות יוצרות גוש פוליטי, שיכריע בכוח ליכודו וממדין בשאלת ארץ-ישראל. לערבים הפלסטינים היה נוח שהליגה הערבית תילחם את מילחמתם. המנהיגים של ערביי הארץ הוכתמו באהדה לנאצים, ולעומתם היו מנהיגי הליגה הערבית בעלי-ביתם של הבריטים. גם מה שהתרחש בארץ הפחיד אותם: הם הניחו כי היהודים ייצאו מחוזקים מן המילחמה, העובדה שהעם היהודי הושמד באירופה לא הרשימה איש מהם. הם התרשמו מנתון אחר, שהיו לרושים אלף היילים יהודים בצבא הבריטי.

כיצד השפיעה עליהם עובדה זו?

הם הבינו שיחסי הכוחות משתנים כתוצאה מכך — ולטובת היהודים. גם הבסיס הכלכלי של היישוב היהודי בארץ התחזק באותם ימים, עקב התיעוש וההתעצמות במהלך המילחמה ובגלל הביקוש הרב למוצרים מצד צבאות בעלות-הברית שהתרכזו באזור. החל משנת 1945 הלכה וגדלה מידת הרדינציה שלהם, כאשר ההישענות במדינות הערביות.

אפילו ערביי ניסו

למנוע הגשמת הציונות

היא על הליגה הערבית ועל המדינות הערביות, בהם תלו את תקוות הישועה. הם רצו שהקו הפוליטי הקיצוני, ייקבע עליידים ושמדינות ערב תבצענה אותו. בארץ שררה התנגדות מוחלטת לפשרה כלשהי עם היהודים, והתנגדות אף פתרון קנטונאלי, בסיוע בריטי, שנמצאו לו תומכים במדינות הערביות.

עבדאללה נטה

לגמור את העניין

מי תמך בפשרה בין היהודים והערבים בארץ-ישראל?

היו מנהיגים כאלה, כמו נוקראשי פחה במצריים ואחרים בעיראק, אבל לעומתם היתה העמדה הערבית-פלסטינית, שאין כל צורך בפשרה, מאחר שהעולם הערבי מלוכד עתה, והוא יתערב לבסוף ויכריע את גורל המערכה בכוח. לכן ההתנגדות לכל פשרה היתה נוקשה, אפילו אם היתה גם פשרה נוחה לערבים.

מי ייצג את ערביי ארץ-ישראל לפני ועדת החקירה של האו"ם שביקרה בארץ בשנת 1947?

הוועד הערבי העליון, שלא נבחר עליידי איש ומונה עליידי הליגה הערבית.

מדוע התערבה הליגה הערבית במינוי הוועד הערבי העליון?

ערביי ארץ-ישראל יצאו מפולגים בשנים 1936-39, ולא היו מסוגלים לבחור הנהגה ככוח עצמם. המושג בחירות כלליות היה רחוק מהם והלאה, שעה שליישוב היהודי היו מיסגרות ולונטאריות דמוקרטיות מזה עשרות שנים. הציבור הערבי לא היה מסוגל לכך, וזה היה ההבדל המכריע ביניהם, שמסביר את ההבדל בעוצמת הכוחות שביניהם. כך שאפילו בתחום הצבאי, הם לא היו מסוגלים להתאחד בשנת 1946, כהכנה למערכה. החוסיינים הנאשאיבים הקימו כל אחד מיסגרת משלו. הם לא היו מסוגלים לפעול במיסגרת אחת, מדינית או צבאית. כך גם הוועד הערבי העליון שמונה מכוחו, הצליח בקושי רב לעשות דברמה לשם גיוס המשאבים להכנות צבאיות. לקראת היום שבו תיפרץ המערכה.

אתה יכול לעשן בשקט.

קנט גולדן לייט. דלת ניקוטין החדשה של קנט. כל הטעם הנפלא שחיפשת - בלי הניקוטין והעימרון*
 שלא רצית. דלת הניקוטין המצליחה ביותר בארה"ב. מליוני אמריקאים כבר מעשנים אותה בשקט.
 *רק 0.7 מיליגרם ניקוטין ו-8 מיליגרם עימרון (זפת) עכשיו גם אתה יכול.

אשרוב מדשין דשן ב. הבימה * שירי המילחמה של

עידן סובול * שורשי „תסביך הריגת הגמלים” של ילידי

הארץ ובית המישפט * מיקרופון פתוח להבלים ולחנפנות

תיאטרון

אגוטריפוס

מתוך דימדומי השקיעה והרצה העצמי של התיאטרון הישראלי, נשמעות מעת לעת קריאות עקשיות במה שאינם מוכנים לגיגול אחרי מותם, ונשמע רחש עופות-חול שבעירת הזמן לא הותירה רישומה עליהם. כזה הוא השחקן מישא אשרוב, המגלם (מילה הראויה לעיון חוזר) בימים אלה את אדיפוס הנזק לטופולס, ואת „התסביך האדיפאלי” של שחקני דוריה בנינים ובין השמשות של התיאטרון-הלאומי לדור ה-אבות והמייסדים של תיאטרון זה.

במהלך ראיון שהעניק אשרוב באחד הצהרונים, לפירסום גירסה זו של אדיפוס ורימום מעמדו הבימתי, התנו שמך מהרע יונות המהפכניים והגישה המקורית המת-בשלים בימים אלה בקדירות התיאטרון הלאומי: „מישא, הידוע כנסטרונוס נילה, נוהג לומר, ש„תפקיד זה כמו תכשיט, וטעמו תלוי בסיר, באש ובטבח...” וב-המשך המטרת מילים זו למד הקורא כי „מישא הנזק תכופות כילד הנורא של התיאטרון...” ולמרות זאת הוא כשוט האלוהים כלפי השחקנים הצעירים, ומטיח בהם דברי אדיפוס חיים: „צמחתי בתי-אטרון לא-אש-לאט על הרשן של ותיקי הבימה” ומי שצומח לאט, יש לו סיכויים לפרוח שנים ארוכות ולא לפרוח בלילה ולהיעלם כבוקר כקקיון...”

איחולים אלה וניסוח זה של השחקן המודקן לשחקנים הצעירים, שייאלצו מן הסתם לפרוח בדשן שמדשין אשרוב ב-

מישא אשרוב תפקיד זה כמו תכשיט

הבימה, הוא אינטרפציה תת-הכרתית בולטת בגסותה על „התסביך האדיפאלי” של בני-דורו של אשרוב לענקי הבימה ומייסדיה, תוך קינון תקווה שלפחות במראה הם דומים להם, ועל כן על הצעירים לשאת ולסבול את כל הסבל שבני-דורו של אשרוב נשאו תחת חקשי המכונן, ועל-מנת שידעו השחקנים הצעירים כמה דברים אמריים, הרי אדיפוס מאיים לעברם: „מישא אשרוב מאמין, כי כביא היום יזכה לקבל את תפקיד המנהל האמנותי (או אוכל להעניק ציביון גוון לתי-אטרון)...” ימים באים — נאום אשרוב, לסיום אותו ראיון, שהוא בבחינת תלוי מות ואגו-טריפוס של אדיפוס כחול-לבן,

עולה אדיפוס-אשרוב כחסאקה קלילה מעל לגלי מפולת יום-הכיפורים, ומבשר: „לרעתי, חשוב כעת לראות את ההצגה לא רק בגלל המישחק שלנו, אלא בגלל האקטואליות הכלתי-פוסקת שלה (מתוך צניעות נמנע אשרוב להזכיר את חלקו של סופוקלס בהצגה — ד.ע.). די אם ניקח, כדוגמה, את מילחמת יום-הכיפורים. כמו אדיפוס, עד רגע האמת, חיינו כ-אשליה שכולנו ניכורים...”

יומרות מילוליות אלה, מפיו של אדי-פוס/אשרוב המייצג — בטראגיות של דמותו — את סירוסו הבימתי של דור-שחקנים שלם, מביא למחשבה על המישפט „כל העולם במה”, כאשר הפועל היוצא הוא אדיפוס/אשרוב יגבר את עיניו, בדומה לאדיפוס של סופוקלס, וייצא עם בנותיו/חברות-הקולקטיב-לשעבר לגלות, ויותיר את התיאטרון הלאומי לכישרונות הצעירים שטרם הושחתו, ונותרו התיקווה האחרונה של התיאטרון הלאומי הזה.

תרגום

אגודת הגואלים

במיסגרת הספרותית המכונה „מדע בידיוני” קיים תת-ז'אנר, שבו משמשת המיסגרת הבדוייה בסיס לתיאור ולמחשבה על מצבו של האדם ועל המשמעויות והערכים של חייו. כזה הוא סיפורו של רוברט טילברברג* כנפי לילה. ספר זה מהווה דיון תיאורי מעמיק בנושא כושר ההתחדשות האנושית, ואפשרויות הגאולה והמרד של תושבי כדור-הארץ.

זהו סיפור שמיסגרתו מתחלקת לשלושה. תושבי כדור הארץ, שהגיעו לשיא שיכ-ולום, ומיצו הטכנולוגיה מצויים בעמדת המתנה למיתקפה מהחלל-החיצון, תוך שהווייתם וערכיהם שרויים בסחף מת-מיד של ניוון. החלק השני של הסיפור הוא כיבוש כדור-הארץ בידי אויבי האדמה, יצר הדיכוי מרצון של התושבים והתאמתם אל המציאות החדשה, והשלב השלישי, ההתעוררות, ניצני ההתנגדות וההיערכות לקראת מרידה כבובש, וחיפוש אחר גאולה.

מקומו של מידבר סיני, כערש של ציוויליזציה חדשה, אינו נפקד מסיפור זה. כנפי לילה הוא תיאור ארוך של דמות מספרת, שדרכה מתאר המחבר את שלושת ההמעגלים הללו של כדור-הארץ, על כל השלכות הקיימות בכך. ובמסעותיו של המספר הוא עובר במידבר-סיני, שם הוא מגלה מעבדה שבה: „יכולנו ליצור כאן מיפלצות מדהימות! יכולנו לחולל פלאים! המעופפים, שחיינים, סטואים, תאומים, מבטריים, מטפסים — להמציא מיקצועות משלך, לעצב אנשים כאוות נפשך...” כנפי לילה הוא סיפור דגם של התהליך האנושי, תמצית דמיונית של המשך האבן-לוציה הדארוונית, הפעם מניון מוחי, דרך כיבוש ועד לשיחורו עצמי ולבנית הכרה חדשה. סיפור המתאר, דרך הרפתקו-תיו של המספר הנעונו בעולם של העתיד, שמקומותיו וערכיו אינם שונים כלל מההווה. הוא מציג בנדודיו עולם של צליי-נים, סטואים, מעופפים, מעקבים, זוכרים, מגדייעתיקות ושיברייבשות את הדרך האנושית הארוכה המובילה עד לעיר העתיקה של ירושלים (ירושלים), שבה מתרחש תהליך הויכוח האנושי מחדש ונזי-

* „כנפי לילה”, מאת רוברט טילברברג, הוצאת „עם עובד” — מדע בידיוני, 185 עמודים, תרגום: יוסף כרוסט.

רעים זירעי המרידה, בייסוד „אגודת הר גואלים” שמטרתה כבוא היום לסלק מעל פני האדמה את הכובש הזר.

ספרים מומלצים

מסע אל העבר

ידידות במיבחן הוא סיפור לילדים, שראה אור בהמשכים בהארץ שלנו וזיכה, בצדק רב, את המחברת דורית אורגד בפרס מטעם הוועד הבינתי בישראל. הספר מציג מערכת-יחסים בין שני ילדים, גבריאל כץ היהודי וחמדי הערבי, ידידות העומדת במיבחן ובמיבחן הסיפורתי. זהו סיפור בעל אמינות, וזאת מבלי שהמחברת תגלוש לתיאורים סכאריניים של היחסים בין שני העמים. הספר ראה אור בהוצאת הדר, תל-אביב.

המבקר דויד כנעני, איש קיבוץ מרחביה, מקבץ בסיפורו חבית כמה ממסרי תיו ופירקיו-זיכרונות שלה, בנושא אחד, ונדיר לגבי מבקרים, תוך התמודדות אישית מאד במשמעויות השונות של הבית. הוא עורך בספר מסע לעבר שלו, וזאת מבלי להתכחש לשאלות שמעורר ההווה שבו הוא חי, ההווה הקיבוצי, האידיאולוגיה המארכסיסטית. זהו ספר שבו מצויים, בין השאר, עיונים במעשה הסיפורתי ובשרשי התרבות, בסיגנון מאד לא מקובל, לא ראוותני, בניגוד לנוהג באחרונה בין מבקרי-הספרות הצעירים. הספר מקיף ניתוח של הרופא וגרושתו, פניס אחרות של ש”י ענבר, ומישפחה לדיבורה בארון. הספר ראה אור בהוצאת ספריית פועלים ועל-המישור.

הקריאה בספר מעוררת את השאלה, מדוע אין דויד כנעני מפרסם פירסום חוזר את סיפורו לנוגה עץ הרקב, שבו ניתח ניתוח פסיכולוגי חסר-תקדים את שירתו של אזרי צבי גרינברג, והעמיר דה במקום הראוי לה. דומה שקהל צרכני התרבות שנוסף בארץ במהלך 30 השנה שחלפו מאז הוצאתו לאור של ספר זה, מצדיק הוצאת מהדורה חדשה שלו.

החזויה הישראלית

טרובדרורה

מעטים הם הומרים בעלי ייחוד, אישיות, מגמה וערך שקולם נשמע בעד לגלי הקאקאפוניה המוסיקאלית התוקפת את האזניים הישראליות השכם והערב. בעד לגלי-האתר ובימות הבידור למיניהן, בשנים האחרונות הפך הזמר הישראלי דייסה סמיכה ומתקתקה, שבלויית גיטארות חס-מליות מייבבת תמלילים חסרי ערך כלשהו ומצליחה, בעורתם, להציף את מיצעדי הפיומונים ולמלא את כיסיהם של המל-חינים והתמלילנים בתמלילים שמנים מאגר דת הקומפוזיטורים והמלחינים (אקו”ם). בנוף צימחית השמיר והשית המוסי-קאלית הזו, הזמרת דרורה חבקין היא בבחינת ערוגת-בושם. זמרת של סיגנון ודרך, משך שנים רבות היא התמסרת לליקוט שירי רחוב והווי, אותה לשון מוזמרת תתיקנית, ופעלה להפצתם, הנחלתם, וקביעתם במקום הראוי להם בתרבות הישראלית, או, במילים אחרות — הפיכתם ממעמד של ממורים תרבותיים

לאבר לגיטימי של התרבות הנוצרת והמת-הווה בישראל.

החודש הוציאה דרורה חבקין תקליט שונה ויוצא-דופן, הקרוי נגמרה לי פיתאום עוד מילחמה * ובו לחנים שלה לשירים של עידן סובול ובביצועה.

זוהי אנתולוגיה מקורית של מעין-בלדות אנטי-מילחמתיות, בלוויית פרשנות וסיפור-תולדות מפוברק לכל שיר ושיר, כאשר המחשבה המסתרת מאחרי זה אחת: כל

דרורה חבקין כל המילחמות דומות

המילחמות דומות. נוסחים אלה, כמו: „בעשרה בנובמבר 1918, פשמו הגרמנים, תחת שרביטו של גנרל לונדורף, על התפר, המפורסם שבין ארמיות הבריטים והצרפתים, לרוע מולם של הפרשנים היה זה תפר מתוצרת-חיון והוא החוקק מעמד...”

נוסח מילולי נוסף המתלווה לאחד ה-שירים, הוא „שיר זה כרוך במחרל ארוך ומספר: ב-שנת 1592 חצה המלך היפאני היריושי את הים, קוריאה ועלה בחוף סוסאן במטרה להחיל את החוק היפאני על הצי-האי הנחות. צעד זה, הומניטארי ככל שיהיה, אי-אפשר היה לו שישאר את האמריקאים באדישותם ואכן הביא להתערבותם המאסיביות, כעבור 360 שנה בקירוב...”

אחד משיריו של עידן סובול הוא חייל אפור, ותוכנו יצגני לשאר שירי התקליט: „אני חייל אפור / אני ממשיך לחפור / תבוא עוד מילחמה / אני באדמה // אני ממשיך לחפור / אני מתחיל לגמור / תצא תחול תקרא / לי אבא אדמה // תבוא עוד מילחמה / ריסוק גופים אינספור / דבר לא השתנה / בתור חייל אפור // אני באדמה / חייל אפור הרי / אינו נשמע עבור / אינו נשמע עבור // הו יי...”

סיגנון שירים מוזמרים זה, שהחל בו לפני כעשר שנים חנוך לוויין באת, אני והמילחמה הבאה, מת מייד עם הופעתה, מסיבות השמרות עם חנוך לוויין, ובתקליט זה, כך מסתבר, מתחיל את דרכו עידן

* דרורה חבקין ועידן סובול, נגמרה לי פיתאום עוד מילחמה, מיוצר ומופץ עידי תקליט „גלרון”.

סובל — שהוא בבחינת תנוך לווין של סוף העשור הזה — שעה ששיריו מושרים בפי דורה חבקיך כמו היתה טרובדורה של הזמר הישראלי.

החיים כמשל

„תסביך גמלים“

„רציתי לראות מילחמה בין בני-אדם ולכן נפגתי אתם. שניהם ישבו בהפקרות נוחה ואני הצטמצמתי ככל האפשר מאחורי ריהם. לבושם הקרבי של השטחים היה חדש בעיני, הכול היה חדש...“ במילים אלה פותח הסופר דן בן-אמוץ את סיפורו הגמל והניצחון. הנחשב אחד מהישגי הספרות החשובים ביותר של „דור ה' פלמ"ח“ מתוך שהוא מתמודד התמודדות סיפרותית של ממש עם בעיות הנפש של דור זה, שסופרים כה רבים מטעם, המכונים סופרי דור הפלמ"ח, פעלו והשחיתו לריק מיליוני מילים על-מנת להוכיח שלא היו לו כל בעיות נפשיות.

בהמשכו של הסיפור כותב בן-אמוץ: „תמיד רציתי להרגיש את המילחמה, רציתי לחוש את הפחד החלקלק, להבין את מלאכת ההריגה, לדעת את אמת הדברים האובדנים מאיתנו ולשאוג ככולם עם כולם: „יצאנו!“, את כל אלה לא ידעתי עדיין.

„הרובה היה בידי. טענתי אותו וכיוונתי כוהירות לאחר מעלי הצבר הסמוכים. פתח. מימינו, במרחק של כ-250 מטר, רעה גמל צעיר. הוא התהלך לו בשלווה ניצחת בים השינאות הגדולות, בין אשד היצרים החזקים עד כדי אימה והעלה גירה כיודע-כול. פעם בפעם היה מרכיב את צווארו האציל, מנשאה ראשו בין ה' עשבים הירוקים ומעלהו גבוה-גבוה אל לב השמים המוכרים לי כל-יחד. הוא היה יפה, הגמל הזה — גמל-המרחבים.

„דפוק בגמל! הציע הסרן ולא חיך. „הורדתי את הרובה מכתפי ואחרי רגע העליתו שוב. ידעתי שלי אסור לסרב. פחתי שטרובי עלול להתפרש כפחד. לא לירות בגמל יכול להרשות לעצמו רק מי שהרז לפחות בני אדם. ידעתי שבתוך-דרכי אני רוצה לירות במשהו חי. אולי כדי לראות את המעבר הפתאומי שבין החיים והמוות, אולי כדי להתרומם יותר אל מידת פסקנותו של אלהים ולדעת, כי אנוש כמוני יכול לחרוץ על משהו את המוות עילידי הבל מחשבה אחת או נקיפת אצבע ממש...“

ובמהשך הסיפור מחטיא המחבר את הירייה הראשונה בגמל, הירייה שבעורתה הוא מנסה להמחיש את גבריותו, בבחינת סאתירה עוקצנית על „תסביך הגבריות“ של הצבר:

„אך לולא פחדתי לפחד, לולא הייתי זר כל כך בגוף המילחמתי הייתי אומר אולי: „לא, אבל לא רציתי להיות רגיש. רציתי להיות כמוהם, כמו כולם. לא כדאי לחשוב על זה, חשבתי, ולחצתי על ההדק.

דן בן-אמוץ רציתי לראות מילחמה...

„הגמל המשיך להתפלל לשמים. רק לרגע הרתיע את ראשו, דומה למשמע זימוזם הכור, ואחר המשיך ללעוס את קוציו, לפסוע בשלווה ולהרכיב מפעם לפעם את ראשו אל העשבים הרכים. „לא פגעת, קבע הסרן וחיכה. „אלי הגדול, נשמתי. מטרה כה גדולה ובמרחק של 250 מטר ולא פגעת, חשבתי ככלימה. נעלפתי ממש. הכנסתי מהר כדור

בעייתיות שאותו שופט צבאי התעלם ממנה — ואני נוטה להניח שעשה זאת מתוך אי-ידיעה ולא מתוך בורות — שעה שהיא מציגה, בצורה הבוטה ביותר, תמונה של אימים ופחדים מקובלים בארץ הזאת. אימים ופחדים שאינם ניתנים לפתרון בחמישה חודשי מאסר ועוד חמישה חודשי מאסר על-תנאי, ואם כך הדבר, מוטב שהתביעה הצבאית תעמיד לדין את

5 חודשי מאסר לחייל שהרג גמלים לשעשוע להגנתו בדה מליבו סיפור על „תסביך גמלים“ שרודף אותו מאז ילדותו

הנאשם סיפר לשופטים כי כשהיה ילד תקף אותו גמל ונצטט עליו חלקים מהסיפור

מותרת סיפורות בעיתון להעמיד חמור לדין

הסיפורת הישראלית על הריגת גמל, חמור ועוד כמה בעלי-חיים.

תולעי תרבות

ארכאיות

במשך קרוב לשנתיים איפשרה רשות השידור, למחזאי עורך בארי לבחון את המיכאניזם הכלכלי-ערכי של מערכת ה' תרבות והאמנויות בארץ. הוא עשה זאת מדי שבת בצהריים בתוכניתו מיקרופון פתוח. תוכנית שהביאה רק מעט אמינות לרדיו כמאדיום ביקורתי לתרבות.

לפני כמה חודשים הוחנקה תוכנית זו באיבה, במיסגרת תוכנית-החורף של רשות השידור. לא עבר זמן רב, ובמקום האנגריה הרבה שהיתה במיקרופון פתוח צמח ועלה גולם ששמו בשידורי-ישראל בלי מחיצות — אחר חצות, גולם שהפך מנושא הנושך את התרבות לתוכנית לבעלי שיניים תותבות, עבור פנסיונרים הפותחים את מקלטי הרדיו שלהם מרוב שיעמום.

בלי מחיצות — אחר חצות? זוהי תוכנית בהנחיית שדר-הרדיו הוותיק משנות ה-40 המאוחרות, עוריה רפופרת, ששהה כששור שנים בגולת אמריקה הדווייה והאיבר את הקשר הישיר עם הגמנות של ההתרחשויות התרבותיות בארץ, והפך בחינת אדם מהר חלל החיצוני המדווח לתושבי האדמה על צורכי ועיסוקי התרבות שלהם. יחד עם זאת, גם לשונו (שפתו) של רפופרט סובלת מרווין של עשר שנים חיות וארגויות מאד של השפה העברית. עד כדי כך, שכל מי שרוצה לדעת או להיזכר כיצד נשמעה העיברית בשנות ה-50' וה-60', מוזמן להאזין ללשונו של רפופרט בתוכנית זו. בהודמנות חגיגתו זו גילה המאזין התמים כי לבלי מחיצות — אחר חצות יש מבקר תיאטרון בלתי תלוי ששמו תום לוי וה' מהמם ברוב תומו: „יש לנו החלטה לדבר בתוכנית הזאת על דברים טובים...“

מאחר שרפופרט עדיין לא התרגל לעובדה שהחברה הישראלית הפכה בעשור זה מחברה של „אנחנו“ לתברה של פרי-טים, תוכניתו עמוסה במושגים כבדים לעיכול כמו: „מרבית חברינו מאותו דור מתנגדים בתכלית ההתנגדות... חברים שלנו שמעלינו את הרמה הכללית... תסביך למאזינים הצעירים... הרשנו לעצמנו להטריח... וזו נקודה חשובה מאד... (ולאריק לביא) איך מקבל קהל האמור להיות נחות את שירתך... (ולחיים גורי) האם אתה חושב שצמחים יכולת לשמש לנו בתי-כרית תרבותית... ואודה לחיים גורי שסיים בסיומת הקלאסית של אל-תרמן...“ וחזר חלילה.

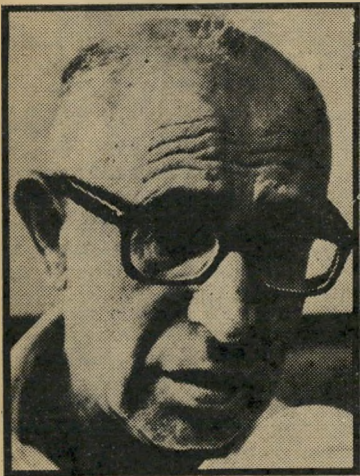
במחזות קאקאפונית זו של קליסאות מילוליות מיושנות וארכאיות, כיסוי נושאי התרבות הישראלית על-ידי רשות-השידור

(רדיו) במגאזין-לתרבויות שכוז תורם את שלו להרחקת קהל צרכני התרבות הישראליית מתרבותם, ומוסיף לתחושה שנעשה כאן ניסיון להדיק נוצת טוסס על גבו של חרדון.

בוזף

„מושג“ 2

תחת הכותרת „ניירות (יהושע) נוישטיין“ פירסם מבקר האמנות הניו-יורק רוביט פינקס-וויטן מאמר על 14 עמודי המגאזין ארט-סמגאזין תמונות מחיי האמנות בארץ. בין השאר מציין המבקר: „הסתובבתי בין מוצגי מוזיאון תל-אביב, נחמד לעיתים קרובות מהובל שנאסף שם בשמה של האמנות הישראלית המודרנית... יש תיקווה — השחילה לי שיחה סווי אבן, בסיגנון דיבורה הדחילי — כי ייתכן (שערכים אסתטיים גבוהים) ימשיכו אל תוך הדור הבא (כל זה בהקשר של שיחה על-אודות דטרמיניזם מ' מדיח)...“ על מינוי המחודש של ח' יהושע רבינוביץ, לשעבר שר-האוצר, כיושב-ראש הדיקטטוריון של „קרן תל-אביב לסיפרות ולאמנות“ אמר משורר ירושלמי נודע: „עכשיו רבינוביץ ידאג לפיחות וזחל בסיפרות ובאמנות בתל-

יהושע רבינוביץ פיחות וזחל תרבות...

אביב, ואולי הוא יביא לבסוף מהפך כל-שהו הרי יש לו ניסיון דיבר...“ כתבי עת חדש לאמנות, במתכונתו של כתבי העת ז'ל חושג שנערך בזמנו בידי ה' מבקר אדם ברוך, עומד לראות אור בי קרוב. עם עורכי כתבי-העת החדש נמנים מ'כאל סג'ר-בוהן, שהשלים באחרונה את לימודי האמנות שלו בארצות-הברית, ורפי רייפר. על הפסקת ייצורו של חומר כימי, אחרי שהתברר כי הוא גורם לעקרנות אצל העובדים, הגיב אורי פלג ב„חמשירו של יום“ שבו התייחס לסיפורת העברית: „בבאר-שבע חוסל במהירות / כימיקל הגורם לעקרנות / לוא יפסק גם עכשיו / השימוש הנרחב / של החומר הזה בסיפרות!“ ● בביקורת על האנתו-לוגיה The Burning Bush בעריכת המשורר נתן זך והניספח-התרבותי לשי-עבר מ'שה דור באנגליה, כתב סוקר ה' ספרים של מעריב חיים נגרי: „אגב, אם מילחמה זו תהיה באמת האחרונה — אפשר אולי לראות בקובץ זה תעודה ש' רית רבת-ערך על חרדותיה, תיקותיה ו' יסוריה של תקופה שחלפה ללא שוב...“ ● „האם מפרקים את קריית-שמונה?“ שואלים באחרונה בירושלים רוכשי ספרים משומשים, שהבחינו כי באחת מחנוני יות הספרים המיועדות למטרה זו יש מאות ספרים ממוספרים של „הסיפורה ה' עירונית — קריית-שמונה“, והמדובר ב' ספרים חשובים ויקרים עד למאד, הנמכר רים בסכומים זעירים בחנות זו ● סידרת שיחות-הרדיו שנערכה בחודש האחרון ב' מיסגרת מדור-הסיפרות של רשות השידור בעיקבות חוברת פרוזה שהוקדשה ל' „כנענים“, עומדים לראות אור בספר ה' עומד לצאת בקרוב לשוק ●

"בירה מכבי גונבת לי את ההצגה"

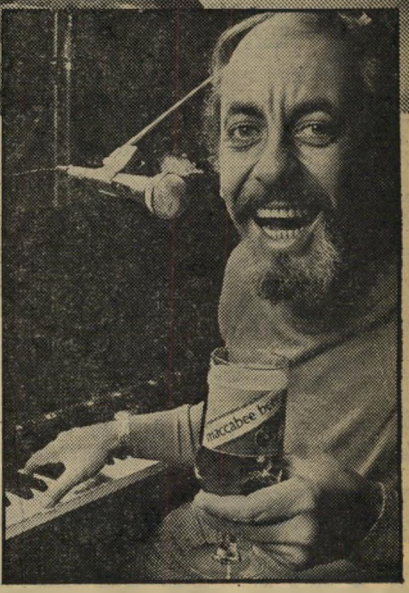

צולם בעת הופעה במועדון 'עומר כייאם'.

אוריני

... אומר יואל שר ערב־ערב במועדונו 'עומר כייאם'.
 יואל שר, הנמנה עם מיטב אמני הבידור בישראל, מקבל את המתחרה
 שלו, בירה מכבי, בברכה.

אורחי המועדון, ביניהם תיירים רבים, מוצאים בבירה מכבי
 טעם מוכר, טעם בינלאומי. לכן אין פלא שעשרות בקבוקי בירה מכבי
 נמזגים כאן מדי ערב. הם הולמים את אורית המקום ומרוממים את
 מצב הרוח. של האורחים ושל המארח.

מכבי-בירה בינלאומית.

רחל מרחלת על כל העולם

מספרת המריבה

הולכת לספר לכם, גם למטבע הזה יש שני צדדים. הראשון הוא האדון מלכה מהבוטיק, והרי סיפורו: עליפי עדותו העצמית היה

קארין דונסקי וגילי גמליאלי תגלית אישית

מאהב בחיילת קטנה בשם בתיה ליכטר, שעזבה למענו את ביתה ואת מגוריה במחנה הצבאי, והעבירה את מיטלטליה לדירתו שבכיכר המדינה בתל-אביב. והנה, לא נקפו ימים רבים ומקס קם והחזיר את בתיה שלו לבית הוריה. שיהיה.

אלא שהנערה לא עברה על הגירוש לסדר היום, היא פשוט ישבה לה בשקט וחיכתה

לכל אותן חתיכות שייחלו ליום שבו יפתח הספר גילי גמליאלי מספרה מן שלו, ויפסיק לספר אותן בצריפו הרעוע שברמת-החילי, נכונה בימים אלה אכזבה מזה.

וכל זאת למה? חפשי את האשה, כמוכן, ומפשה שהיה, כך היה: גילי, שהוא תגלית הפרטית והבילבדית של הדוגמנית קארין דונסקי, הצליח להתחשב בתוך זמן קצר ביותר על דוגמנית הצמרת, שהחלו עולות אליו לרגל כל הדרך עד לרמת-החילי, והיו מחכות בתור שעות ארוכות בשרב ובצינה. והנה, הגיע היום שבו גילה את גילי גם הבוטיקאי מקס מלכה, והציע לו לפתח מספרה ביחד. הספר הצעיר קפץ על ההצעה, והלכו ה' שניים אצל עורך-דין וחתמו על מה שחתמו. השקיעו מה שהשקיעו כל אחד מצידו, ובמול טוב חשעה טובה נחתמה העסקה. נשלחו הזמנות לכל היפות הטיפים למי ניהם, הרכנו מיני תיקרובת ומאפה ומשקי אות, וכולם ציפו בכליון-עיניים לראות את גילי מעביר את המיספרים מהצריף למס' פרה. אך אוי, שוד ושבר! הכיבוד נשלח בחזרה, הוויסקי נשאר בבקבוקים ומספרה לא נפתחה. למה? או, על זה בדיוק אני

חתונה בתיזמורת

בימים אלה ממש מתחתן לו זוג נחמד. הוא — מנצח ידוע בתיזמורת, והיא — יכה אמיתית.

השניים הם סטנלי ספרבר וריקי הריאבן, מי שהיתה אשתו של עמירם הריאבן, שעובד כיום בסיי-ביי.אס. ריקי החלה את הרומן עם סטנלי עוד בימי גי' שואה לעמירם, אבל גם הוא לא טמן ידו בצלחת, והוא יוצא היום רציני וקבוע עם נחמדות בשם ערי גורפינקל, ובין ה' שניים צומחת לה אהבה יפה כמו מהספרים. שני הזוגות, שקשורים זה לזה ביחסים טובים והחוקים, קיוו לערוך את שתי ה' חתונות במקביל ובריומנית, אבל זה לא

ריקי הריאבן יחסים טובים

יצא אל הפועל, אבל אל חששי. החתונה השנייה תגיע בקרוב זה על בטוח, התאורו בסבלנות.

אשת

פעלים

חלי גולדנברג אומנם טענה זמן רב שהיא רוצה ללמוד באוניברסיטה, אבל זה פשוט לא יצא לה בגלל הסרט ההקה. היא הפסידה שנה, אבל לא נראתה מתאבלת על העניין, מייד מצאה לה שיבוץ בסרט נוסף שיצולם בקרוב, שיהיה של יואל זילברג ויקרא חילונור בצרות. לצידה יכבב בסרט בתפקיד ראשי יהודה ברקן. גם יעקוב בודו יופיע בסרט וגם חנה לסל, והיו צוות מבטיח בהחלט.

אבל חלי, שלעשות סרטים היה המוטו שלה בחיים, החליטה שזה לא מספיק, ובימים אלה החלה עורכת את מדור האופנה בשבועון להיטון, וכמוכן תמיד יהיו לה התצוגות הרבות שעשו אותה מה שהיא כיום. ממש אשת פעלים.

חלי, שלא יוצאת עם מישהו קבוע מזה זמן רב, אינה נראית מוטרדת מכך במיוחד. להיפך, היא אומרת שעשו מסתדרת מצויין עם עצמה, ואם יש גם ספר טוב — או מה טוב.

אני פשוט לא מבינה מתי יש לה זמן לקרוא עם כליכך הרבה עבודה, אבל שמעתי שיש אנשים שמסתדרים בחיים.

בחזרה לאוויר

רן כנר הוא, ללא ספק, השחקן וקריין הרצף הכי שפולארי בקרב בנות הנעורים, למרות שהתעלל במעריצותיו ונשא לאשה את דפנה ווב, לפני קרוב לשנה, ואז כמוכן דפנה, שהיתה דיילת באיל-על, לקחה לה חופשה-לילאל-אישלום רק על-מנת להיות אשה נאמנה לרן ומה שיותר קרובה אליו. ובכן, בימים אלה החליטה דפנה כנראה שבבית טוב אבל גם באוויר טוב, והיא חזרה לטוס. אלה הדיווחים האחרונים לשעה זו.

מחפשת אמרגן שיהיה מוכן להשקיע בי' אהבות שלה. בינתיים היא נראית מבלה די הרבה מזמנה עם מיקי גולדנברג, אחיו של דודו טופז, מה ייצא מזה אין איש יודע, אבל גם חברה זה טוב כשאין אהבה.

בתיה ליכטר ומקס מלכה ציפיה בפניה

בלונדי

עם

עתיד

אולי לא ידעתם, אבל במלון שרתו החדש עובדים רק יפים ויפות, צעירים וצעירות. המלון ממש על רמה בכל הנוגע להופעה החיצונית של עובדיו, ומכול בולט במיוחד בחזר צעיר, בלונדי וסימ' פטי מאד ששמו גיל קפלנצקי.

גיל, שהוא בנה של נעמי קפלנצקי מפיכת תוכניות הטלוויזיה, נחשב עוב מסור, כפי ששמעתי הוא מטפס בסול הדרגות במלון בקצב מסחרר, ומטבאי לו עתיד מבטיח. כיום הוא מכהן בתו רב-מלצרים או אחד הממונים על האירו או משהו כזה.

עבודתו אימנם גורמת לו שיעבוד ע' לשעות הלילה המאוחרות, אבל הוא ל מתלונן, וגם אשתו, מירב, לא מתלוננו היא פשוט כליכך מאהבת בבעלה הצעיר שפשוט אין לה תלונות. העיקר שיחזו הביתה.

ומי שעדיין לא יודע, שיידע: מיץ הזאווה היתה בזמנו דיילת אל-על, הבאה מיסיתחת הכירה מיליונר מאוסטרליה נישאה לו לבסוף, אבל ברבע שזויה ראה את גיל באחד מביקוריה בארץ, ישר ויתר על המיליונים ועל הלוכסוס שהיה מנו חלקה באוסטרליה, התגרשה ומייד התחתו שוב. והאינזו האהבה האמיתית?

מנוחת

הבדרן

הבדרן-זמר דודו טופז נראה עסוק מאד באחרונה. משום כך, כנראה, החליט שהגיע זמנו לנוח קצת, וזאת הוא יעשה בימים אלה — באילת. הבחור לוקח את חברתו החדשה הצמרת מה שלוש חוד' שים, איריס ורסקס, הזמן מקומות במלון ונוסע לתפוס את השמש.

אבל השלווה לא תאריך, כי ישבעיים אחרי שובם מאילת ימריא לו דודו לארה"ב, למסע הופעות. איריס, שהיא צעירה תמירה ויפה, נתגייתת בי' מוצאה ורקדנית בלהקה צבאית אומנם עשתה פרצוף, אבל הבינה כנראה שאם ברצונה לתפוס את הבחור ברצינות לא זה הזמן להכניס אותו ללחץ. משום כך היא תשב בשקט ותחכה שיחזור.

מי יודע, אולי גם אצלם תפוס עניין הרחוק מן העין — קרוב אל הלב.

דודו טופז מנוחה בשמש

צו האופנה.. שמפו רויאל!

הקנייה
הטובה
ביותר
1977

פרסום מילד משה עמר גורברט

רחל מרחלת על כל העולם

העונה

של שימעונה

אחת הדוגמניות היפות ביותר של ישראל, בימים שדוגמנות נחשבה עדיין בארץ ל־מקצוע צמרת, היתה **שימעונה שוורץ**. בתחילת שנות השישים היא נחשבה לאחד הפרחים היפים ביותר בערוגת הדוגמנות בארץ, עד שנקטפה בידיו של תעשיין צורכי-משרד **בני בירק**.

נישואיהם לא החזיקו מעמד שנים רבות. שימעונה רצתה להמשיך את הקאריירה שלה כדוגמנית, ואילו בני בירק ראה את אשתו חייבו כיושבתיבית. כשגילה כי היא ממשיכה שיבה להופיע על המסלול ללא ידיעתו הפליא בה את מכותיו. הפרשה חזרה על עצמה מיספר פעמים עד שהנשואין עלו על שירותן והסתיימו בגט.

אבל בני בירק לא איבד את שמעונה לטובת המסלול, אלא לטובתו של חתן אחר. היה זה איש-עסקים, מולטי-מיליונר בריטי בשם **גורמן רוזווד**.

מיום שנישאה שמעונה לגורמן היא נעלה מה מנוף החברה הישראלית, והפכה אשת-

שימעונה שוורץ בחורה אמיצה

חברה בריטית. היא חייתה בארמון-פאר, התחככה בבני האצולה האנגלית, כשבעלה ממלא את כל מחסורה. שמעונה ילדה ל־בעלה שני ילדים ובביקוריה הנדירים בארץ ניקרה את עיני כל חברותיה-לשעבר במחיצות היקרות שלה ובהלומים שהיו שפיר כים עליה. נראה היה לכל כי הגיעה אל המנוחה ואל הנחלה.

אבל לא. מסתבר כי הכסף, אפילו כשי הוא נמצא בכמויות גדולות מאד, איננו הכל בחיים. לבעלה של שמעונה היה שותף, מבוגר ממנו בהרבה שנים טובות. יודע־דבר טענו כבר לפני שנים, כי יחסו אל שמעונה היה הרבה יותר מאשר סתם יחס אל אשת-שותף יפהפיה.

נראה כי היו בדברים בנו. ידיעות שהגיעו לאחרונה מלונדון מספרות כי שמעונה ניצבת עתה במרכזה של שערווייה חברתית המסעירה את עולם העסקים של לונדון.

אחרי שבמשך כמה שנים ניהלה שמעונה רומן חשאי עם **שורתף הקשיש** של בעלה, הגיע רגע האמת בו לא ניתן היה יותר לשחק בנדמה ל". גם היא וגם השותף ביקשו גט מבני-זוגם החוקיים. אלא שאלה לא ששו לראות את הווג החדש חופשי לנהל את חייו כרצונו. שמעונה וגם השותף המתינו בסב־לנות, אולי יתרככו בני-זוגם ויאותרו לשחרר אותם מכבלי הנישואין, אולם כשראו

כן מסתדר - לא מסתדר

אתם זוכרים בוודאי את השידוך שלי מלפני כמה שבועות, בו סיפרתי לכם על קיבוצניק ספורטיבי אחד ועל כל מעלותיו, ששמו **ש'רומי פז**.

ובכן, שלומי היפה, בעל העיניים הכחור־לוהט, הצליח להעלות בחכתו את הדוגמנית **ענת גלייט**. ולדברי ענת מתנהל בינו לבין רומן רציני מאד. על השאלה היכן משתבץ יצרו השמלות המיסעודן **איציק ברי-אבי**, חברה הקבוע מזה כמה וכמה חודשים, עונה ענת בחצי-פיה, שהם כבר לא-כל-כך מסתדרים ביניהם. אבל היא לא יושבת ובוכה, כי האהבה החדשה תופסת את כל זמנה.

שלומי עובד בימים אלה עם **צביקה פיק** על הפקה חדשה, אבל מבלה עם ענת בכל רגע של פנאי, ואם זה ימשך כך - מי יודע איך זה ייגמר.

ענת גלייט שידוך טוב

יהלומים

יש חתונות - ויש חתונות, ועל החתונה הספציפית הזאת שתחת ידינו אפשר לספר בלי סוף. כל-כך הרבה נוצצים לא ניראו בכפיפה אחת מאז השוד הגדול ביותר ב־ארץ.

כך התחתנו הצלם **שמואל יערי** ובחברתו רתליבו **דליה בראונשטיין**, שאביה הוא הממונה על מכירתם של המישרדים בבית בורסת היהלומים החדש.

כל המוזמנים היו אנשי בורסה ותיקים וחדשים, וכמויות היהלומים ואבני-החן הוציאו שם את העיניים לכולם. נכון שהיו גם סתם עמך ישראל וגם כמה אמנים ועיי־תונאים, אבל אלה רק הדגישו את מעמדם הכבד של האחרים.

מי שגנבה את ההצגה היתה, ללא ספק, **מלכה ליה רוזנשטיין**, שלבשה שמלה שחורה עם מחשוף ענק ועל צווארה וידיה התנוססו האבנים בכמויות, ברוך השם.

החתונה, שאורחיה מנו לפחות אלף איש, היתה עליזה ושמחה, המשקה והמזון והגושו בלי הגבלה, והזוג הטרי התנהג כאילו הוא שהמציא את הפנטס. מסמר הערב היה הפיזמונאי **אילן גולדהירש**, שהבטיח לצעירים שבתור מתנת נישואין יכתוב למענם שיר. ואכן, אמר ועשה: הלך לו שמואל נער / בתוך עבי היער / קטף לו פרח דליה / אז יש שימחה הלילה. חסר רק שמי מהחברים האחרים של הזוג יכתוב לשיר מנגינה, ואז אולי נזכה בלהיט חדש.

תקו חדש לדליה

שוב מזל-טוב. הפעם מתלבשת הברכה על ראשה של הזמרת **דליה כהן**, ששירה האחרון ואהבתי אותך מסתובב לו כיום אישם במרומי מיצעד הפיזמונים הישראלי. היא עושה עתה את הצעד הסופי לקראת חתונתה, בביטחה רבה ובשימחה. דליה יושבת כיום על כמה וכמה תקנים, ובניהם היא כותבת מילים לשיריה ומל־חינה אותם, והיא גם קריינית ברדיו, ואם בכל זה לא די אלא היא גם מוכנה לנופף בתעודת-הוראה, שאותה היא אומנם שומ־רת בינתיים ליוס־סגנריר, לדבריה, לזמנים כשמאגרי-השירה יתייבש לה.

ובכן, המאושר שישים לה טבעת על היד אינו אלא **מוטי שימחה**, בעליו של מועדון הסצודה.

השניים הכירו כשדליה הופיעה אצל מוטי במועדון **ווימרה** זמירות להנעים לאורחים את זמנם, ומאז השניים צמודים וזה יהיה כנראה לנצח.

לשיר כל-כך יפה את **הבאנו שלום עלי-כס**, ואם לא די בזה, גיקה ריצי את אוזני כי יש לו גם שתי בנות: **ננסי** בת 12 ו**דליה** בת 10. ובטח שהוא יודע שדליה הוא שם עברי, הרי משום כך העניק לה אותו.

חוץ מזה גילה לי כי הוא מאמין גדול בכוכבים ומזלות, וניחש את מזלי ואף התחיל לספר על העתיד שצופנת לי בחור בה שנת 1978. ואז גילה לי, בסודי-סודות, כי ביום שלישי השבוע הוא נוסע לקאהיר, כדי להופיע שם בקונצרטים למען השלום. גם נינה סימון מתעתדת לנסוע בשבוע הבא לקאהיר, אבל לפני זה היא הספיקה עדיין לחגוג עם ריצי הייבנס יחד באילת. ערב אחד, כשבקר ריצי בחדרה של נינה סימון באכדיה, התגלגלה השיחה והם החלו מדברים על קומונות, וכשהתברר להם שאין דבר כזה בארץ, הם ממש חטפו הלם. איך זה ייתכן?

קם לו ריצי הייבנס ואמר שהוא רוצה להקים בארץ קומונה גדולה, שאנשים מכל

נינה סימון להביא את השלום

העולם יוכלו לבוא אליה. נינה סימון הצ־טרפה אליו והם החליטו שמי שיקים את העניין יהיה **דורי ג'ונס**. הבחור הסכים, ומייד על המקום צילצלו לאילת וביקשו מהערייה חוף פרטי, שעליו יוכלו להקים את הוויילג' שלהם.

אבל אם כנראה לא יודעים כמה קשה בארץ להגיד וגם לעשות, ונתקלו בכל-כך הרבה בעיות שלא אתפלא כלל אם ינחו את הרעיון.

ריצי ונינה וכל השאר

מי שלא מסתובב היום בתוך מיסדרו־נותיו המשותחים מקיר אל קיר של מלון שרתון התל-אביבי, לא נמצא בעניינים. כי שם, במלון הצעיר והעליו, מתרחשים הדברים האמיתיים.

כרגע מתגורר בו עדיין הזמר **ריצי הייבנס** עם המלווה שלו **פול ז'ליאמס**, המכונה דינו. השניים מעורים כבר היטב בבוהמה התל-אביבית, בעזרתו האדיבה של **רפי אדר**, בעלה של השחקנית **יהודית סולדה**, שלקח על עצמו תפקיד של אומנת ודואג לכל רגע פנוי שלהם. כך סידר רפי לריצי חתיכה בשם **ג'ניפר**, הידועה כתופרת של הבוהמה ואילו דינו, מאן שניעתה של העיתונאית הגרמניה **מרגו סונינגהאם**, מחליף אותן כמו גרביים. וחוף מהמסיבות, שהם אורחים קבועים בהן, דינו וריצי מקדישים תשומת-לב רבה לזמרת-צמרת הנמצאת ברגע זה בישראל וזוהי **נינה סימון**, המתגוררת דווקא במלון אכדיה בהרצליה.

באחרונה הצטרפה אליהם גם הזמרת **אסתר עופרים**, שהגיעה ארצה להופשת חג-המולד הישר לזרועותיו של חברה הקבוע **רוני ברגר**. אסתר ורוני באו לקונצרט של נינה בהיכל-התרבות, וכיוון שלא היה מקום התיישבו בלי בעיות על המדרגות.

ובכן, הנה הסקופ. באחת מאותן מסיבות שבהן ביליתי איתם גם אנכי הקטנה, לחש ריצי על אוזני מה שעדיין לא לחש באוזני איש. הוא גילה לי כי בני-יורק הרחוקה יש לו אשה ולא סתם, אלא על-כמפאק (כך הוא אמר), והיא לא רק לבנה אלא גם יהודיה, וממנה למד באופן ישיר

כי אין סיכוי לכך, הם עזבו את בתיהם ואת בני-זוגם החוקיים והחלו להיות ול-הופיע בצוותא. עם כל הפתיחות שפקדה את החברה הלונדונית הפורטיאגנית, היא עדיין אינה מקבלת באהדה ובהבנה תופ־עות כאלה.

אבל שמעונה, שתמיד היתה בחורה אמי־צה, לא התחשבה ביותר במה שאומרים עליה. לא מכבר היא ילדה לאהובה, שעבר בכמה שנים טובות את גיל השישים, במזל-טוב.

עכשיו אולי יתרככו בני הזוג הנטושים של שמעונה וידידה, ויסיכמו סוף-סוף להעניק להם גירושין, על מנת שיכלו לבנות יחדיו קן משפחתי חם לבתם ולהע־ניק ליחסיהם גושפנקה חוקית.

ההזדהות

הסיפור
האישי
של
אבי

האחריות

המתאבדות

„אנחנו
לא
אשמים!”

הענו

אורי אבנרי מדווח על

פגישותי

עם

חמאסי

המדרגות

שונשכטה

לחמש

שנות

מאסר

טלוחת שני הילדים:

מדוע הם

ברחו

